

בנק ירושלים

בנקאות ממשלית

תמצית דוחות כספיים רבעוניים

ליום 30 בספטמבר 2022

דוחות כספיים נגישים נמצאים באתר הבנק בכתובת: <https://www.bankjerusalem.co.il/others/financial-statements>

7	דוח הדירקטוריון וההנהלה	א.
84	הצהרות בקרה פנימית על דיווח כספי	ב.
86	תמצית דוחות כספיים מאוחדים ביניים	ג.
87	דוח סקירה של רואי החשבון המבקרים לבעלי המניות של בנק ירושלים בע"מ	ד.
177	ממשל תאגידי, ביקורת ופרטים נוספים על עסקי התאגיד הבנקאי ואופן ניהולם ונספחים לדוח הרבעוני	ה.
188	אינדקס ומילון מונחים	ו.
189	רשימת סניפי הבנק	ז.

דוח הדירקטוריון וההנהלה - תוכן עניינים

1	<u>סקירה כללית, יעדים ואסטרטגיה</u>
1.1	<u>מידע צופה פני עתיד</u>
7	
1.2	<u>תיאור תמציתי של הבנק ותחומי הפעילות העיקריים שלו</u>
7	
1.3	<u>תיאור היעדים והאסטרטגיה העסקית וצפי להתפתחות בשנה הקרובה, העוקבת לשנת הדוח</u>
8	
1.4	<u>מידע כספי תמציתי ומדדי ביצוע עיקריים לאורך זמן</u>
10	
1.5	<u>תיאור תמציתי של הסיכונים העיקריים שהבנק חשוף אליהם</u>
12	
1.6	<u>נושאים שונים ואירועים מהותיים בתקופת הדוח ולאחר תאריך המאזן</u>
14	
2	<u>הסבר וניתוח לתוצאות ולמצב העסקי</u>
2.1	<u>מגמות, תופעות, התפתחויות ושינויים מהותיים</u>
18	
2.2	<u>התפתחויות עיקריות בהכנסות, בהוצאות וברוח כולל אחר</u>
20	
2.3	<u>המבנה וההתפתחויות של הנכסים, ההתחייבויות, ההון והלימות ההון והמינוף</u>
28	
2.4	<u>תיאור עסקי התאגיד הבנקאי לפי מגזרי פעילות פיקוחיים</u>
36	
2.5	<u>חברות מוחזקות עיקריות</u>
40	
3	<u>סקירת הסיכונים</u>
3.1	<u>סיכון האשראי</u>
43	
	נספחים לדוח הדירקטוריון וההנהלה:
46	<u>חובות אשר בוצעה לבניהם דחית תשלומים במסגרת ההתמודדות עם נגיף הקורונה, ואשר לא סווגו כארגון מחדש של חוב בעייתי (טבלה 20)</u>
49	<u>טבלה 21 – ניתוח איכות אשראי, סיכון אשראי ונכסים שאינם מבצעים של הציבור (במיליוני שקלים):</u>
50	<u>פרטים בנוגע לתנועה בחובות לא צוברים (טבלה 22)</u>
51	<u>הלוואות לדירור בפיגור לפי הנספח להוראות ניהול בנקאי תקין מספר 314 (טבלה 23)</u>
52	<u>תנועה ביתרת ההפרשה להפסדי אשראי CECL (טבלה 24)</u>
53	<u>שיעורי הפרשה מסיכון אשראי לציבור (טבלה 25)</u>
54	<u>השפעת היישום לראשונה של הוראות ה-CECL על ההפרשה להפסדי אשראי (טבלה 26)</u>
55	<u>סיכון האשראי הכולל לציבור לפי ענפי משק (טבלה 27)</u>
60	<u>התפתחות ביצועי האשראי לדירור ומדדי ביצוע עיקריים (טבלה 28)</u>
61	<u>מאפייני סיכון שונים בתיק הלוואות לדירור (טבלה 29)</u>
63	<u>מאפייני סיכון שונים בתיק הלוואות לדירור שנמכר (טבלה 30)</u>
64	<u>יתרת האשראי לאנשים פרטיים (שאינו לדירור) (טבלה 31)</u>
65	<u>התפלגות יתרות האשראי לאנשים פרטיים (שאינו לדירור) (טבלה 32)</u>
66	<u>מחיקות חשבונאיות בגין אשראי לאנשים פרטיים (שאינו לדירור) (טבלה 33)</u>
66	<u>התפתחות ביצועי הלוואות צרכניות סולו ומדדי ביצוע עיקריים (טבלה 34)</u>
69	<u>התפלגות סיכון אשראי וחובות בעייתיים בענף בינוי ונדל"ן – בינוי (טבלה 35)</u>
70	<u>חשיפות עיקריות למדינות זרות (טבלה 36)</u>
71	<u>חשיפות אשראי למוסדות פיננסים זרים (טבלה 37)</u>

דוח הדירקטוריון וההנהלה - תוכן עניינים (המשך)

72	סיכון שוק	3.2
נספחים לדוח הדירקטוריון וההנהלה:		
73	אומדן ה-VaR (טבלה 38)	
74	מידע כמותי על סיכון ריבית- ניתוח רגישות (טבלה 39-41)	
76	מגבלות על שיעורי החשיפה בכל מגזר הצמדה (טבלה 42)	
76	ריכוז בסיסי הצמדה של הבנק (טבלה 43)	
78	סיכון סילול ומימון	3.3
80	סיכונים אחרים	3.4
81	השפעת גורמי הסיכון על עסקי התאגיד הבנקאי	3.5
4	מדיניות ואומדנים חשבונאיים קריטיים, בקורות ונהלים	
82	מדיניות חשבונאית ואומדנים חשבונאיים בנושאים קריטיים	4.1
83	בקורות ונהלים לגבי גילוי בדוח הכספי	4.2
183	נספח שיעורי הכנסות והוצאות ריבית - של הבנק והחברות המאוחדות שלו וניתוח השינויים בהכנסות והוצאות ריבית	

רשימת הטבלאות בדוח הדירקטוריון והנהלה

10	טבלה 1 - מידע כספי תמציתי ומדדי ביצוע עיקריים לאורך זמן
13	טבלה 2 - ריכוז הסיכונים המתפתחים בבנק
20	טבלה 3 - תמצית דוח רווח והפסד
23	טבלה 4 - הכנסות והוצאות ריבית ושיעורי הכנסות והוצאות לפי סעיפי המאזן
24	טבלה 5 - ניתוח השינויים בהכנסות ריבית והוצאות ריבית
24	טבלה 6 - התפלגות הכנסות ריבית נטו לפי מגזרי פעילות
25	טבלה 7 - פערי הריבית בין נכסים כספיים נושאי ריבית בניכוי עלויות על התחייבויות נושאות ריבית במגזרי ההצמדה השונים
25	טבלה 8 - היקף הפעילות והתרומה להכנסות ריבית נטו של מגזרי ההצמדה השונים
26	טבלה 9 - הוצאות בגין הפסדי אשראי
28	טבלה 10 - התפתחות תיק ניירות ערך
28	טבלה 11 - התפתחות תיק האשראי
29	טבלה 12 - הרכב פיקדונות הציבור
29	טבלה 13 - התפתחות באגרות החוב ובכתבי ההתחייבויות הנדחים
30	טבלה 14 - יחס הלימות הון
31	טבלה 15 - ההשפעה על יחס הון עצמי רובד 1 יחס ההון הכולל בעקבות שינויים בהון הבנק ובנכסי הסיכון
32	טבלה 16 - התפתחות ההון
34	טבלה 17 - הון רובד 2
34	טבלה 18 - יחס מינוף
37	טבלה 19 - מידע על מגזרי פעילות פיקוחיים
46	טבלה 20 - חובות אשר בוצעה לגביהם דחיית תשלומים במסגרת התמודדות עם נגיף הקורונה, ואשר לא סווגו כארגון מחדש של חוב בעייתי
49	טבלה 21 - ניתוח איכות אשראי, סיכון אשראי ונכסים שאינם מבצעים
50	טבלה 22 - פרטים בנוגע לתנועה בחובות לא צוברים
51	טבלה 23 - פרטים על הלוואות לדיור בפיגור לפי הנספח להוראות ניהול בנקאי תקין מספר 314
52	טבלה 24 - תנועה ביתרת ההפרשה להפסדי אשראי CECL
53	טבלה 25 - שיעורי הפרשה מסיכון אשראי לציבור
54	טבלה 26 - השפעת היישום לראשונה של הוראות ה-CECL על ההפרשה להפסדי אשראי

רשימת הטבלאות בדוח הדירקטוריון והנהלה (המשך)

55	טבלה 27 - סיכון האשראי הכולל לציבור לפי ענפי משק
60	טבלה 28 - התפתחות ביצועי האשראי לדיר ומדדי ביצוע עיקריים
61	טבלה 29 - מאפייני סיכון שונים בתיק ההלוואות לדיר
63	טבלה 30 - מאפייני סיכון שונים בתיק ההלוואות לדיר שנמכר
64	טבלה 31 - יתרת האשראי לאנשים פרטיים (שאינו לדיר)
65	טבלה 32 - התפלגות יתרות האשראי לאנשים פרטיים (שאינו לדיר)
66	טבלה 33 - מחיקות חשבונאיות בגין אשראי לאנשים פרטיים (שאינו לדיר)
66	טבלה 34 - התפתחות ביצועי הלוואות צרכניות סולו ומדדי ביצוע עיקריים
69	טבלה 35 - התפלגות סיכון האשראי וחובות בעייתיים בענף בינוי ונדל"ן - בינוי
70	טבלה 36 - חשיפות עיקריות למדינות זרות
71	טבלה 37 - חשיפות אשראי למוסדות פיננסיים זרים
73	טבלה 38 - אומדן ה-VaR
74	טבלה 39 - שווי הוגן מתואם של המכשירים הפיננסיים של הבנק וחברות המאוחדות שלו
75	טבלה 40 - השפעת תרחישים של שינויים בשיעורי הריבית על השווי ההוגן נטו מתואם של הבנק וחברות מאוחדות שלו
75	טבלה 41 - השפעת תרחישים של שינויים בלתי צפויים בריבית
76	טבלה 42 - מגבלות שיעורי החשיפה בכל מגזר הצמדה
76	טבלה 43 - ריכוז בסיסי הצמדה
76	טבלה 44 - השפעה על הון הבנק לפני השפעת המס בעקבות שינויים תאורטיים במדד המחירים לצרכן
77	טבלה 45 - נתונים אודות רגישות הון הבנק לשינויים בשערי מטבע
78	טבלה 46 - יחס כיסוי נזילות
81	טבלה 47 - ריכוז השפעת גורמי הסיכון

דוח הדירקטוריון והנהלה ליום 30 בספטמבר 2022

בישיבת הדירקטוריון שהתקיימה ביום 27 בנובמבר, 2022 הוחלט לאשר ולפרסם את הדוחות הכספיים ביניים המאוחדים הבלתי מבוקרים של בנק ירושלים בע"מ (להלן: "הבנק" או "בנק ירושלים") והחברות הבנות שלו ליום 30 בספטמבר, 2022. הדוחות ערוכים על פי הוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים, והנתונים מוצגים בסכומים מדווחים. הכללים שיושמו בעריכת דוחות אלו הינם עקביים לכללים ששימשו בעריכת הדוח השנתי ליום 31 בדצמבר 2021. יש לעיין בדוחות אלה ביחד עם הדוח השנתי של שנת 2021.

פרק 1 – סקירה כללית, יעדים ואסטרטגיה

1.1 מידע צופה פני עתיד

חלק מהמידע המפורט בדוח הדירקטוריון, שאינו מתייחס לעובדות היסטוריות מהווה מידע צופה פני עתיד, כהגדרתו בחוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968. תוצאות הבנק בפועל, עשויות להיות שונות מהותית מאלו שנכללו, במידה ונכללו, במסגרת המידע צופה פני עתיד, כתוצאה ממספר רב של גורמים, לרבות, בין היתר, כתוצאה מאירועים כלכליים חריגים, כגון: אופי התפתחות מגפת הקורונה והאופן בו תחלטה, ממשלת ישראל ויתר מדינות העולם, להתמודד מולה, שינויים קיצוניים בשיעורי הריבית, פחות/תוסף המטבע והאינפלציה וכן אירועים מדיניים/ביטחוניים בלתי צפויים אשר יכולים לשנות את התנהגות הציבור הן מההיבט של היקף לקיחת האשראי, פירעון המוקדם, מיחזור או קשיים בפירעון השוטף בכל מגזרי הפעילות של הבנק והן מההיבט של יכולת גיוס המקורות. כמו כן, שינויים ברגולציה או בהוראות חקיקה, הוראות גורמי פיקוח והתנהגות מתחרים עשויים להשפיע על פעילות הבנק.

מידע צופה פני עתיד מאופיין במילים או בביטויים כגון: "להערכת הבנק", "בכוונת הבנק", "צפוי", "עשוי", "עלול", "הערכה" וביטויים דומים להם. המעידים על כך שמדובר בתחזית לעתיד ולא עובדות עבר.

ביטויים צופי פני עתיד אלו, כרוכים בסיכונים ובחוסר וודאות משום שהם מבוססים על הערכות הנהלה לגבי אירועים עתידיים אשר כוללים בין היתר:

1. מיזוגים ורכישות במערכת הבנקאית והשפעתם על מבנה התחרות בענף.
2. השפעת שינויים בהוראות רגולטוריות על טעמי הלקוחות ו/או על היקף הפעילות במערכת הבנקאית ומבנה התחרות בה ו/או על רווחיות הבנק.
3. יכולת התממשות של תכניות הבנק על פי היעדים שנקבעו בהתאם לאסטרטגיה שלו.
4. תגובות לא חזויות של גורמים נוספים (לקוחות, מתחרים ועוד) הפועלים בסביבה העסקית של הבנק.
5. התממשות בעתיד של תחזיות ענפיות ושל תחזיות מאקרו כלכליות בהתאם להערכות מוקדמות של הבנק, לרבות בשל התפרצות והתפשטות מגפת הקורונה.
6. תוצאות אפשריות של הליכים משפטיים.
7. שינוי בטעמי הצרכנים ו/או בהתנהגותם.

המידע המוצג להלן נסמך, בין היתר, על הערכות מקצועיות של הבנק, על תחזיות מאקרו כלכליות של חזאים בדבר מצב המשק והסביבה העסקית, על פרסומים והערכות של גורמים בענף ועל ניתוחים סטטיסטיים שעורך הבנק לגבי התנהגות לקוחותיו.

האמור משקף את נקודת המבט של הבנק והחברות הבנות שלו במועד עריכת הדוחות הכספיים בנוגע לאירועים עתידיים, המבוססת על הערכות שאינן ודאיות. מנתונים והערכות אלה נגזרות הערכות הבנק והחברות הבנות שלו והתכניות העסקיות שלהם. כאמור לעיל, התוצאות בפועל עשויות להיות שונות באופן מהותי ולהשליך על התממשות התכניות העסקיות או להביא לשינוי בתכניות אלה. הבנק אינו מתחייב לפרסם עדכון למידע צופה פני עתיד הכלול בדוחות אלה.

1.2 תיאור תמציתי של הבנק ותחומי הפעילות העיקריים שלו

בנק ירושלים בע"מ נוסד בשנת 1963 כחברה ציבורית, כהגדרתה במועד זה על פי פקודת החברות נוסח חדש התשמ"ג-1983, בשם: בנק ירושלים לפיתוח ולמשכנתאות בע"מ. בשנת 1992 הציע הבנק את מניותיו לציבור, ובהתאמה הפך לחברה ציבורית, שמניותיה נסחרות בבורסה לניירות ערך בתל אביב בע"מ. בשנת 1996 שונה שם הבנק לשמו הנוכחי. לפרטים בדבר בעלי השליטה בבנק ראה בהמשך במסגרת [דוח ממשל תאגידי ופרטים נוספים](#).

הבנק הינו תאגיד בנקאי, בעל רישיון בנק על פי חוק הבנקאות (רישוי), התשמ"א-1981, ופועל כבנק מסחרי החל משנת 1998. הבנק נשען על בסיס לקוחות רחב של משקי בית, תושבי ישראל ותושבי חוץ ופועל בתחומי המשכנתאות, אשראי צרכני, חסכונות ופיקדונות, מימון בניה למגורים ופעילות בשוק ההון.

הנהלת הבנק שוכנת בקריית שדה התעופה (אירופורט סיטי). נכון לתאריך פרסום הדוח הבנק פועל באמצעות 19 סניפים ושלוחות, הפזורים ברחבי הארץ.

הבנק מתמחה במתן פתרונות בנקאיים משלימים ללקוחות כל הבנקים וללא קשר לבנק המסחרי בו מנוהל חשבון העו"ש העיקרי של הלקוח. לתיאור מגזרי הפעילות בהם פועל הבנק ראה להלן בפרק [תיאור עסקי התאגיד לפי מגזרי פעילות פיקוחיים](#).

1.3 תיאור היעדים והאסטרטגיה העסקית, וצפי להתפתחות בשנה הקרובה, העוקבת לשנת הדוח

התוכנית האסטרטגית

- התכנית האסטרטגית הרב שנתית של הבנק, (להלן בדוח זה: "התכנית" או "התכנית האסטרטגית"), ממקדת את פעילות הבנק בשלושה נתיבים מרכזיים:
- המשך פיתוח פעילויות הליבה בכל אחד מקווי העסקים, ובכלל זה הרחבה של פעילות המשכנתאות והנדל"ן, פיתוח האשראי הצרכני, בין היתר על ידי רכישת לקוחות אשראי לרכב, ופיתוח קו של אשראי עסקי במיקוד של אשראי לנותני אשראי ועסקים קטנים.
 - התאמת תשתיות המחשב ליעדים העסקיים של הבנק, ובכלל זה יישום אסטרטגיית דיגיטל ודאטה בדגש על שיפור חוויות לקוח, שיפור תהליכים והתייעלות.
 - הרחבת המודל העסקי של הבנק באמצעות שיתופי פעולה עסקיים ואסטרטגיים עם גופים עסקיים ומוסדיים שפעילותם משלימה את זו של הבנק.
 - ביום 27 באוקטובר 2022, אישר דירקטוריון הבנק את ריענון התכנית האסטרטגית.

אסטרטגיה עסקית

א. בנק ירושלים מציע פתרונות פיננסיים ללקוחות כל הבנקים, והוא מתמחה במתן משכנתאות, באשראי צרכני וניהול נכסי לקוחות ובליווי בניה למגורים. הבנק שם לו למטרה להמשיך לצמוח בכל פעילויות הליבה שלו על ידי הרחבת ערוצי ההפצה שלו והגדלת היקף לקוחותיו, תוך שיפור הרווחיות במוצרים השונים על ידי הנחת תשתיות למכר צולב ודיגיטציה של תהליכים. בנוסף, הבנק יעשה שימוש במומחיות שלו בתחומים ובמוצרים השונים על מנת להרחיב את פעילותו מעבר לנישות בהן הוא פועל כיום.

• שוק המשכנתאות

- הבנק פועל להרחבת בסיס לקוחותיו על ידי גיוון המענים והשירותים שהוא מציע ליועצי המשכנתאות ומינוף המיצוב העסקי הקיים של הבנק מול לקוחות פרטיים, תוך חיזוק מעמדו של הבנק במשכנתאות לכל מטרה ובמגזרים החרדי והערבי.
- הבנק יפעל לספק שירותים בתחום המשכנתאות וליצור שיתופי פעולה עם גופים מוסדיים וחברות הפועלות בתחום המשכנתאות, במטרה להרחיב את ערוצי ההפצה שלו וכדי לגוון את בסיס הכנסותיו.
- הבנק יגביר את פעילות מכר תיקי משכנתאות למוסדיים ואחרים, במטרה לאפשר את צמיחת הפעילות, להגדיל את הרווח ולשפר את ניצול ההון.

• ליווי בניה למגורים

- הבנק ימשיך לבסס את מעמדו כשחקן משמעותי בתחום ליווי הבניה וההתחדשות העירונית.
- הבנק יפעל להרחבה של הפעילות, דרך העמקת הפעילות מול קבוצות רכישת והצעת השלמת הון עצמי ללקוחותיו.

• אשראי צרכני

- הבנק יתמקד בפיתוח פעילות האשראי הצרכני על ידי דיגיטציה של המוצר ושימוש במודלים מתקדמים, לצד רכש ומכר אשראי באופן שוטף.

• ניהול נכסי לקוחות

- הבנק יציע שירותי ניהול נכסי לקוחות, בדגש על הצעת הערך הטובה במערכת הבנקאית עבור פיקדונות למשקי בית, תוך הרחבת קהל היעד וערוצי ההפצה.
- הבנק יפעל לשיפור חוויית השירות והיצע המוצרים שלו על ידי המשך פיתוח המערכת הסגורה והפקדת פיקדונות באמצעים דיגיטליים עבור לקוחות כל הבנקים, ואוטומציה של תהליכים גם בייעוץ נ"ע.

ב. כחלק מהגדלת מספר הלקוחות והרחבת הפעילות הקמעונאית פועל הבנק לפיתוח גישה רב ערוצית, שבבסיסה התאמת הפרישה הסניפית כדי לתמוך בצמיחת פעילות מתן המשכנתאות, והסטת פעילויות אחרות מסניפי הבנק לערוצים מקוונים ובהם אפליקציה, אתר הבנק ומוקד טלפוני לשירות ומכירה.

ג. לצד חיזוק הפעילות הקיימת ולנוכח המיקוד בפעילות בקרב משקי בית, יפעל הבנק לגוון את תיק האשראי שלו ואת פעילותו גם באשראי לעסקים קטנים ובינוניים, בין היתר דרך שיתופי פעולה עם נותני אשראי חוץ בנקאיים וחברות עסקיות בתחום והקרה למתן אשראי לעסקים קטנים וערבות המדינה.

ד. הנכסים הטכנולוגיים ותשתית המחשב - כחלק מהמהלכים הנדרשים לטובת יישום האסטרטגיה יפעל הבנק להתאמת ושיפור נכסיו הטכנולוגיים, וליישום אסטרטגיית דיגיטל ודאטה. הבנק יגדיל את השקעותיו ביכולות המחשוב שלו לטובת הגברת הגמישות ומתן מענה מהיר ואיכותי לשינויים בטעמי הלקוחות ולשינויים בסביבה התחרותית, חתירה לדיגיטציה של תהליכים מול הלקוח ומול הבנקאים ומערכי התפעול, שדרוג השימוש בדאטה פנימי וחיצוי וקפיצת מדרגה בשימוש במודלים אנליטיים.

ה. הגדלת המקורות ההוניים - מימוש תכנית הצמיחה כרוך בהרחבת בסיס ההון של הבנק, ובמיטב השימוש בהון.

● פיצול פעילות האשראי הצרכני והנפקת מניות

כחלק ממהלך להרחבת פעילות האשראי הצרכני, הגדלת הון הבנק והצפת ערך מפעילות האשראי הצרכני שלו, הבנק הקים חברה בת, תמר אריאל קפיטל בע"מ, לריכוז פעילות האשראי הצרכני הקיימת והעתידית של הבנק (להלן: "החברה הבת").

בנוסף, חתם הבנק על הסכם השקעה עם חברות מקבוצת הפניקס חברה לביטוח בע"מ, לפיו רכשו החברות כ-19.99% מהון המניות של החברה הבת. כחלק ממהלך זה, הבנק העביר לחברה הבת תיק אשראי צרכני בהיקף של כ-1.4 מיליארד ש"ח. במועד העסקה, רשם הבנק תוספת להון בסך של כ-59.5 מיליוני ש"ח וברבעון השלישי רשם תוספת של כ-4.5 מיליוני ש"ח, כך שליום הדוח סך תוספת ההון שרשם הבנק עומד על כ-64.0 מיליוני ש"ח. בנוסף, מעביר הבנק לחברה הבת אשראי צרכני המבוצע באופן שוטף, ובהתאם צפוי הבנק להגדיל את הונו בגין עסקה זו בסכומים נוספים עד לסך כולל של כ-76.0 מיליוני ש"ח (סכום התוספת להון עצמי מצטברת בשים לב להיקף תיק האשראי הכולל אשר צפוי להיות מועבר לחברה הבת עד למועד האחרון שנקבע בהסכם), להערכת הבנק, צפויה עסקה זו להגדיל את יכולתם של הבנק והחברה הבת להציע אשראי צרכני לציבור, להגביר את התחרות בתחום האשראי הצרכני הבנקאי ולהציף ערך לבעלי המניות.

תכניות והערכות הבנק המפורטות לעיל, הינן בבחינת מידע צופה פני עתיד והן מתבססות על הנחות ועל תחזיות שונות שהיו בפני הבנק. מידע זה יכול שלא יתממש בשל שינויים העשויים לחול בשל גורמים שונים שאינם בשליטת הבנק בלבד. הגורמים המשפיעים כוללים תחזיות והערכות לגבי התפתחויות כלכליות בארץ ובעולם, במיוחד לגבי המצב הכלכלי במשק, כולל השפעת תנאים מאקרו כלכליים וגאו-פוליטיים ושינויים בשוקי ההון, וכן גורמים שונים נוספים המשפיעים על החשיפה לסיכונים: העדפות הציבור, הוראות גורמי פיקוח ואחרים, היבטים הקשורים בתדמית הבנק, התפתחויות טכנולוגיות ונושאי כוח אדם.

מכר תיקי אשראי

כחלק מאסטרטגיית ניהול ותכנון ההון שלו, מכר הבנק, תיקי משכנתאות, במטרה לאפשר את המשך הצמיחה בפעילותו בתחום זה ואת הגדלת הרווחיות בקווי הפעילות השונים. הבנק פועל להגדלת היקף התיקי המשכנתאות שהוא מוכר, ולגיוון פעילות מכר התיקים, ובכוונתו לבצע מספר עסקאות מכירה בשנה קלנדרית. בתחומי פעילות אחרים יפעל הבנק למכר תיקי אשראי באופן הזדמנותי. לפרטים נוספים ראה להלן בפרק מכירת תיקי אשראי.

התכנית האסטרטגית גובשה תוך התייחסות למכלול השינויים בסביבה העסקית והתחרותית בה פועל הבנק. הבנק מוודא כי הוא עומד בפרופיל הסיכון שקבע לעצמו, תוך מעקב וניהול של יחס הלימות ההון, יחס הנזילות, יחס המינוף מעל למינימום הרגולטורי הנדרש ובחינה שוטפת של תמהיל התיק האשראי ואיכותו. התכנית האסטרטגית מאזנת בין שיקולי תשואה לסיכון ונועדה להביא לשמירה על יציבותו וחוסנו של הבנק, השגת רווחיות נאותה ועקבית וצמיחה מדודה, וכל זאת תוך השאת ערך ללקוחות ולבעלי המניות. הבנק רואה בעובדי שותפים לדרך וימשיך לחתור להשגת יעדי באמצעות פתיחות ושיתוף פעולה עם עובדי ומנהלי הבנק וטיפוח ההון האנושי.

תכניות והערכות הבנק המפורטות בפרק 1.3 לעיל, הינן בבחינת מידע צופה פני עתיד והן מתבססות על הנחות ועל תחזיות שונות שהיו בפני הבנק. מידע זה יכול שלא יתממש בשל שינויים העשויים לחול בשל גורמים שונים שאינם בשליטת הבנק בלבד. הגורמים המשפיעים כוללים תחזיות והערכות לגבי התפתחויות כלכליות בארץ ובעולם, במיוחד לגבי המצב הכלכלי במשק, כולל השפעת תנאים מאקרו כלכליים וגאו-פוליטיים ושינויים בשוקי ההון, וכן גורמים שונים נוספים המשפיעים על החשיפה לסיכונים: העדפות הציבור, הוראות גורמי פיקוח ואחרים, היבטים הקשורים בתדמית הבנק, התפתחויות טכנולוגיות ונושאי כוח אדם.

סביבה, חברה וממשל תאגידי - ESG

עקרונות הקיימות והאחריות התאגידית מהווים חלק בלתי נפרד מפעילותו העסקית של הבנק, מתוך הכרה שלא ניתן להפריד בין הצלחה עסקית לבין שיקולי חברה, סביבה וממשל תאגידי. תפיסה זו התחדדה בשנים האחרונות בישראל ובעולם ואף שולבה באסטרטגיה הכוללת של הבנק.

האסטרטגיה העסקית של הבנק משלבת בתוכה היבטי ESG הכוללים התאמות ופתרונות פיננסיים ללקוחותיו, התייחסות לגיוון התיק האשראי, מתן דגש על דיגיטציה וחדשנות, אבטחת מידע וסייבר ופיתוח ההון האנושי בבנק. כמו כן, הבנק נוקט במגוון צעדים להטמעת ערכי הסביבה, חברה וממשל ESG.

לפרטים נוספים אודות סביבה, חברה וממשל תאגידי ראו דוח סביבה, חברה וממשל תאגידי של הבנק לשנים 2020-2021 באתר הבנק וכן בדוח השנתי לשנת 2021.

14 מידע כספי תמציתי ומדדי ביצוע עיקריים לאורך זמן

טבלה 1 - מידע כספי תמציתי ומדדי ביצוע עיקריים לאורך זמן

שלוש חודשים שהסתיימו ביום					
30/09/2021	31/12/2021	31/03/2022	30/06/2022	30/09/2022	
					מדדי ביצוע עיקריים (באחוזים):
12.4%	14.3%	6.0%	15.9%	17.7%	תשואת הרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות הבנק להון ⁽¹⁾ ⁽⁶⁾
11.6%	14.1%	4.2%	12.4%	13.5%	תשואת הרווח הכולל המיוחס לבעלי מניות הבנק להון ⁽¹⁾ ⁽⁶⁾
0.88%	1.03%	0.43%	1.09%	1.16%	תשואת הרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות הבנק לנכסים ממוצעים
10.6%	10.7%	10.4%	10.5%	10.5%	יחס הון עצמי רובד 1
6.4%	6.3%	6.2%	6.3%	6.4%	יחס המינוף
254%	237%	219%	203%	200%	יחס כיסוי הנזילות
-	133%	126%	129%	125%	יחס מימון יציב נטו ⁽³⁾
0.90%	1.20%	0.90%	1.30%	1.20%	יחס הכנסות לנכסים ממוצעים ⁽²⁾
76.6%	73.5%	72.0%	59.4%	53.0%	יחס יעילות (הוצאות תפעוליות ואחרות מסך כל ההכנסות)
					מדדי איכות אשראי עיקריים (באחוזים):
(0.77%)	(0.31%)	0.44%	0.46%	0.68%	שיעור הוצאה (הכנסה) להפסדי אשראי מתוך האשראי לציבור ⁽¹⁾ ⁽⁴⁾
1.05%	0.93%	0.88%	0.97%	1.05%	שיעור יתרת הפרשה להפסדי אשראי מתוך האשראי לציבור ⁽¹⁾ ⁽⁴⁾
1.09%	1.15%	1.00%	1.05%	1.01%	שיעור אשראי לא צובר או בפיגור ל 90 ימים או יותר מיתרת האשראי לציבור ⁽⁴⁾
0.14%	0.16%	0.12%	0.12%	0.13%	שיעור מחיקות חשבונאיות נטו מתוך אשראי ממוצע לציבור
					נתונים עיקריים מדוח רווח והפסד לשנת הדיווח:
33.9	40.7	17.8	46.4	52.7	רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק ⁽¹⁾
31.6	40.2	12.5	36.2	40.2	סך הרווח הכולל המיוחס לבעלי מניות הבנק ⁽¹⁾
114.0	119.4	127.5	140.7	157.2	הכנסות ריבית, נטו
(23.5)	(9.4)	14.6	15.3	24.1	הוצאות בגין הפסדי אשראי ⁽¹⁾ ⁽⁴⁾
26.5	72.3	23.7	73.3	64.6	הכנסות שאינן מריבית
24.9	27.9	28.4	30.1	29.7	מזה: עמלות
107.6	138.1	108.8	127.1	117.6	הוצאות תפעוליות ואחרות
49.7	62.6	49.2	55.2	54.2	מזה: משכורות והוצאות נלוות
					רווח נקי למניה רגילה לשנת הדיווח:
0.48	0.57	0.25	0.66	0.75	רווח בסיסי ומדולל המיוחס לבעלי מניות הבנק
					נתונים עיקריים מהמאזן, לסוף שנת הדיווח:
16,106.2	16,837.0	17,463.3	18,029.5	18,432.7	סך כל הנכסים
2,774.1	3,546.0	2,920.3	3,212.0	2,967.1	מזה: מזומנים ופיקדונות בבנקים
769.4	772.7	932.0	1,045.7	982.8	ניירות ערך
12,131.0	12,084.1	13,200.3	13,297.0	14,005.3	אשראי לציבור, נטו
15,004.6	15,710.3	16,320.5	16,833.5	17,192.1	סך כל ההתחייבויות
460.6	306.6	308.7	308.1	349.3	מזה: פיקדונות מבנקים
12,131.9	12,454.3	13,202.4	13,621.7	13,765.4	פיקדונות מהציבור
2,128.2	2,609.7	2,484.4	2,561.0	2,740.1	איגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים

תמצית דוחות כספיים | 30.09.2022

בנק ירושלים בע"מ

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום					
30/09/2021	31/12/2021	31/03/2022	30/06/2022	30/09/2022	
1,101.6	1,126.7	1,142.8	1,196.0	1,240.6	הון עצמי
					נתונים נוספים:
1,083.0	1,326.0	1,410.0	1,180.0	1,288.0	מחיר מניה (באגורות)
-	21.4	-	61.3	-	דיבידנד למניה (באגורות)
577	580	600	611	621	מספר משרות ממוצע
0.74%	0.75%	0.77%	0.82%	0.86%	יחס הכנסות ריבית, נטו לנכסים ממוצעים
2.74	2.84	2.83	2.84	3.21	פער הריבית ⁽⁶⁾
0.64%	0.70%	0.69%	0.70%	0.65%	יחס עמלות לנכסים ממוצעים
33.9	40.7	17.8	46.4	36.6	רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק בנטרול רכיבים מסוימים למעט מכירת תיקים ⁽⁵⁾
12.4%	14.3%	6.0%	15.9%	12.3%	תשואה להון בנטרול רכיבים מסוימים למעט מכירת תיקים ⁽⁵⁾

⁽¹⁾ לפרטים אודות השפעת השינויים בהפרשה הקבוצתית ראה להלן [בפרק 1.6 נושאים שונים ואירועים מהותיים בתקופת הדוח ולאחר תאריך המאזן](#).

⁽²⁾ הסכום של הכנסות הריבית נטו ושל ההכנסות שאינן מריבית ביחס לסך הנכסים המאזניים המניבים הממוצעים.

⁽³⁾ החל מיום 31 בדצמבר, 2021 נכנסה לתוקפה הדרישה לחישוב ושמירה על יחס מימון יציב נטו מינימלי, בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 222 (יחס המימון היציב), וכן הדרישה לדיווח לציבור, לא נדרש להציג גילוי על מספרי השוואה.

⁽⁴⁾ החל מתקופות הדיווח המתחילות ביום 1 בינואר 2022 מיישם הבנק את ההוראות החדשות בנושא הפרשות להפסדי אשראי תוך זקיפת ההשפעה המצטברת לעודפים במועד היישום לראשונה, נתוני התקופות הקודמות מוצגים בהתאם לכללי המדידה טרם היישום לראשונה. [פרטים נוספים אודות השינויים מוצגים בביאור 1 לדוחות הכספיים](#).

⁽⁵⁾ ברבעון המסתיים ביום 30 בספטמבר 2022 הרווח הנקי הושפע מהכנסה בסך 24.5 מיליוני ש"ח (כ-16.1 מיליוני ש"ח לאחר השפעת המס) הנובעים ממכירת זכויות בפוליסות בתיק הביטוחים (לרבות הזכות לתשלומים ומתן שירות ללקוחות) של חברה בת בשליטה של הבנק, בו שימשה החברה הבת כסוכן עבור לקוחות הבנק. פרטים נוספים אודות ההכנסות אלו מפורטים להלן בפרק 1.6 נושאים שונים ואירועים מהותיים בתקופת הדוח ולאחר תאריך המאזן. ברבעון המסתיים ביום 30 ביוני 2021 הרווח הנקי הושפע מהכנסה ממכירת זכויות הבנק בנכס מקרקעין בסך 13.3 מיליוני ש"ח (כ-10.7 מיליוני ש"ח לאחר השפעת המס).

⁽⁶⁾ החל מיום 1 בינואר, 2022 שונתה שיטת חישוב שיעור התשואה להון ושל שיעורי הכנסה והוצאה הרבעוני במונחים שנתיים, בהתאם למקובל בבנקים בארה"ב. מספרי ההשוואה הוצגו מחדש כדי להתאים לאופן החישוב בשנת 2022. (תשואת הרווח הנקי כפי שדווחה בהתאם למתכונת הקודמת ליום 31 בדצמבר 2021 ו-30 בספטמבר 2021 הינה 15.0% ו-13.0% בהתאמה).

1.5 תיאור תמציתי של הסיכונים העיקריים שהבנק חשוף אליהם

זיהוי גורמי סיכון מובילים ומתפתחים

בהתאם למסמכי מדיניות ניהול הסיכונים השונים של הבנק ולהוראות ניהול בנקאי תקין של בנק ישראל, מבוצע ניטור שוטף אחר פרופיל הסיכונים המהותיים אליהם חשוף הבנק ואחר אופן התפתחותו של פרופיל הסיכונים. ניטור זה מבוצע על ידי הבנק בשגרה ובוודאי בעת התפתחות תנאי קיצון או פוטנציאל להתפתחות תנאים שכאלה. הבנק פעל ברבעון האחרון בניטור מוגבר בגין מספר אירועים ושינויים בכלכלה העולמית ובישראל שיש להם פוטנציאל השפעה על פעילות הבנק ועמידתו ביעדיו העסקיים, וביניהם: העימות המתמשך בין רוסיה ואוקראינה, עליית הריבית במשק, עלייה ברמת האינפלציה, החשש להתפתחות מיתון במשק, הבחירות הצפויות, המתיחות הביטחונית באזורנו ועוד. הניטור המוגבר נועד להבטיח עמידת הבנק ביעדיו העסקיים, יעדי ההון, המינוף והנזילות ובמכלול מגבלות תאבון הסיכון שנקבעו על ידי הדיקטוריון תוך שמירה על מוניטין הבנק. הבנק מבצע מעקב הדוק אחר ההתפתחויות בשווקים הפיננסיים והנתונים המאקרו כלכליים על מנת להעריך את השפעת התפתחויות הללו על פעילותו ועל יעדיו העסקיים כשהוא משתמש בתוצאות מבחני הקיצון וניתוחי הרגישות שביצע, על מנת לאמוד השפעות אלה.

בטיפול בסיכונים המהותיים שזוהו, הבנק מבחין, בין היתר, בין הסיכונים המובילים לבין הסיכונים המתפתחים אשר מזוהים באופן הבא:

- **סיכון מוביל** - מייצג גורם סיכון מהותי אליו חשוף הבנק בעקבות הפעילות הנוכחית שלו ואשר מידת החשיפה של הבנק אליו מדורגת, בהתאם למדיניות הבנק, כחשיפה ברמה "בינונית" או גבוהה יותר. לפירוט בדבר גורמי הסיכון ודירוג מידת החשיפה/השפעה על הבנק ראה להלן [בפרק 3 סקירת הסיכונים ודרכי ניהולם](#).
- **סיכון מתפתח** - הינו סיכון אשר קיימת אי ודאות בקשר להתממשותו, אם בכלל, ולא ניתן להצביע על מידת ההשפעה האפשרית שלו. עם זאת, סיכון זה יקבל תשומת לב מיוחדת של הנהלת הבנק בהתוויית האסטרטגיה העסקית ומסגרת ניהול ובקרת הסיכון המתאימה, המבטיחה כי יש לבנק את היכולות להתמודד עם סיכון זה והשפעותיו על פעילות הבנק ויעדיו העסקיים, ככל שיתממש.

הבנק פעל בשלושת הרבעונים הראשונים של שנת 2022 בפרופיל סיכון התואם את תאבון הסיכון שלו ואת האסטרטגיה והתוכנית העסקית שלו, עם ההתאמות שביצע הבנק בעקבות השינוי במגמת הריבית במשק. פרופיל סיכון האשראי במשכנתאות ובנדל"ן המשיך לשמור על רמה נמוכה במדדי הסיכון השונים בשלושת הרבעונים הראשונים של שנת 2022, כאשר במהלכם נשמרה רמת הסיכון הנמוכה של תיק המשכנתאות, ששיעור הכשל שלו הגיעו לרמה מזערית, וכן, נשמרה רמת הסיכון הנמוכה של תיק הנדל"ן. ברבעון השלישי חלה עלייה בכשל הנובע מתיק האשראי הצרכני, תוצאה של עלייה במספר חדלי הפירעון בתיק האשראי אך למרות עלייה זו, שיעור הכשל והמחיקות עדיין רחוקים מהסף שנקבע בתכנית העבודה לשנת 2022. האסטרטגיה והתכנית העסקית אותגרו על ידי הבנק בתקופה האמורה בשורה של תרחישים ומבחני קיצון (כולל התרחיש האחד של בנק ישראל), שלימדו כי התכנית העסקית והאסטרטגיה אכן תואמות את תאבון הסיכון שנקבע הדיקטוריון. הבנק ממשיך לשמור על רמת נזילות גבוהה, ולנטר את השפעת ההתפתחות ברמת האינפלציה ובגורמי המאקרו הנוספים על סיכון האשראי וסיכון השוק והריבית שלו, שבגין מבנה התיק, נמצא ברמה נמוכה. הבנק המשיך לפעול ברבעון הנוכחי לחיזוק הטיפול שלו בסיכון התפעולי, איסור הלבנת הון, ציות והגנות, מניעת אפליה, מניעת מעילות והונאות, סיכון אבטחת מידע וסייבר, סיכון מיקור חוץ, המשכיות עסקית וסיכונים בקרה פנימית נוספים, בהתאם לעקרונות מסמכי המדיניות שנקבעו לסיכונים אלה ההולמים את דרישות בנק ישראל, ובפרט, בהתאם לתאבון הסיכון שנקבע בהם, ולפי תכניות עבודה סדורות שאושרו על ידי ההנהלה והדיקטוריון.

על אף פרופיל הסיכון הנמוך יחסית של הבנק, הזהירות והמשך הניטור מחויבים עקב האירועים הכלכליים והגאופוליטיים שהוזכרו לעיל, הבנק נקט צעדים לניטור והיערכות כדי למזער את השפעתם, לו יתרחשו, באמצעות דוחות בקרה ייעודיים שנועדו לאתר התפתחויות בתיקי האשראי של הבנק ובמצב הנזילות וההון שלו, וממשיך להקפיד על שדרוג תכניות החירום/מילוט שלו ותרגולם, ועל שיפור מתמשך ביכולות הערכת פרופיל הסיכונים וההון שלו.

טבלה 2 - ריכוז הסיכונים המתפתחים בבנק:

הסיכון	תיאור הסיכון
סיכון מאקרו-כלכלי וסיכון גיאופוליטי	הבנק עוקב אחר השינויים בתנאי המאקרו שהחלו בתחילת שנת 2022, רמת האינפלציה ושיעור הריבית, שיש להם פוטנציאל השפעה על פרופיל סיכון הנזילות, ההון, האשראי, שוק וריבית של הבנק. נדגיש כי בשלב זה, הבנק אינו מזהה שינוי מהותי בפרופיל הסיכון שלו להוציא עלייה בשיעור הכשל באשראי הצרכני, אך מקפיד על המשך הניטור של התפתחות הכלכלה העולמית וכלכלת ישראל, ועוקב אחר התפתחות גורמי המאקרו השונים, כמו גם אחר המצב הפוליטי והביטחוני באזורנו, שיכולים בתרחישים מסוימים להביא את המשק למיתון, ולהשפיע על פרופיל הסיכונים שצוינו לעיל ועל עמידת הבנק ביעדיו העסקיים.
סיכון אשראי	רמת הכשל במשכנתאות ממשיכה להיות ברמה נמוכה, באופן דומה לרבעון הקודם, ושיעור ההפרשה הצפויה נמצאת ברמה נמוכה. מדדי תיק המשכנתאות, יחס ההחזר ושיעור ה-LTV הממוצע כולל מחזורים שומרים על יציבות במהלך כל השנה. הבנק ממשיך לעקוב אחר העלייה ביחס ההחזר של הלקוחות שלו ובהחזר החודשי, בהמשך לעדכון המבילות שלו, שבוצע ברבעון השני על מנת להקל על יחס ההחזר של לקוחותיו, שהחל לעלות עקב עליית הריבית. תשומת לב לעלייה בביצועים ביחס ההחזר שבין 35% ל-40% (שבהן החיתום מתבצע על ידי מטה הבנק) וכן, לעלייה בתקופת הפירעון של ביצועי המשכנתאות. ברמת הכשל וההפרשה הצפויה באשראי הצרכני חלה עלייה, אך רמת המחיקות עדיין נמוכה יחסית ליעד שנקבע בתוכנית העבודה של הבנק. הבנק נוקט בפעולות הנדרשות על מנת להקטין את שיעור המחיקות בתיק הצרכני, באמצעות מערך החיתום ומודל הדירוג החדש שנכנסו לייצור ברבעון השלישי של שנת 2022. תיק הנדל"ן של הבנק ממשיך לשמור על רמת סיכון נמוכה, בהתאם למדדים השונים.
סיכונים תפעוליים (כולל סיכון מודל וסיכון מעילות והונאות) וסיכון המשאב האנושי בפעילות הטכנולוגיה	סיכון תפעולי - הבנק פועל לפי תכנית עבודה סדורה התואמת את הנחיות באזל משנת 2021, כשהוא נותן דגש לתהליכי הערכה עצמית לזיהוי ליקויים גבוהים, ככל שימצאו, כולל התנגדות תהליך ארגוני להפקת לקחים ולמידה מאירועים ביחידות הבנק השונות. באופן דומה, פועל הבנק לפי תכנית העבודה שנקבעה לטיפול בסיכון מעילות, כשהוא מחזק את יכולות ניטור האנומליות, מבצע סקרים למיפוי מוקדי סיכון מעילות, ופועל לחיזוק התהליכים והכלים שקבע למניעת מעילות. המשכיות עסקית - הבנק השלים את ניתוח התרחיש הביטחוני (המעודכן של בנק ישראל) ותרחיש רעידת האדמה על פי תרחישי הייחוס של בנק ישראל, ופועל לפי תכנית התרגילים שקבע. הבנק ממשיך לשדרג את יכולת הבקרה שלו על הפעילות הטכנולוגית, והקים פונקציית בקרה בקו הראשון, בנוסף, נמצא הבנק בתהליך מתקדם להסדרת מתודולוגיה לניהול ובקרת פריקטים, והשלמת אסטרטגיית מחשוב, נתונים ודיגיטל, שיאפשרו תמיכה באסטרטגיה העסקית של הבנק. סיכון המשאב האנושי, המתבטא בעיקר, כמו בשאר המערכת, ביכולת הגיוס והשימור של אנשי מערכות המידע, התמתן במהלך הרבעון האחרון. הבנק נמצא במהלך שוטף לתיקוף המודלים המשמשים אותו לניהול סיכון הנזילות וסיכון האשראי, על פי מדיניות הבנק לתיקוף מודלים.
סיכון סייבר	תקיפת סייבר עלולה לגרום לפגיעה ביכולת להמשיך לספק שירות או לגרום עיכוב במתן שירות, גיבית נתוני הלקוחות ופגיעה במוניטין הבנק. הבנק המשיך בשנה האחרונה, כחלק מהאסטרטגיה שלו, לשדרג את יכולת הגנת ובקרת הסייבר שלו ולהתאימה לעלייה המתמשכת באיומי הסייבר בשנים האחרונות. שהיה עלייה מובנה, בין היתר, עקב השימוש הנרחב יותר בערוצים הדיגיטליים. בנוסף, האירועים הביטחוניים באזורנו ומעורבות מדינות עוינות בתקיפות הסייבר על מוסדות ישראליים, מחייבים תשומת לב תמידית לסיכון מתעורר זה. במהלך הרבעון המשיך הבנק להתקדם במהלך לטיפול באנומליות, בשיתוף פעולה בין יחידות הבנק הרלבנטיות.
סיכון עסקי ואסטרטגי	ביום 27 באוקטובר, 2022 דן דירקטוריון הבנק ברענון התכנית האסטרטגית שאושרה בשנת 2021. הרענון בחן את מתווה התכנית בהתאם להתפתחויות בשווקים כולל ברמת המאקרו תוך תשומת לב לתחרות, ההזדמנויות והאיומים. הבחינה העלתה כי אסטרטגיית הבנק ממוקדת, הולמת את תאבון הסיכון של הבנק ויציבה, גם לנוכח האיומים הנוכחיים. המהלך ימשיך השלמת אסטרטגיית המחשוב, הנתונים והדיגיטל, עד תום השנה הנוכחית. רענון התכנית לווה באיתגור, בין היתר, באמצעות תרחישי קיצון. האיתגור העלה כי התכנית העסקית של הבנק הולמת את תאבון הסיכון ואת תכנון ההון של הבנק (לאופק תכנון של 3 שנים) וכי פוטנציאל ההפסד בקיצון הוא נמוך יחסית, ואינו מהווה איום לחוסנו של הבנק.
סיכון רגולטורי, סיכון איסור הלבנת הון ומימון טרור, איכפה פנימית, הוגנות וציות	הבנק פועל לפי תכנית העבודה להסדרת הטיפול ברגולציה, בהתאם להוראה 308. כולל הערכת הסיכון ומיפוי מוקדי רגולציה, שדרוג יכולות הערכת הסיכון, ויצירת מסגרת בקרה וניטור הכוללת, בקורות מפתח ומיכון בקורות קיימות ככל הניתן, תוך הפרדה בין בקורות קו ראשון ובקורות קו שני. סיכון זה התעורר מאז תחילת 2022, עקב הטלת הסנקציות על פעילות הבנקים ברוסיה, תוצאת העימות באוקראינה. הבנק נוקט משנה זהירות בפעילותו בקשר עם הסנקציות, ובפועל בקפדנות בהתאם למכתב של המפקח על הבנקים, מידת השפעתן על פעילות הבנק, נמוכה יחסית.
ESG וסיכון אקלים	תשומת הלב של המדינות והרגולטורים ברחבי העולם, כולל בנק ישראל לסוגיית השפעת סיכונים האקלים והסיכון הסביבתי, על הכלכלה, התעשיות השונות ועל פרופיל הסיכונים של הבנקים, גברה באופן משמעותי בשנים האחרונות וזאת מתוך הבנה כי התמשכות של סיכונים אלו יכולים להשפיע על המערכת הבנקאית ובמקרים קיצוניים אף להשפיע על גלובליות ומערכתיות. לבנק מדיניות לניהול הסיכון הסביבתי מזה שנים והוא נמצא בשלבי למידה של הנושא, תוך שהוא פועל לפי הוראות בנק ישראל. לפרטים נוספים ראה דוח סביבה, חברה וממשל תאגידי של הבנק באתר הבנק.

1.6 נושאים שונים ואירועים מהותיים בתקופת הדוח ולאחר תאריך המאזן

1. על רקע אי הוודאות בשל משבר נגיף הקורונה Covid-19, נרשמו בשנת 2020 הפרשות להפסדי האשראי החזויים. במהלך שנת 2021 בהמשך להתאוששות המשק, הקטין הבנק, באופן הדרגתי, את ההפרשות: ברבעון הראשון לשנת 2021 הוקטנו הפרשות בסך 10.0 מיליוני ש"ח, ברבעון השני לשנת 2021 נרשם קיטון בסך 21.5 מיליוני ש"ח, ברבעון השלישי קיטון בסך 22.4 מיליוני ש"ח וברבעון הרביעי הכיר הבנק בקיטון בסך 13.4 מיליוני ש"ח, סך הכול שוחררו בשנת 2021 מלוא ההפרשות בגין קורונה בסך 67.3 מיליוני ש"ח.
2. ביום 25 במאי, 2022, הושלמה העסקה במסגרתה הבנק הקים תאגיד עזר בנקאי, תמר אריאל קפיטל בע"מ ("החברה הבת"), אשר אליו הועברה פעילות האשראי הצרכני של הבנק לרבות תיק קיים בהיקף של 1.4 מיליארד ש"ח, במקביל, רכשו חברות מקבוצת הפניקס כ-19.99% ממניות החברה הבת. ממועד זה, מועבר לחברה הבת כל האשראי הצרכני המבוצע בבנק. כתוצאה מכך, צפי הבנק להגדיל את הונו בגין עסקה זו עד לסך כולל של כ-76.0 מיליוני ש"ח (סכום התוספת להון המצטבר בשנים לב להיקף תיק האשראי הכולל אשר צפוי להיות מועבר לחברה הבת עד למועד האחרון שנקבע בהסכם כולל הפרמיה המשולמת בגינו).
במועד העסקה, רשם הבנק תוספת להון בסך של כ-59.5 מיליוני ש"ח וברבעון השלישי רשם תוספת של כ-4.5 מיליוני ש"ח, כך שליוו הדוח סך תוספת ההון שרשם הבנק עומד על כ-64.0 מיליוני ש"ח.
להערכת הבנק, צפייה עסקה זו להגדיל את יכולתם של הבנק והחברה הבת להציע אשראי לציבור, להגביר את התחרות בתחום האשראי הבנקאי ולהציף ערך לבעלי המניות.
תכניות והערכות הבנק המפורטות לעיל, הינן בבחינת מידע צופה פני עתיד והן מתבססות על הנחות ועל תחזיות שונות שהיו בפני הבנק. מידע זה יכול שלא יתממש בשל שינויים העשויים לחול בשל גורמים שונים שאינם בשליטת הבנק בלבד. הגורמים המשפיעים כוללים תחזיות והערכות לגבי התפתחויות כלכליות בארץ ובעולם, במיוחד לגבי המצב הכלכלי במשק, כולל השפעת תנאים מאקרו כלכליים וגאו-פוליטיים ושינויים בשוקי ההון, וכן גורמים שונים נוספים המשפיעים על החשיפה לסיכונים: העדפות הציבור, הוראות גורמי פיקוח ואחרים, היבטים הקשורים בתדמית הבנק, התפתחויות טכנולוגיות ונושאי כוח אדם.
החברה הבת הוקמה לאחר שהתקבל אישור בנק ישראל להקמה ושליטה בחברה הבת, התקבלה החלטת מיסוי מוסכמת מרשות המסים אשר הסדירה את נושא המס בקשר להעברת פעילות האשראי הקמעונאי של הבנק לחברת בת והתקבל אישור רשות התחרות לפטור מאישור להסדר כובל לפי סעיף 14 לחוק התחרות הכללית, התשמ"ח-1988 (הפטור ניתן לתקופה קצובה בת 3 שנים ומותנה בהקצאת אמצעי שליטה לפניקס בשיעור של עד 19.99%).
במסגרת העסקה התקשר הבנק עם החברה הבת בהסכם למתן שירותי ניהול ותפעול, לפיו יעמיד הבנק לחברה את כלל שירותי הניהול והתפעול ויעמיד לה מקורות המימון הנדרשים לפעילותה. [\(ראה גם ביאור 17 לדוחות הכספיים\)](#).
3. ביום 6 בינואר, 2022 פרסם הבנק כי רשות ניירות ערך אישרה בקשתו להאריך את תוקפו של תשקיף המדף של הבנק בשנה, עד ליום 15 בדצמבר, 2022.
4. ביום 13 בינואר, 2022 אישרה האסיפה הכללית של הבנק את עדכון תנאי העסקתה של קרובה של בעלת השליטה בבנק. כמו-כן, אישרה האסיפה הכללית את מינויו של מר שמואל אשל כדח"צ כהגדרתו בחוק החברות ועל פי הוראה 301, לתקופת כהונה של 3 שנים. כהונתו החלה ביום 19 בפברואר, 2022.
5. ביום 23 בינואר, 2022 אשררה חברת הדירוג Standard & Poor's Maalot את דירוג המנפיק של הבנק ברמה של 'ilAA-' ו-'ilA-1+' וציננה כי תחזית הדירוג יציבה. אשרור הדירוג נעשה בעקבות שינוי מתודולוגיה של חברת הדירוג.
6. ביום 20 בפברואר, 2022 פרסם הבנק דיווח אודות סיום כהונתו של מר יעקב טננבאום כדח"צ כהגדרתו בחוק החברות ועל פי הוראה 301, החל מיום 19 בפברואר, 2022.
7. ביום 24 בפברואר 2022 אישר דירקטוריון הבנק לאחר אישור ועדת הביקורת (ביושבה כוועדת תגמול) מיום 17 בפברואר 2022 חלוקת מענק משתנה שנתי לעובדי הבנק ולנושאי המשרה בהתאם למדיניות תגמול עובדים ועובדים מרכזיים שאינם נושאי משרה וכן בהתאם למדיניות תגמול נושאי משרה, בהתאמה.
ביום 28 באפריל 2022 אישרה האסיפה הכללית את חלוקת המענק המשתנה לנושאי המשרה. ראו גם דוחות מיידיים שפרסם הבנק מיום 23 במרץ 2022 (מס' אסמכתא: 2021-01-033391) ומיום 28 באפריל 2022 (מס' אסמכתא: 2022-01-052348).
8. ביום 15 במרץ, 2022 הודיעה חברת הבת, ירושלים מימון והנפקות (2005) בע"מ על כוונה לפרסם דוח הצעת מדף להנפקת ניירות ערך מסחריים סדרה 2 מכוח תשקיף מדף של החברה 27 בנובמבר, 2019.
לצורך ההנפקה, ביום 14 במרץ 2022, קבעה חברת הדירוג מידרוג מתן דירוג 'P-Lil' למסגרת גיוס ניירות ערך מסחריים (באמצעות סדרה 2) בהיקף של עד 350 מיליון ש"ח ע.ג., שיונפקו על ידי ירושלים מימון והנפקות (2005) בע"מ וחברת הדירוג Standard & Poor's Maalot הודיעה על מתן דירוג 'ilA-1+' להנפקה כאמור (מספרי אסמכתא:

1360301-2022 ו-1270301-2022).

9. ביום 3 באפריל, 2022 הנפיקה חברת הבת כ-326.8 מיליוני ש"ח ערך נקוב ניירות ערך מסחריים (סדרה 2) תמורת 326.8 מיליוני ש"ח. לפי תנאי האג"ח על החברה לשלם ריבית שנתית בסך 0.42% משתנה לפי ריבית בנק ישראל, ניירות הערך המסחריים עומדים לפירעון בתשלום אחד ביום 3 באפריל, 2023. (מספר אסמכתא: 2022-01-023215).
10. ביום 3 באפריל, 2022 החליטה אסיפת בעלי המניות של הבנק למנות את ד"ר רות ארד כדירקטורית חיצונית לפי חוק החברות ולפי הוראה 301 לתקופת כהונה נוספת (שלישית) של שלוש שנים, החל מיום 10 באפריל 2022. ראו דוח זימון האסיפה מיום 27 בפברואר 2022 (מס' אסמכתא: 2022-01-023215) וכן דוח תוצאות האסיפה מיום 3 באפריל, 2022 (מס' אסמכתא: 2022-01-041950).
11. ביום 28 באפריל, 2022 החליטה אסיפת בעלי המניות של הבנק כדלקמן: (א) לאשר מענק שנתי משתנה למנכ"ל, מר גיל טופז ולנושאי המשרה, בגין שנת 2021; (ב) לאשר את עדכון מדיניות התגמול לנושאי משרה בבנק לפי סעיף 267א ו-267 ב לחוק החברות ובהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין, נב"ת A301 בהתאם לנוסח המתוקן והמסומן והמצורף לדוח זימון האסיפה כנספח א'; (יא) לאשר את עדכון תנאי הכהונה והעסקה של יו"ר הדירקטוריון, מר זאב נהרי, כך שמשכורתו החודשית (ברוטו) של יו"ר הדירקטוריון תעמוד על סך של 146,800 ש"ח (כשהיא צמודה לעליית מדד המחירים לצרכן הידוע ביום 1 באפריל 2022), החל מיום 1 באפריל 2022. ביתר תנאי כהונתו והעסקתו של יו"ר הדירקטוריון, מר נהרי, לא יחול כל שינוי; (ג) לאשר את תנאי הכהונה והעסקה של מנכ"ל הבנק הנכנס, מר יאיר קפלן, המפורטים בנספח ב' המצ"ב לדוח זימון האסיפה, לתקופה של ארבע שנים החל מיום 1 באפריל, 2022 או המועד בו יתקבל אישור בנק ישראל למינויו של מר קפלן כמנכ"ל הבנק, לפי המאוחר מביניהם. ראה גם דוח זימון האסיפה מיום 23 במרץ, 2022 (מס' אסמכתא: 2022-01-023215) וכן דוח תוצאות האסיפה מיום 28 באפריל, 2022 (מס' אסמכתא: 2022-01-052348).
12. ביום 30 באפריל, 2022 הסתיימה העסקתו של מנכ"ל הבנק היוצא, מר גיל טופז. מר יאיר קפלן החל את תפקידו כמנכ"ל הבנק ביום 14 באפריל 2022 (מס' אסמכתא: 2022-01-048433, 2022-01-048430, 2022-01-042139, 2022-01-022831, 2022-01-007378).
13. ביום 17 במאי, 2022 במאי נחתם הסכם בין הבנק ובין גוף מוסדי, על פיו מכר הבנק בעסקת המחאת מכר בלתי חוזרת, סופית גמורה ומוחלטת 90% מזכויותיו והתחייבויותיו בקשר עם תיק הלוואות לדיוור ששכמו הכולל כ- 478 מיליון ש"ח, אשר מורכב מהלוואות לדיוור שהועמדו על ידי הבנק ("תיק ההלוואות"). יתרת תיק ההלוואות נותרת בבעלות הבנק, באופן שזכויות הרכוש וזכויות הבנק בתיק ההלוואות תהיינה בדרגת קדימות זהה (פרי פסו). הבנק הכיר ברווח של כ- 23.9 מיליוני ש"ח (לפני מס) בדוחות הכספיים לרבעון השני לשנת 2022, בגין עסקה זו. (מס' אסמכתא: 2022-01-060463).
14. ביום 26 במאי 2022 פרסם הבנק דו"ח מיידי לפיו אישר דירקטוריון הבנק חלוקת דיבידנד בשיעור של 30% בסך 43.17 מיליוני ש"ח בגין רווחי שנת 2021. הדיבידנד בסך של כ-0.61 ש"ח לכל מניה רגילה של 1 ש"ח ע.ג. שולם ביום 14 ביוני 2022, לבעלי המניות שהחזיקו במניות הבנק ביום 2 ביוני, 2022 (המועד הקובע) (מס' אסמכתא: 2022-01-065383).
15. ביום 26 במאי, 2022 אימץ דירקטוריון הבנק תוכנית רכישה לפיה רשאי הבנק לרכוש אגרות חוב שהנפיקה חברת הבת של הבנק, ירושלים מימון והנפקות (2005) בע"מ (להלן בסעיף זה: "חברת הבת"), בהתאם להוראות התכנית שפורסמה (אסמכתא מס' 2022-01-065389) וזאת עד להיקף שלא יעלה על 75 מיליון ש"ח ע.ג. בהמשך לאימוץ התכנית על-ידי הדירקטוריון, רכש הבנק ביום 30 במאי, 2022 50 מיליון ש"ח ע.ג. של אגרות חוב מסדרה י"ח במחיר ממוצע של 99.98 אג'. בגין רכישה זו הכיר הבנק ברווח של כ-4.4 מיליוני ש"ח (לפני מס) בדוחות הכספיים לרבעון השני לשנת 2022. ביום 31 במאי 2022 דיווחה חברת הבת על רכישה של 50,000 ש"ח ע.ג. של אגרות חוב (סדרה יח') במחיר ממוצע של 99.98 אג' בעסקה מחוש לבורסה. כמו כן, ביום 20 באוקטובר 2022, דיווחה חברת הבת על רכישה נוספת של 13 מיליון ש"ח ע.ג. אגרות חוב (סדרה יח') במחיר של 97.03 אג' על ידי הבנק ברכישה שנעשתה מחוש לבורסה. בגין רכישה זו הכיר הבנק ברווח של כ-1.7 מיליוני ש"ח (לפני מס) במהלך הרבעון הרביעי לשנת 2022. יובהר כי בהתאם לתנאי שטרי הנאמנות של אגרות החוב, אגרות החוב הנרכשות על ידי הבנק לא יקנו לו כל זכויות שהן, לרבות כל זכות בהצבעה או בקבלת ריבית.
16. ביום 29 במאי, 2022, אשררה חברת הדירוג Standard&Poor's Maalot את דירוג המנפיק של הבנק ברמה של 'ilAA' ו-'ilA-1' וציינה כי תחזית הדירוג יציבה (אסמכתא מס' 2022-01-066379).
17. ביום 14 ביוני 2022 פרסם הבנק דו"ח מיידי בדבר הודעה מקדימה על כוונה לזמן אסיפת בעלי מניות כללית ושנתית שעל סדר יומה, בין היתר, מינוי ה"ה זאב נהרי (יו"ר הדירקטוריון), זלמן שובל, גדעון שובל, ליאור בן עמי, אביב שנצר ויואב נרדי כדירקטורים בדירקטוריון הבנק (מס' אסמכתא: 2022-01-073633).
18. ביום 19 ביוני, 2022, אשררה חברת הדירוג מידרוג את דירוג המנפיק של הבנק ברמה של al.il ביחס לאיתנות הפיננסית, 'Aa2' ביחס לפיקדונות לזמן ארוך ולחוב הבכיר, ודירוג hyb(ilA2) לכתבי ההתחייבות הנדחים עם מנגנון חוזי לספיגת הפסדים. מידרוג ציינה כי תחזית הדירוג יציבה (אסמכתא מס' 2022-01-075742).
19. ביום 30 ביוני, 2022 נחתם הסכם בין הבנק ובין גוף מוסדי, על פיו מכר הבנק בעסקת המחאת מכר בלתי חוזרת, סופית גמורה ומוחלטת 90% מזכויותיו והתחייבויותיו

- בקשר עם תיק הלוואות לדיור שסכמו הכולל כ- 320 מיליון ש"ח, אשר מורכב מהלוואות לדיור שהועמדו על ידי הבנק ("תיק ההלוואות"). יתרת תיק ההלוואות נותרת בבעלות הבנק, באופן שזכויות הרכוש וזכויות הבנק בתיק ההלוואות תהיינה בדרגת קדימות זהה (פרי פסו). הבנק הכיר ברווח של כ- 13.4 מיליון ש"ח (לפני מס) בדוחות הכספיים לרבעון השני לשנת 2022, בגין עסקה זו. (מס' אסמכתא: 2022-01-082447).
20. ביום 30 ביוני, 2022 אישר דירקטוריון הבנק, את מינויה של אירנה פורטניק למשנה למנכ"ל וראש חטיבת משאבים וחדשנות טכנולוגית אשר החלה את כהונתה ביום 18 באוקטובר 2022 במקום הגברת כרמלה אבנר אשר סיימה את תפקידה ביום 2 באוקטובר, 2022.
21. ביום 18 ביולי, 2022 הודיעה חברת הבת, ירושלים מימון והנפקות (2005) בע"מ על כוונה לפרסם דוח הצעת מדף להרחבת סדרה ט"ז מכוח תשקיף מדף של החברה מיום 27 בנובמבר, 2019. לצורך ההנפקה, ביום 18 ביולי 2022, קבעה חברת הדירוג מידרוג מתן דירוג 'Aa2.il' להרחבת הסדרה עד לסך של 150 מיליון ש"ח ע.ג., וחברת הדירוג Standard & Poor's Maalot הודיעה על מתן דירוג 'ilaa' להרחבת הסדרה כאמור (מספרי אסמכתא: 2022-01-091522 ו-2022-01-091573).
22. ביום 19 ביולי, 2022, דיווח הבנק, בקשר עם כוונת חברת הבת, ירושלים מימון והנפקות (2005) בע"מ, לבחון הנפקת אגרות חוב בדרכן של הרחבת סדרה, כי עיר שלם סוכנות לביטוח (1996) בע"מ, חברה בת בשליטה של הבנק, מנהלת משא ומתן עם צד ג' למכירת זכויות בקשר עם כל או חלק הפוליסות בתיק הביטוחים, בו עיר שלם שימשה כסוכן עבור לקוחות הבנק. לפי מתווה העסקה המתגבש, עיר שלם תמכור זכויותיה האמורות, לרבות הזכות לתשלומים ומתן שירות ללקוחות ("העסקה"), כאשר יתר פרטי העסקה טרם הוסכמו. השלמת העסקה, ככל שתהיה, תהא כפופה בין היתר לקבלת כל האישורים הנדרשים, לרבות אישור האורגנים המוסמכים של הצדדים (אסמכתא מס' 2022-01-091738).
- בהמשך לדיווח המידי של הבנק מיום 19 ביולי, 2022, ביום 28 באוגוסט, 2022 דיווח הבנק כי החברה חתמה על ההסכם לעיל בתמורה לכ- 28.7 מיליון ש"ח (כולל מע"מ). כתוצאה, הבנק הכיר בהכנסה בסך של כ- 24.5 מיליון ש"ח במסגרת דוחותיו הכספיים המאוחדים לרבעון השלישי לשנת 2022. (מס' אסמכתא: 2022-01-108772).
23. ביום 21 ביולי, 2022 הרחיבה החברה הבת את סדרה ט"ז ב- 150 מיליון ש"ח ע.ג. תמורת 155.1 מיליון ש"ח (אסמכתא מס' 2022-01-077331).
24. ביום 28 ביולי 2022, אישר דירקטוריון הבנק, בהתאם להמלצת ועדת הביקורת, את הארכת כהונתו של המבקר הפנימי הראשי, מר רון שגיא, לתקופת כהונה נוספת אשר צפויה להסתיים ביום 31 במרץ 2023.
25. ביום 10 באוגוסט 2022, אישרה האסיפה הכללית השנתית של בעלי המניות כדלקמן: (1) הארכת כהונתם של הדירקטורים ה"ה: זאב נהרי (יו"ר הדירקטוריון), זלמן שובל, גדעון שובל, יואב נרדי, ליאור בן עמי, אביב שנצר, לתקופת כהונה נוספת של כ-3 שנים שתחל במועד מינוי באסיפה הכללית השנתית ותסתיים במועד קיום האסיפה השנתית שתתקיים בשנת 2025; (2) למנות מחדש את משרד רו"ח קוסט פור גבאי את קסירר (EY), כרואי החשבון המבקרים של הבנק לתקופה שתחל במועד אישור האסיפה השנתית הנוכחית ועד למועד קיום האסיפה השנתית הבאה של הבנק, ולהסמיך את הדירקטוריון לקבוע את שכרם; (3) לאשר כדיבידנד סופי לשנים 2020 ו-2021 שחולק בסכומים ובמועדים, כדלקמן: (א) סך של 15.1 מיליון ש"ח (ברוטו) במזומן על בסיס יתרת עודפי הבנק, בהתאם לדוחות הכספיים של הבנק ליום 31 בדצמבר 2020. הדיבידנד הנ"ל שולם ביום 16 בנובמבר 2021, לבעלי המניות שהחזיקו במניות הבנק ביום 3 בנובמבר 2021. (ב) סך של 43.17 מיליון ש"ח (ברוטו) במזומן על בסיס יתרת עודפי הבנק, בהתאם לדוחות הכספיים של הבנק ליום 31 בדצמבר 2021. הדיבידנד הנ"ל שולם ביום 14 ביוני 2022, לבעלי המניות שהחזיקו במניות הבנק ביום 2 ביוני 2022. ראה גם דוח זימון האסיפה שפרסם הבנק ביום 5 ביולי 2022 (מס' אסמכתא: 2022-01-084175) וכן דיווח תוצאות האסיפה שפרסם הבנק ביום 8 באוגוסט 2022 (מס' אסמכתא: 2022-01-101365).
26. ביום 22 באוגוסט, 2022 העלה בנק ישראל את הריבית ב-0.75% והיא נקבעה על שיעור של 2%. ביום 3 באוקטובר, 2022 העלה בנק ישראל בפעם נוספת את הריבית ב-0.75% והיא נקבעה על שיעור של 2.75%. מתחילת השנה עדכן בנק ישראל את הריבית מספר פעמים בשיעור מצטבר של 2.65%. [לפרטים נוספים אודות המדיניות המוניטרית בישראל ראה פרק 2.1 להלן.](#)
27. ביום 19 בספטמבר, 2022 פתחו דירקטוריון והנהלת הבנק את המסחר בבורסה, לציון 50 שנה להצטרפותו של הבנק כחבר בבורסה לניירות ערך בתל אביב.
28. ביום 6 באוקטובר 2022 אישרה מחדש אסיפת בעלי המניות של הבנק הענקת כתבי התחייבות לשיפוי לדירקטורים שהינם בעלי שליטה ו/או קרוביהם, לתקופה של שלוש שנים נוספות, שתחילתה ביום 9 באוקטובר 2022 (המועד בו יחלפו 3 שנים מהמועד בו אושרו כתבי השיפוי למר זלמן שובל ומר גדעון שובל), באותם תנאים של כתבי התחייבות לשיפוי שאושרו לכל יתר נושאי המשרה ובכלל זה לדירקטורים האחרים ולדירקטורים האמורים. ראה גם דוח זימון אסיפה מיום 29 באוקטובר 2022 (מס' אסמכתא: 2022-01-109954) וכן דוח מידי בדבר תוצאות האסיפה מיום 6 באוקטובר 2022 (מס' אסמכתא: 2022-01-124801).
29. ביום 26 באוקטובר, 2022 פרסמה החברה הבת, ירושלים מימון והנפקות (2005) בע"מ תשקיף מדף על פיו היא רשאית להנפיק ניירות ערך שונים בהיקפים ובתנאים אשר יקבעו על-פי דוחות הצעת מדף.

30. ביום 27 באוקטובר, 2022 אישר דירקטוריון הבנק, הגשת טיוטה ראשונית לרשות לניירות ערך ולבורסה לניירות ערך בתל אבי בע"מ לאישור תשקיף מדף של הבנק.
31. ביום 27 באוקטובר, 2022, לאחר המלצת ואישור ועדת הביקורת (ביושבה כוועדת תגמול), אישר דירקטוריון הבנק, בכפוף לאישור אסיפת בעלי המניות של הבנק, מדיניות תגמול נושאי משרה של הבנק לשנים 2023-2025 (להלן: "מדיניות התגמול החדשה"), לתקופה של שלוש שנים החל מיום 1 בינואר 2023. במסגרת המדיניות התגמול החדשה: עודכנו תקורות משכורות חודשיות לנושאי המשרה; עודכנו תנאי סף לתשלום מענק משתנה; עודכנה תקרת המענק השנתי המקסימלי שהמנכ"ל יהיה זכאי לקבל עד ל-8 משכורות חודשיות בכפוף לכך שסך התגמול הכולל למנכ"ל לא יעלה על התקרה הגבוהה ביותר שתותר על פי חוק תגמול לנושאי משרה בתאגידים פיננסיים (אישור מיוחד ואי-התרת הוצאה לצורכי מס בשל תגמול חריג), התשע"ו-2016 (להלן: "חוק תגמול לנושאי משרה בתאגידים פיננסיים"); עודכנו תקורות מענק שנתי משתנה חדשות וכן שיעורי התשואה; עודכן שיעור התשואה להענקת מענק בנסיבות מיוחדות, בשנה שבה התשואה נמוכה משיעור התשואה המינימלי, לשיעור תשואה של 6.5% (חלף 6% במדיניות התגמול הנוכחית); התווספה אפשרות להענקת מענק הוקרה, בשיקול ועדת התגמול והדירקטוריון, בגובה 50% מהמשכורת החודשית לאחר השלמת 10 שנות עבודה מלאות ורצופות ולאחר השלמת 10 שנות עבודה מלאות ורצופות נוספות בבנק (20 שנה במצטבר).
- כמו כן, בהתאם לשינויים במדיניות התגמול ובכפוף לאישור אסיפת בעלי המניות של הבנק, אישרו הדירקטוריון וועדת הביקורת (כיושבה כוועדת תגמול) את תיקון תנאי כהונתו והעסקתו של המנכ"ל. עיקרי התיקונים הינם בהתאמה למדיניות התגמול החדשה הכפופה לאישור אסיפת בעלי המניות של הבנק.
- אודות מדיניות התגמול לשנים 2023-2025 וכן תיקון תנאי כהונתו והעסקתו של המנכ"ל, ראה גם דוח זימון אסיפת בעלי מניות של הבנק שפרסם הבנק ביום 30 באוקטובר 2022 (מס' אסמכתא: 2022-01-131215).
32. ביום 30 באוקטובר, 2022 פרסם הבנק דיווח מידי, אודות זימון אסיפת בעלי מניות מיוחדת של הבנק, אשר צפויה להתכנס ביום 4 בדצמבר 2022, שעל סדר יומה אישור מדיניות תגמול נושאי משרה של הבנק לשנים 2023-2025, לתקופה של שלוש שנים החל מיום 1 בינואר 2023, וכן אישור תיקון תנאי כהונתו והעסקתו של המנכ"ל הבנק, מר יאיר קפלן, החל מיום 1 בינואר 2023, ובכפוף לאישור מדיניות התגמול. ראה גם דוח זימון אסיפה שפרסם הבנק ביום 30 באוקטובר 2022 (מס' אסמכתא: 2022-01-131215).
33. ביום 15 בנובמבר, 2022 דיווחה חברת הבת ירושלים מימון והנפקות (2005) בע"מ (להלן בסעיף זה: "החברה"), כי היא בוחנת אפשרות לפדיון מוקדם מלא של כתיבי ההתחייבות הנדחים (סדרה 12) של החברה, וזאת לאחר קבלת אישור המפקח על הבנקים לבצע את הפדיון המוקדם, בהתבסס על תכנון ההון של הבנק ובכפוף לעמידה בדרישות המצינות במכתבו בנוגע להון רובד 2 בהתאם להוראת ניהול בנקאי 202. הפדיון המוקדם יבוצע לאחר התמלאות הדרישות שנקבעו על ידי המפקח על הבנקים, ככל שיתמלאו, ובהתאם לתנאי דוח הצעת המדף של החברה וללוחות הזמנים שנקבעו בדוח הצעת המדף של החברה ובכפוף לאישור דירקטוריון החברה.
34. ביום 24 בנובמבר, 2022, פרסם הבנק תשקיף מדף על פיו הוא רשאי להנפיק ניירות ערך שונים בהיקפים ובתנאים אשר יקבעו על-פי דוחות הצעת מדף (מס' אסמכתא: 2022-01-141610).
35. ביום 27 בנובמבר, 2022, פרסם הבנק דיווח מידי, אודות התקשרות הבנק בהסכם עם גוף מוסדי, על פיו מכר הבנק בעסקת המחאת מכר בלתי חוזרת, סופית גמורה ומוחלטת, 90% מזכויותיו והתחייבויותיו בקשר עם תיק הלוואות לדיור שסכומו הכולל של התיק הוא כ- 554 מיליון ש"ח, אשר מורכב מהלוואות לדיור שהועמדו על ידי הבנק. על בסיס הערכות המצויות בידי הבנק, הבנק צפוי להכיר ברווח, לפני מס, של כ- 28.0 מיליון ש"ח בדוחות הכספיים לרבעון הרביעי לשנת 2022, בגין עסקה זו (מס' אסמכתא: 2022-01-142015).
36. לפרטים נוספים אודות שינויים והקלות רגולטוריות ראה להלן בדוחות הכספיים – [ביאור 18 - הוראות פיקוח ויוזמות חקיקה](#).

פרק 2 - הסבר וניתוח לתוצאות ולמצב העסקי

2.1 מגמות, תופעות, התפתחויות ושינויים מהותיים

התפתחויות בכלכלה העולמית והישראלית

עיקר תשומת הלב של קובעי המדיניות במדינות המפותחות מופנית אל נתוני האינפלציה, אשר המשיכו להפתיע כלפי מעלה גם במהלך הרבעון השלישי של שנת 2022. כעת ברור גם כי עליות המחירים שהונעו תחילה מעליית מחירי האנרגיה והסחורות החקלאיות, לצד בעיות בשרשרות האספקה, זלגו אל מחירי השירותים. בין הגורמים לעליות המחירים הרחוביות ניתן למנות את ההרחבות המונטריות המשמעותיות בתקופת הקורונה, התמשכות המלחמה באוקראינה ותגובת ממשלות המערב לה, ואת עוצמת שוק העבודה שתומכת בביטחון הצרכנים וגורמת לעליות שכר המונעות מעלייה מהותית בכוח המיקוח של העובדים בסביבה של אבטלה נמוכה מאוד (בארה"ב ירד שיעור האבטלה ל-3.5% במהלך הרבעון השלישי לשנת 2022).

מדד המחירים לצרכן בארה"ב עלה בספטמבר 2022 ב-8.2% לעומת אשתקד, ואינפלציית הליבה עלתה ב-6.6% שנה אחורה. שוק העבודה בארה"ב נותר הדוק: השכר הממוצע לשעת העבודה עלה בקצב של כ-5% לעומת שנה קודמת, אך עבור עובדים מתחלפים השכר עולה בקצב מהיר יותר - 7% בשנה שחלפה. באירופה עלו המחירים נכון לספטמבר 2022 ב-10.0% לעומת שנה קודמת (האצה מ-9.1%), ואינפלציית הליבה עלתה ל-4.8% לעומת 4.3% לפני חודש.

תגובת הבנקים המרכזיים לעליות המחירים נעשתה אגרסיבית יותר בניסיון להגיע לשליטה בעליות המחירים. הפד העלה את הריבית ב-0.75% ביולי, בספטמבר ובנובמבר 2022, לרמה של 4.00%, ואף שלראשונה הכיר בכך שהשפעת הריבית הינה מצטברת ובעיכוב, ממשיכים ראשי הפד לאותת על ריסון מונטרי מתמשך עד ששיעור האינפלציה ירד לרמה של 2% בשנה. שוקי ההון מגלמים המשך העלאות ריבית אל תוך שנת 2023. באירופה תמה מדיניות ריבית אפס זה מכבר, ובאוקטובר עלתה הריבית הבנק המרכזי ל-2.00% למרות פגיעה קשה בפעילות הכלכלית עקב זינוק מחירי האנרגיה.

עד כה, השפיעו עליות הריבית בעיקר על מחיריהם של נכסים פיננסיים שנופחו בעשור האחרון על ידי הריבית האפסית וזמינות של אשראי זול עקב ניפוח מאזני הבנקים המרכזיים. שוקי המניות העיקריים ירדו בכ-20% לעומת השנה שעברה, ואילו מחיריהן של אגרות החוב הממשלתיות נסוגו בכ-20% בממוצע - ירידת מחירים חסרת תקדים בשוק זה. לנוכח הפגיעה בשווי כל אפיקי ההשקעה העיקריים, הפגיעה בתיק ההשקעות הממוצע גדולה בהשוואה היסטורית. הפעילות בשוקי הנדל"ן בעולם מאטה בחדות גם היא, עקב התייקרות האשראי לנדל"ן והמשכנתאות, ובכמה מהשוקים העיקריים בעולם מתחילים מחירי הנדל"ן למגורים לרדת. ואולם, עליות הריבית עדיין לא פוגעות בפעילות במגזר השירותים, מה שתומך בהערכות כי הבנקים המרכזיים עדיין לא מיצו את העלאות הריבית.

כאמור, השפעת העלאות הריבית והאינפלציה על הצרכן האמריקני מתונה בשלב זה: מדד מנהלי הרכש במגזר השירותים (ISM) - המדד העיקרי למדידת קצב הפעילות בארה"ב - עומד ברמה של 56.7 נקודות (מדד מעל 50 מעיד על התרחבות בפעילות הכלכלית). לעומת זה, העלייה במלאים וההסטה של ביקושים ממוצרים לשירותים עם סיום תקופת הקורונה גורמים לחולשה בתעשייה כפי שהיא משתקפת במדד מנהלי הרכש בתעשייה (50.9 נקודות), ובסקרים האזוריים. התל"ג צמח בכ-3% ברבעון השלישי של שנת 2022. לעומת החוסן היחסי של הצרכן האמריקני, באירופה, שם עליית מחירי האנרגיה גובה מחיר כבד מהעסקים וממשקי הבית כאחד, נראים סימני התמתנות ברורים. ברבעון השלישי של שנת 2022 מרבית האינדיקטורים הכלכליים באירופה היו שליליים: מדדי מנהלי הרכש מצביעים על התכווצות הן בתעשייה (48.4 נק') והן בענפי השירותים (48.8). מדיניות zero Covid בסין - שילוב של בדיקות נרחבות וסגרים ממוקדים - פוגעת בצמיחה שם: מדדי מנהלי הרכש בתעשייה מצביעים על התכווצות, וברבעון השלישי צמחה הכלכלה הסינית ב-3.9% בלבד.

בתחזיתה האחרונה צופה קרן המטבע העולמית צמיחה גלובלית של 3.2% ב-2022, ו-1.6% בארה"ב, ו-3.1% באירופה, ו-3.2% בסין. הצמיחה הגלובלית צפויה להתמתן ל-2.7% בשנת 2023. כמו כן, על פי תחזית ארגון ה-OECD הצמיחה הגלובלית לשנת 2022 תעמוד על 3% ועל 2.2% בשנת 2023.

ההערכות הן כי ההתמתנות בפעילות הגלובלית תוריד לבסוף את קצב האינפלציה, ותאפשר לבנקים המרכזיים לאותת על מיתון קצב העלאות הריבית. כבר עתה החשש להתמתנות בפעילות הגלובלית, לצד מדיניות zero Covid בסין, סייעו לירידה במחירי האנרגיה במהלך הרבעון. מזג האוויר הנח באירופה שיכך גם הוא את החששות מפני מחסור חמור בגז טבעי ביבשת לאחר שיתוק אספקת הגז מרוסיה. ואולם התמשכות הלחימה באוקראינה לצד חוסר נכונות של חברות אופ"ק להגדיל את תפוקת הנפט מסמנים כי מחירי האנרגיה אינם צפויים לחזור לרמתם טרום המלחמה באוקראינה בעתיד הנראה לעין. מחירי הסחורות החקלאיות ירדו גם הם במהלך הרבעון יחסית לרמות השיא עם פרוץ המלחמה, על רקע פתיחת יצוא החיטה מאוקראינה. מחירי ההובלה ירדו ב-70% מתקופת השיא באוקטובר 2021 ומסתמנת הקלה בשיבושים בהספקה.

הפעילות הכלכלית במשק הישראלי

מכלול הנתונים הכלכליים בישראל ממשיכים להיות חיוביים. סקר מגמות בסקטור העסקי מצביע על המשך התרחבות במרבית ענפי המשק אך במקביל קיימת ציפייה להתמתנות בפעילות בשלושת החודשים הקרובים. גם בסקטור ההיי-טק מצופה להימשך ההתרחבות העסקית, אך בקצב מתון יותר ביחס לעבר. הצריכה הפרטית מתמתנת מעט לפי נתוני רכישות בכרטיסי האשראי, לקצב של 3% בשנה. המדד המשולב לבחינת מצב המשק של בנק ישראל מעיד גם הוא על התמתנות מסוימת בקצב הצמיחה לכ-3.5% בחודשים האחרונים.

שוק העבודה הדוק גם בישראל: שיעור האבטלה עמד על כ-3.7%, והשכר במגזר העסקי ממשיך לעלות, בקצב מהיר יחסית של 6% לפי נתוני אוקטובר 2022. השכר הממוצע במשק עלה בשנה שהסתיימה באוקטובר ב-4.5%.

המדיניות הפיסקאלית והמוניטרית בישראל

הרבעון השלישי של שנת 2022 אופיין על ידי המשך האצה באינפלציה ל-4.6% שנה אחורה (בחודש ספטמבר), זאת לעומת 4.4% בסוף הרבעון השני לשנת 2022. אינפלציית הליבה עלתה ל-4.7% שנה אחורה (מ-4.1% בסוף רבעון השני לשנת 2022), הרבה מעבר ליעד של בנק ישראל. בנק ישראל העלה את הריבית ב-0.50% ב-4 ביולי, ב-0.75% ב-22 באוגוסט וב-0.75% ב-3 באוקטובר לרמה של 2.75%, ולפי תחזית מחלקת המחקר של בנק ישראל הריבית תמשיך לעלות ל-3.5% ב-2023. הוועדה המוניתרית הדגישה בהודעתה לאחר פרסום גובה הריבית כי האינפלציה יותר "רוחבית", כלומר לא מדובר רק בהשפעת "שיבושים בהספקה", אלא אינפלציה במחירי השירותים (לא רק במחירי הסחורות), בפרט מחירי השכירות אשר עלו ב-5.3% שנה אחורה.

נתוני התקציב ממשיכים להפתיע לטובה. בינואר-ספטמבר 2022 הצטבר עודף תקציבי של 33.3 מיליארד ש"ח, והעודף התקציבי המצטבר 12 חודשים אחורה הגיע ל-0.9% במונחי תוצר (כ-15 מיליארד ש"ח), זאת על רקע עלייה חדה בהכנסות ממסים בשיעור של 12% מתחילת השנה (עלייה ראלית בשיעורי מס אחידים), בפרט מהסקטור העסקי. זאת לעומת גידול של 5% בהוצאות הממשלה (למעט הוצאות בגין הקורונה) בינואר-ספטמבר 2022. בנק ישראל צופה גרעון תקציבי נמוך של 0.3% תוצר ב-2022 ו-1.0% ב-2023.

שוקי ההון והמערכת הפיננסית

הרבעון השלישי של שנת 2022 אופיין בתנודתיות רבה בשווקים, ובכלל זה ירידות בשוקי המניות, ובפרט במניות הצמיחה ששערוכיהן נשחקים לנוכח עליית ריבית ההיוון. בשווקים ממשיכים לחשוש ממדיניות מאד מרסנת על ידי הפד, אשר עלולה להוביל להתמתנות משמעותית בפעילות (ואפילו לכניסה למיתון). המלחמה המתמשכת באוקראינה והמשך מדיניות הסגרם בסין מעיבים גם הם על השווקים.

שוקי האג"ח ממשיכים לתמוך העלאות ריבית אגרסיבית. בסוף הרבעון השלישי של שנת 2022 עמדה התשואה על אג"ח ממשלתית ל-10 שנים בארה"ב על 3.8% (לעומת 2.9% בסוף הרבעון השני של שנת 2022). בישראל עמדה התשואה על אג"ח ממשלתית לתקופה זהה על 3.3% בישראל (עלייה מ-2.7%). מדד המניות S&P ירד ב-5.3% ברבעון השלישי של שנת 2022, EUROSTOXX ירד ב-4.0% ו-MSCI של המשקיים המתעוררים ירד ב-11.6%. לעומת אלה, מדד תל אביב 35 עלה ב-2.5% בהובלת מניות הבנקים.

אינפלציה ושע"ח

התחזקות הדולר בעולם נמשכת על רקע העצבנות בשווקים ומדיניות מוניטרית מאד מרסנת של הפד ביחס למרבית הבנקים המרכזיים האחרים. ברבעון השלישי של שנת 2022 השקל פוחת ב-1.2% מול הדולר, אך יוסף ב-4.1% מול היורו. השקל התחזק ב-3.2% מול סל המטבעות, זאת על רקע הנתונים החיוביים במשק הישראלי. בנק ישראל לא התערב כלל בשוק המט"ח ברבעון זה. גופים מוסדיים מכרו נטו 3.0 מיליארד דולר בחודש יולי ורכשו 15.3 מיליארד דולר מתחילת השנה.

שוק הדיור והמשכנתאות

עליית התשואות בישראל מתחילה להשתקף בפעילות שוק הנדל"ן בישראל. מספר הדירות החדשות שנמכרו בחודשים יולי-אוגוסט 2022 ירד ב-22% יחסית לרבעון השני של שנת 2022 ונמצא נמוך ב-42% בהשוואה לרמה של שנת 2021. היקף המשכנתאות בספטמבר 2022 ירד בחדות ל-7.7 מיליארד ש"ח לעומת 11 מיליארד ש"ח ביוני 2022. לעומת אלה, מחירי הדיור (לרכישה) המשיכו לעלות ב-1.9% בסקר האחרון של חודש ספטמבר 2022 וב-19.0% בשנה האחרונה לעומת 15.9% בסוף הרבעון הראשון של שנת 2022. מדד תשומות הבנייה עלה ב-6.0% שנה אחורה (עד חודש ספטמבר), התמתנות קלה מ-6.6% ביוני 2022.

בתשעת החודשים הראשונים לשנת 2022 ביצעו אשראי לדיור במערכת הבנקאית עמד על סך של כ-100.0 מיליארדי ש"ח (בבנק 2.3 מיליארד ש"ח) שיעור המשכנתאות שניתנו ביחס LTV מעל 60% עמד על כ-44% (בבנק כ-29%), ושיעור החזר ממוצע מההכנסה על המשכנתאות היה כ-28% (בבנק כ-29%), סכום המשכנתא הממוצעת היה כ-983 אלפי ש"ח (בבנק כ-784 אלפי ש"ח).

לפרטים נוספים ראה [בפרק 3.1 סיכומי אשראי בטבלה 29 – התפתחות ביצועי האשראי לדיור ומדדי ביצוע עיקריים](#).

2.2 התפתחויות עיקריות בהכנסות, בהוצאות וברווח כולל אחר

רווח ורווחיות

הרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות הבנק בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2022 הסתכם ב- 116.9 מיליוני ש"ח, לעומת 103.2 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. גידול של 13%. תשואת הרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות הבנק על ההון העצמי הממוצע הייתה 13.4%, לעומת 13.1% בתקופה המקבילה אשתקד.

הרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות הבנק ברבעון השלישי של שנת 2022 הסתכם ב- 52.7 מיליוני ש"ח, לעומת 33.9 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה.

תשואת הרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות הבנק על ההון העצמי הממוצע הייתה 17.7%, לעומת 12.4% בתקופה המקבילה אשתקד.

טבלה 3 – תמצית דוח רווח והפסד (במיליוני שקלים):

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר				לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר			
2022	2021	שינוי כמותי	שינוי באחוזים	2022	2021	שינוי כמותי	שינוי באחוזים
425.4	334.8	90.6	27%	157.2	114.0	43.2	38%
54.0	(49.5)	103.5	(209%)	24.1	(23.5)	47.6	(203%)
371.4	384.3	(12.9)	(3%)	133.1	137.5	(4.4)	(3%)
הכנסות ריבית, נטו				הכנסות ריבית, נטו לאחר הוצאות ובין הפסדי אשראי			
44.5	0.2	44.3	22150%	10.4	1.6	8.8	550%
88.2	74.7	13.5	18%	29.7	24.9	4.8	19%
28.9	13.3	15.6	-	24.5	-	24.5	-
161.6	88.2	73.4	83%	64.6	26.5	38.1	144%
הוצאות תפעוליות ואחרות				הוצאות תפעוליות ואחרות			
158.6	144.7	13.9	10%	54.2	49.7	4.5	9%
83.5	78.2	5.3	7%	28.7	26.5	2.2	8%
111.4	90.6	20.8	23%	34.7	31.4	3.3	11%
353.5	313.5	40.0	13%	117.6	107.6	10.0	9%
179.5	159.0	20.5	13%	80.1	56.4	23.7	42%
62.0	55.8	6.2	11%	27.5	22.5	5.0	22%
רווח לפני מיסים				רווח לפני מיסים			
117.5	103.2	14.3	14%	52.6	33.9	18.7	55%
0.6	-	0.6	-	(0.1)	-	(0.1)	-
116.9	103.2	13.7	14%	52.7	33.9	18.8	55%

להלן הגורמים העיקריים אשר השפיעו על רווחי הבנק בתשעת החודשים הראשונים לשנת 2022 לעומת התקופה המקבילה אשתקד:

- הכנסות ריבית, נטו** – בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2022 הסתכמו ב- 425.4 מיליוני ש"ח, לעומת 334.8 מיליוני ש"ח בתקופה מקבילה אשתקד, גידול של 90.6 מיליוני ש"ח (27%). הגידול נובע מהשפעת כמות בסך של כ-40.1 מיליוני ש"ח (12%) בעיקר בשל גידול בהיקף האשראי והשפעת מחיר בסך של כ-49.7 מיליוני ש"ח (15%). לשינויים בפער הריבית ראה [טבלה 4 להלן](#).
 - הוצאות (הכנסות) להפסדי אשראי** – בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2022 הסתכמו בהוצאות בסך 54.0 מיליוני ש"ח, בתקופה המקבילה אשתקד נרשמו הכנסות בסך 49.5 מיליוני ש"ח.
- החל מיום 1 בינואר 2022 מיישם הבנק את ההוראות החדשות בנושא הפרשות להפסדי אשראי CECL תוך זקיפת ההשפעה המצטברת לעודפים במועד היישום לראשונה. בתקופת הדוח נרשמה הוצאה כתוצאה מגידול בהפרשה החזויה בסך 40.5 מיליוני ש"ח הנובע ברובו מגידול ביתרת האשראי לציבור, עדכוני מח"מ ומקדמי התאמות איכותיות. בתקופת הדוח המקבילה אשתקד נרשמה הכנסה כתוצאה מקיטון בהפרשה הקבוצתית הנובע בעיקר משחרור הפרשות שנרשמו על רקע משבר הקורונה, בגין

אשראי לאנשים פרטיים שאינו לדיור בסך 47.7 מיליוני ש"ח ובגין אשראי לדיור בסך 6.2 מיליוני ש"ח. (במהלך שנת 2021 הקטין הבנק, באופן הדרגתי, את הפרשות להפסדי האשראי החזויים כתוצאה ממשבר נגיף הקורונה אשר נרשמו, על רקע אי הוודאות, בשנת 2020).

שיעור ההוצאה בגין הפסדי אשראי מיתרת חוב רשומה לרבעון השלישי לשנת 2022 עומד על 0.68% לעומת 0.46%-0.44% ברבעון השני והראשון, בהתאמה.

הגידול בשיעור ההוצאה נובע ברובו מגידול ביתר האשראי לציבור. [לפרטים נוספים ראה טבלה 9- הוצאות בגין הפסדי אשראי.](#)

פרטים נוספים אודות היישום לראשונה של ההוראות החדשות בנושא הפרשות להפסדי אשראי מופיעים [בביאור 1 לדוחות הכספיים](#), פרטים נוספים אודות ניתוח ההוצאות להפסדי אשראי מופיעים בהמשך פרק זה בסעיף הוצאות בגין הפסדי אשראי.

3. **סך הכנסות שאינן מריבית** – בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2022 הסתכמו ב- 161.6 מיליוני ש"ח, לעומת 88.2 מיליוני ש"ח בתקופה מקבילה אשתקד, גידול של כ- 73.4 מיליוני ש"ח (גידול של 83%):

הכנסות מימון שאינן מריבית – בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2022 הסתכמו ב- 44.5 מיליוני ש"ח, לעומת 0.2 מיליוני ש"ח בתקופה מקבילה אשתקד. עיקר הגידול נובע מרישום הכנסות ממכירות יחידות אשראי בסך 37.4 מיליוני ש"ח, ומהכנסות מהשקעה במניות שאינן למטרת מסחר בסך 2.7 מיליוני ש"ח לעומת הפסדים בסך 2.5 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

הכנסות מעמלות – בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2022 הסתכמו ב- 88.2 מיליוני ש"ח, לעומת 74.7 מיליוני ש"ח בתקופה מקבילה אשתקד, גידול של כ-13.5 מיליוני ש"ח (18%), עיקר הגידול נובע מעליה של 5.7 מיליוני ש"ח בהכנסות מפעילות בתחום כרטיסים נטענים, עליה בסך 5.4 מיליוני ש"ח בהכנסות מפעילות ניירות ערך ועליה בסך 1.0 מיליוני ש"ח בהכנסות מעמלות ליווי פרויקטים, מנגד נרשם קיטון מעמלות ביטוחי חיים בסך 1.4 מיליוני ש"ח.

הכנסות אחרות – בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2022 נרשמו הכנסות בסך 28.9 מיליוני ש"ח –

הכנסות בסך 24.5 מיליוני ש"ח הנובעים ממכירת זכויות בפוליסות בתיק הביטוחים (לרבות הזכות לתשלומים ומתן שירות ללקוחות) של חברה בת בשליטה של הבנק, בו שימשה החברה הבת כסוכן עבור לקוחות הבנק.

הכנסות בסך 4.4 מיליוני ש"ח הנובעים מרישום על ידי הבנק של אגרות חוב שהנפיקה חברת הבת של הבנק.

פרטים נוספים אודות ההכנסות אלו מפורטים לעיל בפרק 1.6 נושאים שונים ואירועים מהותיים בתקופת הדוח ולאחר תאריך המאזן.

בתקופה מקבילה אשתקד נרשמו הכנסות בסך 13.3 מיליוני ש"ח ממכירת נכס מקרקעי.

4. **הוצאות תפעוליות ואחרות** – בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2022 הסתכמו ב- 353.3 מיליוני ש"ח, לעומת 313.5 מיליוני ש"ח בתקופה מקבילה אשתקד, גידול של כ- 40.0 מיליוני ש"ח (גידול של 13%):

משכורות והוצאות נלוות גידול בסך 13.9 מיליוני ש"ח (10%) הנובע בעיקר מעדכוני שכר תקופתיים וגידול במצבת כוח אדם.

אחזקה ופחת בניינים וציוד גידול בסך 5.3 מיליוני ש"ח (כ-7.0%) הנובע ברובו מגידול בהוצאות הפחת בסך 4.4 מיליוני ש"ח.

הוצאות אחרות גידול בסך 20.8 מיליוני ש"ח (23%) הנובע בעיקר מגידול בהוצאות מחשוב בסך 5.6 מיליוני ש"ח, בהוצאות שיווק ופרסום בסך 2.4 מיליוני ש"ח, גידול בהוצאות שירותים מקצועיים בסך 1.8 מיליוני ש"ח, גידול בהוצאות מעמלות לבנקים ובורקים בסך 3.1 מיליוני ש"ח וגידול בהוצאות הדרגות והשתלמויות בסך 2.2 מיליוני ש"ח ומגידול בהוצאות הנפקת כרטיסים נטענים בסך 1.9 מיליוני ש"ח.

בנטרול הרווח מכירת זכויות בפוליסות בתיק הביטוחים בתקופת הדוח ובנטרול הרווח ממכירת נכס מקרקעי בתקופה המקבילה אשתקד, כמוזכר בסעיף 4 לעיל, הרווח הנקי לתשעת החודשים הראשונים לשנת 2022 הסתכם לסך של 100.8 מיליוני ש"ח, לעומת 92.5 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול של כ-8.9 מיליוני ש"ח (9.6%).

עיקר הגידול ברווח נובע מעלייה בהכנסות ריבית והכנסות שאינן מריבית שקוזזו חלקית על ידי שינוי בהפרשה להפסדי אשראי ועלייה בהוצאות התפעוליות ואחרות כאמור לעיל.

בתשעת החודשים הראשונים לשנת 2022 נרשם רווח המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה בסך של כ-0.6 מיליוני ש"ח.

לפרטים אודות עסקה להקמת תאגדי עזר ראה להלן בפרק 1.6 ולעיל בפרק 2.5

להלן הגורמים העיקריים אשר השפיעו על רווחי הבנק ברבעון השלישי לשנת 2022 לעומת התקופה המקבילה אשתקד:

1. **הכנסות ריבית נטו** – ברבעון השלישי לשנת 2022 הסתכמו ב- 157.2 מיליוני ש"ח, לעומת 114.0 מיליוני ש"ח בתקופה מקבילה אשתקד, גידול של 43.2 מיליוני ש"ח (38%).

הגידול נובע מהשפעת כמות בסך של כ-18.4 מיליוני ש"ח (16%) בעיקר בשל גידול בהיקף האשראי והשפעת מחיר בסך של כ-24.8 מיליוני ש"ח (22%).

2. **הוצאות (הכנסות) להפסדי אשראי** – ברבעון השלישי לשנת 2022 הסתכמו בהוצאות בסך 24.1 מיליוני ש"ח, בתקופה מקבילה אשתקד נרשמו הכנסות בסך 23.5 מיליוני ש"ח.

החל מיום 1 בינואר 2022 מיישם הבנק את ההוראות החדשות בנושא הפרשות להפסדי אשראי CECL תוך זקיפת ההשפעה המצטברת לעודפים במועד היישום לראשונה.

תמצית דוחות כספיים | 30.09.2022

בנק ירושלים בע"מ

בתקופת הדוח נרשמה הוצאה כתוצאה מגידול בהפרשה החזייה בסך 18.6 מיליוני ש"ח הנובע ברובו מגידול ביתרת האשראי לציבור, עדכוני מח"מ ומקדמי התאמות איכותיות. ברבעון המקביל אשתקד נרשמה הכנסה כתוצאה מקיטון בהפרשה הקבוצתית בסך 28.8 מיליוני ש"ח הנובע בעיקר משחרור הפרשות שנרשמו על רקע משבר הקורונה, בגין אשראי לאנשים פרטיים שאינו לדיור בסך 19.3 מיליוני ש"ח ובגין אשראי לדיור בסך 3.1 מיליוני ש"ח. (במהלך שנת 2021 הקטין הבנק, באופן הדרגתי, את ההפרשות להפסדי האשראי החזויים כתוצאה ממשבר נגיף הקורונה אשר נרשמו, על רקע אי הוודאות, בשנת 2020).

שיעור ההוצאה בגין הפסדי אשראי מיתרת חוב רשומה לרבעון השלישי לשנת 2022 עומד על 0.68%. [לפרטים נוספים ראה טבלה 9- הוצאות בגין הפסדי אשראי](#). פרטים נוספים אודות היישום לראשונה של ההוראות החדשות בנושא הפרשות להפסדי אשראי מופיעים [בביאור 1 לדוחות הכספיים](#), פרטים נוספים אודות ניתוח ההוצאות להפסדי אשראי מופיעים בהמשך פרק זה בסעיף הוצאות בגין הפסדי אשראי.

3. סך הכנסות שאינן מריבית – ברבעון השלישי של שנת 2022 הסתכמו ב- 64.6 מיליוני ש"ח, לעומת 26.5 מיליוני ש"ח בתקופה מקבילה אשתקד, גידול של כ-38.1 מיליוני ש"ח (144%):

הכנסות מימון שאינן מריבית – ברבעון השלישי לשנת 2022 הסתכמו בסך 10.4 מיליוני ש"ח, לעומת 1.6 מיליוני ש"ח בתקופה מקבילה אשתקד גידול של כ-8.8 מיליוני ש"ח הנובע בעיקרו מגידול בסך 7.0 מיליוני ש"ח בגין פעילויות למטרת מסחר ומגידול בסך 1.9 מיליוני ש"ח בגין השקעה במניות שאינן למטרת מסחר.

הכנסות מעמלות – ברבעון השלישי לשנת 2022 הסתכמו ב-29.7 מיליוני ש"ח, לעומת 24.9 מיליוני ש"ח בתקופה מקבילה אשתקד גידול של כ-4.8 מיליוני ש"ח (19%), עיקר הגידול נובע מעליה של 2.4 מיליוני ש"ח בהכנסות מפעילות בתחום כרטיסים נטענים ועליה בסך 1.7 מיליוני ש"ח בהכנסות מפעילות ניירות ערך, מנגד נרשם קיטון מעמלות ביטוחיים בסך 1.2 מיליוני ש"ח.

הכנסות אחרות – ברבעון השלישי לשנת 2022 נרשמו הכנסות בסך 24.5 מיליוני ש"ח הנובעים ממכירת זכויות בפוליסות בתיק הביטוחים (לרבות הזכות לתשלומים ומתן שירות ללקוחות) של חברה בת בשליטה של הבנק, בו שימשה החברה הבת כסוכן עבור לקוחות הבנק. פרטים נוספים אודות ההכנסות אלו מפורטים בפרק 1.6 נושאים שונים ואירועים מהותיים בתקופת הדוח ולאחר תאריך המאזן לעיל.

4. הוצאות תפעוליות ואחרות – ברבעון השלישי לשנת 2022 הסתכמו ב-117.6 מיליוני ש"ח, לעומת 107.6 מיליוני ש"ח בתקופה מקבילה אשתקד גידול של כ-10.0 מיליוני ש"ח (9%):

משכורות והוצאות נלוות גידול בסך 4.5 מיליוני ש"ח (9%) הנובע בעיקר מעדכוני שכר תקופתיים וגידול במצבת כוח. אחזקה ופחת בניינים וציוד גידול בסך 2.2 מיליוני ש"ח (כ-8%).

הוצאות אחרות גידול בסך 3.3 מיליוני ש"ח (11%) הנובע בעיקר מגידול בהוצאות מחשוב בסך 1.2 מיליוני ש"ח וגידול בהוצאות מעמלות לבנקים וברוקרים בסך 0.9 מיליוני ש"ח ומגידול בהוצאות הנפקת כרטיסים נטענים בסך 0.5 מיליוני ש"ח.

בנטרול הרווח מכירת זכויות בפוליסות בתיק הביטוחים, כמוזכר בסעיף 4 לעיל, הרווח הנקי לרבעון השלישי לשנת 2022 הסתכם לסך של 36.5 מיליוני ש"ח, לעומת 33.9 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד גידול של כ-2.6 מיליוני ש"ח (8%).

עיקר הגידול ברווח נובע מעלייה בהכנסות ריבית והכנסות שאינן מריבית שקוזזו חלקית על ידי שינוי בהפרשה להפסדי אשראי ועלייה בהוצאות התפעוליות ואחרות כאמור לעיל. ברבעון השלישי לשנת 2022 נרשם הפסד המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה בסך של כ-0.1 מיליוני ש"ח. לפרטים אודות עסקה להקמת תאגדי עזר ראה להלן בפרק 1.6 ולעיל בפרק 2.5.

ניתוח הכנסות והוצאות ריבית, נטו

טבלה 4 – הכנסות והוצאות ריבית ושיעורי הכנסות והוצאות לפי סעיפי המאזן (במיליוני שקלים):

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2021			לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2022		
שיעורי הכנסה			שיעורי הכנסה		
אחוז	הכנסות ריבית	יתרה ממוצעת	אחוז	הכנסות ריבית	יתרה ממוצעת
נכסים נושאי ריבית					
5.5	161.7	12,006.6	6.5	219.3	13,779.6
0.1	0.5	2,517.4	1.3	9.4	3,081.0
0.8	1.2	640.2	1.4	3.0	917.0
4.4	163.4	15,164.2	5.3	231.7	17,777.6
התחייבויות נושאות ריבית					
1.2	29.2	10,118.8	1.5	43.6	11,431.8
2.2	0.6	113.1	1.2	0.9	301.0
4.3	19.6	1,865.8	5.0	30.0	2,470.9
1.6	49.4	12,097.7	2.1	74.5	14,203.7
2.84	-	-	3.21	-	-
לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2021			לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2022		
נכסים נושאי ריבית					
5.4	474.6	11,830.0	6.3	627.0	13,284.9
0.1	1.6	2,545.2	0.6	12.6	2,894.4
0.7	3.0	578.9	1.3	8.8	916.6
4.3	479.2	14,954.1	5.1	648.4	17,095.9
התחייבויות נושאות ריבית					
1.2	89.3	10,048.4	1.4	117.2	10,895.0
2.0	1.6	109.3	0.9	2.2	315.4
3.9	53.5	1,849.8	5.9	103.6	2,367.5
1.6	144.4	12,007.5	2.2	223.0	13,577.9
2.69	-	-	2.89	-	-

טבלה 5 – ניתוח השינויים בהכנסות והוצאות ריבית (במיליוני שקלים):

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2022 לעומת			לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2021 לעומת		
תשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2021			תשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2021		
גידול (קיטון) בגלל שינוי			גידול (קיטון) בגלל שינוי		
שינוי נטו	מחיר	כמות	שינוי נטו	מחיר	כמות
נכסים נושאי ריבית					
152.4	83.7	68.7	57.6	29.4	28.2
16.8	11.4	5.4	10.7	7.6	3.1
169.2	95.1	74.1	68.3	37.0	31.3
התחייבויות נושאות ריבית					
27.9	18.8	9.1	14.4	9.4	5.0
50.7	26.6	24.1	10.7	2.8	7.9
78.6	45.4	33.2	25.1	12.2	12.9
90.6	49.7	40.9	43.2	24.8	18.4

טבלה 6 – התפלגות בהכנסות ריבית נטו לפי מגזרי פעילות (במיליוני שקלים):

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		
2021	2022	2021	2022	
229.1	267.6	78.0	95.7	משקי בית
3.9	5.8	1.4	1.8	בנקאות פרטית
39.0	52.9	13.4	21.4	עסקים
1.6	2.6	0.5	1.4	גופים מוסדיים
61.2	96.5	20.7	36.9	מגזר ניהול פיננסי
334.8	425.4	114.0	157.2	סך הכל הכנסות ריבית נטו

טבלה 7 - פער הריבית בין נכסים כספיים נושאי ריבית בניכוי עלויות על התחייבויות נושאות ריבית במגזר הצמדה השונים (באחוזים):

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		
2021	2022	2021	2022	
2.76%	2.86%	2.75%	3.09%	לא צמוד
3.05%	3.37%	3.45%	3.65%	צמוד למדד ⁽¹⁾
1.53%	1.45%	0.98%	1.47%	מט"ח וצמוד מט"ח ⁽²⁾
2.69%	2.89%	2.74%	3.21%	סך הכול פער הריבית
3.00%	3.33%	3.04%	3.58%	תשואה נטו על נכסים נושאי ריבית

טבלה 8 - היקף הפעילות ⁽³⁾ והתרומה להכנסות ריבית נטו של מגזר הצמדה השונים

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2021			לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2022		
היקף פעילות		תרומה להכנסות ריבית, נטו	היקף פעילות		תרומה להכנסות ריבית, נטו
ב-1%	ב-1%	במיליוני ש"ח	ב-1%	ב-1%	במיליוני ש"ח
75	72	82.6	76	68	107.6
20	26	29.4	19	29	45.2
5	2	2.0	5	3	4.4
100	100	114.0	100	100	157.2

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2021			לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2022		
היקף פעילות		תרומה להכנסות ריבית, נטו	היקף פעילות		תרומה להכנסות ריבית, נטו
ב-1%	ב-1%	במיליוני ש"ח	ב-1%	ב-1%	במיליוני ש"ח
75	74	247.7	75	68	290.7
20	23	77.6	20	29	123.2
5	3	9.5	5	3	11.5
100	100	334.8	100	100	425.4

- 1 הכנסות המגזר הצמוד כוללות גם הפרשי הצמדה.
- 2 הכנסות מגזר המט"ח אינן כוללות הפרשי שער על הקרן והשפעת מכשירים נגזרים המוצגים בהכנסות שאינן מריבית.
- 3 היתרות הממוצעות של נכסים והתחייבויות נושאי ריבית לפי מגזר הצמדה, מתוך סך היתרות הממוצעות של נכסים והתחייבויות נושאי ריבית.
- 4 בתשעת החודשים הראשונים לשנת 2022 הועלתה ריבית בנק ישראל בכ-1.9% מרמה של 1.6% מתחילת שנה לרמה של 2.0% ליום 30 בספטמבר, 2022.

השפעת מדד המחירים לצרכן:

בתקופת הדוח השפעת המדד על הכנסות ריבית, נטו הייתה גידול של 17.5 מיליוני ש"ח לעומת גידול של 5.4 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

לפירוט נוסף ראה [נספח 1 – שיעורי הכנסות והוצאות ריבית לדוח מממשל תאגיד](#).

פירוט בגין הפסדי אשראי

טבלה 9 – הוצאות בגין הפסדי אשראי (במיליוני שקלים):

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2021				לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2022			
סוג האשראי				סוג האשראי			
מסחרי	דיור	פרטי אחר	סך הכול	מסחרי	דיור	פרטי אחר	סך הכול
0.1	-	7.8	7.9	-	-	11.2	11.2
-	-	(3.1)	(3.1)	(1.4)	-	(4.3)	(5.7)
0.4	(2.0)	(26.7)	(28.3)	7.0	0.1	11.5	18.6
0.5	(2.0)	(22.0)	(23.5)	5.6	0.1	18.4	24.1
1,887.1	9,168.4	1,204.6	12,260.1	2,725.4	9,941.1	1,485.2	14,151.7
0.02%	-	1.56%	0.16%	(0.20%)	-	1.86%	0.16%
0.08%	(0.09%)	(8.87%)	(0.92%)	1.02%	-	3.10%	0.52%
0.11%	(0.09%)	(7.31%)	(0.77%)	0.82%	-	4.96%	0.68%
1.1	-	21.0	22.1	1.1	-	26.0	27.1
(0.1)	-	(10.2)	(10.3)	(1.5)	-	(12.1)	(13.6)
(0.6)	(2.6)	(58.1)	(61.3)	11.7	5.7	23.1	40.5
0.4	(2.6)	(47.3)	(49.5)	11.3	5.7	37.0	54.0
1,887.1	9,168.4	1,204.6	12,260.1	2,725.4	9,941.1	1,485.2	14,151.7
0.07%	-	1.20%	0.13%	(0.02%)	-	1.25%	0.13%
(0.04%)	(0.04%)	(6.43%)	(0.67%)	0.57%	0.08%	2.07%	0.38%
0.03%	(0.04%)	(5.24%)	(0.54%)	0.55%	0.08%	3.32%	0.51%

⁽¹⁾ בתקופה המקבילה כולל הפרשה לפי עומק הפיגור של אשראי לדיר.

⁽²⁾ לפרטים נוספים אודות יתרת ההפרשה ראה [ביאור 7](#) ו**ביאור 14** לדוחות הכספיים.

⁽³⁾ לשלושה חודשים ותשעה חודשים שהסתיימו ביום 30.09.2022 ההפרשה הקבוצתית כוללת הפרשה פרטנית בסך של כ- 1.5 מיליוני ש"ח וכ- 2.0 מיליוני ש"ח, בהתאמה.

⁽⁴⁾ במונחים שנתיים.

החל מיום 1 בינואר 2022 מיישם הבנק את ההוראות החדשות בנושא הפרשות להפסדי אשראי תוך זקיפת ההשפעה המצטברת לעודפים במועד היישום לראשונה, נתוני הרבעון המקביל מוצגים בהתאם להגדרות וכללי המדידה טרם היישום לראשונה. פרטים נוספים אודות השינויים והיישום לראשונה מוצגים [בביאור 1 לדוחות הכספיים](#).

תמצית דוחות כספיים | 30.09.2022

בנק ירושלים בע"מ

הפרשה למיסים על הרווח

ההפרשה למיסים הסתכמה בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2022 בסך של 62.0 מיליוני ש"ח לעומת 55.8 מיליוני ש"ח בתקופה מקבילה אשתקד, שעור המס האפקטיבי הינו 34.54% לעומת 35.1% בתקופה המקבילה אשתקד ולעומת שיעור מס סטטוטורי של 34.19%.

ההפרשה למיסים הסתכמה ברבעון השלישי של שנת 2022 בסך של 27.5 מיליוני ש"ח לעומת 22.5 מיליוני ש"ח בתקופה מקבילה אשתקד, שעור המס האפקטיבי הינו 34.33% לעומת 39.89% בתקופה המקבילה אשתקד ולעומת שיעור מס סטטוטורי של 34.19%.

התפתחויות בסעיפי רווח כולל אחר

הרווח הכולל האחר המיוחס לבעלי מניות הבנק (לאחר השפעת המס) בתשעת החודשים הראשונים של 2022 הסתכם בהפסד בסך של כ- 28.0 מיליוני ש"ח, לעומת הפסד בסך של כ- 1.6 מיליוני ש"ח נטו בתקופה מקבילה אשתקד. על רקע תנודתיות הרבה בשווקים, עליות הריבית וגידול בצפייות לאינפלציה נרשמו הפסדים שטרם מומשו מהתאמת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן בסך 36.6 מיליוני ש"ח (כ- 55.6 מיליוני ש"ח ברוטו לפני השפעת המס). מנגד נרשמו הכנסות כתוצאה מהתאמות של התחייבויות בגין הטבות עובדים בסך 8.6 מיליוני ש"ח נטו (כ- 13.0 מיליוני ש"ח ברוטו לפני השפעת המס) בשל השפעת עליית ריבית ההיוון על ההתחייבות האקטוארית. בתקופה המקבילה אשתקד נרשמו הפסדים כתוצאה מהתאמות של התחייבויות בגין הטבות עובדים בסך 1.7 מיליוני ש"ח נטו (כ- 2.5 מיליוני ש"ח ברוטו לפני השפעת המס) כמו כן, לא נרשמו שינויים שטרם מומשו מהתאמת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן.

הרווח הכולל האחר המיוחס לבעלי מניות הבנק (לאחר השפעת המס) ברבעון השלישי של 2022 הסתכם בהפסד בסך של כ- 12.5 מיליוני ש"ח, לעומת הפסד בסך של כ- 2.3 מיליוני ש"ח נטו בתקופה מקבילה אשתקד. על רקע תנודתיות הרבה בשווקים, עליות הריבית וגידול בצפייות לאינפלציה נרשמו הפסדים שטרם מומשו מהתאמת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן בסך 13.7 מיליוני ש"ח (כ- 20.9 מיליוני ש"ח לפני השפעת המס). מנגד נרשמו הכנסות כתוצאה מהתאמות של התחייבויות בגין הטבות עובדים בסך 2.7 מיליוני ש"ח נטו (כ- 4.1 מיליוני ש"ח ברוטו לפני השפעת המס) בשל השפעת עליית ריבית ההיוון על ההתחייבות האקטוארית. בתקופה המקבילה אשתקד נרשמו הכנסות מהתאמת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן בסך 0.3 מיליוני ש"ח (כ- 0.5 מיליוני ש"ח לפני השפעת המס) ומנגד נרשמו הוצאות כתוצאה מהתאמות של התחייבויות בגין הטבות עובדים בסך 0.4 מיליוני ש"ח נטו (כ- 0.6 מיליוני ש"ח ברוטו לפני השפעת המס).

רווח כולל

סך הכל הרווח הכולל המיוחס לבעלי מניות הבנק בתשעת החודשים הראשונים של 2022 הסתכם בסך של 88.9 מיליוני ש"ח, לעומת 101.6 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

תשואת הרווח הכולל על ההון העצמי המיוחס לבעלי מניות הבנק הממוצע בתשעת החודשים הראשונים של 2022 הייתה 10.2%, לעומת 12.9% בתקופה המקבילה אשתקד.

סך הכל הרווח הכולל המיוחס לבעלי מניות הבנק ברבעון השלישי של 2022 הסתכם בסך של 40.2 מיליוני ש"ח, לעומת 31.6 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

תשואת הרווח הכולל על ההון העצמי המיוחס לבעלי מניות הבנק הממוצע ברבעון השלישי של 2022 הייתה 13.5%, לעומת 11.6% בתקופה המקבילה אשתקד.

עיקר השינויים מקורם ברווח הנקי וברווח הכולל האחר כמסבר לעיל.

2.3 המבנה וההתפתחויות של הנכסים, ההתחייבויות, ההון והלימות ההון והמינוף

ההתפתחויות בסעיפי הנכסים וההתחייבויות

סך כל המאזן ליום 30 בספטמבר 2022, הסתכם ב- 18,432.7 מיליוני ש"ח, לעומת כ- 16,837.0 מיליוני ש"ח בתום שנת 2021, גידול של כ-9.5%.

מזומנים, פיקדונות בבנקים וניירות ערך

יתרת הנכסים הסילים (מזומנים, פיקדונות בבנקים וניירות ערך) ליום 30 בספטמבר 2022, הסתכמה ב-3,949.9 מיליוני ש"ח, לעומת כ-4,318.7 מיליוני ש"ח בתום שנת 2021, קיטון של 368.8 מיליוני ש"ח כ-9%. יתרת המזומנים ליום 31 בדצמבר 2021 הושפעה מהנפקת אג"ח בחודש נובמבר 2021 בתמורה ברוטו בסך 480 מיליוני ש"ח וממכירת תיק אשראי בחודש דצמבר בסך 341 מיליוני ש"ח.

יתרת המזומנים והפיקדונות בבנקים ליום 30 בספטמבר 2022, הסתכמה בכ-2,967.1 מיליוני ש"ח, לעומת כ-3,546.0 מיליוני ש"ח בתום שנת 2021.

יתרת ניירות הערך הסתכמה ביום 30 בספטמבר 2022 ב-982.8 מיליוני ש"ח, לעומת כ-772.7 מיליוני ש"ח בתום שנת 2021.

טבלה 10 - התפתחות תיק ניירות הערך (במיליוני שקלים):

יתרה ליום 30	שערך ⁽²⁾	תנועות שוטפות ⁽³⁾	יתרה ליום 31 בדצמבר 2021	שינוי יתרות - %
ניירות ערך זמינים למכירה	256.2	728.8	957.0	31%
ניירות ערך למסחר	(13.6)	44.0	25.8	(41%)
	242.6	772.7	982.8	27%

⁽¹⁾ כולל קניות, מכירות, פדיונות ותקבולי ריבית.

⁽²⁾ כולל רווחים שמומשו ושטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן בניירות ערך זמינים למכירה ובניירות ערך למסחר והפרשי שער.

עיקר הגידול ביתרה נובע מהגדלת ההשקעה באג"ח של ממשלת ישראל. כמו כן, בתקופת הדוח נרשמו הפסדים על רקע תנודתיות הרבה בשווקים, עליית הריבית וגידול בצפיית לאינפלציה.

אשראי לציבור

טבלה 11 - התפתחות תיק האשראי (במיליוני שקלים):

יתרה ליום 31 בדצמבר 2021	ביצועים בתקופה	פירעונות ומכירות תיקים בתקופה ⁽³⁾ ⁽⁷⁾	יתרה ליום 30 בספטמבר 2022	שינוי יתרות - %
אשראי לדיור ⁽¹⁾	2,347	(1,515)	9,941	9%
אשראי צרכני סולו	801	(507)	1,448	25%
סך הכל אשראי לדיור וצרכני	3,148	(2,022)	11,389	11%
בינוי ונדל"ן - בינוי ⁽⁵⁾	693	(535)	1,037	18%
בינוי ונדל"ן - פעילות בנדל"ן ⁽⁴⁾	513	(165)	1,174	42%
אשראי עסקי אחר ⁽²⁾	454	(131)	552	141%
סך הכל אשראי לציבור ברוטו	4,808	(2,853)	14,152	16%
הפרשה להפסדי אשראי ⁽⁶⁾	-	-	147	-
סך הכל אשראי לציבור נטו	-	-	14,005	16%

⁽¹⁾ לא כולל מיחזורים בביצועים ובפירעונות.

⁽²⁾ ליום 30 בספטמבר 2022 כולל אשראי מגובה הלוואות רכב ואשראי למטרה כללית בסך 297 מיליוני ש"ח. (ליום 31 בדצמבר 2021 - 102 מיליוני ש"ח).

⁽³⁾ כולל גם צבירת ריבית, הפרשי הצמדה והפרשי שער ומחיקות חשבונאיות.

⁽⁴⁾ סעיף בינוי ונדל"ן - פעילות בנדל"ן מתייחס למשכנתאות למטרות עסקיות בשעבוד דירות ונכסים מסחריים.

⁽⁵⁾ סעיף בינוי ונדל"ן - בינוי מתייחס לאשראי לרכישת קרקעות לבנייה וליווי פרויקטים למגורים.

⁽⁶⁾ החל מיום 1 בינואר 2022 מיישם הבנק את ההוראות החדשות בנושא הפרשות להפסדי אשראי תוך זקיפת ההשפעה המצטברת לעודפים במועד היישום לראשונה.

⁽⁷⁾ כולל מכירת תיקי משכנתאות בהיקף של 719.0 מיליוני ש"ח.

בניינים וציוד

יתרת בניינים וציוד הסתכמה ביום 30 בספטמבר 2022 ב-181.0 מיליוני ש"ח לעומת כ-181.7 מיליוני ש"ח בתום שנת 2021.

נכסים אחרים

יתרת נכסים אחרים הסתכמה ביום 30 בספטמבר 2022 ב-293.9 מיליוני ש"ח, לעומת כ-248.0 מיליוני ש"ח בתום שנת 2021.

פיקדונות הציבור

טבלה 12 – הרכב פיקדונות הציבור

יתרה ליום 31 בדצמבר 2021	יתרה ליום 30 בספטמבר 2022	שינוי יתרות-	שיעור מסך היתרה ליום 30 בספטמבר 2022	שיעור מסך היתרה ליום 31 בדצמבר 2021
במיליוני ש"ח	%			
פיקדונות של אנשים פרטיים ⁽¹⁾	9,903.4	11,063.8	12%	80%
פיקדונות של גופים מוסדיים	593.4	841.1	42%	6%
פיקדונות של תאגידים ואחרים	1,957.5	1,860.5	(5%)	14%
סה"כ פיקדונות הציבור	12,454.3	13,765.4	11%	100%

⁽¹⁾ מזה סך של כ-2.5 מיליארד ש"ח לאנשים פרטיים אשר יש להם חשבון עו"ש פעיל בבנק לעומת 2.3 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2021.

הגידול ביתרת הפיקדונות נובע בעיקרו מגידול ביתרת פיקדונות של אנשים פרטיים וגופים מוסדיים.

ליום 30 בספטמבר 2022 כ-80% מסך פיקדונות הציבור הינם של משקי בית. כ-47% מסך פיקדונות הציבור הינם עד לגובה של 1 מיליוני ש"ח.

לפרטים נוספים אודות סוגי פיקדונות ופיקדונות לפי סדר גודל ראה [ביאור 8 פיקדונות הציבור](#).

לפרטים נוספים אודות ניתוח איכותי וקבוצות המפקידים הגדולים ראה להלן [בפרק 3.3 סיכון נזילות ומימון](#).

פיקדונות מבנקים

יתרת פיקדונות מבנקים הסתכמו ביום 30 בספטמבר 2022 בכ-349.3 מיליוני ש"ח לעומת כ-306.6 מיליוני ש"ח בתום שנת 2021.

אגרות חוב וכתבי התחייבויות נדחים

טבלה 13 – התפתחות באגרות חוב וכתבי התחייבויות נדחים

יתרה ליום 31 בדצמבר 2021	הנפקות	פירעונות ⁽¹⁾	יתרה ליום 30 בספטמבר 2022	שינוי יתרות באחוזים
במיליוני ש"ח				
אגרות חוב	2,356	326	(199)	2,483
כתבי התחייבות נדחים מותנים (coco)	254	-	6	260
סך הכל כתבי התחייבות	2,610	326	(193)	2,743

⁽¹⁾ כולל גם צבירת ריבית והפרשי הצמדה.

לפרטים נוספים ראה להלן [פרק 1.6 אירועים מהותיים בתקופת הדוח ואירועים לאחר תאריך המאזן](#).

נכסים והתחייבויות בגין מכשירים נגזרים

יתרת נכסים בגין מכשירים נגזרים הסתכמה ביום 30 בספטמבר 2022 ב-2.6 מיליוני ש"ח (מזה כ-1.9 מיליוני ש"ח הינם עבור פעילות לקוחות), לעומת 4.5 מיליוני ש"ח בתום שנת 2021. (מזה כ-3.2 מיליוני ש"ח הינם עבור פעילות לקוחות).

יתרת התחייבויות בגין מכשירים נגזרים הסתכמה ביום 30 בספטמבר 2022 ב-16.2 מיליוני ש"ח (מזה כ-1.9 מיליוני ש"ח הינם עבור לקוחות), לעומת 3.5 מיליוני ש"ח בתום שנת 2021 (מזה כ-3.3 מיליוני ש"ח הינם עבור פעילות לקוחות).

התחייבויות אחרות

יתרת התחייבויות אחרות הסתכמה ביום 30 בספטמבר 2022 ב-318.1 מיליוני ש"ח, לעומת כ-336.2 מיליוני ש"ח בתום שנת 2021.

פעילות חוץ מאזנית בניירות ערך המוחזקים בידי הציבור

נכון ליום 30 בספטמבר 2022, מספר הלקוחות המחזיקים תיקי ניירות ערך במשמרת הבנק עומד על 4.8 אלפי לקוחות, לעומת 5.1 אלפי לקוחות בסוף שנת 2021. שווי תיקי ניירות ערך של לקוחות אלה ליום 30 בספטמבר 2021 עומד על כ-3.4 מיליארדי ש"ח, לעומת כ-3.5 בסוף שנת 2021.

הון והלימות הון

טבלה 14 - יחס הלימות הון:

יתרה ליום 30 בספטמבר 2022	יתרה ליום 31 בדצמבר 2021	במיליוני ש"ח
א - הון עצמי לצורך חישוב יחס ההון		
הון עצמי רובד 1, לאחר התאמות פיקוחיות וניכויים ⁽³⁾⁽¹⁾	1,237.6	1,121.2
הון רובד 1 נוסף, לאחר ניכויים	-	-
הון רובד 2, לאחר ניכויים	406.1	363.2
סך הכל הון כולל	1,643.7	1,484.4
ב - יתרות משוקללות של נכסי סיכון		
סיכון אשראי	10,691.3	9,393.4
סיכון שוק	44.6	85.1
סיכון תפעולי	1,101.4	987.3
סך הכל יתרות משוקללות של נכסי סיכון	11,837.3	10,465.8
⁽¹⁾ הון המיוחס לבעלי מניות הבנק	1,206.8	-
זכויות שאינן מקנות שליטה	33.8	-
סך הכל הון	1,240.6	1,126.7
⁽¹⁾ הון עצמי רובד 1 לאחר התאמות פיקוחיות	1,237.6	1,121.2
באחוזים		
ג - יחס ההון לרכיבי סיכון ⁽²⁾		
יחס הון עצמי לרובד 1 לרכיבי סיכון ⁽⁴⁾	10.5	10.7
יחס הון הכולל לרכיבי סיכון ⁽⁴⁾	13.9	14.2
יחס הון עצמי רובד 1 המזערי הנדרש ע"י המפקח על הבנקים ⁽³⁾	9.6	8.6
יחס ההון הכולל המזערי הנדרש ע"י המפקח על הבנקים ⁽³⁾	12.5	11.5

⁽¹⁾ ביום 27 בדצמבר 2021 פרסם הפיקוח על הבנקים חוזר בנושא עדכון הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 250 בנושא התאמות ניהול בנקאי תקין לצורך התמודדות עם משבר הקורונה. במסגרת החוזר הובהר כי לאור הניסיון שנצבר והלקחים שהופקו מהתמודדות המערכת הבנקאית עם השפעות משבר הקורונה, עלה הצורך לעדכן את הוראת השעה. החל מיום 1 בינואר 2022 תוקף הוראת השעה פג למעט הוראות ספציפיות להן נקבע בהוראת השעה תוקף מאוחר יותר.

תמצית דוחות כספיים | 30.09.2022

בנק ירושלים בע"מ

(2) נתונים ליום 30 בספטמבר 2022 כוללים התאמות בגין השפעת יישום לראשונה של כללי החשבונאות בנושא הפסדי אשראי צפויים.

(3) יעד יחס הון עצמי רובד 1 מזערי שקבע הדירקטוריון 10.25% יעד ההון הכולל 12.5% החל מיום 31 בדצמבר 2021.

לאור האמור לעיל, דרישות ההון החלות על הבנק החל מהדוחות הכספיים ליום 31 במרץ 2020 הינם:

יחסי הון מזעריים	היחס המזערי הנדרש ביום 31.12.2019	היחס המזערי הנדרש בין 31.03.20 עד 31.12.21	היחס המזערי הנדרש מיום 1.1.2022 עד 31.12.2023
יחס הון עצמי רובד 1	9%	8%	הנמוך מבין: - יחס ההון של הבנק ביום 31.12.21. - יחס ההון המזערי של הבנק טרם תקופת הוראת השעה.
יחס הון כולל ^(*)	12.5%	11.5%	1% מיתרת ההלוואות לדירור וזאת למעט ^(**) :
תוספת בגין הלוואות לדירור	1% מיתרת ההלוואות לדירור במועד הדיווח	• הלוואות לרכישות דירת מגורים שהועמדו בתקופה שבין 19.03.20 עד ליום 30.09.21.	
לחישוב יחס הון עצמי רובד 1 בלבד ^(*)		• הלוואות לדירור לכל מטרה שניתנו החל מיום 19.03.2020.	

^(*) ביום 6 באוקטובר, 2021, פרסם הפיקוח על הבנקים עדכון לקובץ שאלות ותשובות בדבר יישום הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 329 – מגבלות למתן הלוואות לדירור ובו בוצעה הבהרה לפיה דרישת ההון הנוספת בשיעור המבטא 1% מיתרת ההלוואות לדירור מתייחסת ליעד הון עצמי רובד 1 בלבד ואין חובה ליישמה גם ביחס ליעד ההון הכולל.

^(**) יתרת ההלוואות שניתנו במהלך התקופה כ- 3.4 מיליארדי ש"ח.

ביום 22 במאי, 2022 פרסם הפיקוח על הבנקים חוזר בנושא "עדכון הוראה 203 – מדידה והלימון הון – הגישה הסטנדרטית – סיכון אשראי" במסגרתו נקבע כי יש לשקלל משקל סיכון של 150% על הלוואות המיועדות לרכישת קרקע למטרות פיתוח או בנייה, בשיעור העולה על 80% משווי הנכס הנרכש (LTV), למעט הלוואות לרכישת קרקע חקלאית והלוואות לרכישת קרקע לשימוש עצמי כמפורט בחוזר, החל מהדוחות הכספיים מיום 30 ביוני 2022 ואילך. הבנק רשאי לפרוס את השפעת השינוי במשקל הסיכון על יחס הלימות ההון בגין מלאי ההלוואות הקיים אצלו ביום התחילה, בשיעורים רבעוניים קבועים עד ליום 30 ביוני 2023.

להערכת הבנק יישום העדכון צפוי להביא לירידה ביחס הון רובד 1 וביחס ההון הכולל בשיעור של כ-0.04% וכ-0.06% בהתאמה וזאת כתוצאה מעליה בסך נכסי הסיכון בגין חשיפה לענף בינוי ונדל"ן בסך של כ-48.0 מיליוני ש"ח, אשר יפרסו בשיעורים רבעוניים קבועים עד ליום 30 ביוני 2023. נכון ליום 30 בספטמבר 2022 העלייה בנכסי הסיכון עומדת על כ-12 מיליוני ש"ח, ההשפעה על יחס הון רובד 1 היא ירידה של כ-0.01% וההשפעה על יחס ההון הכולל היא ירידה של כ-0.01%.

ביום 7 באפריל 2022 פרסם הפיקוח על הבנקים, חוזר לעדכון הוראות ניהול בנקאי תקין מספר 203 ו-313 וזאת בעקבות הכניסה לתוקף של הוראה 203A המעדכנת את אופן חישוב דרישות ההון בגין מכשירים נגזרים. הוראה 203 בדבר "סיכון אשראי – גישה סטנדרטית" עודכנה כך שהושמטו סעיפים שנכללו במסגרת נספח ג' להוראה אשר הסדירו את הגישות הישנות לחישוב החשיפה הנובעת מעסקאות במכשירים פיננסיים נגזרים ומעסקאות מול צדדים נגדיים מרכזיים.

הוראה 218 בדבר "יחס המינוף" עודכנה כך ששיטת SA-CCR תיושם במלואה למטרות יחס המינוף. בחוזר הובהר כי כוונת הפיקוח על הבנקים לאמץ בעתיד את הנחיות באזל 3 ליחס המינוף, ובמועד זה יושלמו ההתאמות לחישוב סכום החשיפה בגין מכשירים פיננסיים נגזרים.

לעדכון ההוראות כאמור לעיל לא הייתה השפעה מהותית על יחסי ההון ויחס המינוף ליום 30 בספטמבר 2022.

טבלה 15 – ההשפעה על יחס הון עצמי רובד 1 יחס ההון הכולל בעקבות שינויים היפותטיים בהון הבנק ובנכסי הסיכון (בנקודות האחוז):

תרחיש ^(*)	השפעה על יחס הון עצמי רובד 1 ליום		השפעה על יחס ההון הכולל ליום	
	30 בספטמבר 2022	31 בדצמבר 2021	30 בספטמבר 2022	31 בדצמבר 2021
עלייה של 10% בהון העצמי	1.0	1.1	1.0	1.1
עלייה של 10% במכשירי הון רובד 2	-	-	-	0.2
עלייה של 10% בנכסי הסיכון	(1.0)	(1.0)	(1.3)	(1.3)

^(*) השפעה מקבילה בתרחיש של ירידה היפותטית.

השפעה של עלייה בריבית – להערכת הבנק, עלייה בשיעור של 1%, לא תגרום לשינוי מהותי ביחסי ההון של הבנק.

טבלה 16 - התפתחות ההון בתשעת החודשים הראשונים לשנת 2022 (במיליוני שקלים):

הון עצמי	הון עצמי רובד 1	הון רובד 2	הון סלל	
1,126.7	1,121.2	363.2	1,484.4	יתרה ליום 31 בדצמבר 2021
3.6	3.6		3.6	התאמה ליתרת פתיחה, בשל השפעת יישום לראשונה
117.5	117.5	-	117.5	רווח נקי לתקופה*
(43.2)	(43.2)	-	(43.2)	דיבידנד ששולם
(28.0)	(28.0)	-	(28.0)	רווח כולל אחר, נטו לאחר השפעת המס*
64.0	64.0	-	64.0	מכירת מניות בחברות בנות לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
-	-	11.6	11.6	שינוי ביתרת כתבי התחייבות נדחים המוכרים כהון רובד 2
-	-	31.3	31.3	שינוי בהפרשה קבוצתית המוכרת כהון רובד 2
-	2.5	-	2.5	אחר
1,240.6	1,237.6	406.1	1,643.7	יתרה ליום 30 בספטמבר 2022

* ראה לעיל פירוט רווח ורווחיות [בפרק 2.2 התפתחויות מהותיות בהכנסות, בהוצאות וברווח כולל אחר](#).

לפרטים נוספים בדבר שינויים בהון העצמי, ראה בדוחות הכספיים, [תמצית דוח על השינויים בהון מאוחד](#) ו- [בביאור 10 הלימות הון, מינוף ונזילות לפי הוראות המפקח על הבנקים](#). הבנק מיישם את הוראות ניהול בנקאי תקין 201-211 בנושא מדידה והלימות הון כפי שפורסמו על ידי הפיקוח על הבנקים וכפי שעודכנו על מנת להתאימן להוראות באזל. בהתאם להנחיות הפיקוח על הבנקים, לפני הקלות מיום 31 במרץ 2020, נדרש הבנק לעמוד ביחס הון רובד 1 מזערי של 9% וכן על יחס הון כולל מזערי של 12.5%. ליחס הון רובד 1 התווספה דרישת הון בשיעור המבטא 1% מיתרת הלוואות לדיר למועד הדיווח. בהתאם לכך, יחס הון עצמי רובד 1 המזערי יחס הון הכולל המזערי הנדרש על ידי הפיקוח על הבנקים על בסיס מאוחד, לפי נתוני מועד הדיווח הינו 9.6%-12.5%, בהתאמה. לפרטים אודות הקלה מיום 31 במרץ 2020 באמצעות הפחתת דרישות ההון מהבנקים בשל התפרצות נגיף הקורונה מיום 31 במרץ 2020 ראה בהמשך.

קביעת יעדי ההון מהווה שלב התחלתי ומהותי בתהליך תכנון ההון כאשר יתר השלבים נגזרים ממנו שכן יעד ההון המזערי שקבע בנק ישראל מהווה, למעשה, מגבלת תכנון. יעד ההון נקבע תוך התחשבות בסביבה הרגולטורית, העסקית והארגונית של הבנק. לאור אי הוודאות הכלכלית הגבוהה והסיכונים הנלווים המחייבים תכנון הון זהיר ושמרני, אישר הדירקטוריון בישיבתו מיום 26 באוקטובר 2021, מדיניות חלוקת דיבידנד מעודכנת וקבע שיעד הון רובד 1 החל מיום 31 בדצמבר 2021 יהיה 10.25% ובישיבתו מיום 16 בנובמבר 2021 קבע שיעד ההון הכולל החל מיום 31 בדצמבר 2021 יהיה 12.5%. בחודש אפריל 2022 אישר דירקטוריון הבנק את תוספת שולי הביטחון ליעדים אלה. תהליך הערכת הלימות ההון (ICAAP) ותכנון ההון הינו חלק מרכזי בניהול התכנית העסקית האסטרטגית וניהול הסיכונים של הבנק בראייה צופת פני עתיד. במסגרת תהליך תכנון ההון נבחנת השפעת היעדים האסטרטגיים והעסקיים על פרופיל הסיכון ועל ההון הנדרש על ידי הבנק. יעדי ההון השמרנים שנקבעו מסכמים את הערכת הדירקטוריון על נאותות ההון של הבנק בהתייחס לתכנית העסקית צופה פני עתיד, הסיכון שהוגדר, פרופיל הסיכונים, הממשל התאגידי, והמצב הכספי של הבנק. בין השיקולים שהובילו את הדירקטוריון להחלטה על יעדי ההון הנ"ל נכללה התכנית האסטרטגית להמשיך ולהתמקד בפעילות העסקית במגזר משקי הבית המהווה כ-90% מהפעילות והינו בעל פרופיל סיכון נמוך יחסית, בעיקר בשל גובה האשראי הממוצע ללווה והפיזור הרב בתיק האשראי. בנוסף, כ-90% מתיק האשראי של הבנק מובטח בביטחון ממשי, בעיקר דירות מגורים, ביחסי LTV נמוכים יחסית, וכן, חלה בשנת 2021 התמתנות בפרופיל הסיכון של האשראי הצרכני המתבטא, בין היתר, בירידה בשיעורי הכשלים. כמו כן, בשל גודלו הבנק אינו מהווה סיכון מערכתי. יעדי ההון נקבעו בהתחשב בתאבון הסיכון שאותגר ע"י מגוון תרחישי קיצון בדרגות חומרה שונות, בהתאם להנחיות בנק ישראל. כאמור לעיל בגין התפשטות הקורונה, הבנק ביצע שורה של מבחני קיצון בהם מבחני קיצון המבוססים על התרחיש האחד שקבע בנק ישראל ובו תנאי מאקרו קיצוניים, בפרט לשיעור האבטלה. לשיעור האבטלה השפעה על פוטנציאל ההפסד של הבנק. שיעורו, באירועי הקורונה, נובע מהשפעת האבטלה על סיכון האשראי של הבנק. הבנק נקט גם תרחישים קיצוניים על מנת לקבוע את תוספת ההפרשה שלו בגין הקורונה. שמרנות זו נועדה להבטיח עמידתו בכל היעדים. גם תחת תרחישים אלה נמצא כי פוטנציאל הפגיעה ביעדי ההון של הבנק היא מזערית. בהתאם לכך, נשמרו יעדי הון של הבנק והבנק גם לא הפעיל את ההקלות שניתנו ע"י בנק ישראל. תכנון ההון של ה- ICAAP לימד כי לבנק יש הון מספק על פי התכנית העסקית שלו, כדי לעמוד בהון הנדרש ממנו וביעדי ההון שקבע, גם לאחר שאלה אותגרו ע"י שורה של מבחני קיצון שעודכנו עקב משבר נגיף הקורונה. הבנק זיהה מספר סיכונים אשר עשויים להתפתח בתקופת המשבר והיציאה ממנו ובהתאם לכך עדכן את הערכת חלק מגורמי הסיכון [ראה להלן בפרק 3.5 - סיכונים אחרים](#). למטרת קביעת משקלי הסיכון, משתמש הבנק בדירוגי חברת הדירוג - Standard and Poor's Rating Group.

ביום 31 במרץ 2020, הכריז הפיקוח על הבנקים על הקלה לתאגידים בנקאיים בשל התפרצות נגיף הקורונה באמצעות הפחתת דרישות ההון מהבנקים, על מנת לאפשר לבנקים להגדיל את היצע האשראי ללקוחותיהם. הפחתת דרישת ההון מהבנקים נעשתה באמצעות הוראת שעה לתקופה של שישה חודשים עם אפשרות להארכה. בהתאם, יחס הון עצמי רובד 1 המזערי יחס ההון הכולל המזערי הנדרשות מהבנק על-ידי הפיקוח על הבנקים על בסיס מאוחד, ליום 31 בדצמבר 2021 ולמשך תקופת הוראת השעה, הינם 8.6%- ו-11.5% בהתאמה (כולל דרישה נוספת בגין הלוואות לדיור במקום 9.9%- ו-12.5% לפני הוראת השעה). בנוסף עודכנה הוראת נב"ת מספר 329 בנושא "מגבלות למתן הלוואות לדיור" כך שהלוואות לדיור אשר יועמדו בתקופת המשבר, לא תחול בגינם דרישת ההון הנוספת בשיעור המבטא 1% מיתרת הלוואות לדיור למועד הדיווח.

ביום 26 באוקטובר 2021, החליט דירקטוריון הבנק לעדכן את מדיניות הדיבידנד וכן אישר חלוקת דיבידנד בגין רווחי שנת 2020 בסך 15.1 מיליוני ש"ח. הדיבידנד בסך 0.21 ש"ח לכל מניה רגילה 1 ש"ח ע.ג שולם ביום 16 בנובמבר 2021, לבעלי המניות שיחזיקו במניות הבנק ביום 3 בנובמבר 2021 (המועד הקובע). ביום 16 בספטמבר 2020 פרסם הפיקוח על הבנקים כי על רקע המשך התפתחות אירוע נגיף הקורונה ואף התגברותו והלכותיו על הכלכלה בעולם ובישראל, ובתוך כך על כל משק בית פרטי ועסק, ועל מנת לסייע למשקי הבית ולעסקים לצלוח את התקופה המאתגרת, הוחלט להאריך בתקופה נוספת של שישה חודשים את תוקף הוראת השעה. ביום 22 במרץ 2021, פרסם הפיקוח על הבנקים עדכון לטווח בנקאי תקין 250 במסגרתו הוארכו תוקפן של מרבית הוראות הנוהל, לרבות ההקלות ההוניות, עד ליום 30 בספטמבר 2021. ביום 30 בספטמבר 2021 הוחלט להאריך את תוקף הוראת השעה לשלושה חודשים עד ליום 31 בדצמבר 2021. ביום 27 בדצמבר 2021 פרסם הפיקוח על הבנקים כי החל מיום 1 בינואר 2022 פג תוקף הוראת השעה למעט הוראות ספציפיות להן נקבע בהוראת השעה תוקף מאוחר יותר, יש לציין כי הבנק לא ניצל את ההקלות ההוניות.

הון רובד 2

טבלה 17 – הון רובד 2

יתרה ליום 30 בספטמבר 2022	יתרה ליום 31 בדצמבר 2021
במיליוני ש"ח	
264.7	253.1
-	-
141.4	110.1
406.1	363.2

* כתבי התחייבות נדחים מסוג COCO* מכשירי הון מורכבים וכתבי התחייבות נדחים אחרים הפרשות קבוצתיות להפסדי אשראי

לפרטים נוספים ראה פרק 1.6-נשאים שונים ואירועים מהותיים בתקופת הדוח ולאחר תאריך המאזן.

יחס מינוף

טבלה 18 – יחס מינוף

הון עצמי רובד 1	יתרה ליום 30 בספטמבר		יתרה ליום 31 בדצמבר
	2022	2021	2021
1,121.2	1,094.7	1,121.2	
סך חשיפות מאזניות	18,574.1	16,223.2	16,954.0
חשיפות חוץ מאזניות אחרות (לאחר מקדמי המרה לחשיפות מאזניות)	642.7	812.5	887.1
סכומי תוספות בגין חשיפה פוטנציאלית עתידית הקשורה לכל העסקאות בגין נגזרים	-	-	-
סכומים בגין נכסים שנוכו בקביעת הון עצמי רובד 1	(3.0)	(6.9)	(5.5)
סך החשיפות	19,213.8	17,028.8	17,835.6
יחס מינוף	6.4%	6.4%	6.3%
יחס המינוף המזערי הנדרש ע"י המפקח על הבנקים	4.5%	4.5%	4.5%

ביום 28 באפריל 2015 פרסם הפיקוח על הבנקים את הוראת ניהול בנקאי תקין 218 בנושא "יחס מינוף", (להלן: "ההוראה"). ההוראה קובעת יחס מינוף פשוט ושקוף שאינו מבוסס סיכון, אשר יפעל כמדידה משלימה ואמינה לדרישות ההון מבוססות סיכון, ואשר נועד להגביל את צבירת המינוף בתאגיד הבנקאי. בהתאם להוראה, תאגיד בנקאי יעמוד ביחס מינוף שלא יפחת מ-5% על בסיס מאוחד. תאגיד בנקאי שסך נכסיו המאזניים על בסיס מאוחד מהווה 20% או יותר מסך הנכסים המאזניים במערכת הבנקאית, יעמוד ביחס מינוף שלא יפחת מ-6%. בהתאם לאמור לעיל, יחס המינוף המזערי שנדרש מהבנק הוא 5%.

ביום 1 בנובמבר 2020 לנוכח התמשכות משבר הקורונה, והמשך ההתמודדות של משקי הבית והעסקים עם הקשיים התזרימיים בעקבות השלכות המשבר, עלה הצורך להבטיח כי הדרישה מהמערכת הבנקאית לעמוד ביחס מינוף מזערי, המותאמת לימי שגרה, לא תהווה חסם להעמדת אשראי בתקופת המשבר. בשל כך, הוחלט כהוראת שעה להפחית את הדרישה לשיעור מזערי של 5.5% בבנקים הגדולים (לעומת 6% טרם הוראת השעה) ול-4.5% בבנקים הבינוניים והקטנים (לעומת 5% טרם הוראת השעה).

עם תום תוקף הוראת השעה, ביום 31 בדצמבר 2021, תמשיך ההקלה לחול עוד 24 חודשים, ובלבד שיחס המינוף לא יפחת מיחס המינוף במועד תום תוקף ההוראה או יחס המינוף המינימאלי שחל על התאגיד הבנקאי טרם הוראת השעה, הנמוך מביניהם. הבנק לא ניצל הקלה זו.

דרישת יחס המינוף החלות על הבנק:

תאריך בנקאי	יחס המזערי הנדרש ביום	יחס המזערי הנדרש בין 31.12.2021 עד	יחס המזערי הנדרש מיום 01.01.2024 עד 30.06.2024
בינוני וקטן	5%	4.5%	הנמוך מבין:
			- יחס המינוף של התאגיד ביום 31.12.23. - יחס המינוף המזערי של התאגיד טרם תקופת הוראת השעה.

מדיניות חלוקת דיבידנדים

ביום 26 באוקטובר, 2021 החליט דירקטוריון הבנק לאמץ מדיניות חלוקת דיבידנד מעודכנת ("מדיניות חלוקת דיבידנד"), כמפורט בדוח המידי שפרסם הבנק ביום 26 באוקטובר, 2021 (ראה אסמכתא מס' 2021-01-160020), אשר המידע המופיע בו מובא על דרך ההפניה. בהתאם למדיניות זו, ניתן יהיה לחלק כדיבידנד עד 30% מהרווח הנקי של הבנק, בהתאם לדוחות הכספיים של הבנק ובכפוף, בין היתר, לכך שהבנק יעמוד ביעדי הלימות ההון הרגולטורים החלים עליו גם לאחר חלוקת הדיבידנד.

חלוקת הדיבידנד בפועל כפופה להחלטות פרטניות של הדירקטוריון בטרם כל חלוקה, ובכפוף להוראות הדין שחלות על חלוקת דיבידנד ובכלל זה הוראות חוק החברות, התשנ"ט-1999 והוראות בנק ישראל ולמגבלות החלות על הבנק, ולכן נסיבות מסוימות יכול וימנעו מהבנק את האפשרות לחלק דיבידנד.

מדיניות חלוקת הדיבידנד תישאר בתוקפה כל עוד לא החליט הדירקטוריון אחרת ועשויים להיות בה שינויים מעת לעת ואין באמור בה כדי לגרוע מסמכות דירקטוריון הבנק להחליט מעת לעת בהתחשב בשיקולים עסקיים ובהוראות הדין ובהוראות רגולטוריות החלות על הבנק, על שינוי המדיניות או על שינוי שיעור הדיבידנד שיחולק בגין תקופה מסוימת או להחליט שלא לחלק דיבידנד בגין תקופה מסוימת.

מובהר בזו, למען הסר ספק, כי אין באישור מדיניות חלוקת דיבידנד כדי ליצור התחייבות כלפי צד שלישי כלשהו לחלוקה של דיבידנד בפועל ו/או מועדי תשלום דיבידנד ו/או שיעורו וכי כל חלוקה של דיבידנד בפועל יהיה כפוף לעמידה בכל התנאים הדרושים לחלוקה על פי דין ולמגבלות החלות על הבנק בהתייחס לחלוקה ולהחלטה ספציפית של הדירקטוריון.

ביום 15 ביולי, 2021, וביום 30 בספטמבר, 2021 פרסם הפיקוח על הבנקים מכתב הקורא לתאגידים הבנקאיים לנקוט גישה זהירה ושמרנית בחלוקת דיבידנד. בקריאה זו, שינה הפיקוח מהצפייה הפיקוחית שלא לחלק דיבידנדים וחלף זאת להגדיל את בסיס ההון ולעשות שימוש בעודפי ההון לצורך הגדלת האשראי לציבור. בהתאם, ציין המפקח על הבנקים, כי על דירקטוריון התאגיד הבנקאי, ששוקל חלוקת דיבידנד, לנקוט גישה שמרנית וכי עליו לבסס את ההחלטה כאמור על תחזית שמתייחסת להשפעות העתידיות של משבר הקורונה על חשיפות של הבנק ועל הונן. עוד הוצגה עמדת הפיקוח על הבנקים, כי חלוקת דיבידנד בסכום הגבוה מ-30% מרווחי שנת 2020 אינה נחשבת כתכנון הון זהיר ושמרני.

המידע האמור לעיל בדבר חלוקת הדיבידנד מהווה מידע צופה פני עתיד, העשוי שלא להתממש כולו או חלקו או להתממש באופן שונה מכפי שנצפה. מידע זה מתבסס על הערכות ותחזיות שונות שהיו בפני דירקטוריון הבנק. מידע זה יכול שלא יתממש בשל שינויים העשויים לחול בגורמים שונים שאינם בשליטת הבנק בלבד. הגורמים המשפיעים כוללים תחזיות והערכות לגבי שינויים במצב הכלכלי במשק, חקיקה, הוראות גורמי פיקוח ואחרים ושינויים ברווחיות הבנק בתכנית האסטרטגית, ובתכנית העבודה.

ביום 26 במאי 2022 פרסם הבנק דו"ח מידי לפיו אישר דירקטוריון הבנק חלוקת דיבידנד בשיעור של 30% בסך 43.17 מיליוני ש"ח בגין רווחי שנת 2021. הדיבידנד בסך של כ-0.61 ש"ח לכל מניה רגילה 1 ש"ח ע.נ שולם ביום 14 ביוני 2022, לבעלי המניות שהחזיקו במניות הבנק ביום 2 ביוני, 2022.

ביום 10 באוגוסט 2022 אישרה אסיפת בעלי המניות של הבנק דיבידנד סופי לשנים 2020 ו-2021 שחולק בסכומים ובמועדים, כדלקמן: (א) סך של 15.1 מיליוני ש"ח (ברוטו) במזומן על בסיס יתרת עודפי הבנק, בהתאם לדוחות הכספיים של הבנק ליום 31 בדצמבר 2020. הדיבידנד הנ"ל שולם ביום 16 בנובמבר 2021, לבעלי המניות שהחזיקו במניות הבנק ביום 3 בנובמבר 2021. (ב) סך של 43.17 מיליוני ש"ח (ברוטו) במזומן על בסיס יתרת עודפי הבנק, בהתאם לדוחות הכספיים של הבנק ליום 31 בדצמבר 2021. הדיבידנד הנ"ל שולם ביום 14 ביוני 2022, לבעלי המניות שהחזיקו במניות הבנק ביום 2 ביוני 2022.

2.4 תיאור עסקי התאגיד הבנקאי לפי מגזרי פעילות פיקוחיים

הבנק פועל באמצעות מטה הבנק, סניפיו וחברות בנות ומספק מגוון שירותים בנקאיים בחמישה מגזרי פעילות עיקריים.

גישת ההנהלה לפילוח פעילות הבנק אינה שונה מהותית מגישת פילוח המגזרים הפיקוחית כמתואר להלן:

(1) **מגזר משקי הבית** – לקוחות המגזר הינם אנשים פרטיים (למעט אלה הנכללים במגזר בנקאות פרטית).

במסגרת פעילות מגזר משקי הבית מספק הבנק מגוון של שירותים ומוצרים פיננסיים עבור אנשים פרטיים (למעט אלו המיוחסים למגזר "בנקאות פרטית"). המוצרים העיקריים העומדים לרשות לקוחות הבנק במסגרת מגזר פעילות זה כוללים: הלוואות לרכישת דירת מגורים, הלוואות לכל מטרה בביטחון דירת מגורים, הלוואות צרכניות, וכן פעילות מוצר easyway⁽¹⁾, חשבונות עו"ש, פיקדונות וחסכונות ופעילות בשוק ההון בניירות ערך.

מרבית לקוחות הבנק המשתייכים למגזר פעילות זה, מקבלים מהבנק שירותי בנקאות באמצעות סניפי הבנק, באמצעים דיגיטליים ועל ידי מוקד הלקוחות של הבנק, לרבות שירותי ה-IVR.

(2) **מגזר בנקאות פרטית** – לקוחות המגזר הינם אנשים פרטיים להם יתרת תיק נכסים פיננסיים העולה על 3 מיליוני ש"ח.

(3) **מגזר עסקי** – לקוחות המגזר הינם חברות בניה, קבלנים וחברות נדל"ן, תאגידים ועמותות ואשראי עסקי לחברת מימון.

במסגרת פעילות המגזר העסקי מספק הבנק שירותים בנקאיים ללקוחות עסקיים. שירותים אלה ניתנים ללקוחות הבנק, בין היתר, באמצעות סקטור הנדל"ן וכן באמצעות החטיבה הקמעונאית. המגזר כולל בעיקר פעילות בסקטור הנדל"ן של ליווי פרויקטים לבניה למגורים בעיקר בשיטת הליווי הסגור, בין היתר, מימון פרויקטים לפי תמ"א 38 לסוגיה.

המגזר העסקי מחולק לתתי מגזרים להלן:

- מגזר עסקים קטנים וזעירים – עסקים שמחזור פעילותם קטן מ-50 מיליוני ש"ח.
- מגזר עסקים בינוניים וגדולים⁽²⁾ – עסקים שמחזור פעילותם גדול או שווה ל-50 מיליוני ש"ח.
- (4) **מגזר מוסדיים** – לקוחות המגזר כוללים חברי בורסה המנהלים כספי לקוחות, חברות ביטוח וגופים מוסדיים נוספים.
- (5) **מגזר ניהול פיננסי** – המגזר כולל את פעילות הנוסטרו ופעילות ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק. הפעילויות במגזר זה כוללות את הניהול הכספי של הבנק, ואינן כוללות פעילות מול לקוחות הבנק. תחומי הפעילות העיקריים במגזר זה הם:
 - ניהול ההון הפיננסי הפנוי של הבנק, ניהול נכסים והתחייבויות, ניהול תיק הנוסטרו של הבנק, ניהול החשיפות לסיכונים שוק לרבות חשיפות בסיס, ריבית ונדלונות, פעילות מול בנקים בארץ ובחו"ל, פעילות רכישה, מכירה ושירותי תיקי אשראי.

⁽¹⁾ במסגרת פעילות מוצר easyway, הבנק מנפיק, תחת רישיון מאסטר כארד, מגוון כרטיסי חיוב לצרכים עסקיים שונים במודל Business2Business2Customer.

הפעילות הנוכחית ממוקדת בהנפקת כרטיסים נטענים לאוכלוסיית Unbanked של תושבים ישראלים ותושבים זרים המהווה חלופה פשוטה ואיכותית לחשבון בנק. שיווק הכרטיסים מבוצע באמצעות מספר מפיצים אשר התקשרו עם הבנק בהסכמי הפצה ומהווים גם את הקו הראשון ללקוח בהיבטים השירותיים. לבנק עשרות אלפי לקוחות פעילים אשר העבירו ברבעון השלישי של שנת 2022 מחזור עסקאות של כ-510 מיליוני ש"ח (כ-1,293 מיליוני ש"ח מתחילת שנה) והניבו לבנק הכנסות של 4.9 מיליוני ש"ח ברבעון השלישי (12 מיליוני ש"ח מתחילת שנה).

⁽²⁾ מגזר זה כולל את הפעילות עם העסקים הגדולים, אשר היקפן אינו מהותי.

לפרטים אודות הכללים העיקריים שיושמו בחלוקת תוצאות הפעילות בין המגזרים השונים ולפרטים נוספים אודות תוצאות הפעילות [ראה בראור 13 לדוחות הכספיים](#).

טבלה 19 – מידע על מגזרי פעילות פיקוחיים (במיליוני שקלים):

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2022										
מחלקת	סכום מיליון ש"ח	משק בית ⁹⁾								
		מספר יחידות גרות	מספר יחידות גרות	מספר יחידות גרות	מספר יחידות גרות	מספר יחידות גרות	מספר יחידות גרות	מספר יחידות גרות	מספר יחידות גרות	
										מספר יחידות גרות
מרווח מפעילות מתן אשראי	97.8	-	1.8	-	1.9	14.1	-	33.5	46.5	80.0
מרווח מפעילות קבלת פיקדונות	18.0	-	-	1.5	1.9	2.6	1.8	10.2	-	10.2
אחר	41.4	-	35.1	(0.1)	0.2	0.7	-	2.2	3.3	5.5
סך הכל הכנסות ריבית, נטו	157.2	-	36.9	1.4	4.0	17.4	1.8	45.9	49.8	95.7
סך הכנסות שאינן מריבית	64.6	-	36.7	-	2.1	12.5	(1.1)	10.4	4.0	14.4
הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי	24.1	-	4.6	-	0.6	0.5	(0.1)	18.4	0.1	18.5
הוצאות תפעוליות ואחרות	117.6	-	4.2	0.2	0.9	4.7	1.9	71.3	34.4	105.7
הפרשה למיסים על הרווח	27.5	-	21.7	0.4	1.6	8.5	(0.3)	(11.2)	6.8	(4.4)
רווח נקי (הפסד)	52.6	-	43.1	0.8	3.0	16.2	(0.8)	(22.2)	12.5	(9.7)
הפסד המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה										
	0.1	-	-	-	-	-	-	0.1	-	0.1
רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק	52.7	-	43.1	0.8	3.0	16.2	(0.8)	(22.1)	12.5	(9.6)
הוצאות ישירות	71.1	-	3.0	0.1	0.2	2.0	1.7	47.4	16.7	64.1
הוצאות עקיפות	46.5	-	1.2	0.1	0.7	2.7	0.2	23.9	17.7	41.6
רווח נקי לפני העמסת הוצאות עקיפות	84.5	-	43.9	0.9	3.5	18.0	(0.7)	(5.0)	24.0	18.9
יתרת האשראי לציבור לסוף תקופת הדיווח	14,151.7	-	299.8	-	258.6	2,153.8	14.7	1,483.7	9,941.1	11,424.8
יתרת פיקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח	13,765.4	-	-	841.2	991.1	869.4	2,458.9	8,604.8	-	8,604.8
לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2021										
מרווח מפעילות מתן אשראי	84.8	-	0.5	-	2.7	9.5	-	28.8	43.3	72.1
מרווח מפעילות קבלת פיקדונות	7.6	-	-	0.5	0.4	0.4	1.4	4.9	-	4.9
אחר	21.6	-	20.2	-	0.1	0.3	-	(0.8)	1.8	1.0
סך הכל הכנסות ריבית, נטו	114.0	-	20.7	0.5	3.2	10.2	1.4	32.9	45.1	78.0
סך הכנסות שאינן מריבית	26.5	-	3.5	-	2.9	4.9	1.0	7.1	7.1	14.2
הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי	(23.5)	-	0.1	-	(0.1)	-	-	(21.9)	(1.6)	(23.5)
הוצאות תפעוליות ואחרות	107.6	-	3.6	0.2	2.5	8.0	2.3	58.6	32.4	91.0
הפרשה למיסים על הרווח	22.5	-	8.2	0.1	1.4	2.8	-	1.4	8.6	10.0
רווח נקי (הפסד)	33.9	-	12.3	0.2	2.3	4.3	0.1	1.9	12.8	14.7
הוצאות ישירות	55.5	-	3.3	-	0.9	3.4	1.0	29.7	17.2	46.9
הוצאות עקיפות	52.1	-	0.3	0.2	1.6	4.6	1.3	28.9	15.2	44.1
רווח נקי לפני העמסת הוצאות עקיפות	65.5	-	12.5	0.3	3.3	7.1	1.4	19.1	21.9	40.9
יתרת האשראי לציבור לסוף תקופת הדיווח	12,260.1	-	114.9	-	374.7	1,158.2	0.1	1,443.7	9,168.5	10,612.2
יתרת פיקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח	12,131.9	-	-	562.8	770.8	908.0	2,151.2	7,739.1	-	7,739.1

שינויים עיקריים ברווח הנקי:

מגזר משקי בית

במגזר משקי בית הסתכם ההפסד בסך 25.3 מיליוני ש"ח בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2022 בהשוואה לרווח של 36.7 מיליוני ש"ח בתקופה מקבילה אשתקד. בתת מגזר הלוואות לדיור – הסתכם הרווח הנקי בסך של 37.5 מיליוני ש"ח בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2022 בהשוואה לרווח של 42.7 מיליוני ש"ח בתקופה מקבילה אשתקד, כאשר הכנסות הריבית נטו גדלו בסך של כ-20.0 מיליוני ש"ח בשל עלייה ביתרת תיק האשראי, ומנגד ישנה עליה בהוצאות התפעוליות בעקבות העלייה בהיקף הפעילות. בתת מגזר אחר – נרשם הפסד של 62.8 מיליוני ש"ח בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2022 בהשוואה להפסד בסך 6.0 מיליוני ש"ח בתקופה מקבילה אשתקד. עיקר הגידול בהפסד נובע מסעיף הוצאה להפסדי אשראי כאשר בתקופה מקבילה אשתקד נרשמו הכנסות מהפסדי אשראי בגין ביטול הפרשה בקשר עם נגיף הקורונה בסך 60.7 מיליוני ש"ח לעומת הפרשה של 36.9 מיליוני ש"ח השנה.

בנוסף, נרשם גידול בהוצאות התפעוליות בתת מגזר זה בהשוואה לתקופה מקבילה אשתקד כתוצאה מגידול בהיקף הפעילות. יציין, כי עיקר הגידול בהוצאות במגזר זה נובע מגידול בביצועים כאמור, ואילו ההכנסה ממכירת התיקים נרשמה במגזר ניהול פיננסי.

לפרטים אודות פיצול פעילות האשראי הצרכני והנפקת מניות – [ראה בפרק 1.6 נושאים שונים וארועים מהותיים בתקופת הדוח](#).

התוצאות הכספיות של המגזרים מושפעות גם מייחוס ההוצאות העקיפות. לפרטים נוספים אודות היקף ההוצאות העקיפות בכל מגזר ומפתחות ההקצאה ראה [בביאור 13 מגזרי פעילות בדוחות הכספיים](#).

מגזר בנקאות פרטי

בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2022 נרשם במגזר זה רווח בסך של 0.3 מיליוני ש"ח, בהשוואה להפסד בסך 0.1 מיליוני ש"ח בתקופה מקבילה אשתקד.

מגזר עסקי (עסקים קטנים וזעירים, עסקים בינוניים וגדולים)

בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2022 נרשם רווח נקי במגזר זה בכללותו בסך של 38.1 מיליוני ש"ח בהשוואה לרווח בסך של 20.0 מיליוני ש"ח בתקופה מקבילה אשתקד. הגידול ברווח נובע בעיקרו מגידול בהכנסות ריבית בעקבות עלייה ביתרות האשראי וכן בגין גידול בהכנסות שאינן מריבית.

מגזר גופים מוסדיים

בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2022 נרשם במגזר זה רווח בסך 0.7 מיליוני ש"ח בהשוואה לרווח בסך 0.4 מיליוני ש"ח בתקופה מקבילה אשתקד.

מגזר ניהול פיננסי

בתשעת חודשים הראשונים של שנת 2022 נרשם במגזר זה רווח נקי בסך 103.1 מיליוני ש"ח בהשוואה לרווח בסך 35.6 מיליוני ש"ח בתקופה מקבילה אשתקד. הכנסות מריבית, נטו בתשעת החודשים הראשונים של 2022 הסתכמו ב-96.5 מיליוני ש"ח בהשוואה לסך של 61.2 מיליוני ש"ח בתקופה מקבילה אשתקד – הגידול נובע מעליה בהכנסות מניהול נכסים והתחייבויות של הבנק על רקע הגידול במאזן הבנק, עליה בשיעור הריבית בשוק, עליה בשיעור האינפלציה וכן עליה בעמלות פירעון מוקדם. ההוצאות להפסדי אשראי בתשעת החודשים הראשונים הסתכמו בסך של 7.7 מיליוני ש"ח בהשוואה להוצאות בתקופה המקבילה אשתקד בסך 0.3 מיליוני ש"ח. מגזר זה כולל תיק אשראי שנרכש המגובה בבטחונות תזרים הלוואות רכב שיתרתן ליום 30 בספטמבר, 2022 עומדות על סך של כ-300 מיליוני ש"ח. עיקר הגידול בהוצאות להפסדי אשראי נובע מהפרשה חזיה בגין גידול בהלוואות.

עוד נרשמה במגזר זה הכנסה בגין מכירת תיק אשראי בסך של כ-37.4 מיליוני ש"ח, בתקופה מקבילה אשתקד לא הייתה מכירת תיק אשראי.

בנוסף נרשמה ברבעון השלישי של שנת 2022 הכנסה בגין מכירת זכויות בפוליסות תיק הביטוחים בחברת הבת עיר שלם סוכנות לביטוח בסך 24.5 מיליוני ש"ח.

(*) מדד ידוע – במהלך תשעת החודשים של שנת 2022 המדד המחירים לצרכן עלה ב-4.2% בהשוואה לעליה של 2.2% בתקופה מקבילה אשתקד.

לפרטים נוספים ראה לעיל [בפרק 2.2 התפתחויות עיקריות בהכנסות, בהוצאות וברווח כולל אחר](#).

2.5 חברות מוחזקות עיקריות

ביום 25 במאי, 2022, הושלמה עסקה במסגרתה הבנק הקים תאגיד עזר בנקאי, תמר אריאל קפיטל בע"מ ("החברה הבת"), אשר אליו הועברה פעילות האשראי הצרכני של הבנק לרבות תיק קיים בהיקף של 1.4 מיליארד ש"ח, ובמקביל, רכשו חברות מקבוצת הפניקס כ-19.99% ממניות החברה הבת. ממועד זה, מועבר לחברה הבת כל האשראי הצרכני המבוצע בבנק. כתוצאה מהעסקה, הבנק רשם תוספת להון בסך של כ-59.5 מיליוני ש"ח וברבעון השלישי תוספת של כ-4.5 מיליוני ש"ח, כך שליום הדוח סך תוספת ההון שרשם הבנק עומד על כ-64.0 מיליוני ש"ח. בנוסף, מעביר הבנק לחברה אשראי צרכני המבוצע באופן שוטף. כתוצאה מכך, צפוי הבנק להגדיל את הונו בגין עסקה זו בסכומים נוספים עד לסך כולל של כ-76.0 מיליוני ש"ח. (סכום התוספת להון המצטברת בשים לב להיקף תיק האשראי הכולל אשר צפוי להיות מועבר לחברה הבת עד למועד האחרון שנקבע בהסכם והפרמיה המשולמת בגינתו), וצפויה, להערכת הבנק, להגדיל גם את יכולתם של הבנק והחברה הבת להציע אשראי לציבור, להגביר את התחרות בתחום האשראי הבנקאי ולהציף ערך לבעלי המניות.

הערכת הבנק בדבר הזרמת ההון הצפויה ובדבר יכולתו של הבנק להציע אשראי לציבור הינה מידע צופה פני עתיד, מידע זה יכול שלא להתממש בשל שינויים עשויים לחול בשל גורמים שונים שאינם בשליטת הבנק בלבד.

החברה הבת הוקמה לאחר שהתקבל אישור בנק ישראל להקמה ושליטה בחברה הבת, התקבלה החלטת מיסוי מוסכמת מרשות המסים אשר הסדירה את נושא המס בקשר להעברת פעילות האשראי הקמעונאי של הבנק לחברת בת והתקבל אישור רשות התחרות לפטור מאישור להסדר כובל לפי סעיף 14 לחוק התחרות הכללית, התשמ"ח-1988 (הפטור ניתן לתקופה קצובה בת 3 שנים ומותנה בהקצאת אמצעי שליטה לפניקס בשיעור של עד 19.99%).

במסגרת העסקה התקשר הבנק עם החברה הבת בהסכם למתן שירותי ניהול ותפעול, לפיו יעמיד הבנק לחברה את כלל שירותי הניהול והתפעול ויעמיד לה מקורות המימון הנדרשים לפעילותה.

להלן נתונים עיקריים מהדוחות של חברת תמר אריאל קפיטל ליום 30.09.2022:

ליום ההקמה	ליום 30 בספטמבר 2022	
במיליוני ש"ח		
1,434.9	1,644.6	אשראי לציבור, נטו
1,359.5	1,482.3	פיקדונות מחברת האם
31.0	33.8	זכויות שאינן מקנות שליטה בחברת הבת
-	2.9	רווח נקי של החברה

במהלך התקופה המדווחת לא חלו התפתחויות מהותיות בפעילות של החברות המוחזקות למעט האמור לעיל. לפרטים על חברות מוחזקות עיקריות נוספות ראה ביאור 14 לדוחות הכספיים לשנת 2021.

פרק 3 - סקירת הסיכונים

התפתחויות מהותיות בחשיפה לסיכונים ואופן ניהולם

הבנק מנהל את עסקיו ואת סיכונים בהתאם לעקרונות וסטנדרטים בינלאומיים מקובלים המותווים ע"י בנק ישראל ובהתאם למסגרת ניהול ובקרת הסיכונים שנקבעה ע"י הדירקטוריון, המעוגנת במסמכי המדיניות לניהול ובקרת הסיכונים המהותיים להם חשוף הבנק. מסמכים אלה מגדירים את העקרונות לניהול הסיכונים, בקרתם ואופן מזעורם ואת תיאבון הסיכון (תקרות החשיפה המותרות) על פי קביעת הדירקטוריון, באופן התואם את דרישות בנק ישראל. הבנק פועל כך שתהליכי ניהול ובקרת הסיכונים יהלמו את פרופיל הסיכונים המהותיים לפעילות הבנק. מסמכי המדיניות לניהול הסיכונים השונים כוללים כלים, תהליכים, מערכות וממשל תאגידי, וקביעת קווי ההגנה המאפשרים ניטור של פרופיל הסיכון ואופן התפתחותו לנוכח תאבון הסיכון, בקרה ודיווח, בכל מצב טבעי: שגרה, התרעה (התקרבות לתאבון הסיכון או פוטנציאל לשינוי בפרופיל הסיכון של הבנק) ומצב קיצון. תהליכי ניהול הסיכונים מתייחסים למכלול הסיכונים המהותיים לבנק בשגרה ובקיצון כך שלצד הסיכונים הפיננסיים המצויים בפעילויות העסקיות: אשראי, שוק, ריבית ונזילות, קבע הבנק מסגרת לטיפול בסיכונים הבקרה הפנימית, ובכללם: סיכונים תפעוליים, סיכונים טכנולוגיים, סיכונים סייבר, סיכונים מעילות והונאות, סיכונים משפטיים, סיכון מיקור חוץ, סיכונים רגולציה, סיכונים ציות, אכיפה והגנות, איסור הלבנת הון, סיכונים מוניטין, המשכיות עסקית וסיכון אסטרטגי- עסקי. עם פרוץ המגפה בשנת 2020, ועקב השפעתה המהותית על הפעילות העסקית והתפעולית של הבנק, חל שינוי בפרופיל הסיכונים של הבנק, בעיקר, בגין אי הוודאות ששררה לגבי רמת האבטלה שהשפיעה על פרופיל הסיכונים הפיננסיים של הבנק, וכן, בשל הצורך לעבור לעבודה מהבית, בהתאם להתפתחות המגיפה והוראות משרד הבריאות ובנק ישראל. שנת 2021 התאפיינה בהתאוששות של המשק וחזרה למצב עסקים שבשגרה, והבנק השכיל לעמוד בכל יעדי העסקיים ואף מעבר לזה. בשלושת הרבעונים הראשונים של שנת 2022, נמשך השיפור בפעילות העסקית של הבנק, אך אי הוודאות גברה עקב מספר אירועים מחייבים המשך הניטור ונקיטת משנה זהירות בכל הקשור לפרופיל הסיכון של הבנק: העימות בין רוסיה ואוקראינה שעודנו נמשך וההסלמה במצב הביטחוני באיזורנו גרמו לתנודתיות בשווקים, בכלכלה העולמית ובכלכלה המקומית, וגברו החששות למיתון בחלק מכלכלות העולם. רמת האינפלציה נמצאת בשיעורים שלא ידענו בעבר, ובנוסף, לשינוי במגמת הריבית יש פוטנציאל השפעה על פרופיל הסיכון של הבנק, בעיקר בכל הקשור לסיכונים הפיננסיים – סיכון אשראי, שוק וריבית וסיכון הנזילות. לעליית הריבית במשק השפעה על תחום פעילותו העיקרי של הבנק, האשראי הניתן למשכנתאות, בעיקר, בגין העלייה בהחזר החודשי וביחס ההחזר של הבנק. לעובדה זו, על אף שהמצב בפועל אינו מצביע בשלילי על התממשות פוטנציאל הסיכון, קיימת השפעה על פעילות הבנק, וכן, בשל הצורך לפעול להקל על יחס ההחזר של הלקוחות, ולהקטין את הסיכון לכניסתם לכשל, בגין הצורך להגביר את הניטור, כדי לעקוב באופן רציף אחר פרופיל הסיכון וכיוון התפתחותו.

הבנק ממשיך לעקוב אחר התפתחויות פרופיל הסיכון שלו, כשדירקטוריון ונהלת הבנק מקבלים סקירות מאקרו שוטפות, והבנק משתמש בניתוחי רגישות ובמבחני קיצון על מנת לאמוד את פוטנציאל השפעת השינוי בנושאי המאקרו על פעילותו העסקית. הבנק נקט את הפעולות הנדרשות לנטר את התפתחות פרופיל הסיכון וההון שלו ועמידתו ביעדי העסקיים והתפעוליים ושמירת המוניטין שלו. כחלק ממהלך זה, בוצעו מספר פעולות על מנת למזער את פוטנציאל השפעת גורמי המאקרו על פרופיל הסיכון ומצב הלקוחות בעיקר, בכל הקשור להשפעת עליית הריבית על יחס ההחזר של הלקוחות, זאת, במגמה להקל על יחס ההחזר שלהם. הבנק הקשיח את תהליך החיתום ומבצע חיתום באמצעות מטה הבנק כאשר שיעור יחס ההחזר עובר את הסף שנקבע על ידי הנהלת הבנק כחלק מטיפול זה עדכן הבנק את תאבון הסיכון שלו, ואיפשר ללקוחות לקבל הלוואות משכנתא ארוכות יותר, מה שמקטין את ההחזר החודשי של הלקוחות ואת השפעת עליית הריבית על השינוי ביחס ההחזר במיוחד בשנים הראשונות ללקיחת ההלוואה, שבהן, אמפירית, הסיכונים של הלקוחות להיכנס לכשל הוא גבוה יותר יחסית לשנים המאוחרות יותר של לקיחת ההלוואה. יודגש עם זאת כי האשראי למשכנתאות מגובה בביטחונות, הוא אשראי בטוח יותר יחסית לפעילויות אשראי אחרות מה שמתבטא גם בשיעור כשל ומחיקות אפסי בתיק הבנק, וכי ערך הבטוחות המשיך לעלות בשנה האחרונה ואף באופן משמעותי, ותחת תאבון הסיכון של הבנק התואם את הנחיות בנק ישראל בקשר עם ערך ההלוואה לשווי הנכס, LTV, פוטנציאל הפגיעה במשכנתאות הוא להערכת הבנק נמוך יחסית. הערכה זו איננה כמובן מיתרת את הצורך לנקוט זהירות ולהגביר הבקרה אחר תיק המשכנתאות, כפי שהנחה דירקטוריון הבנק.

דירקטוריון הבנק קובע את העקרונות לניהול הסיכונים המהותיים לפעילותו במסמך מדיניות ובפרט, הוא קובע את תיאבון הסיכון שמגדיר את רמת הסיכון אליה הבנק מוכן להיות חשוף במהלך עסקים רגיל ובעת מצב קיצון. הגדרת תיאבון הסיכון כוללת מערכת של מגבלות כמותיות ואיכותיות ברמת הנהלת דירקטוריון הבנק. קביעת תאבון הסיכון הינו אחד מההיבטים המרכזיים במסגרת ניהול ובקרת הסיכונים שלו, שכן הוא נועד לתמוך באסטרטגיית הבנק ובתכנית העסקית שלו והוא משמש כבסיס להקצאת המשאבים וההון וכן, לתוכנית התגמול של הבנק. הבנק מקפיד לנטר את התפתחות פרופיל הסיכון וההון שלו לנוכח תיאבון הסיכון שנקבע, התפתחויות ברמת המאקרו, הרגולציה, היעדים העסקיים, בכל מצב טבעי כולל התממשות או פוטנציאל התממשות אירוע קיצון כדוגמת אירוע הקורונה או תרחישי ייחוס אחרים (רעידת אדמה, אירוע בטחוני ואירועי מאקרו). מסגרת ניהול ובקרת הסיכונים של הבנק קובעת את הדרכים לניטור זה, לדיווחים הנדרשים, להערכות מצב שוטפות המאפשרות המשך פעילות עסקית ותפעולית, וקבלת החלטות לאופן שבו יש למזער את פוטנציאל הסיכון בעת קיצון או במצב חירום כדוגמת תרחישי הייחוס. העקרונות לטיפול בתאבון ופרופיל הסיכון עוגנו במסמך מדיניות תאבון הסיכון המאושר על ידי הנהלת הבנק, הוועדה לניהול סיכונים ודירקטוריון הבנק. מסמך זה מבוסס על העקרונות לטיפול בתאבון הסיכון שקבע בנק ישראל בנוהל בנקאי תקין 310 (ניהול סיכונים)

והוראות וועדת באזל.

הבנק נדרש, כמו יתר התאגידים הבנקאיים, לכלול טבלת גורמי סיכון, ולהעריך את השפעתו של כל גורם סיכון על יעדיו העסקיים שנקבעו בתוכנית האסטרטגית ותוכנית העבודה, נכסיו של הבנק והמוניטין שלו. במסגרת הערכות אלו יש לאמוד הן את פוטנציאל החשיפה או הנזק כתוצאה מהתרחשויות של אירוע מסוים והן את ההסתברות שאותו אירוע אכן יקרה. כמו כן, לאפקטיביות הבקורות המתבצעות כחלק מטיפול בסיכונים השונים, כמו גם להתפתחות המאקרו ולאירועי טבע, יש השפעה על פרופיל הסיכון ואופן התפתחותו, רמתו, והפוטנציאל להתממשותו. לפיכך, הערכת הסיכונים המפורטת [בטבלת גורמי הסיכון](#) בהמשך פרק זה הינה הערכה סובייקטיבית של הבנק את השפעת הסיכון השיורי על עסקיו. ברבעון הנוכחי, ועל אף השינוי בתנאי המאקרו, לא חל שינוי בטבלת גורמי הסיכון יחסית לרבעון קודם. כאמור לעיל, הבנק ממשיך לנטר את פעילותו העסקית באופן שוטף ולנקוט משנה זהירות, על מנת לזהות באופן מהיר שינוי בפרופיל הסיכון שלו, ובפרט, בפרופיל סיכון האשראי, השוק והנזילות.

הבנק מבצע הערכת סיכון איכותית וכמותית במסגרת תהליך ה-ICAAP. במסגרת זו הסיכונים מכומתים ונקבעות הקצאות ההון הנדרשות לסיכונים השונים. הקצאות ההון מבטאות הפסד פוטנציאלי בהתממשות תרחיש קיצון מגוונים, חלקם ברמת חומרה גבוהה מאוד. במהלך הרבעון השני של שנת 2021 השלים הבנק את דו"ח ה-ICAAP לשנת 2020. הדו"ח מלמד כי לבנק יש ההון הזמין לו, הגבוה מההון הנדרש ממנו, גם בהתקיים אירועי קיצון ברמת חומרה גבוהה, ובפרט, בגין תרחישי ייחוס שנקבעו על ידי בנק ישראל (רעידת אדמה, מתקפות טילים ומגיפה). לפיכך, תכנון ההון ב-ICAAP מלמד כי גם תחת תרחישי קיצון מגוונים ברמות חומרה גבוהות, שיש להם פוטנציאל השפעה מהותית על פרופיל הסיכון של הבנק, עומד הבנק ביעדי ההון שנקבעו ע"י הדירקטוריון. במהלך שנת 2021 אישר הבנק תכנית אסטרטגית חדשה, וזאת, לאחר שדירקטוריון והנהלת הבנק ווידאו כי היעדים העסקיים שהיא קובעת, הולמים את תאבון הסיכון של הבנק. באופן דומה, תכנית העבודה של הבנק המאושרת על ידי חטיבת הסיכונים נבחנה תחת שורה של ניתוחי רגישות להנחות התכנית שתוצאותיהן העידו כי תכנית העבודה והיעדים העסקיים שלה ניתנים לביצוע תחת עמידה ביחסי ההון ובתאבון הסיכון שנקבע. ברבעון הראשון של שנת 2022, השלים הבנק את ביצועו של התרחיש האחד של בנק ישראל, הקובע תנאי מאקרו בקיצון, ולאחר בחינת התוצאות, עולה כי גם בתרחיש זה, הבנק ימשיך לשמור על איתנות, ומידת פגיעת התרחיש לא תהווה איום על חוסנו. תרחישי הקיצון שביצע הבנק בתרחישי האחד בקשר עם תיק האשראי שלו הגדילו את הפרשות הבנק באופן משמעותי במהלך התרחיש יחסית למצב בפועל, בפרט, בכל הקשור לתיק האשראי למשכנתאות המהווה את חלקו הארי של התיק.

הבנק ממשיך לבחון את השפעת אירועי המאקרו על יעדיו העסקיים, באמצעות ניתוחי רגישות ומבחני קיצון המבוססים בין היתר, על תנאי המאקרו שנקבעו בתרחיש האחד, כחלק מהמהלכים שקבע לניטור שינוי בפרופיל הסיכון שלו, לו יתרחש ותהליך רענון התכנית האסטרטגית כמו שבוצע בתחילת הרבעון הרביעי של השנה. הבנק הגביר ברבעון האחרון וכן, בתחילת הרבעון הרביעי את ביצוע התרחישים ומבחני קיצון, ולפי החלטת הדירקטוריון, דיונים בקשר עם התכנית העסקית של הבנק ובמתווה התכנית האסטרטגית מלווים בניתוחי רגישות ובמבחני קיצון, המבוססים בין היתר, על תנאי המאקרו המחמירים שקבע בנק ישראל בתרחיש הקיצון האחד, על מנת לוודא כי התכנית יציבה, לאתר ולנטר מוקדי סיכון, תוך שינוי רמת הביצועים בתכנית, שיעורי ההפרשה, מרווחים ופרימטרים אחרים שיש להם השפעה על התכנית העסקית של הבנק. ניתוחי הבנק מתבצעים בשיתוף פעולה בין חטיבה פיננסית ואסטרטגיה, החשבונות וניהול סיכונים.

בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2022 ובאופן דומה למגמת ההתאוששות בשנת 2021, נמשכה מגמת הירידה בסיכון האשראי של הבנק, המתבטאת בירידה בשיעור הכשלים בתיק המשכנתאות לרמה נמוכה מאוד, והמשך הירידה ברמת הכשל וההפרשה הצפייה בתיק האשראי הצרכני, הנמצאת מתחת לשיעור ההפרשה שנקבע כסף (תאבון סיכון) בתכנית העבודה לשנת 2022. רמת הסיכון בתיק הנדל"ן של הבנק המשיכה להיות נמוכה לפי מדדי הסיכון של התיק. ברבעון השלישי של השנה המשיכה הירידה בשיעור הכשל בתיק המשכנתאות והכשלים בו הם אפסיים, כאשר מדדי הסיכון כמו **PTI** (יחס ההחזר) ו-**LTV** (שיעור המימון) שומרים על יציבות ברמת התיק הכולל וכן, ברמת תיקי המגזרים השונים הנבחנו על ידי הבנק: החברה הערבית, החברה החרדית והמגזר הכללי. פרופיל סיכון תיק הנדל"ן המשיך להיות נמוך בהתאם לתאבון הסיכון השמרני שקבע הדירקטוריון. חלה עלייה מסוימת בשיעור הכשל והמחיקות בתיק הצרכני, בעיקר, בגין עלייה בשיעור חדלי הפירעון. עלייה זו, המתרחשת לאחר תקופה של ירידה והתמתנות בשיעור המחיקות של התיק הצרכני גרמה לעלייה בשיעור המחיקות השנתי, אולם שיעור זה עדיין רחוק באופן משמעותי מהסף שנקבע בתכנית העבודה לשנת 2022. שיעור המחיקות נטו מיתרת האשראי הממוצע של הבנק ברבעון הנוכחי קטנה במעט מזו של תחילת השנה ובאופן דומה, גם שיעור האשראי הבעיתי ברבעון השלישי, נמוך במעט מזה של תחילת 2022, [לפרטים נוספים ראה טבלה 25 בהמשך לפרק זה](#).

בתחילת הרבעון השלישי של השנה הטמיע הבנק בהצלחה מערך חיתום צרכני מעודכן, הכולל מודל דירוג המשתמש בשיטות סטטיסטיות מתקדמות על מנת לשדרג את מתן הצעות הערך ללקוחותיו. מערך החיתום החדש הביא לעלייה משמעותית בביצועים בתיק הצרכני וביצועי מודל הדירוג החדש בפועל מלמדים כי הוא נתן כלים בידי הבנק למתן את העלייה בשיעור המחיקות של הבנק הנובעת מתיק האשראי הצרכני ה"שן" (טרם השינוי במערך החיתום), היכולה להיות מוסברת מהרעה במצב הלקוחות, עם השינוי בתנאי המאקרו ובפרט, העלאת הריבית. ניתוח הבנק מלמד כי צפוי שמגמת העלייה בשיעור המחיקות בתיק הצרכני תיבלם ברבעון האחרון של השנה, כך ששיעור המחיקות השנתי בתיק ימשיך להיות נמוך ובאופן משמעותי מהסף שנקבע בתכנית העבודה. הבנק שומר כל העת על עמידה ביחס ההון שנקבע הדירקטוריון, וממשיך לנהל ולתכנן את ההון לאופק תכנון

ארוך טווח בתהליכים מוסדרים ובהתאם ליעדי ההון שנקבעו, תוך תשומת לב ונקיטת משנה זהירות לאירועים שצוינו לעיל, שמרביתם, הם אירועים חיצוניים שאינם בשליטת הבנק, אולם יש להם פוטנציאל השפעה על פרופיל הסיכון שלו ועל תכנון ההון.

במהלך הרבעון השלישי של שנת 2022 המשיך הבנק במהלך המתמשך לקידום תכניות העבודה שלו לטיפול בסיכון תפעולי, סיכון מעילות והונאות, טיפול בסיכון מיקור חוץ וסיכונים בקרה פנימית נוספים תוך מתן דגש להמשך טיפוחה של תרבות לניהול סיכונים, חיזוק תהליכי ההערכה העצמית ותהליכי הפקת לקחים ולמידה מאירועים. הבנק פועל בתכנית עבודה סדורה לשמירה על רמה גבוהה של ניהול סיכון אבטחת מידע וסייבר, וזאת, לנוכח התגברות האיומים בעולם ובמדינה, בין היתר, עקב המצב הגאופוליטי, וממשיך במהלך לחיזוק תרבות הציות ואיסור הלבנת הון ומימון טרור. למידע נוסף אודות הסיכונים ואופן ניהולם ראה גם את הדוח על הסיכונים – גילוי בהתאם לנדבך 3 ומידע נוסף על הסיכונים המפורסם באתר האינטרנט של הבנק.

3.1 סיכון אשראי

סיכון האשראי הוא הסיכון לפגיעה בשווי הבנק הנובע מהפוטנציאל שלו או צד נגדי של הבנק ייכשל בעמידה בהתחייבויותיו ביחס לתנאים שסוכמו או עקב הרעה באיכות הלזמים ושווי הביטחונות שהועמדו על ידם.

פעילות האשראי לציבור מנוהלת במספר מגזרים עיקריים הנבדלים ביניהם במאפייני הלקוחות והשירותים הבנקאיים הנדרשים להם וכן, ביחידה הארגונית האחראית לטיפול בכל אחד מסוגי הלקוחות:

מגזר משקי הבית, לקוחות בפעילות בינלאומית ולקוחות מסחריים נמצאים באחריות החטיבה הקמעונאית.

מגזר עסקי וליווי פרויקטים בנדל"ן (הנמצאת באחריות מחלקת סקטור הנדל"ן) כפופים לחטיבת נדל"ן ומוצרים בנקאיים.

מגזר מוסדיים וניהול פיננסי- כפופים לחטיבת אסטרטגיה וניהול פיננסי.

סיכון האשראי הוא הסיכון העיקרי של הבנק. הסיכון בא לידי ביטוי בפעילות בעיקר מול לקוחות קמעונאיים, כ-90% מהפעילות, אך גם מול לקוחות עסקיים ובפעילות הנוסטרו. על מנת לנהל את סיכון האשראי מוגדרות בבנק מדיניות ניהול סיכונים אשראי ומדיניות אשראי המאפשרות בתדירות שאינה פוחתת מתדירות שנתית על-ידי הדיסקוריון. מדיניות האשראי, ותאבון הסיכון הותאמו בשנה האחרונה, להתפתחויות בסביבה העסקית של הבנק, כולל מצב המאקרו, ובפרט, בגין השפעת עליית הריבית על סיכון תיקי האשראי. כחלק ממהלך זה עודכנו בתחילת הרבעון השני של 2022, מגבלות תיק המשכנתאות של הבנק, כתגובה לעליית הריבית במשק, במטרה להקל על לקוחות הבנק בכל הקשור ליחס ההחזר, שהוא גורם דומיננטי ביכולת הלקוח לעמוד בהחזר ההלוואה, ולהקטין את הסיכונים לכשל של הלוואה. בנוסף, קבע הבנק תהליך חיתום ידי המתבצע במטרה להקטין ללקוחות שיחס ההחזר החודשי שלהם גבוה מסף שנקבע על ידי ההנהלה, על סמך תרחישים שבחנו את השפעת עליית הריבית על יחס ההחזר העתידי של הלקוח. הבנק נערך לדיון במסמך מדיניות האשראי ברבעון הרביעי, שייקח בחשבון את השפעת המאקרו על פרופיל סיכון האשראי של הבנק, כולל תיק הנדל"ן והתיק העסקי של הבנק ואת כניסת מערך החיתום הצרכני החדש לייצור, כל זאת במטרה לבחון את תאבון הסיכון של הבנק, ובמידת הצורך לפעול לשינוי שלו. במהלך הרבעון השלישי של שנת 2022 שמר תיק המשכנתאות של הבנק על רמה דומה של גורמי ומדדי הסיכון בתיק (כולל מחזורים), יחסית לתחילת השנה: יחס ה-PTI הממוצע נע סביב ערך של -30%, שיעור ה-LTV הממוצע בתיק עומד על כ-50% ושיעור הכשלים והמחיקות נמוך מאוד. ערך ה-LTV מעל 60% עולה בביצועים ובמלאי, עקב העלייה בשיעור הדירות (שנכון לאוקטובר, זינקו במהלך השנה החולפת ב-19.8%) וההלוואה הממוצעת ועקב מכירת תיקי משכנתאות למוסדיים המתבצעת בשיעור LTV הנמוך מ-60% בהתאם להוראות הרגולטור של הצד הרוכש. הבנק עוקב אחר התפתחות מדדי הסיכון גם בהיבט התפלגותם. בפרט, חלה עלייה בשיעור ה-PTI בין 35% ל-40% עקב עליית הריבית (כאמור, ביצועים אלה נתונים לחיתום המבוצע על ידי יחידת המטה), וכן, חלה עלייה בשיעור הביצועים להלוואות מעל 25 שנה (ועד 30 שנה, לפי הוראות בנק ישראל), וזאת, בשל החלטת הבנק להקל על ההחזר החודשי של הלקוחות, הרגיש פחות לעליית הריבית ככל שההלוואה ארוכה יותר, ובשל העובדה כי הבנק רואה את יחס ההחזר כגורם העיקרי לפוטנציאל כשל של לקוחות משכנתא. הבנק מבצע מבחני קיצון ברמת הלוואה על מנת להעריך את סיכון הלקוחות ברמה פרטנית. הערכת הבנק היא כי רמת הסיכון של התיק לא השתנתה ברבעון האחרון כתוצאה מהשפעת עליית הריבית והאינפלציה, אך כאמור לעיל, המשך המגמה של עליית הריבית והסיכונים להרעה במצב הלקוחות עקב כך, מחייב משנה זהירות שהבנק מחויב לה.

מדיניות ניהול סיכונים אשראי קובעת את קווי ההגנה האחראים לניהול, בקרה וביקורת על סיכון זה, את עקרונות ומגבלות ניהול הסיכון, הכלים להפחתת הסיכון וכלי בקרה לניהול הסיכון. כמו כן, מתואר בה תהליך קביעת הסמכויות, תהליך הדיווח הסדור, דרכי הניטור של פרופיל הסיכון לנוכח תאבון הסיכון שנקבע, המודלים והמערכות המשמשות לניהול ובקרת הסיכונים והעקרונות לניהול הסיכון בעת קיצון.

מסמך מדיניות האשראי המאושר על-ידי דירקטוריון הבנק, מתווה את מדיניות מתן האשראי של הבנק ומפרט את העקרונות למתן אשראי, כולל המגבלות והביטחונות. במסגרת המדיניות נקבעים גם עקרונות וכללים לניהול תיק האשראי והבקרה עליו, במטרה לשמר את איכותו ולמזער את הסיכון הגלום בו. עקרונות אלה מאפשרים ניהול מבוקר של הסיכונים הכרוכים במתן אשראי ללווים הן ברמת הלקוח הבודד וקבוצת הלווים והן ברמת ענפי המשק וקווי העסקים, כאשר תיק האשראי למשכנתאות מפולח לפי המגזרים העיקריים הפועלים בו שיש להם השפעה על פרופיל סיכון התיק הכולל (החברה הערבית, החרדית והמגזר הכללי) ומתייחסת לפיכך, להיבטי ריכוזיות האשראי. השפעת היבטים אלה על הפעילות הקמעונאית של הבנק נבחנים גם לאור שינויים ברמת המאקרו כמו שיעור הריבית והאינפלציה. כאמור לעיל, מדיניות האשראי נבחנת במהלך השנה לאור שינויים מאקרו כלכליים והתפתחויות בסביבה העסקית בה פועל הבנק או אירוע קיצון, ובהתאמה נערכים בה עדכונים במקרה הצורך, כפי שקרה ברבעון הקודם. בתהליך מתן האשראי נבחנים נתוני העסקה בהתאם לקריטריונים שנקבעו בנהלי הבנק. מנגנון חיתום ואישור האשראי הינו היררכי, מרמת הסניף ועד לרמת ההנהלה הבכירה, על פי מדרג סמכויות שאושר על-ידי הדירקטוריון.

הבנק פועל במספר מישורים כדי לעקוב ולמזער את סיכון האשראי ככל שניתן, החל בשלב חיתום האשראי, אישורו, הביטחונות הנדרשים בהתאם למדיניות האשראי ותהליך הגבייה והנהלים הרלוונטיים למעקב ולבקרת השוטפות המבוצעות ביחידות העסקיות המהוות את קו ההגנה הראשון וביחידות הבקרה הייעודיות, כולל פעילות הבקרה המתבצעת על ידי הקו השני לפעילות הבנק, פונקציית ניהול הסיכונים. הבנק משקיע מאמצים רבים לשיפור המקצועיות והמומחיות של העוסקים במתן אשראי וניהולו וכן לפיתוח כלים ממוחשבים, מודלים לדירוג וחיתום אשראי ודוחות בקרה שיישעו בניהולו היעיל של התיק וסגמנטים שלו. כמו כן, הוכנסו שיפורים בתהליכי הגבייה והוטמע מנגנון לגבייה דיגיטלית. ברבעון השני של שנת 2022, עם הטמעת מערך חיתום צרכני חדש, המבוסס על טכנולוגיה מתקדמת ומודלים לחיתום מבוססי שיטות סטטיסטיות מתקדמות, עדכן הבנק את תהליך החיתום, קבע ריבית דיפרנציאלית לפי דירוג הלקוח, ובכך, הוא מאפשר מתן הצעות ערך טובות יותר ללקוחות בתהליך מהיר יותר וניתוח רמת הסיכון בתיק הצרכני ובתתי התיקים שלו. במערך החיתום החדש עודכנו הבקורות על מנת לעקוב באופן שוטף אחר התפתחות פרופיל הסיכון של הביצועים החדשים וביצועי מודל החיתום (תהליך בדיקה בדיעבד, BACKTESTING). לכניסת מודל החיתום החדש יש משמעות גם מהיבטי הוגנות ואיסור אפליה שכן הדירוג מתבצע על ידי "מכונה" כאשר סכום ההלוואה וכן הריבית, נקבעים על ידי טבלת החלטה המאושרת בהנהלת הבנק (בהתאם לתאבון הסיכון שקובע הדירקטוריון), ובכך, פוטנציאל האפליה קטן באופן משמעותי. עם השקת מערך החיתום החדש, חלה עלייה משמעותית בביצועי האשראי הצרכני, כאשר ניטור תוצאות מודל הדירוג החדש בפועל מצביעים כי המודל מדרג את הלקוחות על פי התכנון, ואכן קובע סדר אורדינלי בין הלקוחות הטובים יותר ללקוחות הטובים פחות, ובנוסף, מתן ההלוואות בתיק החדש תואם את התמהיל הנדרש מתיק האשראי הצרכני על מנת לשמור על רמת מחיקות מתחת לסף שנקבע בתכניות העבודה, גם אם תחול הרעה במצב הלקוחות עקב השפעות המאקרו.

לצורך ניהול ובקרה של סיכון האשראי, הבנק עושה שימוש במספר מערכות ממוחשבות. מערכות המחשב מספקות כלי בקרה לקו ההגנה הראשון וכן לקו השני והשלישי, לאיתור ובקרת סיכונים אשראי. בנוסף, הגביר הבנק את יכולות הבקרה וניהול תיקי האשראי שלו, באמצעות פיתוח מגוון דוחות המנטרים את פרופיל הסיכון של התיק, לנוכח היעדים העסקיים ותאבון הסיכון. חלק לא מבוטל מדוחות אלה מופק בתדירות יומית, ומאפשר, ניהול דינאמי של התיק, ובנוסף, מאפשר ניטור זה יזהי מהיר של שינויים ברמת הסיכון של תיקי האשראי, לו יתרחשו בסביבת אי הוודאות הנוכחית והמתמשכת. עמדת הבנק היא כי הגברת תדירות הבקרה על פרופיל הסיכון, והעשרת דוחות הבקרה לגורמי ומדדי סיכון נוספים, מהווה נושא מהותי ביותר בעידן הנוכחי. רכישת תיקי אשראי צרכני אותם מבצע הבנק לפי האסטרטגיה שלו, מתבצעת בתהליך מוסדר, הבוחן את כל היבטי ההלוואות בצ'ק ליסט בהתאם לטיפול הבנק במוצר חדש, כולל בחינה קפדנית של איכות התיק והסיכונים הכרוכים בפעילות והצ'ק ליסט המלווה אותה, נתונים לאישור הנהלת ודירקטוריון הבנק. הבנק משלים בימים אלה הסדרה בנהלים ובמדיניות האשראי של הבנק את כל היבטי הטיפול במכירות תיקי משכנתאות, המתבצעים בהתאם להנחיות בנק ישראל. בין המערכות העיקריות המשמשות את תהליכי ניהול ובקרת סיכונים האשראי ניתן למנות את מערכת האשראי הקמעונאית והמסחרי, מערכת ניהול המשכנתאות, מערכות תומכות לקבלת החלטות אשראי קמעונאית ומערכות לדירוג פנימי של תיק האשראי.

לבנק מספר מערכות פנימיות לדירוג לווי התומכות בקבלת החלטות אשראי: בתחום ליווי הפרויקטים משלבת המערכת פרמטרים מדוחות החשיפה של הפרויקטים, כגון בחינת קצב ההתקדמות, מצב הנזילות, שחיקת הרווחיות, שווי המלאי ועוד. באשראי קמעונאית מדורג הלקוח בהתאם למודלי דרוג המתבססים על מאפייני הלקוח בעת בקשת האשראי, בשילוב עם מידע המגיע מלשכת האשראי עמה עובד הבנק במסגרת חוק נתוני האשראי. המודלים מתוקפים ומנוטרים בהתאם למדיניות הבנק לתיקוף מודלים (סיכון מודל). כאמור לעיל, המהלך לעדכון המודלים באשראי הצרכני המתבסס על שיטות סטטיסטיות מתקדמות, מהווה חלק מראיית דירקטוריון והנהלת הבנק לשכלל את כלי המדידה, הדיווח והבקרה לשם קבלת מידע מקיף יותר המסייע בניהול סיכון האשראי והתאמת ריבית העסקה לסיכון הלקוח, ובכך, לתת ערך עסקי גבוה ככל שניתן והצעות ערך טובות יותר ללקוחות הבנק. תהליך עדכון המודלים הפך להיות דינאמי, ולבנק היכולת לפתח מודלים בזמן קצר יחסית, ובהתאם לצרכים העסקיים התפתחות פרופיל הסיכון בתיק או השינויים בסביבה העסקית שלו. תכנית העבודה של הבנק כוללת מספר משימות בתחום זה באשראי הצרכני ובאשראי למשכנתאות שנבחרו בקפידה על מנת לאפשר מתן ערך עסקי ולשדרג עוד יותר את יכולת ניהול הסיכונים של הבנק ואת יכולת החיזוי, בפרט, כאשר נתוני המאקרו כמו שיעור הריבית, האינפלציה משתנים באופן מהיר, יחסית למה שחוונו בשנים האחרונות והקשרים בין גורמי הסיכון אינם בהכרח ליניאריים.

לשם מזעור סיכון האשראי, ההנהלה שמה דגש על תהליכים שוטפים לניתוח הנתונים ולשיפור המדידה והבנק המשיך במהלך השנה לפתח דוחות ייעודים המאפשרים ניתוח פרופיל הסיכון של תיק האשראי וסגמנטים שלו בהתאם לגורמי הסיכון המשפיעים על פרופיל הסיכון. הבנק דורש שיעבוד בטחונות עבור סוגי אשראי מסוימים בהתאם למדיניות האשראי שאושרה. הבטוחה המרכזית הניתנת לבנק היא שיעבוד נדל"ן, כאשר מקדמי הביטחון שנקבעו לערכו של השעבוד יחסית להלוואה נקבעו בשמרנות בהתאם להנחיות בנק ישראל ומידת השמרנות של הנהלת ודירקטוריון הבנק, מה שממזער באופן משמעותי את פוטנציאל הסיכון ככל שמחירי הדיור ירדו. כמו כן, מתקבלים בבנק בטחונות נוספים: שעבוד רכב, פיקדונות וני"ע, ערבויות בנקאיות מצדדים שלישיים, ערבויות אישיות של ערבים לחוב ועוד. במדיניות הבנק נקבעו כללי הישענות על כל אחד מסוגי הבטוחות, בהתאם לאופי הבטוחה, סחירותה, מהירות המימוש והמעמד המשפטי של הבטוחה. הביטחונות מותאמים לנסיבות ההלוואה ולאיתנותו הפיננסית של הלווה. בנהלי הבנק נקבעו כללים לניהול הביטחונות ולעדכון ערכם.

תיאור הגורמים הפעילים היוצרים, מנהלים ומבקרים את סיכון האשראי- קווי ההגנה

הבנק אימץ במסמך המדיניות עקרונות לניהול ובקרת סיכונים המבוססים על מעגל פיקוח ושלושה "קווי הגנה". מעגל הפיקוח כולל את הדירקטוריון ואת ועדותיו הרלוונטיות (ועדת הדירקטוריון לניהול סיכונים וועדת ביקורת), וכן את ההנהלה. קו ההגנה הראשון כולל את נטלי ומנהלי הסיכון, כגון ועדת האשראי הפנימית, מנהל החטיבה הקמעונאית, סקטור הנדל"ן, מוסמכי האשראי ויחידת הגבייה. קו ההגנה השני כולל את פונקציות ניהול הסיכונים בחטיבת הסיכונים בראשות מנהל חטיבת הסיכונים שמשמש כמנהל הסיכונים הראשי של הבנק והיא אחראית למתן חוות דעת בלתי תלויה על עסקאות אשראי העולות לאישור ועדת האשראי הפנימית, לטיפול במסמך מדיניות האשראי, למעקב אחר חובות מהותיים בהתאם להוראות בנק ישראל, ולתהליכי הערכת סיכונים בקרה פנימית בפעילות האשראי, כולל מתן האשראי והגבייה באמצעות מחלקת סיכונים תפעוליים. בתחילת שנת 2022 ביצע הבנק שינוי ארגוני, כאשר מחלקת ציות ואיסור הלבנת הון הועברה לחטיבת הסיכונים. המחלקה אחראית לבקרת טיפול הבנק בסיכונים ציות, איסור הלבנת הון, הוגנות ומניעת אפליה בעת הטיפול באשראי והיא אחראית בין היתר, להשלמת ביצוע בקרות ותהליכי הערכה לעמידת הבנק בהוראות הרגולטוריות ובפרט, בסיכון ההוגנות ומניעת אפליה שהבנק מייחס להם חשיבות מרובה. בנוסף, כולל הקו השני גם את אגף הכספים של הבנק ואת החטיבה המשפטית. קו ההגנה השני אחראי לפיכך, לבקרת מכלול הסיכונים הכרוכים בפעילות האשראי של הבנק, כולל סיכון תפעולי, סיכון ציות ואיסור הלבנת הון, הוגנות וסיכונים נוספים, באופן התואם את הוראות בנק ישראל. הקו השלישי כולל את הביקורת הפנימית. ראה גם את הדוח על הסיכונים- גילוי בהתאם לנדבך 3 ומידע נוסף על הסיכונים המפורסם באתר האינטרנט של הבנק.

שיטתיים בתנאי חובות במסגרת ההתמודדות עם נגיף הקורונה

כחלק מהתמודדות עם משבר הקורונה, קבע בנק ישראל מספר מתווים שנועדו להקל על לקוחות הבנק. החל מיום 1 בינואר 2021 נכנס לתוקפו המתווה הנוסף והאחרון ובו ניתן דגש על המשך מתן הקלה ללקוחות לצד הסדרת לוח תשלומים מקל לפירעון החוב, זאת בשונה מהקפאה או דחיית החוב בהתאם למתווה הקודם. הבנק ממשיך לבצע מעקב אחר פרופיל סיכונים האשראי של לקוחותיו במתווים השונים, ולעובדה, שהם יצאו ממשבר הקורונה ברמת כשל נמוכה יחסית לצפוי מאירוע שכזה, יש השפעה מהותית על הירידה בשיעורי ההפרשה באשראי הצרכני ועל הרמה הנמוכה והפרמננטית של רמת ההפרשה במשכנתאות. [טבלה מספר 20 להלן](#) ממשיכה להצביע על ירידה בהיקף החובות שנדחו ועל מגמת הירידה בחובות שנדחו ונמצאים בפיגור. יודגש כי ככל שרמתם קטנה ולאור הביצועים הגבוהים יחסית של הבנק מתחילת השנה באשראי למשכנתאות ובאשראי הצרכני, קטן שיעור חובות אלה מסך התיק, והשפעתם היא נמוכה יותר יחסית לתחילת שנת 2022. ניתוחים נוספים של הבנק אכן מלמדים על ירידה בשיעור הכשל במלאי תיק המשכנתאות של הבנק ועל ירידה בחובות הבעייתיים באשראי הצרכני. [לפרטים נוספים בדבר הנחיות הפיקוח על הבנקים במסגרת ההתמודדות עם נגיף הקורונה, ראה **ביאור 1 בדוחות הכספיים**](#).

טבלה 20 - חובות אשר בוצעה לגביהם דחיית תשלומים במסגרת ההתמודדות עם נגיף הקורונה, ואשר לא סווגו כארגון מחדש של חוב בעייתי, בהתאם להנחיית הפיקוח על הבנקים כאמור לעיל (במיליוני שקלים):

חובות אשר נמצאים בדחיית תשלומים, נכון למועד הדיווח ^(א)								פירוט נוסף של יתרת החוב הרשומה של חובות אשר נמצאים בדחיית תשלומים
חובות לא בעייתיים								
יתרת חוב רשומה ^(א)	מספר הלוואות	סכום התשלומים שנדחו	חובות בעייתיים	חובות שאינם בדירוג ביצוע אשראי	חובות בדירוג ביצוע אשראי, בפיגור של 30 ימים או יותר	חובות בדירוג ביצוע אשראי	סה"כ חובות לא בעייתיים	
-	-	-	-	-	-	-	-	עסקים גדולים
-	-	-	-	-	-	-	-	עסקים בינוניים
71.7	49.0	11.1	-	-	-	71.7	71.7	עסקים קטנים
42.2	924.0	24.9	0.9	-	-	41.3	41.3	אנשים פרטיים - לא דיור
598.4	1,281.0	77.1	3.3	-	25.8	569.3	595.1	הלוואות לדיור
712.3	2,254.0	113.1	4.2	-	25.8	682.3	708.1	סך הכל ליום 30 בספטמבר 2022
757.1	2,352.0	120.2	2.2	-	27.8	727.1	754.9	סך הכל ליום 30 ביוני 2022
822.4	2,459.0	126.1	4.8	-	23.8	793.8	817.6	סך הכל ליום 31 במרץ 2022
873.5	2,572.0	134.6	3.5	-	22.0	848.0	870.0	סך הכל ליום 31 בדצמבר 2021
953.8	2,670.0	154.8	4.5	-	32.1	917.2	949.3	סך הכל ליום 30 בספטמבר 2021

טבלה 20 - חובות אשר בוצעה לגביהם דחיית תשלומים במסגרת ההתמודדות עם נגיף הקורונה, ואשר לא סווגו כארגון מחדש של חוב בעייתי, בהתאם להנחיית הפיקוח על הבנקים כאמור לעיל (במיליוני שקלים) המשך:

חובות אשר תקופת דחיית התשלומים בגינם הסתיימה, נכון למועד הדיווח ⁽⁴⁾		פירוט נוסף של חובות שנמצאים בדחיית תשלומים, לפי משך תקופת דחיית התשלומים ^{(4) (2)}	
יתרת חוב רשומה	חובות שנכנסו לפיגור של 30 יום או יותר לאחר סיום תקופת הדחיה, אך לא סווגו כבעייתיים	חובות לא בעייתיים	
		חובות לגביהם בוצעה דחיה של יותר מ-6 חודשים	חובות לגביהם בוצעה דחיה של יותר מ-3 ועד ל-6 חודשים
-	-	-	-
-	-	-	-
156.1	1.9	71.7	-
105.4	1.7	39.6	1.7
1,177.7	28.4	595.1	-
1,439.2	32.0	706.4	1.7
1,548.0	35.5	753.6	1.3
1,725.1	33.9	816.3	1.3
1863.4	5.3	868.8	1.2
2107.5	5.3	948.2	1.1

⁽¹⁾ תקופת דחיית התשלומים הינה התקופה המצטברת שניתנו לחוב מתחילת ההתמודדות עם נגיף הקורונה, ואינה כוללת דחיה אשר לה הלוואה זכאי לפי כל דין.

⁽²⁾ סיווג החובות בוצע לפי אותם מבחנים שבהן הבנק מבצע את הערכה באופן שוטף בגין חובות אשר נמצאים אינם בדחיית תשלומים.

⁽³⁾ אשראי לעסקים קטנים המוצג הינו אשראי בשעבוד נכסי נדלן.

⁽⁴⁾ חוב אשר תקופת דחיית התשלומים בגינו הסתיימה הינו חוב אשר מועד התשלום החוזי האחרון שלו שנדחה במסגרת המתווה חלף לפני תאריך הדיווח. לדוגמא חוב שחוזר לשלם בחודש אוקטובר והתשלום החוזי אחרון שלו שנדחה היה בחודש ספטמבר, יוגדר כחוב אשר תקופת דחיית התשלומים בגינו הסתיימה ליום 30 בספטמבר, 2022.

⁽⁵⁾ מזה חובות אשר נכללים במתווה הנוסף, ודחיית התשלומים בוצעה באופן של שינוי לוח התשלומים: יתרת חוב רשומה של אשראי לעסקים קטנים 60.4 מיליוני ש"ח, אשראי לאנשים פרטיים - לא דיור בסך 42.2 מיליוני ש"ח והלוואות לדיור בסך 596.8 מיליוני ש"ח.

במהלך תשעת החודשים הראשונים לשנת 2022 המשיכה מגמת השיפור בהיקף החובות בדחיית תשלומים. יתרות החוב בדחייה קטנו בכ-18%, מספר ההלוואות קטנו בכ-12% סכום התשלומים שנדחו קטנו בכ-16% וברובם משולמים כסדרם, כאשר החל מכניסתו לתוקף של המתווה הנוסף, דחיית התשלומים בוצעה באופן של שינוי לוח התשלומים לעומת ביצוע הקפאת התשלומים בתקופת המתווים הקודמים.

סיכון הריכוזיות הוא סיכון הנובע מהיעדר פיזור בתיק האשראי. במטרה לצמצם את סיכון הריכוזיות פועל הבנק לפיזור תיק האשראי בין לווים רבים מענפי משק שונים. מרבית תיק האשראי הינו הלוואות לדיור ואנשים פרטיים - לא לדיור, יחד עם זאת, אשראי זה מפוזר בין סגמנטים שונים, מגזרים שונים ואזורי מגורים שונים. לאירוע הקורונה, כמו גם לאירועים שהתרחשו בשלושת הרבעונים הראשונים של שנת 2022 (העימות בין רוסיה לאוקראינה, ההרעה במצב הבטחוני, עליה בריבית וברמת האינפלציה והחשש ממיתון), פוטנציאל השפעה על התפתחות סיכון זה, בעיקר, עקב השפעת רמת האבטלה על רמת הסיכון של האשראי הקמעונאי והבנת הבנק כי ריכוזיות נמוכה בעת שגרה, יכולה להתפתח לרמת ריכוזיות גבוהה יותר בעת קיצון, עקב השפעת חלק מגורמי המאקרו הללו על חלקים גדולים מהאוכלוסייה הקמעונאית. לפיכך, הבנק בוחן באופן שוטף את חשיפתו למגזרי האוכלוסייה השונים ברמה של תתי תיקים (שכן, יתכן והשפעת גורמי המאקרו תהיה שונה בין המגזרים השונים), ומבצע ניתוחי תרחישים וניתוחי רגישות כולל תרחישים לחישוב ההפרשה בגינם. בנוסף, מבצע הבנק שורה של תרחישי קיצון הבוחנים את השפעת גורמי הסיכון, כמו האבטלה ושיעור הריבית, על פרופיל הסיכון של התיק, בעיקר, בכל הקשור להפרשה הצפויה (הכלכלית) מהתיק במונחי PD (שיעור הכשל) ו-LGD (שיעור ההפסד בהיתן כשל). תוצאות הבחינה מוגשות לדירקטוריון הבנק, בין היתר, במסמך הסיכונים הרבעוני באמצעות ניתוחי קיצון המתבססים על הערכות מומחה של הבנק, וכן, לפי התרחיש האחד של בנק ישראל (הכולל תנאי מאקרו בתנאי קיצון, שהשפעתם נבחנת על ידי הבנק לפי מתודולוגיה סדורה) הפועלים, בין היתר, על תיק המשכנתאות של הבנק (הכולל גם ענף משקי אנשים פרטיים - הלוואות לדיור), על תיק האשראי הצרכני, ועל תיק הנדל"ן בו נבחן גם היקף האשראי הניתן ללווים או קבוצת לווים. הניתוח כולל בחינה של מדדי הסיכון השונים ברמה של סגמנטים ומגזרים. תוצאת תרחישי הקיצון שהופעלו על תיק האשראי של הבנק מלמדים כי בשלב זה רמת סיכון הריכוזיות הינה נמוכה יחסית ופוטנציאל השפעת גורמי הסיכון על סיכון הריכוזיות בתיקי האשראי הינה נמוכה. עם זאת, העובדה כי ההשפעה נמוכה איננה מבטיחה כי כך זה ימשך ולפיכך, קבעו דירקטוריון הבנק והנהלה כי יש להגביר השימוש בניתוחי הרגישות והקיצון, לשדרג את יכולות הניתוח באמצעות שימוש במודלים סטטיסטיים מתקדמים יותר ובחינה פרטנית של הלקוחות, ולאטגר את תכנית העבודה או רענן מתווה התכנית האסטרטגית באמצעות כלים אלה, כפי שבוצע בתחילת הרבעון הרביעי של שנת 2022.

[לפרטים נוספים ראה טבלה 27- סיכון האשראי הכולל לציבור לפי ענפי משק.](#)

טבלה 21 – ניתוח איכות אשראי, סיכון אשראי ונכסים שאינם מבצעים של הציבור (במיליוני שקלים):

יתרת סיכון אשראי ליום							
31 בדצמבר 2021				30 בספטמבר 2022			
מסחרי	דיור	פרטי	סה"כ	מסחרי	דיור	פרטי	סה"כ
סיכון אשראי בדירוג ביצוע אשראי⁽¹⁾							
2,789.4	9,754.6	1,393.8	13,937.8	1,965.2	8,891.0	1,124.2	11,980.4
869.8	1,149.6	135.4	2,154.8	1,079.4	1,950.5	109.8	3,139.7
3,659.2	10,904.2	1,529.2	16,092.6	3,044.6	10,841.5	1,234.0	15,120.1
סיכון אשראי שאינו בדירוג ביצוע אשראי:							
5.3	76.6	72.7	154.6	5.5	94.5	53.4	153.4
1.9	-	17.0	18.9	2.0	-	13.6	15.6
21.8	109.9	1.6	133.3	5.7	123.1	1.7	130.5
29.0	186.5	91.3	306.8	13.2	217.6	68.7	299.5
4.1	-	0.1	4.2	1.4	-	0.1	1.5
33.1	186.5	91.4	311.0	14.6	217.6	68.8	301.0
1.8	-	7.3	9.1	1.8	-	3.9	5.7
3,692.3	11,090.7	1,620.6	16,403.6	3,059.2	11,059.1	1,302.8	15,421.1
מידע נוסף על סך נכסים שאינם מבצעים:							
21.8	109.9	1.6	133.3	5.7	123.1	1.7	130.5
-	-	-	-	-	-	-	-
21.8	109.9	1.6	133.3	5.7	123.1	1.7	130.5

1. סיכון אשראי אשר דירוג האשראי שלו במועד הדוח תואם את דירוג האשראי לביצוע אשראי חדש בהתאם למדיניות הבנק.
2. סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ מאזני, לרבות מכשירים נגזרים. כולל: חובות, אג"ח, ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.
3. סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מוגבלות חבות של לווה.
4. מספרי השוואה ליום 31 בדצמבר 2021 סווגו מחדש בהתאם להוראות החדשות בנושא הפרשות להפסדי אשראי אשר הבנק מיישם החל מיום 1 בינואר 2022. שינוי הסיווג כאמור לא השפיע על יתרת החובות הבעייתיים ליום 31 בדצמבר 2021. פרטים נוספים אודות היישום לראשונה מוצגים [בביאור 1 לדוחות הכספיים](#).
5. כולל יתרות בפיגור מעל 90 יום בסך 78.9 מיליוני ש"ח אשר צברו ריבית טרם שינוי ההוראות החדשות בנושא הפרשות להפסדי אשראי.

טבלה 22 - פרטים בטוגע לתנועה בחובות לא צוברים (במיליוני שקלים):

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2021				לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2022			
מסחרי	דיור	פרטי	סך הכל	מסחרי	דיור	פרטי	סך הכל
5.2	117.7	2.3	125.2	8.1	122.3	1.5	131.9
-	20.4	0.5	20.9	13.7	3.7	0.1	17.5
-	(5.9)	-	(5.9)	-	(15.6)	-	(15.6)
-	-	-	-	-	-	-	-
-	(19.3)	-	(19.3)	-	(0.5)	-	(0.5)
3.0	-	-	3.0	-	-	-	-
8.2	112.8	2.8	123.8	21.8	109.9	1.6	133.3
יתרת אשראי לציבור לא צובר ליום 30 בספטמבר				יתרת אשראי לציבור לא צובר ליום 30 בספטמבר			
*מזה: תנועה באשראי לא צובר בארגון מחדש				*מזה: תנועה באשראי לא צובר בארגון מחדש			
-	11.7	2.3	14.0	-	7.9	1.5	9.4
-	-	0.5	0.4	-	8.8	-	8.8
-	(0.1)	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	0.2	0.2	0.2
-	-	-	-	-	(0.1)	(0.1)	(0.1)
-	11.6	2.8	14.4	-	16.7	1.6	18.3
יתרת אשראי לא צובר בארגון מחדש ליום 30 בספטמבר				יתרת אשראי לא צובר בארגון מחדש ליום 30 בספטמבר			
*מזה: תנועה באשראי לא צובר בארגון מחדש				*מזה: תנועה באשראי לא צובר בארגון מחדש			
5.2	130.2	2.8	138.2	5.7	123.1	1.7	130.5
1.1	49.3	0.6	51.0	17.4	31.7	-	49.1
-	(38.6)	-	(38.6)	(1.3)	(37.0)	-	(38.3)
(0.8)	-	(0.5)	(1.3)	-	-	-	-
(0.3)	(28.0)	(0.6)	(28.9)	-	(7.9)	(0.1)	(8.0)
3.0	-	0.5	3.5	-	-	-	-
8.2	112.8	2.8	123.8	21.8	109.9	1.6	133.3
יתרת אשראי לציבור לא צובר ליום 30 בספטמבר				יתרת אשראי לציבור לא צובר ליום 30 בספטמבר			
*מזה: תנועה באשראי לא צובר בארגון מחדש				*מזה: תנועה באשראי לא צובר בארגון מחדש			
-	12.0	2.8	14.8	-	8.5	1.7	10.2
-	0.9	0.6	1.5	-	9.8	-	9.8
-	(1.3)	-	(1.3)	-	(1.6)	-	(1.6)
-	-	(0.5)	(0.5)	-	-	-	-
-	-	(0.6)	(0.6)	-	-	-	-
-	-	0.5	0.5	-	-	(0.1)	(0.1)
-	11.6	2.8	14.4	-	16.7	1.6	18.3
יתרת אשראי לא צובר בארגון מחדש ליום 30 בספטמבר				יתרת אשראי לא צובר בארגון מחדש ליום 30 בספטמבר			

טבלה 23 – פרטים על הלוואות לדיור בפיגור לפי הנספח להוראות ניהול בנקאי תקין מספר 314 (במיליוני שקלים):

יתרה ליום 30 בספטמבר 2022							
עומק הפיגור (מיליוני ש"ח)							
סך הכל	שמוחזר ⁽¹⁾	בפיגור של 90 ימים או יותר					בפיגור של 30 ועד 89 ימים
		סך הכל	מל 33	מל 15	מל 6	90 ימים ועד 6	
סך הכל	שמוחזר ⁽¹⁾	מל 90	מל 33	מל 15	מל 6	90 ימים ועד 6	30 ועד 89 ימים
12.7	-	12.4	8.5	1.6	1.3	1.0	0.3
96.8	3.5	78.9	11.9	16.3	21.5	29.2	14.4
1.7	0.1	1.5	0.2	0.3	0.4	0.6	0.1
95.1	3.4	77.4	11.7	16.0	21.1	28.6	14.3
יתרת חוב נטו ליום 30 בספטמבר 2022 ⁽²⁾							
104.9	6.1	85.8	9.2	15.5	26.6	34.6	13.0
יתרת חוב נטו ליום 1 בינואר 2022 ⁽³⁾							

⁽¹⁾ הלוואות בהן נחתם הסדר להחזר פיגורים של לווה, כאשר נעשה שינוי בלוח הסילוקין בגין יתרת ההלוואה שטרם הגיע מועד פירעונן, ללא ויתור על ההכנסה.

⁽²⁾ הלוואות לדיור בפיגור מהוות כ-1.0% מתוך האשראי לדיור.

⁽³⁾ מוצג בהתאם להוראות החדשות בנושא הפרשות להפסדי אשראי אשר הבנק מיישם החל מיום 1 בינואר 2022.

ניתוח הוצאות להפסדי אשראי והתפתחויות עיקריות בסיכוני האשראי

בתקופת הדוח נרשמה עלייה בהפרשה הקבוצתית בגין אשראי לאנשים פרטיים בסך של כ-23.1 מיליוני ש"ח ומהפרשה בגין הלוואות לדיור בסך של 4.4 מיליוני ש"ח. בנוסף נרשמה עלייה בהפרשה בגין אשראי מסחרי ורכישת תיקים בסך 11.0 מיליוני ש"ח. הגידול בהפרשה הקבוצתית בתקופת הדוח נובע בעיקרו מעלייה ביתרות האשראי ביחס לתחילת השנה.

טבלה 24 - תנועה ביתרת הפרשה להפסדי אשראי CECL

מסחר	דיור	פרטי אחר	סה"כ	
11.7	52.7	49.1	113.5	יתרת הפרשה קבוצתית להפסדי אשראי ליום 31 בדצמבר 2021
(5.0)	(16.0)	12.7	(8.3)	התאמה ליתרת פתיחה בשל השפעת היישום לראשונה (*)
6.7	36.7	61.8	105.2	יתרת הפרשה קבוצתית להפסדי אשראי לאחר יישום לראשונה
3.6	2.6	4.8	11.1	השפעת שינוי ביתרת החוב
0.3	(1.4)	1.0	(0.2)	השפעות אחרות ⁽¹⁾
10.6	37.9	67.6	116.1	יתרת הפרשה קבוצתית להפסדי אשראי ליום 31 במרץ 2022
0.7	(0.8)	3.0	2.9	השפעת שינוי ביתרת החוב
0.1	4.7	2.8	7.6	השפעות אחרות ⁽¹⁾
11.4	41.8	73.4	126.6	יתרת הפרשה קבוצתית להפסדי אשראי ליום 30 ביוני 2022
5.5	1.5	8.3	15.3	השפעת שינוי ביתרת החוב
0.8	(2.2)	3.2	1.8	השפעות אחרות ⁽¹⁾
17.7	41.1	84.9	143.7	יתרת הפרשה קבוצתית להפסדי אשראי ליום 30 בספטמבר 2022

(*) בנוסף, על פי ההוראה החדשה, בוטלו הכנסות ריבית בהלוואות לדיור בפיגור מעל 90 יום בסך של כ-2.8 מיליוני ש"ח.

לפרטים אודות הרכב והתפתחות ההוצאות להפסדי אשראי ראה לעיל [בפרק 2.2 התפתחויות עיקריות בהכנסות, בהוצאות וברווח כולל אחר](#).

⁽¹⁾ עדכוני מח"מ ומקדמי התאמות איכותיות.

טבלה 25 - שיעורי הפרשה מסיכון אשראי לציבור:

יתרה ליום 31 בדצמבר 2021 ⁽²⁾				יתרה ליום 30 בספטמבר 2022			
מסחרי	דיור	אחר	סה"כ	מסחרי	דיור	אחר	סה"כ
ניתוח איכות האשראי לציבור							
0.80%	1.11%	0.11%	0.94%	0.30%	1.35%	0.23%	1.08%
שיעור אשראי שאינו צובר מיתרת האשראי לציבור							
שיעור אשראי שאינו צובר או בפיגור של 90 יום או יותר							
0.87%	1.11%	0.60%	1.01%	0.41%	1.35%	0.55%	1.13%
מיתרת האשראי לציבור							
1.02%	1.11%	1.26%	1.11%	0.41%	1.30%	1.28%	1.16%
שיעור אשראי בעייתי מיתרת האשראי לציבור							
שיעור האשראי שאינו בדירוג ביצוע אשראי מיתרת האשראי לציבור							
1.21%	1.88%	6.15%	2.20%	0.29%	1.04%	4.48%	1.26%
ניתוח ההוצאות בגין הפסדי אשראי לתקופת הדיווח⁽¹⁾							
שיעור ההוצאות בגין הפסדי אשראי מהיתרה הממוצעת של							
0.55%	0.08%	3.32%	0.51%	0.04%	(0.01%)	(5.03%)	(0.51%)
אשראי לציבור							
שיעור המחיקות החשבונאיות נטו מהיתרה הממוצעת של							
האשראי לציבור							
(0.02%)	-	1.25%	0.13%	0.15%	0.01%	1.27%	0.16%
ניתוח ההפרשה להפסדי אשראי בגין האשראי לציבור							
0.68%	0.46%	5.72%	1.05%	0.53%	0.60%	4.08%	0.93%
שיעור ההפרשה להפסדי אשראי מיתרת האשראי לציבור							
שיעור ההפרשה להפסדי אשראי מיתרת האשראי לציבור							
84%	41%	5,306%	112%	175%	44%	1804%	86%
שאינו צובר							
שיעור ההפרשה להפסדי אשראי, מיתרת האשראי לציבור							
78%	41%	954%	104%	130%	44%	738%	82%
שאינו צובר או בפיגור של 90 ימים או יותר							
(1,150%)	-	153%	276%	333%	9083%	327%	612%
שיעור ההפרשה להפסדי אשראי מהמחיקות החשבונאיות נטו							

(1) השיעורים בשנת 2021 הושפעו מהותית מעדכון הפרשות להפסדי האשראי החזויים כתוצאה ממשבר נגיף הקורונה אשר נרשמו, על רקע אי הוודאות בשנת 2020. במהלך שנת 2021 בהמשך להתאוששות המשק, הקטין הבנק, באופן הדרגתי, את ההפרשות: ברבעון הראשון לשנת 2021 הוקטנו הפרשות בסך 10.0 מיליוני ש"ח, ברבעון השני לשנת 2021 נרשם קיטון בסך 21.5 מיליוני ש"ח, ברבעון השלישי קיטון בסך 22.4 מיליוני ש"ח וברבעון הרביעי הכיר הבנק בקיטון בסך 13.4 מיליוני ש"ח, סך הכול שוחררו בשנת 2021 מלוא ההפרשות בגין קורונה בסך 67.3 מיליוני ש"ח.

(2) מספרי השוואה חושבו בהתאם להוראות שחלו עד ליום 31 בדצמבר 2021, אך הצגתם הותאמה ככל הניתן למתכונת הגילוי החדשה.

לפרטים נוספים אודות היישום לראשונה מוצגים [בביאור 1 לדוחות הכספיים](#).

הפרשות להפסדי אשראי צפויים (CECL)

החל מיום 1 בינואר 2022 מיישם הבנק את ההוראות החדשות בנושא הפרשות להפסדי אשראי תוך זקיפת ההשפעה המצטברת לעודפים במועד היישום לראשונה. ביום 28 במרץ 2018 פרסם הפיקוח על הבנקים מכתב במסגרתו נדרש, בין היתר, ליישם את כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב בנושא הפרשות להפסדי אשראי (ASU 2016-13). ביום 29 בנובמבר 2020, פרסם הפיקוח על הבנקים חוזר בדבר "יישום כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא הפסדי אשראי צפויים", אשר כולל שילוב של הכללים החדשים בהוראות הדיווח לציבור. על תאגידים בנקאיים ליישם את התקן החדש החל מיום 1 בינואר 2022.

המודל החשבונאי שיושם עד כה היה מבוסס על התהוות הפסד ראשוני בפועל – תוך הבאה בחשבון של הפסדים שהתהוו אך טרם נתגלו כבעייתיים במסגרת ההפרשה הקבוצתית. המודל החשבונאי החדש הוא צופה פני עתיד. בהתאם למודל החדש יש להכיר בהפסד הצפוי לאורך כל חיי ההלוואה כבר במועד מתן ההלוואה. משמע יש לתת ביטוי להסתברות שהלווה יגיע למצב של חוסר יכולת לפרוע את חובו לאורך כל מח"מ ההלוואה. מטרת הכללים החדשים היא לשפר את איכות הדיווח על המצב הכספי של הבנק, באמצעות הקדמת רישום ההפרשות להפסדי אשראי, באופן שמחזק את אנטי המחזוריות בהתנהגות ההפרשות להפסדי אשראי, תומך בתגובה מהירה יותר של הבנקים להידרדרות באיכות האשראי

של לווים, ולחיצוק הקשר בין ניהול סיכונים אשראי לבין האופן שבו סיכונים אלה משתקפים בדוחות הכספיים. [לפרטים נוספים ראה באור 1 לדוחות הכספיים.](#)

הבנק מפעיל את מודל ה- CECL על פי ההנחיות של בנק ישראל. כחלק מחישוב ההפרשה, נדרש הבנק לחשב את המקדם ההיסטורי של ההפרשות, לפני שיעודכן לעתיד על פי מח"מ ההלוואה, שינויים איכותיים במדיניות האשראי ובאופן ניהול סיכון האשראי, שינויים כמותיים בפרופיל הסיכון של התיק והשפעות אפשריות של תנאי המאקרו על ההפרשות בעתיד. לחישוב המקדם ההיסטורי בחר הבנק בשיטה שמרנית, **REMAINING LIFE**, כאשר שיטה זו איננה מביאה בחשבון את השיפור המשמעותי שחלו בהפרשות התיק הצרכני והרמה הנמוכה של ההפרשות בתיק המשכנתאות במהלך השנים האחרונות. כחלק מבדיקות מודל ה- CECL מאתגר הבנק את החישוב בשיטה זו, באמצעות שיטה אלטרנטיבית, המתבססת על הנחות פחות שמרניות, נקודה זאת, והעובדה כי חישובי המודל מלווים בבקורות מקיפות ופעולות תיקוף, מבט כי הבנק ביצע הפרשה שמרנית יחסית לפרופיל הסיכון שלו.

טבלה 26 - להלן השפעת היישום לראשונה של הוראות ה-CECL על ההפרשה להפסדי אשראי:

יטרה ליום 31 בדצמבר 2021	השפעת של הוראות CECL	יטרה ליום 1 בינואר 2022
במיליוני ש"ח		
(מבוקר)		(בלתי מבוקר)
1. מאזן		
אשראי לציבור	12,197.3	12,194.5
סך הכל ההפרשה להפסדי אשראי:	(113.2)	(106.1)
מזה: הפרשה להפסדי אשראי- תיק מסחרי	(10.0)	(6.4)
מזה: הפרשה להפסדי אשראי- הלוואות לדיור	(54.5)	(38.5)
מזה: הפרשה להפסדי אשראי- אנשים פרטיים אחר	(48.7)	(61.2)
אשראי לציבור נטו	12,084.1	12,088.4
התחייבויות אחרות - הפרשה להפסדי אשראי חוץ מאזני	(3.4)	(2.2)
2. הון עצמי		
יתרת עודפים לפני השפעת המס	906.0	911.5
השפעת המס	-	(1.9)
יתרת עודפים, לאחר השפעת מס	906.0	909.6
3. הלימות הון ומינוף		
יחס הון עצמי רובד 1	10.7%	10.7%
יחס הון כולל	14.2%	14.2%
יחס המינוף	6.3%	6.3%

לפרטים נוספים ראה [ביאור 1 לדוחות הכספיים.](#)

טבלה 27 - סיכון האשראי הכולל לציבור לפי ענפי משק (במיליוני שקלים):

30 בספטמבר 2022							
הפסדי אשראי ⁽³⁾			מזה: סיכון				
יתרת הפרשה	מחיקות	הוצאות בנין	אשראי לא צובר	מזה: סיכון	מזה: דירוג ביצוע	סיכון אשראי	
⁽⁸⁾ להפסדי אשראי	חשבונאיות נטו	הפסדי אשראי	⁽⁸⁾	אשראי בעייתי ⁽⁸⁾	אשראי ⁽⁴⁾	כולל ⁽²⁾ ⁽⁵⁾	
ציבור - מסחרי							
1.4	0.1	0.8	5.8	10.0	1,669.8	1,685.1	בינוי ונדל"ן - בינוי ⁽⁶⁾
2.8	-	1.0	9.8	11.5	1,211.6	1,223.1	בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן
12.4	(0.5)	7.7	6.2	6.2	572.4	578.6	שירותים פיננסיים
1.8	-	1.8	-	0.1	205.4	205.5	אחרים
18.4	(0.4)	11.3	21.8	27.8	3,659.2	3,692.3	סך הכל מסחרי ⁽⁷⁾
45.5	-	5.7	109.9	109.9	10,904.2	11,090.7	אנשים פרטיים - הלוואות לדיור
84.9	13.9	37.0	1.6	18.7	1,529.2	1,620.6	אנשים פרטיים - אחר
148.8	13.5	54.0	133.3	156.4	16,092.6	16,403.6	סך הכל ציבור - פעילות בישראל
-	-	-	-	-	949.7	949.7	בנקים בישראל וממשלת ישראל
148.8	13.5	54.0	133.3	156.4	17,042.3	17,353.3	סך הכל פעילות בישראל
-	-	-	-	-	74.0	74.0	בנקים וממשלות בחו"ל
-	-	-	-	-	24.3	24.3	אחרים בחו"ל
148.8	13.5	54.0	133.3	156.4	17,140.6	17,451.6	סך הכל

⁽¹⁾ סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ מאזני, לרבות מכשירים נגזרים. כולל: חובות ⁽²⁾ - 14,400.7 מיליוני ש"ח, אג"ח - 889.3 מיליוני ש"ח, נכסים בגין מכשירים נגזרים -

2.6 מיליוני ש"ח, וסיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה - 2,159.0 מיליוני ש"ח.

⁽²⁾ אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.

⁽³⁾ כולל בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים (מוצגים במאזן בסעיף התחייבויות אחרות).

⁽⁴⁾ סיכון אשראי אשר דירוג האשראי שלו במועד הדוח תואם את דירוג האשראי לביצוע אשראי חדש בהתאם למדיניות הבנק.

⁽⁵⁾ סיכון אשראי מאזני וחוסך מאזני לא צובר, נחות או בהשגחה מיוחדת.

⁽⁶⁾ כולל הלוואות לדיור אשר הועמדו לקבוצות רכישה מסוימות הנמצאות בהליכי בנייה בסך של 190.8 מיליוני ש"ח ומסגרות שהועמדו לקבוצות אלו בסך של 97.3 מיליוני ש"ח.

⁽⁷⁾ כולל הלוואות המגובות בתזרים הלוואות רכב ואשראי למטרה כללית בסך 297.0 מיליוני ש"ח בגינם בוצעה הפרשה קבוצתית בסך של 12.4 מיליוני ש"ח.

⁽⁸⁾ החל מיום 1 בינואר 2022 מיישם הבנק את ההוראות החדשות בנושא הפרשות להפסדי אשראי תוך זקיפת ההשפעה המצטברת לעודפים במועד היישום לראשונה.

30 בספטמבר 2021						
הפסדי אשראי ⁽³⁾						
יתרת הפרשה	מחיקות	הוצאות בגין	מזה: סיכון			
להפסדי	חשבוניות	הפסדי	מזה: סיכון	אשראי בעייתי	מזה: דירוג ביצוע	סיכון אשראי
אשראי	נטו	אשראי	אשראי פגום	⁽⁵⁾	אשראי ⁽⁴⁾	כולל ⁽¹⁾⁽²⁾⁽³⁾
ציבור - מסחרי						
3.5	0.3	(0.7)	1.9	9.9	1,775.8	1,809.0
						בינוי ונדל"ן - בינוי ⁽⁶⁾
3.7	-	1.2	1.9	3.1	869.4	872.5
						בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן
4.3	0.9	(0.2)	3.0	3.0	302.8	305.8
						שירותים פיננסיים
1.6	0.1	0.1	1.4	1.4	56.9	58.3
						אחרים
13.1	1.3	0.4	8.2	17.4	3,004.9	3,045.6
סך הכל מסחרי ⁽⁷⁾						
54.5	-	(2.6)	3.7	112.8	10,183.3	10,415.9
						אנשים פרטיים - הלוואות לדיור
64.8	10.8	(47.3)	7.6	20.3	1,272.7	1,327.7
						אנשים פרטיים - אחר
132.4	12.1	(49.5)	19.5	150.5	14,460.9	14,789.2
סך הכל ציבור - פעילות בישראל						
-	-	-	-	-	849.9	849.9
						בנקים בישראל וממשלת ישראל
132.4	12.1	(49.5)	19.5	150.5	15,310.8	15,639.1
סך הכל פעילות בישראל						
-	-	-	-	-	0.7	0.7
						בנקים וממשלות בחו"ל
-	-	-	-	-	51.1	51.1
						אחרים בחו"ל
132.4	12.1	(49.5)	19.5	150.5	15,362.6	15,690.9
סך הכל						

⁽¹⁾ סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ מאזני, לרבות מכשירים נגזרים. כולל: חובות ⁽²⁾ - 12,552.4 מיליוני ש"ח, אג"ח - 666.0 מיליוני ש"ח, נכסים בגין מכשירים נגזרים - 3.9 מיליוני ש"ח, וסיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה - 2,468.8 מיליוני ש"ח.

⁽²⁾ אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.

⁽³⁾ כולל בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים (מוצגים במאזן בסעיף התחייבויות אחרות).

⁽⁴⁾ סיכון אשראי אשר דירוג האשראי שלו במועד הדוח תואם את דירוג האשראי לביצוע אשראי חדש בהתאם למדיניות הבנק.

⁽⁵⁾ סיכון אשראי מאזני וחוס מאזני פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת, לרבות בגין הלוואות לדיור שבגין קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור והלוואות לדיור שבגין לא קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור הנמצאות בפיגור של 90 ימים או יותר.

⁽⁶⁾ כולל הלוואות לדיור אשר הועמדו לקבוצות רכישה מסוימות הנמצאות בהליכי בנייה בסך של 239.2 מיליוני ש"ח ומסגרות שהועמדו לקבוצות אלו בסך של 113.4 מיליוני ש"ח.

⁽⁷⁾ כולל הלוואה בסך 114.0 מיליוני ש"ח המגובה בתזרים הלוואות רכב, בגינה קיימת הפרשה קבוצתית בהתאם לסיכון הלוואות אלו, בסך של 3.7 מיליוני ש"ח.

31 בדצמבר 2021						
הפסדי אשראי ⁽⁸⁾						
מחיקות			מזה: סיכון			
יתרת הפרשה להפסדי אשראי ⁽⁸⁾	חשבונאיות נטו	הוצאות בגין הפסדי אשראי ⁽⁸⁾	מזה: סיכון אשראי פגום	אשראי בעייתי ⁽⁸⁾	מזה: דירוג ביצוע אשראי ⁽⁴⁾	סיכון אשראי כולל ⁽⁸⁾
ציבור - מסחרי						
3.4	0.3	(0.8)	1.9	3.4	1,672.7	1,681.6
3.6	-	1.1	1.3	3.2	990.9	994.1
3.0	2.7	0.3	2.5	2.5	327.5	330.0
1.7	-	0.1	-	-	53.5	53.5
11.7	3.0	0.7	5.7	9.1	3,044.6	3,059.2
סך הכל מסחרי ⁽⁸⁾						
55.8	0.6	(0.7)	26.3	123.1	10,841.5	11,059.1
49.1	14.9	(58.9)	6.0	15.4	1,234.0	1,302.8
116.6	18.5	(58.9)	38.0	147.6	15,120.1	15,421.1
סך הכל ציבור - פעילות בישראל ⁽⁸⁾						
-	-	-	-	-	872.0	872.0
בנקים בישראל ⁽⁷⁾						
116.6	18.5	(58.9)	38.0	147.6	15,992.1	16,293.1
סך הכל פעילות בישראל						
-	-	-	-	-	0.1	0.1
בנקים בחו"ל						
-	-	-	-	-	34.6	34.6
ממשלות בחו"ל						
116.6	18.5	(58.9)	38.0	147.6	16,026.8	16,327.8
סך הכל						

⁽¹⁾ סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ מאזני, לרבות מכשירים נגזרים. כולל: חובות ⁽²⁾ - 12,539.9 מיליוני ש"ח, אג"ח - 642.9 מיליוני ש"ח, נכסים בגין מכשירים נגזרים - 4.5 מיליוני ש"ח, וסיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה - 3,141.2 מיליוני ש"ח.

⁽²⁾ אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.

⁽³⁾ כולל בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים (מוצגים במאזן בסעיף התחייבויות אחרות).

⁽⁴⁾ סיכון אשראי אשר דירוג האשראי שלו במועד הדוח תואם את דירוג האשראי לביצוע אשראי חדש בהתאם למדיניות הבנק.

⁽⁵⁾ סיכון אשראי מאזני וחוס מאזני פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת, לרבות בגין הלוואות לדיור שבגין קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור והלוואות לדיור שבגין לא קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור הנמצאות בפיגור של 90 ימים או יותר.

⁽⁶⁾ כולל הלוואות לדיור אשר הועמדו לקבוצות רכישה מסוימות הנמצאות בהליכי בנייה בסך של 182.4 מיליוני ש"ח ומסגרות שהועמדו לקבוצות אלו בסך של 122.7 מיליוני ש"ח.

⁽⁷⁾ כולל הלוואה בסך 102.0 מיליוני ש"ח המגובה בתזרים הלוואות רכב, בגינה בוצעה הפרשה קבוצתית בהתאם לסיכון הלוואות אלו, בסך של 3.3 מיליוני ש"ח.

⁽⁸⁾ מזה 3.4 מיליוני ש"ח חוץ מאזני.

⁽⁹⁾ היתרה ליום 31 בדצמבר, 2021 כולל יתרות בפיגור מעל 90 יום בסך 96.8 מיליוני ש"ח אשר צברו ריבית טרם שינוי ההוראות בנק ישראל.

מאפייני וסיכוני תיק הלוואות לדיור

פעילות המשכנתאות כוללת בעיקר מתן הלוואות לדיור וכנגד שעבוד דירת מגורים לתושבי ישראל בבסיסי הצמדה שונים ועל-פי מגוון מסלולי ריבית ולתושבי חוץ במט"ח במטבעות עיקריים (בעיקר דולר ארה"ב, לירה שטרלינג ואירו). הבנק מבצע אשראי לחברה החרדית ולחברה הערבית, כמו גם למגזר הכללי, בהתאם למדיניות חיתום סדורה, ותחת תהליך בקרה וניתוח של יחידות שונות בבנק בקו הראשון ובקו השני.

לקוחות הבנק בתחום הלוואות לדיור נמנים עם אוכלוסיות מהעשירון האמצעי ומעלה. ככלל עדיפות הבנק ללקוחות בעלי הכנסה משפחתית ברוטו שאינה פוחתת מההכנסה הממוצעת במשק כאשר כ-47% מהאשראי ניתן לנכסים באזור גוש דן וירושלים רבתי.

מתחילת השנה הבנק הגדיל את הביצועים שלו תוך שמירה על פרופיל סיכון מתון המתבטא ברמת כשל והפרשות נמוכים וההולם כמובן את תיאבון הסיכון שלו. החל מהרבעון השני של השנה, עם התחלת העלייה בשיעור הריבית במשק, זיהה הבנק פוטנציאל לשינוי בפרופיל הסיכון של תיק המשכנתאות שלו. שינוי זה נובע מהעלייה בהחזר החודשי של הלקוח וביחס ההחזר החודשי שלו (יחסית למועד החיתום, קרי, יחסית ליחס ההחזר במקור). עמדת הבנק היא כי שינוי ביחס ההחזר הוא הגורם העיקרי ליכולתו של הלווה לעמוד בהחזרי ההלוואה. לפיכך, נקט הבנק מספר פעולות על מנת להקל על הלקוחות ולהקטין את הסיכון הנובע מעליית הריבית, זאת, בהסתמך בין היתר על שורה של ניתוחי רגישות להשפעת עליית הריבית על יחס ההחזר ברמת הלקוח. הבנק ממשיך לנקוט משנה זהירות ומפעיל בקורות נרחבות על מנת לאתר שינוי בפרופיל הסיכון של התיק, על אף העובדה שברבעון הנוכחי רמת הסיכון של התיק אינה עולה, ועל אף העובדה שרמת הכשלים והמחיקות הנוכחית של הבנק היא מזערית וכי תרחישי הקיצון שמבצע הבנק (שחלקם, אף מאתגרים את שיעור ה-LTV של ההלוואה, ומניחים ירידה משמעותית גם במחירי הדיוור) אינם מלמדים על פגיעה בחוסן הבנק גם אם יתממשו תרחישי הקיצון החמורים. למידע נוסף, ראה בהמשך פרק זה וכן, הדוח על הסיכונים – גילוי בהתאם לנדבך 3 ומידע נוסף על הסיכונים המפורסם באתר האינטרנט של הבנק.

בביצועי הלוואות לדיור ללא מחזורים ברבעון השלישי לשנת 2022 שיעור יחס החזר להכנסה הממוצע עמד על כ-30% לעומת 28% בתקופה מקבילה אשתקד, כאשר כ-100% מההלוואות ניתנו בשיעור החזר של עד 40% מההכנסה וכ-71% מההלוואות ניתנו בשיעור מימון שאינו עולה על 60% משווי הנכס. כמו כן, בתיק ההלוואות לדיור של הבנק ליום 30 בספטמבר, 2022 כ-78% מיתרת ההלוואות הן בשיעור החזר של עד 40% מההכנסה וכ-69% מיתרת ההלוואות הן בשיעור מימון של עד 60% משווי הנכס. הביצועים ברבעון האחרון אופייני בהמשך המגמה להארכת תקופת ההלוואה, באופן דומה למערכת הבנקאית. ניתוח הבנק מעלה כי מגמת ההארכה של תקופת ההלוואה יש בה כדי להטיב עם לקוחות הבנק, לנוכח העלייה במחירי דיוור והוצאות לשמור על יחס החזר נמוך יחסית לאור עליית הריבית, בהתאם למדיניות הבנק, שאיננו גורם להרעה במצב הלקוחות. הבנק ממשיך לבצע ניתוחי רגישות ומבחני קיצון לניטור השפעת הריבית כמו גם הארכת תקופת ההלוואה על רמת הסיכון בתיק המשכנתאות. הבנק בוחן את מדדי וגורמי הסיכון של התיק גם בתיקי החברה הערבית והחרדית, כשגם הם ממשיכים ללמד על ערכי סיכון דומים לערכי הסיכון במלאי התיק. יתרת חוב נטו (בניכוי הפרשה להפסדי אשראי) של ההלוואות לדיור בפיגור מעל ל-90 ימים ליום 30 בספטמבר 2022 עומדת על 77.4 מיליוני ש"ח, לעומת יתרה של 85.8 מיליוני ש"ח ליום 1 בינואר 2022 ראה לעיל [טבלה 24 בדבר הלוואות לדיור בפיגור לפי הנספח להוראות ניהול בנקאי תקן מספר 314](#). החל מיום 1 בינואר 2022 יישם הבנק את כללי החשבונאות המקובלים בארצות הברית בנושא הפסדי אשראי צפויים (CECL) בדרך של מכאן ולהבא לפרטים נוספים ראה [ביאור 1 – עיקרי המדיניות החשבונאית](#). במהלך שנת 2020 לנוכח התפשטות נגיף הקורונה והשלכותיה האפשריות על מצב המשק והלווים גיבש הפיקוח על הבנקים מתווה, שאומץ על ידי הבנק, המאפשר ללקוחות לדחות תשלומי הלוואות בנקאיות בשלושה מגזרי פעילות: משכנתאות, אשראי צרכני ואשראי לעסקים. ליום 30 בספטמבר 2022 יתרת האשראי לדיור שבגינתו נדחו תשלומים בבנק ממשיך במגמת הירידה ועמד על סך של כ-598.4 מיליוני ש"ח והיקף התשלומים שנדחו בגין אשראי לדיור עמד על סך של כ-77.1 מיליוני ש"ח, לפרטים אודות שינויים בתנאי חובות במסגרת ההתמודדות עם נגיף הקורונה ראה לעיל [טבלה 20](#). למידע נוסף על סיכונים בתיק ההלוואות לדיור, ראה בדוח נדבך 3 על הסיכונים ליום 30 בספטמבר 2022, הנמצא באתר האינטרנט של הבנק וכן [ביאור 7](#) ו**ביאור 14** לדוחות הכספיים.

הבנק נוקט אמצעים שונים להפחתת סיכונים הנובעים ממתן אשראי לדיור. הבנק קבע במסגרת מדיניות האשראי תאבון סיכון על פעילות האשראי לדיור בהתחשב בגורמי הסיכון המרכזיים. הפרמטרים העיקריים להגדרת תיאבון הסיכון בתחום הלוואות לדיור הינם: שיעור המימון (LTV), מיקום הנכס, יחס ההחזר מההכנסה (PTI) שהוא להערכת הבנק הגורם עיקרי המשפיע על הכשל, מטרות ההלוואה ותקופת ההלוואה, וכן, יכולת המימוש של הנכס במקרה של כשל. הבנק מנטר באופן שוטף וברמה של תתי תיקים את פרופיל הסיכון של תיק המשכנתאות לנוכח תיאבון הסיכון שקבע, כשהוא עוקב אחר את התפתחות מדדי וגורמי סיכון אלו והשפעתם על רמת הסיכון של תיק המשכנתאות או של סגמנטים שונים שלו באמצעות דוחות בקרה שחלקם מופקים ברמה יומית. בנוסף, מקפיד הבנק לנטר שינוי בהתפלגות חלק מגורמי סיכון אלה (הערכים בקצוות ההתפלגות, שיש להם פוטנציאל סיכון גבוה יחסית לערך הממוצע), והוא איננו מסתפק בבחינה של ממוצע גורם הסיכון בלבד. ראיית הבנק היא כי הרעה בפרופיל סיכון האשראי של תיק המשכנתאות אינו נובע מגורם אחד בהכרח, וכי הקשר בין הגורמים אינו בהכרח ליניארי, ולפיכך, הוא מבצע ניטור אחר השפעתם של כלל גורמי הסיכון השונים על התיק. כחלק מההיערכות למגמת השינוי בריבית, בחן הבנק את השפעת שינוי של אחוז בריבית הפריים על יחס ההחזר של תיק המשכנתאות. בחינה זו העלתה כי שינוי של 1% בריבית תעלה

את יחס ההחזר הממוצע בתיק בשיעור של כ- 2%, כך שברמת יחס ההחזר הממוצע של התיק, השינוי בשיעור הריבית והמשך עלייתה (כולל בשיעור של 0.75% ביום 22 באוגוסט, 2022), לא יביא לשינוי מהותי ביחס ההחזר הממוצע בתיק והוא יישאר בערכים הנעים סביב 30% בהתאם למדיניות הבנק ויצור חשיפות נמוכות יחסית בשיעורים גבוהים של יחס ההחזר המותאם לעליית הריבית במשק. לפיכך, על רמת הסיכון של הלקוח, עדכן הבנק בחודש אפריל 2022 את תאבון הסיכון שלו, על מנת להקל על יחס ההחזר של הלקוחות הצפוי לעלות, עם עליית הריבית, ולמזער את הסיכוי לכשל שלהם. בנוסף, במהלך הרבעון הנכחי הבנק החמיר את מדיניות החיתום בכדי להתמודד עם עליה צפויה נוספת בריבית, וקבע כאמור לעיל כי חיתום יתבצע על ידי מטה הבנק, ככל שיחס ההחזר נמצא מעל סף שקבעה הנהלת הבנק. ניתוחי הבנק העלו כי גם תחת הנחות קיצון לגבי שיעור הכשלים בתיק, לאחר התאמת יחס ההחזר לשיעור עליית הריבית ולהארכת תקופת הפירעון, השפעת האירוע על שיעור הכשלים והמחיקות של הבנק היא נמוכה יחסית, בוודאי לאור שיעור המחיקות הנמוך של התיק. הבנק ממשיך לנטר את פעילות האשראי, ובפרט, את הביצועים באשראי לדיור לנוכח רמת הביקושים בסגמנטים השונים בפעילותו, ההתפתחויות בשווקים והאירועים הגאופוליטיים, וערוך לבצע שינוי מהיר בתאבון הסיכון שלו ובמדיניות החיתום, לו ייווצרו תנאים המחייבים זאת. במהלך הרבעון השלישי של השנה, שמר שיעור הכשל בתיק המשכנתאות של הבנק על רמה נמוכה מאוד, כאשר מדדי הסיכון העיקריים של התיק שומרים על יציבות, כפי שציינו לעיל. רמת ההון שהבנק שומר בהתאם להוראות בנק ישראל, כמו גם רמת ההפרשות השמרנית שקבע בשיטת ה- CECIL מבטיחה להערכת הבנק, את איתנות התיק, גם לו יתפתחו תנאים שאינם בשגרה. הניטר מתבסס על ניתוח הביצועים לנוכח המערך הרחב של המגבלות (תאבון הסיכון) שקבע הדירקטוריון, בהתבסס על גורמי הסיכון המשפיעים על איכות התיק. מהלך זה של ניטור פרופיל הסיכון לנוכח תאבון הסיכון מתבצע בתדירות גבוהה והוא נשען על יכולת הבנק לנהל את הסיכון בתיק המשכנתאות, לנטר סגמנטים שונים שעלו על מנת לעקוב אחר התפתחות הסיכון, כולל השפעת האינפלציה והריבית. בחודש דצמבר 2020 בנק ישראל עדכן את מגבלת תמהיל רכיב הפריים במשכנתאות (שהיה מוגבל לעד 33% מתמהיל האשראי). בפועל, המשמעות היא שניתן לקחת משכנתא, או למחזר קיימת, בתמהיל של עד 66% במסלול הפריים. שינוי זה הביא לעליה בשיעור הפירעונות המוקדמים ומחזורים לממוצע שנתי של כ-12.5% (עלייה יחסית לממוצע 10 השנים שקדמו לשינוי, 9%) בשיעור גבוה יחסית שהתמתן לאחרונה. שיעור הפירעונות חזר ברבעון האחרון לממוצע 10 השנים טרום השינוי והוא עומד על ערך של 9%. הבנק מנטר באופן שוטף את הפירעונות המוקדמים והמחזורים שבתיק המשכנתאות שלו, ונמצא במהלך לשדרוג מודל הפירעונות הקיים באמצעות כלים סטטיסטיים מתקדמים. חלקו הראשון של מהלך זה הסתיים במהלך הרבעון הראשון של שנת 2022 בהצלחה.

לפרטים נוספים ראה [ביאור 14 לדוחות הכספיים](#).

טבלה 28 - התפתחות ביצועי האשראי לדיור⁽¹⁾ ומדדי ביצוע עיקריים:

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום					
30/09/2021	31/12/2021	31/03/2022	30/06/2022	30/09/2022	
505	554	914	748	640	ביצועים במטבע ישראלי (במיליוני ש"ח)
23	19	23	22	1	ביצועים במט"ח (במיליוני ש"ח)
528	573	937	770	641	סה"כ ביצוע (במיליוני ש"ח)
(17%)	9%	64%	(18%)	(17%)	אחוז השינוי ביחס לרבעון קודם
55%	60%	57%	58%	59%	ביצועים בריבית משתנה בתדירות קצרה מ-5 שנים
279	289	290	297	280	תקופת ההלוואה ממוצעת (בחודשים)
6,150	6,093	6,506	6,358	6,486	הכנסה לנפש בממוצע (בש"ח)
					התפלגות סכום ביצוע לפי שיעור מימון הנכס⁽²⁾ (LTV)
70%	61%	68%	68%	71%	0%-60%
30%	39%	32%	32%	29%	61%-75%
-	-	-	-	-	מעל 75% ⁽³⁾
					התפלגות סכום ביצוע לפי שיעור החזר מהכנסה (PTI) בהלוואות למטרת מגורים⁽²⁾
28%	28%	28%	28%	30%	שיעור החזר מהכנסה (PTI) ממוצע
100%	100%	100%	99%	100%	0%-40%
-	-	-	1%	-	מעל 40%
-	-	-	-	-	מזה: אחוז הביצועים בעלי שיעור מימון מעל 60%
					התפלגות מספר הסכמים על פי סכום ביצוע (באלפי ש"ח)
45%	44%	42%	44%	41%	0-500
38%	37%	37%	35%	38%	500-1,000
18%	20%	21%	21%	21%	מעל 1,000
753	793	821	837	822	סכום הסכמים ממוצע
					הלוואות בסך העולה על 2 מיליון ש"ח להלוואה:
17	21	34	20	26	מספר הלוואות
41	57	101	60	77	סכום כולל (במיליוני ש"ח)

⁽¹⁾ הלוואות חדשות בלבד (לא כולל מיחזורים).

⁽²⁾ הנתונים לפי דיווח 876 לפיקוח על הבנקים.

⁽³⁾ נמוך מ-1.

טבלה 29 - מאפייני סיכון שונים בתיק ההלוואות לדיור (במיליוני שקלים):

יתרה ליום 30 בספטמבר 2022								
גיל ההלוואה (זמן שחלף ממועד מתן ההלוואה)								
שיעור מימון	שיעור ההחזר מההכנסה הקבועה	3 חודשים עד					10 שנים ומעלה	סך הכל
		שנה	1-2 שנים	2-5 שנים	5-10 שנים	עד 3 חודשים		
עד 45%	עד 40%	634.5	505.0	741.6	471.8	188.3	2,737.3	
	50%-40%	171.1	124.7	13.5	33.3	30.1	439.2	
	80%-50%	76.5	65.7	8.2	24.9	38.9	250.3	
	מעל 80%	0.1	-	0.7	3.0	15.3	19.1	
סך הכל		882.2	695.4	764.0	533.0	272.6	3,445.9	
60%-45%	עד 40%	124.9	557.6	655.3	412.2	306.5	2,626.8	
	50%-40%	41.7	150.6	25.7	48.0	56.7	471.9	
	80%-50%	15.0	65.2	13.3	37.5	64.9	257.0	
	מעל 80%	-	-	0.2	6.1	14.6	20.9	
סך הכל		181.6	773.4	694.3	503.8	442.7	3,376.6	
75%-60%	עד 40%	138.9	560.1	492.4	192.5	125.2	2,163.1	
	50%-40%	45.4	176.4	158.4	19.2	20.9	441.2	
	80%-50%	17.1	54.4	49.8	10.5	27.0	172.3	
	מעל 80%	1.0	2.1	2.2	0.9	9.6	15.8	
סך הכל		202.4	793.0	702.8	223.1	182.7	2,792.4	
מעל 75%	עד 40%	15.2	78.9	51.2	11.5	19.9	215.6	
	50%-40%	1.7	26.2	32.9	1.0	3.8	68.1	
	80%-50%	2.2	13.5	17.5	-	4.2	39.9	
	מעל 80%	-	-	-	1.3	0.8	2.1	
סך הכל		19.1	118.6	101.6	17.8	28.7	325.7	
שעבודים אחרים	עד 40%	-	-	-	-	0.5	0.5	
	50%-40%	-	-	-	-	-	-	
	80%-50%	-	-	-	-	-	-	
	מעל 80%	-	-	-	-	-	-	
סך הכל		-	-	-	-	0.5	0.5	
סך הכל		701.8	2,567.2	2,280.6	2,186.6	927.2	9,941.1	

⁽¹⁾ כאשר מדובר במיחזור הגיל הינו מיום ביצוע המיחזור.

⁽²⁾ שיעור המימון ושיעור ההחזר מההכנסה הקבועה מוצגים למועד מתן האשראי המקורי ואינם משקפים שינויים בשווי הנכס, בשווי האשראי ובהכנסה הקבועה.

מכירת תיקי אשראי לדירור

הבנק מספק שרותי ניהול ותפעול בגין שני סוגי הלוואות:

א. תיקי הלוואות שנמכרו לגופים מוסדיים, אשר הבנק מנהל ומתפעל עבור הרוכשות את חלק התיק הלוואות שנרכש על ידן, בתמורה לדמי ניהול, באופן ועל בסיס אותם כללים לפיהם הבנק מנהל ומתפעל הלוואות עבור עצמו, לרבות חלק תיקי הלוואות שנתרו בבעלותו.

היתרה המצטברת של תיקי אשראי שנמכרו ליום 30 בספטמבר 2022 כ-1,763.6 מיליוני ש"ח (מזה כ-1,724.9 מיליוני ש"ח בהלוואות לדירור).

לבנק אין סיכון אשראי על חלק הלוואות שנמכרו.

ב. הלוואות מכספי ממשלה ובאחריותה לזכאי משרד הביטחון והשיכון (להלן: "הלוואות תקציב") אשר יתרתן ליום 30 בספטמבר 2022 עומדת על סך של כ-315.0 מיליוני ש"ח. לבנק אין סיכון אשראי על הלוואות התקציב.

ביחס להלוואות לדירור, אשר נמכרו לגופים מוסדיים בהתאם לאסטרטגיה העסקית של הבנק, נציין, כי בתאריך 6 באוקטובר 2022 פרסם הפיקוח על הבנקים הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 3298 בנושא מכירת הלוואות לדירור ושיתופי פעולה להעמדת הלוואות לדירור. עיקרי ההוראה קובעים עקרונות לביצוע עסקת מכירה; סעיף 12 קובע כי התאגיד הבנקאי אינו רשאי לבצע בחירה סלקטיבית של הלוואות ה"טובות" (cherry picking) או של הלוואות "גרועות" (lemon picking), סעיף 16 לטיטות ההוראה קובע כי תאגיד בנקאי ישמר לפחות 10% מכל הלוואה בעסקת המכירה, תיק הלוואות יכול הלוואות הנמצאות בתיק התאגיד הבנקאי 12 חודשים לפחות, טרם המכירה, סעיף 17 קובע כי סכום הלוואות לדירור שימכור התאגיד הבנקאי, בתוספת הלוואות לדירור באחריות הגוף המוסדי בעסקת הסינדיקציה, לא יעלה על 10% מיתרת התיק הלוואות לדירור (להלן "שיעור המגבלה"); עם זאת, קיימת אפשרות לחרוג מהאמור בכפוף לאישור המפקח על הבנקים. בנק ישראל אישר, ביחס לבנק, שיעור מגבלה של 25% בכפוף לעמידה בביקורת של המפקח הפנימי על הפעילות. הבנק מוכר תיקים אלה בהתאם להנחיות בנק ישראל.

נכון ליום 30 בספטמבר, 2022 היקף מכירת תיקי הלוואות לדירור כשיעור מיתרת תיק הלוואות לדירור (כולל התיק המנוהל) עומד על כ-18.5%.

ביום 18 במאי 2022 מכר הבנק 90% מזכויותיו והתחייבויותיו בקשר עם תיק הלוואות לדירור שסכום הכולל, לאחר התאמות, כ-478 מיליון ש"ח, הבנק הכיר ברווח של כ-24.0 מיליוני ש"ח (לפני מס) בדוחות הכספיים לרבעון השני לשנת 2022.

ביום 30 ביוני 2022 מכר הבנק 90% מזכויותיו והתחייבויותיו בקשר עם תיק הלוואות לדירור שסכום הכולל כ-320 מיליון ש"ח, הבנק הכיר ברווח של כ-13.4 מיליוני ש"ח (לפני מס) בדוחות הכספיים לרבעון השני לשנת 2022.

ביום 27 בנובמבר 2022, מכר הבנק 90% מזכויותיו והתחייבויותיו בקשר עם תיק הלוואות לדירור שסכום הכולל הוא כ-554 מיליון ש"ח, על בסיס הערכות המצויות בידי הבנק, הבנק צפוי להכיר ברווח של כ-28.0 מיליוני ש"ח (לפני מס) בדוחות הכספיים לרבעון הרביעי לשנת 2022, בגין עסקה זו.

הבנק רואה במכירת תיקי אשראי חלק ממניע האסטרטגיה העסקית לטווח הארוך שמטרתה ניהול מיטבי של ההון ומימוש פוטנציאל הצמיחה של הבנק ובכונתו לפעול למימוש עסקאות אלו בעתיד תוך עמידה במגבלות הרגולטוריות, ככל שתהיינה.

יש לציין כי במקביל למכירת תיקי האשראי המשיך הבנק להציג צמיחה בתיק האשראי לדירור (תוך עמידה במגבלות ההון), כך שלמכירות הנ"ל הייתה השפעה חיובית על רווחיות הבנק בשעה שלא הייתה להן השפעה שלילית מהותית על הכנסות הריבית העודפת. כמו כן הבנק הכיר ברווח ברוטו ממכירת תיקי האשראי לדירור בסך כ-203 מיליוני ש"ח בשנים 2019-2022.

כמו כן, בשל העובדה שכ-98% מתיק הלוואות לדירור של הבנק בוצע בשיעור מימון שאינו עולה על 75% משווי הנכס להערכת הבנק למכירת תיקי האשראי אין השפעה מהותית על סיכון האשראי של הבנק, וזאת, על אף שמכירת התיק איננה מאפשרת על פי ההוראות (שקבע הרגולטור של הצד הקונה) למכור הלוואות בשיעור מימון (במקור, בעת מתן הלוואה) הגבוה מ-60%. כתוצאה, מכירת תיקים מגדילה את חלקו היחסי של האשראי בשיעור מימון הגבוה מ-60% בתיק. היות שלפי הוראות בנק ישראל, שיעור המימון לא יכול לעלות על 75% אזי להבנת הבנק בהתעלם מעליית מחירי הדירור בשנים האחרונות, שיעור המימון, בוודאי לאור המגמה של עליית מחירי הדירור בשנים האחרונות (שהקטינה בפועל את שיעור המימון), אינו בהכרח מסביר באופן מובהק כשל בתיק האשראי למשכנתאות.

ביום 31 באוגוסט, 2022 נכנס לתוקף תיקון להוראת ניהול בנקאי מס' 451 בנושא "נהלים למתן הלוואות לדירור". התיקון השפיע על תהליך מתן האשראי לדירור, וקבע כי על תאגיד בנקאי לפרסם באופן מקוון מידע אודות תנאים לקבלת הלוואה. אשר יכול, בין השאר, תיאור כללי של כל סוגי הלוואות, אופן התשלום מנגנוני ריבית, סדרי קבלת הלוואה, חיובים ועמלות, סדרי פירעון, ביטוחים נדרשים והפנייה למחשבון מקוון שיפרסם. במחשבון יתאפשר ללקוח ביצוע סימולציות של תמהילי הלוואה שונים. עוד נקבע כי האישור העקרוני שניתן ללקוח יהיה בנוסח אחיד ויכלול מידע רב, ובין השאר, תמהיל מסלולים המותאם לצרכי ומאפייני מבקש הלוואה וכן תמהילי מסלולים אחידים בנוסח שנקבע בהוראה, ונקבעו מועדים למתן האישור העקרוני.

התיקון נכנס לתוקף ביום 31 באוגוסט, 2022. הבנק מיישם את ההוראה, ולא צופה כי ליישומה תהיה השפעה על הדוחות הכספיים של הבנק.

תמצית דוחות כספיים | 30.09.2022

בנק ירושלים בע"מ

טבלה 30 - מאפייני סיכון שונים בתיק ההלוואות לדיור שנמכר (במיליוני שקלים):

התפלגות הלוואות לדיור ליום 30 בספטמבר 2022		שיעור החזר מהכנסה קבועה	שיעור מימון
הלוואות לדיור שנמכרו על יד הבנק	הלוואות לדיור במאזן הבנק		
57.6%	27.5%	עד 40%	עד 45%
0.4%	4.4%	50%-40%	
0.2%	2.5%	80%-50%	
0.1%	0.2%	מעל 80%	
58.3%	34.7%	סך הכל	
40.9%	26.4%	עד 40%	60%-45%
0.5%	4.7%	50%-40%	
0.2%	2.6%	80%-50%	
0.2%	0.2%	מעל 80%	
41.7%	34.0%	סך הכל	
-	21.6%	עד 40%	75%-60%
-	4.4%	50%-40%	
-	1.7%	80%-50%	
-	0.2%	מעל 80%	
-	27.9%	סך הכל	
-	2.3%	עד 40%	מעל 75%
-	0.7%	50%-40%	
-	0.4%	80%-50%	
-		מעל 80%	
-	3.4%	סך הכל	
1,724.9	9,941.1	סך הכל	

ליום 30 בספטמבר, 2022 שיעור הלוואות בפיגור בתיק ההלוואות לדיור שנמכר עומד על 0.9% בהשוואה לשיעור של 1.0% מההלוואות לדיור במאזן הבנק.

סיכונים בתיק ההלוואות לאנשים פרטיים ללא הלוואות לדיור

טבלה 31 - יתרת האשראי לאנשים פרטיים (שאינו לדיור) (במיליוני שקלים):

	ליום 30 בספטמבר		ליום 31 בדצמבר
	2022	2021	2021
הלוואות צרכניות סולו	1,448.3	1,165.5	1,154.2
אשראי קמעונאי אחר ⁽¹⁾	36.9	39.1	38.7
סה"כ אשראי לאנשים פרטיים (שאינו לדיור) ⁽²⁾	1,485.2	1,204.6	1,192.9
מזה: לא בעייתיים	1,466.6	1,184.4	1,177.6
בעייתי לא צובר	1.6	2.8	1.7
בעייתי צובר	17.0	17.4	13.6
סה"כ אשראי לאנשים פרטיים (שאינו לדיור)	1,485.2	1,204.6	1,192.9
שיעור האשראי שמסווג כבעייתי מסך האשראי לאנשים פרטיים (שאינו לדיור)	1.3%	1.7%	1.3%
⁽¹⁾ הרכב			
יתרות עו"ש בחובה	5.3	7.1	6.3
אחר (רכב וכרטיסי אשראי)	31.6	32.0	32.4
סה"כ אשראי קמעונאי אחר	36.9	39.1	38.7

נכון ליום 30 בספטמבר, 2022 יתרת החובות בגין אשראי שאינו לדיור לגביהן בוצעו שינויים בתנאים במסגרת ההתמודדות עם נגיף הקורונה, שלא סווגו כארגון מחדש של חוב בעייתי, עמד על סך של כ-42.2 מיליוני ש"ח והיקף התשלומים שנדחו עמד על סך של כ-24.9 מיליוני ש"ח, מספר הלזים אשר עבורם בוצעו השינויים להלן עומד על כ-924. לפרטים נוספים אודות שינויים בתנאי חובות במסגרת ההתמודדות עם נגיף הקורונה ראה לעיל בסעיף שינויים בתנאי חובות במסגרת ההתמודדות עם נגיף הקורונה [טבלה 20](#) בפרק זה.

טבלה 32 - התפלגות יתרות האשראי לאנשים פרטיים (שאינו לדיור) (במיליוני שקלים):

	ליום 30 בספטמבר		ליום 31 בדצמבר
	2021	2022	2021
שיעור מסך הכול			
סה"כ אשראי לאנשים פרטיים (שאינו לדיור)	1,485.2	1,204.6	1,192.9
לפי תקופה ממוצעת שנתה לסיים ההלוואה			
עד שנה	5%	3%	5%
משנה עד 3 שנים	21%	20%	19%
מ- 3 שנים עד 5 שנים	32%	41%	37%
מ- 5 שנים עד 7 שנים	31%	27%	32%
מעל 7 שנים	11%	7%	6%
אחר ⁽¹⁾	-	1%	1%
לפי גודל חבות לווה (באלפי ש"ח)			
עד 10	3%	4%	6%
מ 10 עד 20	7%	9%	9%
מ 20 עד 40	18%	24%	24%
מ 40 עד 80	39%	37%	38%
מ 80 עד 120	20%	21%	18%
מ 120 עד 150	9%	4%	4%
מ 150 עד 300	3%	2%	1%
מעל 300	1%	-	-
לפי סוג האשראי			
לוח שפיצר חודשי בריבית משתנה	99%	98%	98%
לוח שפיצר חודשי בריבית קבועה	1%	1%	1%
הלוואות שתנאיהן מאפשרים ללווה לדחות או להקטין את תשלומי הקרן	-	-	-
אחר	-	1%	1%
ביטחונות			
נכסים פיננסיים בבנק	1%	1%	1%
ביטחונות אחרים	1%	2%	2%
ללא בטחונות	98%	97%	97%
הכנסה קבועה לחשבון			
לקוחות אשראי שאינם מנהלים חשבון עו"ש בבנק עם הכנסה קבועה לחשבון ⁽²⁾	90%	90%	90%
לקוחות אשראי שמנהלים חשבון עו"ש בבנק עם הכנסה קבועה לחשבון	10%	10%	10%

⁽¹⁾ כולל יתרת חובה עו"ש וכרטיסי אשראי לפירעון מיידי.

⁽²⁾ כניסתו לתוקף של חוק נתוני אשראי יאפשר לבנק ניטור שוטף של מאפייני סיכון הלקוח.

טבלה 33 - מחיקות חשבונאיות בגין אשראי לאנשים פרטיים (שאינו לדיור) (במיליוני שקלים):

	לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר
	2022	2021	2021
מחיקות חשבונאיות	26.0	21.0	29.2
בביט חובות שנמחקו בשנים קודמות	(12.1)	(10.2)	(14.3)
מחיקות חשבונאיות נטו	13.9	10.8	14.9
שיעור המחיקות נטו מיתרת האשראי לסוף תקופה*	1.2%	1.2%	1.2%

* במונחים שנתיים אפקטיביים

טבלה 34 - התפתחות ביצועי הלוואות צרכניות סולו ומדדי ביצוע עיקריים:

	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום				
	30/09/2022	30/06/2022	31/03/2022	31/12/2021	30/09/2021
ביצועים במהלך התקופה (במיליוני ש"ח)	339	195	267	139	150
שיעור ביצוע לפי תקופה מקורית של הלוואה					
עד 6 שנים	49%	62%	72%	83%	85%
מעל 6 שנים	51%	38%	28%	17%	15%
תקופת הלוואה ממוצעת (בשנים)	6.8	6.1	5.9	5.5	5.6
שיעור ביצוע לפי סכומי הלוואות (באלפי ש"ח)					
עד 50	28%	30%	30%	42%	38%
בין 50 ל 60	8%	9%	8%	8%	8%
בין 60 ל 70	6%	13%	16%	13%	9%
בין 70 ל 80	10%	5%	7%	8%	7%
מעל 80	48%	43%	39%	29%	37%
סכום הלוואה ממוצע (באלפי ש"ח)	57	55	56	44	45

* להסבר אודות השינויים ברבעון ראה להלן בפרק מאפייני תיק האשראי ללקוחות הלוואות צרכניות סולו של הבנק.

מאפייני תיק האשראי הלוואות צרכניות סולו של הבנק

הלוואות צרכניות סולו ניתנות ללקוחות פרטיים, תושבי ישראל המבקשים לקבל אשראי לכל מטרה, לתקופה קצובה. עיקר האשראי ניתן, ללקוחות שמנהלים את חשבון העו"ש שלהם בבנק אחר, באמצעות ערוצים דיגיטליים ומוקדים, נקודות מכירה או באמצעות סניפי הבנק. לקוחות אלו מדורגים על פי מודל החיתום ביום מתן ההלוואה בבנק. מערכת חיתום האשראי כוללת את כללי מדיניות האשראי ואת מודל הדירוג ועל בסיסם מתקבלת המלצה לאישור האשראי. החל מעליית מאגר האשראי לאוויר, הבנק מסתמך בנוסף לאמור לעיל, גם על המידע המתקבל מהמאגר דרך לשכות האשראי ודירוג האשראי של הלשכות. בתחילת הרבעון השלישי לשנת 2022 השיק הבנק מודל חיתום חדש (כחלק ממערך החיתום שלו) מבוסס לימוד מכונה (MACHINE LEARNING) המסתמך על שורה של פרמטרים, ביניהם דירוג לשכת האשראי, יחס ההחזר, ההכנסה ועוד. בהסתמך על דירוג הלקוח, קובעת טבלת ההחלטה שערכיה נקבעו על פי מדיניות הבנק ותאבון הסיכון שאושר על ידי הדירקטוריון, את שיעור הריבית של הלקוח ואת תקופת הפירעון של ההלוואה. מודל החיתום מאפשר לבנק לשפר את הצעת הערך ללקוחות, ולעקוב אחר דירוג הלקוח גם לאחר מתן ההלוואה. הפעילות מאופיינת בפיזור רב של לקוחות אשר לכל אחד מהם ניתן אשראי בסכום נמוך יחסית ולכן אין לבנק תלות מהותית בלקוח בודד. מערך החיתום החדש של הבנק כמו גם מודל הדירוג נתונים למהלכי בקרה שוטפים ומקיפים. כחלק מתהליכים אלה מחשב הבנק את שיעור הכשל הכלכלי, PD, ואת שיעור ההפסד בהינתן כשל, LGD (שיעור אי הגבייה) ומשתמש בהם כדי לחשב את ההפרשה הצפויה (ההפרשה הכלכלית) בביצועים החדשים, בהסתמך על סולם הדירוג של המודל החדש, הבנוי מכ – 75 דירוגים שונים בסולם הדירוג.

במהלך שנת 2021, חלה ירידה בשיעור הכשל של התיק, שלוותה בשיפור ביכולות הגביה ושיפור זה נשמר גם בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2022. שיעור המחיקות הגיע במחצית הראשונה של שנת 2022 לכ – 1.1%, המרוחק באופן ניכר משיעור המחיקות בשנים טרום הקורונה, וכן, מרוחק מהסף שהוערך לשיעור המחיקות בתכנית העבודה לשנת 2022. ברבעון השלישי של השנה חלה עלייה בשיעור המחיקות ובשיעור ההפרשה הצפויה, כתוצאה מעלייה בשיעור חדלי הפירעון בתיק, החל מתחילת השנה. ניתוחי הבנק מלמדים כי מערך החיתום החדש מאפשר לבנק לצמצם פוטנציאל הנזק.

כחלק מהשקת המודל החדש כאמור לעיל, הותאמו ברבעון השלישי לשנת 2022 הצעות הערך ללקוחות על פי מדיניות הבנק כך שלקוחות איכותיים קיבלו הצעות אטרקטיביות בהיבטי שיעור ריבית ומח"מ, וההפך. לאור האמור גדל שיעור הביצוע להלוואות מעל 80 אלפי ש"ח לכ – 48% לעומת 43% ברבעון המקביל אשתקד וחלה עלייה בתקופת ההלוואה הממוצעת ל-6.8 שנים לעומת 6.1 שנים ברבעון הקודם.

חלקו של האשראי המדורג גבוה במודל הדירוג החדש עומד על כ – 27%, ושיעור המחיקות הצפוי ממנו בתום השנה דומה לשיעור המחיקות שנרשם בשלושת הרבעונים הראשונים של שנת 2022.

הלוואות צרכניות סולו ניתנות על בסיס ריבית הפריים ולפיכך חשופות לשינויים בריבית. עם זאת, התקופה הממוצעת של ההלוואה הינה 7 שנים וסכום ההחזר החודשי לרוב נמוך יחסית ולכן חשיפת הלקוח לגידול בתשלומים עקב העלאת ריבית הינה בסיכון נמוך יחסית.

הבנק מנהל מיזם למתן אשראי צרכני בנקודות מכירה קמעונאיות ובכך נותן מענה ללקוחות המבקשים לרכוש מוצרים במימון בנקאי באמצעים דיגיטליים. מהלך זה מאפשר לבנק להרחיב את בסיס הלקוחות שלו.

לפרטים בדבר יתרת החובות, לגביהם בוצעו שינויים בתנאים במסגרת ההתמודדות עם נגיף הקורונה, שלא סווגו כארגון מחדש של חוב בעייתי [ראה טבלה 21 בפרק זה](#).

פיקוח ומעקב אחר מאפייני הסיכון

בבנק מבוצעים תהליכי בקרה וניטור הסיכון המדווחים להנהלה ולדירקטוריון באופן שוטף וביניהם:

- (1) דיווח ממצאי בקרת חיתום וניהול האשראי. דיווח זה מתבצע על ידי יחידת בקרת אשראי בחטיבת הסיכונים (קו ההגנה השני). ממצאי הבקרות עולות לדיון וועדת הדירקטוריון לניהול סיכונים ודירקטוריון הבנק. חיתום וניהול האשראי. דיווח זה מתבצע על ידי יחידת בקרת אשראי בחטיבת הסיכונים (קו ההגנה השני). ממצאי הבקרות עולות לדיון וועדת הדירקטוריון לניהול סיכונים ודירקטוריון הבנק. בקרות והערכות סיכון בקשר עם תהליכי מתן האשראי מדווחות באמצעות מחלקת סיכונים תפעוליים בחטיבת הסיכונים וכן, על ידי יחידת הפיקוח בחטיבה הקמעונאית. בקרות בקשר עם ציות, איסור הלבנת הון וכן, הוגנות ואשראי יזום מדווחות באמצעות קצינת הציות של הבנק, וכן, על ידי יחידת הפיקוח בחטיבה הקמעונאית.
 - (2) מעקב ודיווח על שיעורי הפיגור וההפרשה מהפעילות, מעקב זה מתבצע בתנאי שגרה ובקיצון, באמצעות דוחות בקרה שוטפים וכן, על ידי מבחני קיצון המתבצעים ע"י הבנק.
 - (3) דיווח על מאפיינים ומגמות בתיק האשראי ועמידה בכל המגבלות שנקבעו במדיניות האשראי. דיווח זה מתבצע בחלקו ברמה היומית, עוקב אחר הביצועים בחיתום, ואחר דירוג החיתום של הלקוחות, ברמת ערוץ ביצוע. תוצאות העמידה בתאבון הסיכון (פרופיל הסיכון לנוכח תאבון הסיכון) וכן, תוצאות מבחני הקיצון, מוצגות במסמך הסיכונים הרבעוני של הבנק, העולה לאישור ההנהלה, הוועדה לניהול סיכונים ודירקטוריון הבנק.
- כאמור לעיל, מערך החיתום הצרכי המעודכן של הבנק מלווה בדוחות בקרה נוספים, על מנת להבטיח כי הביצועים השוטפים מתבצעים לפי מדיניות הבנק ובהתאם לשיעורי הכשל ותמהיל התיק שנקבעו ע"י מודל הדירוג החדש.

אשראי צרכי ללקוחות קיימים

למידע אודות התפלגות ביצוע אשראי צרכי ללקוחות קיימים לפי מאפייני סיכון שונים ראה דוחות כספיים לשנת 2021 (עמוד 78 – טבלה מספר 39).

מאפייני אשראי למימון הקמת פרויקטי נדל"ן

הפעילות בתחום בינוי ונדל"ן מיעדת ללווי פרויקטי בניה למגורים בישראל ומעניקה מעטפת מימון מלאה ללקוח הכוללת בעיקר מימון רכישת קרקעות והקמת פרויקטים למגורים, פרויקטים בתחום ההתחדשות העירונית, ההלוואות מזנין להשלמת חלק מההון העצמי לפרויקט וכן העמדת ערבויות לסוגיהן על פי צרכי העסקה. המימון להקמת פרויקטים למגורים, ניתן על פי רוב בשיטת הלווי בהתאם לצרכים הספציפיים של כל פרויקט ועל פי מאפייניו. בשיטת הלווי מופרד הפרויקט משאר פעילות הלקוח. לפרויקט נפתח חשבון ייעודי המשמש לצורכי הפרויקט בלבד ואילו מופקדים כספי התקבולים מרכזי יחידות הדיוור, ההון העצמי ואשראי הבנק. כספים אלו משמשים לביצוע הפרויקט ומשוחזרים לפי קצב התקדמות הבניה ע"פ דוחות מפקח מומחה. לבנק הסכמי שיתוף פעולה עם מספר חברות ביטוח למימון משותף של פרויקטים. במסגרת מימון פרויקט לבנייה מעמיד הבנק מסגרת אשראי כספי למימון הבניה, ערבויות ביצוע, ערבויות כספיות ובטוחות חוק מכר לרוכשים יחידות בפרויקט אשר על פי רוב, מונפקות על ידי חברת הביטוח השותפה במימון הפרויקט. המקרקעין והתקבולים משועבדים לטובת הבנק.

שיתוף הפעולה עם חברות הביטוח כאמור (להלן: "מודל האופרטור"), מייצר לבנק ניצול מיטבי של ההון והשאת הרווחיות, תוך פיזור סיכונים אשראי ועמידה במגבלות רגולטוריות נדרשות.

שיתוף הפעולה עם חברות הביטוח, כולל מספר סוגי אשראי או בטוחות המועמדים על ידי: העמדת בטוחות על פי חוק המכר; העמדת בטוחות לבעלי קרקע בעסקת קומבינציה ופינוי בינוי; ומתן אשראי כספי על פי מודל האופרטור.

מודל האופרטור בתחום הבניה והנדל"ן, מתבצע על פי העקרונות שלהלן:

הפרויקט נבחן ומאושר גם על-ידי מוסדות השותף הפיננסי; הביטוחנות בפרויקט הינם פרי-פסו, כאשר יחס החלוקה במקרה של מימוש הבטוחות נקבע מראש בין הבנק והשותף הפיננסי; יחס היקפי העמדת האשראי נשמר לאורך חיי הפרויקט. שחרור העודפים המתקבלים בגין הפרויקט ליזם, מבוצע על פי שיקול דעת הבנק על פי נסח שחרור עודפים המאושרת על-ידי הבנק והנכללת בהסכם שיתוף הפעולה.

ניהול הפרויקט על פי מודל זה, מבוצע על-ידי הבנק לפי שיקול דעתו ועל פי סטנדרטים בנקאיים מקובלים; דוחות המעקב בפרויקט מועברים על-ידי המפקח לבנק ולגוף הנוסף, כאשר הבנק מדווח לגוף הנוסף על אירועים חריגים בפרויקט.

תיק האשראי של הבנק מפוזר ולבנק אין תלות בלקוח בודד או בקבוצת לקוחות מצומצמת. יתרת האשראי של לקוחות הבנק אינה משיקה למגבלת לווה בודד הרגולטורית. פיזור התיק מתאפשר גם באמצעות שיתוף פעולה אסטרטגי של הבנק עם חברות ביטוח במתן אשראי כספי (מודל האופרטור) ובהנפקת פוליסות על פי חוק המכר (דירות) כאמור לעיל. הבנק מפעיל מנגנון לקביעת היקף ההון העצמי הנדרש בפרויקטים, הנגזר מקצב הביצוע והמכירות בפרויקט. המנגנון האמור מתמרץ הקדמת מכירות בפרויקטים ולפיכך מפחית את רמת הסיכון בפרויקטים.

הבנק מממן את הפרויקטים החל משלב רכישת הקרקע, דרך שלבי הבנייה השונים. ככלל, האשראי למימון קרקעות ניתן עבור קרקעות הזמינות לבנייה עד 24 חודש מיום מימון הקרקע. נכון ליום 30 בספטמבר, 2022 האשראי שניתן לפרויקטים שנמצאים בשלב קרקע מהווה 39% במונחי חבות מתיק הנדל"ן של הבנק. הבנק מנהל נכון ליום 30 בספטמבר, 2022 סך של 254 פרויקטים בהיקף כולל של כ-11 אלפי יחידות דיור, מהם בכ-116 פרויקטים הפעילות, לרבות היקפי המימון, בשיתוף פעולה עם גופים מוסדיים. כמו כן, היקף התיק המנוהל הינו כ-10.5 מיליארדי ש"ח, מזה כ-1.8 מיליארדי ש"ח באחריות הבנק והיתרה באחריות הגופים המוסדיים. נכון ליום 30 בספטמבר, 2022 האשראי שניתן לפרויקטים בבניה פעילה באזור מרכז הארץ מהווה 45% במונחי היקפי אשראי מתיק הנדל"ן של הבנק, 14% בירושלים רבתי ו-42% בשאר הארץ.

במהלך תקופת הדוח חל שינוי בהיקף ובתמהיל החשיפות בעיקר כתוצאה מגידול בביצועי אשראי למטרת רכישת קרקעות המיועדות לפרויקטי נדל"ן למגורים כמפורט בנתוני טבלה 36 להלן. הבנק ערך ניתוח מעמיק של האשראי למימון הקמת פרויקטי נדל"ן לפי שלבי הביצוע והסגנונים השונים ברמה פרטנית ובתרחיש של הרעה בשוק הנדל"ן.

[לפרטים נוספים ראה טבלה 11 בפרק 2.3.](#)

התפלגות סיכון אשראי וחובות בעייתיים בענף ביני ונדל"ן - בינו:

טבלה 35 – התפלגות סיכון אשראי וחובות בעייתיים בענף ביני ונדל"ן - בינו (במיליוני שקלים):

שיעור שינוי	ליום 31 בדצמבר 2021					ליום 30 בספטמבר 2022				
	מזה: אשראי	סך הכל	מסגרות לא	אשראי	מזה: אשראי	סך הכל	מסגרות לא	אשראי	מזה: אשראי	סך הכל
בסיכון האשראי	אשראי	אשראי	מנוצלות	ערביות	אשראי	אשראי	מנוצלות	ערביות	אשראי	אשראי
במיליוני ש"ח										
%										
										אשראי לרכישת קרקעות לבנייה
56%	-	289.2	45.9	50.9	192.4	-	452.0	50.5	26.0	375.5
										ליווי פרויקטים למגורים
(17%)	3.4	1,021.4	308.9	255.4	457.1	9.8	851.3	246.2	176.1	429.0
(6%)	-	306.1	122.7	1.0	182.4	-	288.5	97.3	0.4	190.8
44%	0.1	64.9	17.3	0.6	47.0	0.2	93.3	51.4	-	41.9
0%	3.5	1,681.6	494.8	307.9	878.9	10.0	1,685.1	445.4	202.5	1,037.2
										סך הכל

נכון ליום 30 בספטמבר 2022, סך סיכון האשראי לתחום הבינו נותר ללא שינוי ביחס ליום 31 בדצמבר, 2021. יתרת האשראי לציבור בתחום פעילות בנדל"ן, הניתן למטרות עסקיות בשעבוד דירות ונכסים מסחריים, גדלה בשיעור של כ-42% ביחס ליום 31 בדצמבר 2021. עיקר הגידול נובע מהצמיחה של שוק הנדל"ן והמשכנתאות.

[לפרטים נוספים ראה טבלה 11-התפתחות תיק האשראי.](#)

להערכתנו יתרת ההפרשה הקבוצתית הקיימת נכון ליום 30 בספטמבר, 2022 תוך שימוש בהתאמות האיכותיות, מכסה את ההפסד הצפוי.

לעניין השפעת ההוראה של הפיקוח על הבנקים בנושא "עדכון הוראה 203 – מדידה והלימון הון – הגישה הסטנדרטית – סיכון אשראי" במסגרתו נקבע כי יש לשקלל משקל סיכון של 150% על הלוואות המיועדות לרכישת קרקע למטרות פיתוח או בנייה, בשיעור העולה על 80% משווי הנכס הנרכש (LTV).

השפעת ההוראה על הבנק אינה מהותית, לפרטים נוספים [ראה בביאור 10 לדוחות הכספיים.](#)

חשיפות עיקריות למדינות זרות (על בסיס מאוחד)⁽¹⁾

חלק א – מידע בדבר סך כל החשיפות למדינות זרות ובדבר חשיפות למדינות שסך סכום החשיפה לכל אחת מהן הוא מעל 1 מסך נכסי המאוחד או מעל 20 מההון, לפי הנמוך מבניהם:
טבלה 36 – חשיפות עיקריות למדינות זרות (במיליוני שקלים)⁽²⁾:

יתרה ליום 30 בספטמבר 2022			
המדינה	חשיפה מאזנית ⁽²⁾	חשיפה חוץ מאזנית ⁽³⁾⁽⁴⁾	סך הכל
ארצות הברית	320.3	-	320.3
אחרות	80.8	-	80.8
סך כל החשיפות למדינות זרות	401.1	-	401.1
מזה: סך החשיפות למדינות ה-PIGS ⁽⁴⁾	0.5	-	0.5
מזה: סך החשיפות למדינות ה-LDC ⁽⁵⁾	0.2	-	0.2
מזה: סך החשיפות למדינות עם בעיות נזילות	3.2	-	3.2
יתרה ליום 30 בספטמבר 2021			
ארצות הברית	118.2	17.3	135.5
אחרות	129.6	2.0	131.6
סך כל החשיפות למדינות זרות	247.8	19.3	267.1
מזה: סך החשיפות למדינות ה-PIGS ⁽⁴⁾	0.6	-	0.6
מזה: סך החשיפות למדינות ה-LDC ⁽⁵⁾	0.6	-	0.6
מזה: סך החשיפות למדינות עם בעיות נזילות	3.6	-	3.6
יתרה ליום 31 בדצמבר 2021			
ארצות הברית	199.9	11.3	211.2
אחרות	149.3	-	149.3
סך כל החשיפות למדינות זרות	349.2	11.3	360.5
מזה: סך החשיפות למדינות ה-PIGS ⁽⁴⁾	0.5	-	0.5
מזה: סך החשיפות למדינות ה-LDC ⁽⁵⁾	0.5	-	0.5
מזה: סך החשיפות למדינות עם בעיות נזילות	3.3	-	3.3

⁽¹⁾ על בסיס סיכון סופי, לאחר השפעת ערביות, בטחונות נזילים ונכדי אשראי.

⁽²⁾ סיכון אשראי מאזני חוץ מאזני, סיכון אשראי בעייתי וחובות פגומים מוצגים לפני השפעת ההפרשה להפסדי אשראי, ולפני השפעת בטחונות המותרים לניכוי לצורך חבות של לווה ושל קבוצת לווים.

⁽³⁾ סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מנבולות חבות של לווה.

⁽⁴⁾ החשיפה למדינות ה-PIGS כוללת את המדינות: פורטוגל, איטליה, יוון וספרד.

⁽⁵⁾ החשיפה למדינות ה-LDC (מדינות פחות מפותחות) כוללת את ליבריה בלבד.

⁽⁶⁾ לא קיים סיכון אשראי מאזני או חוץ מאזני בעייתי וכן לא קיימים חובות פגומים בחשיפות למדינות זרות.

חלק ב – המידע בדבר מדינות שסך החשיפה לכל אחת מהן הינו בין 0.75 לבין 1 מסך הנכסים המאוחד או בין 15 לבין 20 מההון אינו מהותי

חלק ג – החשיפה המאזנית למדינות זרות עם בעיות סכילות לתקופת הדיווח אינה מהותית

חשיפות⁽²⁾ אשראי למוסדות פיננסיים⁽³⁾ זרים

טבלה 37 – חשיפות אשראי למוסדות פיננסיים זרים (במיליוני שקלים):

סך חשיפת אשראי			
דרוג אשראי חיצוני ⁽⁴⁾	ליום 30 בספטמבר		
	2022	2021	ליום 31 בדצמבר 2021
AAA עד AA-	62	28	60
A+ עד A-	109	13	73
BBB עד -BBB	-	83	63
ללא דרוג	1	4	4
סך הכול חשיפה	172	128	200

1. פיקדונות ויתרות עו"ש במוסדות פיננסיים זרים, לבנק אין חשיפה לסיכון אשראי חוץ מאזני, במוסדות פיננסיים זרים.

2. לא קיימת חשיפה למוסדות פיננסיים אשר מסווגים כחוב פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת וכן לא קיימת הפרשה להפסדי אשראי, בגין מוסדות אלה.

3. מוסדות פיננסיים זרים הינם בנקים, חברות אחזקה של בנקים, בנקים להשקעות וברוקרים.

4. על פי חברת הדרוג S&P.

היתרות הנכללות בטבלה לעיל כוללות בעיקר מוסדות הפועלים בארה"ב, בלגיה ושווייץ.

הבנק קבע מגבלות על החשיפה המרבית המותרת למוסדות פיננסיים בחו"ל ומנהל מעקב שוטף על חוסנם של גופים אלה בהסתמך על דירוג החברות ונתוני שוק אחרים המעידים על מצבן הכלכלי.

הבנק מקיים ניטור שוטף של המוסדות הפיננסיים מולם הוא עובד ובמידת הצורך פועל לצמצום החשיפה מולם ככל שניתן. ככלל, רמת החשיפה של הבנק למוסדות פיננסיים זרים הינה מצומצמת למדי.

חשיפה לסיכונים סביבתיים, סיכונים אקלים וסיכונים מעבר ואופן ניהולם

הפעילות הנוכחית של הבנק מתמקדת בעיקר בלוחים מהמגזר הקמעונאי אשר להם חשיפה נמוכה לסיכון הסביבתי. כפועל יוצא חשיפת הבנק לסיכון זה אינה משמעותית. גם פעילות הבנק במתן אשראי בתחומי הבנייה, הנדל"ן ופעילות מסחרית לתאגידים ויחידים אינה חושפת את הבנק לסיכון סביבתי משמעותי בין היתר לאור הימנעות הבנק ממתן אשראי בענפים המועדים לזיהום הסביבה וקבלת אישורים מתאימים לפני מתן אשראי. פעילות זו מנוטרת ע"י הבנק ומדווחת באופן שוטף. דיווח על השפעת הסיכון הסביבתי על פעילות הבנק מוגש במסמך הסיכונים הרבעוני של הבנק. לפירוט נוסף, ראה דוח ESG באתר הבנק.

בהתאם להנחיות בנושא גילוי לציבור הנובעים משינויי אקלים שפורסמו לאחרונה על ידי מספר גופים בעולם, על התאגיד הבנקאי לבחון את הצורך להרחיב הגילוי בנושא זה בדוח הדירקטוריון וההנהלה ובדוח האחריות התאגידית כדי לשקף שינויים מהותיים בסיכונים הסביבתיים אליהם הבנק חשוף. הוראות החוזר ייושמו החל מהדוח הכספי לשנת 2021. ביום 22 בנובמבר, 2020, אומצה על-ידי דירקטוריון הבנק מדיניות ניהול סיכונים סביבתיים. עיקר חשיפתו של הבנק לסיכונים סביבתיים טמונה בפעילותו בתחום מתן האשראי ונכללת בחשיפה לסיכון אשראי. מדיניות זו עולה לאישור הדירקטוריון אחת לשנה. כפועל יוצא, חשיפת הבנק לסיכון זה היא נמוכה.

סך הכול מהמדיניות, נקבעו שלושה עקרונות בבחינת הסיכון הסביבתי הפוטנציאלי במתן אשראי:

- סיווג ענפי – שקלול החשיפה לסיכון סביבתי פוטנציאלי, בהתאם לענף הרלוונטי;
- סיווג קבוצות הלוחים – הבנק שואף להימנע ממתן אשראי ללקוחות אשר בפעילותם יכולים לחשוף את הבנק לסיכון סביבתי;
- סוג הבטוחה – הבנק שואף להימנע מהישענות על בטוחות המגלמות חשיפה לסיכון סביבתי.

כמו כן, כחלק מהמדיניות, הבנק סיגל לעצמו מדיניות הימנעות מחשיפה לסיכונים סביבתיים הבנויה משני שלבים:

- זיהוי הסיכון טרם ביצוע העסקה – הכולל וידוא המידע הנאסף;
- זיהוי הסיכון במהלך ניהול האשראי – במידה ונקבעו התניות לאשראי, על מנהלי האשראי לוודא עמידה בהתניות אלו לפני פתיחת שלב קרקע/בנייה לליווי הפרויקט/מתן אשראי.

דוגמא לעבודה לפי המדיניות במתן אשראי לסקטור הנדל"ן, כאשר רכיב הסיכון הפוטנציאלי העיקרי הוא זיהום הקרקע עליה מוקמים פרויקטים לבניה למגורים שהבנק מספק ליזמים שלהם, כלקוחות הבנק, שירותים בנקאיים. הבנק מנטר את הנושא בשני שלבים:

- שלב אישור העסקאות ביחידה לניתוח סיכונים אשראי – שלב הדורש בדיקת נאותות סביבתית, תסקיר סביבתי במידת הצורך, קביעת תנאים מתלים ועוד;
 - שלב מתן השירותים הבנקאיים ביחידת הבחינה – בחינה האם עמדו בתנאים המתלים והכנסתם לחוזה ההתקשרות.
- במקרים בהם קיים חשש לחשיפה לסיכון סביבתי, הבנק בוחן את העסקה ושוקל את צעדיו לאור החשיפה, והוא אינו מבצע עסקאות ליווי או מיזמים עד אשר הנושא נבדק. חטיבת הסיכונים באמצעות יחידת בקרת האשראי עורכת דו"ח רבעוני בנוגע לפרויקטים שלא אושרו עקב פוטנציאל לסיכון סביבתי. בתקופת הדיווח, הבנק או כל נושא משרה בו לא היו צד להליך משפטי או מנהלי מהותי בקשר עם איכות הסביבה.
- יוזמות בהיבטי איכות סביבה, אקלים ומעבר לכלכלה דלת פחמן מוצגות לעיל בפרק פעילויות מהותיות נוספות בהיבטי ESG ובדו"ח ה- ESG שבוצע על פי הנחיות בנק ישראל בשנה הנוכחית. כחלק מהנחיות אלה, עוקב הבנק אחר פרסומים של רשויות ורגולטורים שונים בתחום זה, כולל הנחיות וועדת באזל בקשר עם סיכון האקלים, ואחר התקדמות ביצוע מבחני הקיצון האקלימי של הבנק המרכזי האירופי.

סיכונים סליקה וסיכון צד נגדי

סיכון סליקה הוא הסיכון שצד נגדי לא יקיים את חלקו ולא יעביר לבנק במועד הקבוע לכך את הסכום הנדרש בעת סליקת עסקה. החשיפה לסיכון סליקה היא למשך זמן קצר ובדרך כלל היא תוך יומית. המקור העיקרי לחשיפת הבנק לסיכונים סליקה הינו סליקת עסקאות בנגזרים (OTC). הבנק אינו פועל מול לקוחותיו בנגזרות OTC, אלא במכשירים נגזרים הנסחרים בבורסות שונות, בהם סיכון הסליקה מזערי. הבנק חשוף לסיכונים סליקה בפעילותו עבור עצמו ואולם היקפי הפעילות הללו אינם מהותיים. בנוסף, לבנק חשיפה לסיכונים סליקה הנובעים ממסחר בניירות ערך זרים המתבצע מול ברוקרים באמצעות תהליכי סליקה שאינם במקביל לתשלום (Non-DVP - Non Delivery Versus Payment). היקף עסקאות אלו מזערי. לתיאור נרחב של מסגרת העבודה לניהול ובקרת ניהול סיכונים אשראי, ראה את דו"ח על הסיכונים – גילוי בהתאם לנדבך 3 ומידע נוסף על הסיכונים, וכן בדוח הכספי השנתי לשנת 2021.

3.2 סיכון שוק

סיכון השוק הוא הסיכון להפסד או ירידת-ערך הנובע משינוי בשווי כלכלי של מכשיר פיננסי או תיק מסוים או קבוצת תיקים וברמה הכוללת שינוי בשווי הכלכלי של הבנק, עקב שינויים במחירים, שערים, מרווחים ופרמטרים אחרים בשווקים.

התוצאות העסקיות השווי ההוגן של הנכסים, התחייבויות, ההון העצמי ותזרימי המזומנים חשופים לסיכונים שוק שמקורם בתנודתיות בשיעורי הריבית, בשער החליפין, במדד המחירים, במחירי ניירות ערך בארץ ובחו"ל ובמדדים כלכליים נוספים. בקבוצת סיכונים זו כלולים מספר סוגי סיכונים ספציפיים, המפורטים בהמשך והמונהלים בבנק באופן דומה, על בסיס מסגרת עבודה, מדיניות ומגבלות שקבע הדיקטוריון. כחלק מהאסטרטגיה הכוללת של הבנק לניהול רמת החשיפה לסיכונים שוק, מבצע הבנק בין היתר עסקאות במכשירים פיננסיים נגזרים כדי להקטין את החשיפה שלו לסיכונים אלו. פעילות הבנק במכשירים פיננסיים נגזרים הינה כמתווך, סוחר או כמשתמש סופי. לבנק מכשירים פיננסיים נגזרים כגון עסקאות עתידיות להחלפה בין מטבעות (Swap) וחוזים עתידיים להגנה על שער מטבע (Forward). העסקאות במכשירים הפיננסיים הנגזרים נרשמות לפי שווי הוגן ושינויים בשווי ההוגן נרשמים באופן שוטף בדוח רווח והפסד. כמו כן, לבנק חוזים שבפני עצמם אינם מכשירים נגזרים אך הם מכילים נגזרים משובצים. לתיאור נרחב של מסגרת העבודה לניהול ובקרת ניהול סיכונים שוק, ראה את דו"ח על הסיכונים – גילוי בהתאם לנדבך 3 ומידע נוסף על הסיכונים וכן בדוח הכספי השנתי לשנת 2021.

הבנק מכמת את סיכוני השוק גם על פי מתודולוגית הערך הנתון לסיכון - VaR.

ה-VaR אומד את ההפסד המקסימלי הצפוי לבנק בשל התממשות סיכוני השוק בתקופת זמן נתונה וברמת בטחון סטטיסטית קבועה מראש על פי תנאי השוק שנצפו בעבר. החישוב בבנק מבוצע אחת לחודש על כלל התיק, לתקופת החזקה של 10 ימים וברמת מובהקות של 99 ולתקופות זמן היסטוריות שונות. הבנק מודד את הסיכון הכולל שלו באמצעות VaR לתיק הכולל (בנקאי ונוסטרו) ולתיק למסחר בנפרד בתדירות יומית. ערך ה- VaR של הבנק שומר על רמה נמוכה יחסית למגבלה שנקבעה, כאשר גם המגבלה שקבע הדירקטוריון היא נמוכה ועומדת על 4% מהון רובד 1. בנוסף לניהול ובקרה באמצעות מודל ה-VaR, משתמש הבנק גם במודלים אחרים לכימות הסיכונים, עם דגש על מודלים המשמשים לאמידת הסיכון בעת קיצון. במדיניות הבנק לשנת 2022 בוצע שינוי בתאבון הסיכון והוא נקבע בהסתמך בין היתר, על תרחישים שונים לתזוזות בגורמי הסיכון של הבנק בתיקים השונים. לתרחישים אלה שנקבעו למצב שגרה ולמצב קיצון, יכולת להתמודד עם המגבלות של מודל ה- VaR, הנובעות מההסתמכות שלו על הקשרים בין גורמי הסיכון בתיק הבנק (הקורלציות) והיכולת המוגבלת של המודל להתמודד עם אירועי קיצון. הסיכון הנמדד על-ידי VaR מתייחס לנזק הפוטנציאלי מהחזקת הפוזיציות המאזנית והוחץ מאזנית ובכלל זה הפוזיציות של התיק למסחר החשופות לסיכוני שוק. הבנק מבצע תהליך Back-Testing לתוצאות ה-VaR. תוצאות ה- Back-Testing במהלך התקופה היו תקינות.

במהלך הרבעון האחרון חלה עלייה בערך ה- VaR כתוצאה מתנודתיות השווקים ושינוי בפוזיצית הבנק. למרות העלייה, ערך ה- VaR לסוף הרבעון, וכן, במהלכו כמו גם ערכו המקסימלי מתחילת השנה, נמצא במרחק סביר מהמגבלה. ראה [טבלה מספר 38](#).

טבלה 38 - אומדן ה-VaR (במיליוני שקלים):

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר				
2021		2022		
ערך מקסימלי במהלך השנה	סוף תקופת הדיווח	ערך מקסימלי במהלך השנה	סוף תקופת הדיווח	
במיליוני ש"ח				
20.6	20.2	32.0	27.7	חשיפה בפועל
25.0	25.0	45.0	45.0	מגבלת הבנק

⁽¹⁾ מגבלת ה-VaR של הבנק עודכנה בשנת 2022 לערך המהווה כ-4% מהון רובד 1 של הבנק, בהתאם להון רובד 1 של הבנק בתחילת שנת הדיווח.

מדיניות גידור ו/או הפחתת סיכונים

מדיניות ניהול הסיכונים הפיננסיים של הבנק מבוססת על ניהול החשיפות לסיכוני שוק ונזילות על-ידי קביעת מגבלות כמותיות התואמות את תאבון הסיכון של הבנק. האמצעים בהם נעשה שימוש לצורך העמידה במגבלות כוללים בין השאר: קנייה ומכירה של ניירות ערך סחירים (בעיקר אגרות חוב של ממשלת ישראל), גיוס של פיקדונות לא סחירים (מלקוחות פרטיים ומוסדיים), גיוס פיקדונות סחירים ופעילות במכשירים פיננסיים נגזרים.

סיכון הריבית

סיכון הריבית נובע מההבדל שבין רגישות הנכסים לשינויים בשיעורי הריבית לבין רגישות זו של ההתחייבויות הנובע מהפער בין מועדי הפירעון ומועדי שינוי הריבית של הנכסים וההתחייבויות בכל אחד מהמגזרים. שינויים אלה עלולים לפגוע ברווחיות ו/או להביא לשחיקת ההון של הבנק. פעילות הבנק כמתווך פיננסי יוצרת חשיפה לסיכון זה והבנק פועל להקטנתה. החשיפה העיקרית של הבנק היא במגזר השקלי הלא צמוד בשל הגידול בהיקף הפעילות בתחום האשראי עקב הוראות בנק ישראל שמגבילות את היקף ההלוואות לדיור בריבית משותנה ובתיק הנוסטרו. חשיפה קיימת גם במגזר הצמוד למדד, שכן במגזר זה מרבית הנכסים וההתחייבויות הם בריבית קבועה לטווח ארוך.

הבנק מנהל מעקב אחר מדדים מקובלים לאמידת סיכון הריבית של ההלוואות כנגד הפיקדונות, במטרה להתאים את ההשפעה של שינוי אפשרי בשיעורי הריבית על שווי התזרים הפיננסי הנקי שלו לתיאבון הסיכון של הבנק. בין כלים אלו נמדדים פערי מח"מ, מבוצע כימות באמצעות VaR ונאמדת החשיפה במגוון של תרחישים. כמו כן, עוקב הבנק אחר היקף הפירעונות המוקדמים בהלוואות (בעיקר, הלוואות המשכנתא להן תקופת פירעון ארוכה יותר מאשר לתיקי האשראי האחרים של הבנק), להם השפעה מהותית על המח"מ האפקטיבי. ערכי מדדי סיכון הריבית נמוכים יחסית להון רובד 1 של הבנק, עומדים בתאבון הסיכון שקבע הדירקטוריון, ומעידים על רמה נמוכה של סיכון ריבית. טבלה 41 מלמדת כי עיקר חשיפת הבנק המשפיעה על הכנסות הריבית שלו נובעת מהתיק הבנקאי, וזאת, בגין חשיפות נמוכות יחסית בתיק למסחר. יודגש עוד כי החשיפה לשינוי בהכנסות ריבית הוגבלה על ידי תאבון סיכון שקבע הדירקטוריון במונחי הון רובד 1. [טבלה מספר 40](#) מלמדת על רגישות נמוכה יחסית של השווי ההוגן לשינוי בשיעורי הריבית, רחוק מהמגבלות שנקבעו בבנק. [טבלה מספר 41](#) מציגה עלייה בהכנסות הריבית כתוצאה מעליית הריבית, אולם בצורה מתונה יותר יחסית לרבעון הקודם. חלק לא מבוטל משינוי זה נובע משינוי שביצע הבנק בהנחות המודל המשמש לחישוב הכנסות הריבית. עדיין, לעליית הריבית והמשך המגמה של עליית הריבית ישנה השפעה חיובית על הכנסות הריבית נטו של הבנק. מדיניות הבנק, בניהול החשיפה לסיכון ריבית, נקבעת בהתחשב בצפיפות להתפתחות בשיעורי הריבית השונים, תוך בחינת העלויות לצמצום החשיפה לסיכון זה ובהתחשב באומדן שיעור הפירעון המוקדם בהלוואות ובגורמים המשפיעים עליו. ההערכה של שיעור הפירעון המוקדם מתבצעת על סמך נתוני העבר ועל בסיס הנחות הבנק על מספר גורמים המשפיעים על שיעור זה ובהם בעיקר שיעור הריבית. הנחת הפירעון המוקדם של ההלוואות משמשת במגזר הצמוד למדד לצורך חישוב פערי המח"מ והחשיפה לסיכון ריבית. ברבעון האחרון חלה ירידה בשיעור הפירעונות בפעילות המשכנתאות.

להערכת הבנק, בהתחשב בהיקף הפירעונות המוקדמים בשנים האחרונות ובחשיפות בכל מגזרי ההצמדה, החשיפה לסיכון כתוצאה משינוי לא צפוי של 1 נקודת האחוז בשיעור הריביות נמוכה וזאת יחסית לשווי התזרים הנקי המהווה של הבנק. הערכה זו של הבנק הינה "מידע צופה פני עתיד" העשויה להתממש באופן שונה מכפי שנצפה לאור העובדה כי היא מבוססת על היקף הפירעונות המוקדמים בשנים האחרונות והחשיפות בכל מגזרי ההצמדה וייתכן כי היקף הפירעונות בפועל בעתיד, יהיה שונה. בנוסף, יש להביא בחשבון את מגמת עליית הריבית שלא חווינו בשנים האחרונות, שיש לה השפעה על שיעור הפירעונות והמחזורים בתיק המשכנתאות.

מידע כמותי על סיכון ריבית – ניתוח רגישות

טבלה 39 - שווי הוגן מתואם של המכשירים הפיננסיים של הבנק וחברות מאוחדות שלו (במיליוני שקלים):

יתרה ליום 31 בדצמבר 2021			יתרה ליום 30 בספטמבר 2021			יתרה ליום 30 בספטמבר 2022		
שקל	מט"ח	סך הכול	שקל	מט"ח	סך הכול	שקל	מט"ח	סך הכול
737.1	(2.2)	734.9	763.4	18.1	781.5	1,015.8	(9.4)	1,006.4
726.4	(11.6)	714.8	752.7	8.3	761.0	1,032.7	(18.6)	1,014.1

(1) שווי הוגן נטו של המכשירים הפיננסיים, למעט פריטים לא כספיים ולאחר השפעת התחייבויות לזכויות עובדים וייחוס לתקופות של פיקדונות לפי דרישה.

לפרטים נוספים ראה [ביאור 16א' לדוחות הכספיים](#).

טבלה 40 - השפעת תרחישים של שינויים בשיעורי הריבית על שווי הוגן נטו מתואם⁽¹⁾ על הבנק וחברות מאוחדות שלו (במיליוני שקלים):

ליום 30 בספטמבר 2022			ליום 30 בספטמבר 2021			ליום 31 בדצמבר 2021		
שקל	מט"ח	סך	שקל	מט"ח	סך	שקל	מט"ח	סך
במיליוני ש"ח			במיליוני ש"ח			במיליוני ש"ח		
גידול מיידי מקביל של נקודת אחוז אחד	(22.2)	(3.9)	(26.1)	-	(15.5)	7.5	(1.2)	6.3
גידול מיידי מקביל של 0.1 נקודת אחוז	(2.6)	(0.4)	(3.0)	0.2	(1.8)	0.4	(0.1)	0.3
קיטון מיידי מקביל של נקודת אחוז אחד	30.1	4.3	34.5	-	25.6	(0.2)	1.2	1.0
התללה ⁽²⁾	(48.6)	(2.8)	(51.4)	(0.4)	(63.2)	(57.8)	(0.5)	(58.3)
השטחה ⁽³⁾	44.5	2.0	46.5	0.4	60.4	60.0	0.2	60.2
עליית ריבית בטווח הקצר	29.7	-	29.7	0.3	44.2	52.3	(0.2)	52.1
ירידת ריבית בטווח הקצר	(24.6)	-	(24.7)	(0.3)	(36.6)	(43.3)	0.2	(43.1)

⁽¹⁾ שווי הוגן נטו של המכשירים הפיננסיים, למעט פריטים לא כספיים ולאחר השפעת התחייבות לזכויות עובדים וייחוס לתקופות של פיקדונות לפי דרישה.

⁽²⁾ התללה – ירידה בריבית בטווח הקצר ועלייה בריבית בטווח הארוך.

⁽³⁾ השטחה – עלייה בריבית בטווח הקצר וירידה בריבית בטווח הארוך.

טבלה 41 - השפעת תרחישים של שינויים בשיעורי הריבית על הכנסות ריבית נטו ועל הכנסות מימון שאינן מריבית (במיליוני שקלים):

31 בדצמבר 2021			30 בספטמבר 2021			30 בספטמבר 2022		
הכנסות			הכנסות			הכנסות		
הכנסות	מימון		הכנסות	מימון		הכנסות	מימון	
ריבית,	שאינן	סך	ריבית,	שאינן	סך	ריבית,	שאינן	סך
נטו	מריבית	הכול	נטו	מריבית	הכול	נטו	מריבית	הכול
שינויים מקבילים								
עלייה במקביל של 1%	18.7	4.7	23.3	3.3	53.7	65.1	(2.3)	62.8
מזה: תיק בנקאי	18.7	(1.2)	17.5	(1.3)	53.7	65.1	(1.3)	63.8

לפירוט נוסף אודות ההנחות שישמשו לחישוב השווי ההוגן של ראה [ביאור 16א לזוחות הכספיים](#).

סיכון שער חליפין וסיכון אינפלציה

החשיפה לסיכון הבסיס, המתבטאת בהפסד שעלול להתרחש, משינויים במדד המחירים ובשער החליפין. המדיניות של הבנק לנהל את הסיכונים מחשיפת הבסיס באופן מבוקר ובהתאם להתפתחויות בשווקים הפיננסיים. במסגרת ניהול סיכונים השוק, הבנק מנהל באופן שוטף את הפוזיציות במגזרי ההצמדה הצמוד והמט"ח באמצעות מגוון הכלים הפיננסיים שלרשותו, זאת תוך התחשבות בשינויים החלים בנתונים כלכליים רלוונטיים ובקרה שוטפת על הסיכונים הנובעים מחשיפה זו. כדי להגביל את החשיפה לסיכון זה, קבע דירקטוריון הבנק את שיעוריה המרביים של החשיפה. המגבלות נקבעו תוך שמירה על גמישות הבנק ויכולתו לשנות את הפוזיציות השונות בתקופה קצרה בהתאם לתחזיות הכלכליות. חישוב העודף (גרעון) כולל השפעה של נגזרים. לאור מגמת העלייה בשיעור האינפלציה שומר הבנק על חשיפה במגזר צמוד המדד, שהיא גבוהה יחסית לעבר. עם זאת, החשיפה רחוקה ממגבלת הדירקטוריון, בין היתר, בגין אי הוודאות שעדיין קיימת בנוגע להתפתחות האינפלציה. [ראה טבלה מספר 42](#).

טבלה 42 - מגבלות על שיעורי החשיפה בכל מגזר הצמדה כפי שקבע הדירקטוריון (שאיננה בהכרח החשיפה המשפיעה על חשבון רווח והפסד). המגבלות הינן על סכומי העודף (הגרעון) של הנכסים על ההתחייבויות בכל מגזר (במיליוני שקלים):

מגבלה 2022	חשיפה בפועל ליום 30 בספטמבר 2022
צמוד (אחוז מהון רובד 1)	55%
במט"ח ובהצמדה למט"ח	10 +/- מיליוני דולר
	28.0%
	0.6 מיליוני דולר

הבנק מודד את הפוזיציות שלו בבסיסי ההצמדה השונים מדי יום באמצעות מערכת המידע שלו. מידע זה מדווח ליחידות האחראיות על ניהול רווח הפוזיציה והתאמתה למגבלות החלות עליה. המידע בדבר גובה הפוזיציות מדווח רווח באופן שוטף בישיבות של הוועדה לניהול נכסים והתחייבויות, ובישיבות של פורומים אחרים הפעילים בניהול סיכונים.

טבלה 43 - ריכוז בסיסי ההצמדה של הבנק ליום 30 בספטמבר 2022 (במיליוני שקלים):

ליום 30 בספטמבר 2022					
נכסים	מטבע ישראלי			מטבע חוץ	
	צמוד למדד			פריטים שאינם	
	לא צמוד	המחירים	דולר של ארה"ב	אחר	כספיים
סך הכל	סך הכל	סך הכל	סך הכל	סך הכל	סך הכל
נכסים	13,190.3	3,902.6	657.3	305.2	377.3
התחייבויות	12,847.0	3,250.4	610.2	419.6	64.9
מכשירים נגזרים	242.1	(305.5)	(50.8)	114.2	-
סך הכל כללי	585.4	346.7	(3.7)	(0.2)	312.4
					1,240.6

טבלה 44 - ההשפעה על הון הבנק לפני השפעת המס בעקבות שינויים תאורטיים במדד המחירים לצרכן⁽³⁾⁽²⁾⁽¹⁾ (במיליוני שקלים):

השפעה חיובית מקסימלית של	השפעה שלילית מקסימלית של	השפעת התרחיש ליום 30 בספטמבר 2022	השפעת התרחיש בחודשים הראשונים של 2022
התרחיש בתשעת החודשים הראשונים של 2022	התרחיש בתשעת החודשים הראשונים של 2022	התרחיש בתשעת החודשים הראשונים של 2022	התרחיש בתשעת החודשים הראשונים של 2022
עלייה של 3% במדד	12.0	19.3	-
ירידה של 3% במדד	(12.0)	-	(19.3)

⁽¹⁾ נמדד לפי יום פרסום המדד בחודשים יולי עד ספטמבר 2022.

⁽²⁾ ליום 30 בספטמבר 2022 אין השפעת תכניות חסכון עם רצפת הצמדה למדד אשר גבוהה מהמדד בפועל.

⁽³⁾ כולל השפעת תכניות חסכון עם רצפת הצמדה למדד אשר ליום 30 בספטמבר 2022 נמוכה מהמדד בפועל בסכום של כ-131.4 מיליוני ש"ח.

הבנק פועל רק במטבעות מרכזיים ובהיקפים מידתיים ביחס להון הפיננסי.

מדיניות הבנק היא להימנע ככל האפשר מחשיפה לסיכונים שער החליפין בין מטבעות החוץ השונים. החשיפה הבין-מטבעית מנוהלת במסגרת מצומצמת ובגבולות שאושרו על-ידי דירקטוריון הבנק. השפעת יחסי גידור ועסקאות במכשירים נגזרים על החשיפה לשינויים בשער מט"ח ומטבע אינה מהותית.

טבלה 45 - רגישות הון הבנק לשינויים בשערי מטבע במיליוני ש"ח (השינוי התיאורטי בשווי הכלכלי כתוצאה מהתרחיש, כאשר תרחיש התחזקות פירושו התחזקות המטבע הנדון כנגד השקל):

מינום שנת 2022		מקסימום שנת 2022		ליום 30 בספטמבר 2022		תרחיש
דולר ארה"ב	אחר	דולר ארה"ב	אחר	דולר ארה"ב	אחר	
(0.4)	0.5	7.3	1.3	0.5	1.0	התחזקות של 10%
(7.3)	(1.3)	(0.4)	(0.5)	(0.5)	(1.0)	החלשות של 10%

במהלך התקופה המדווחת ההשפעה של שינוי בשער החליפין על השווי ההוגן אינה מהותית מאחר והבנק אינו מנהל חשיפות משמעותיות במגזר המט"ח (הפעילות בכל אחד ממטבעות חוץ, בנפרד, אינו עולה על 5% מסך המאזן). יחד עם זאת, מוצג ניתוח רגישות השווי הכלכלי של הבנק לשינויים בשערי חליפין, בטבלה לעיל, המבוסס על שערך במערכת לניהול סיכונים, תוך שימוש במודלים מקובלים לשערך כל מכשיר, ובשערים היציגים כשער הבסיס. לצורך החישוב משוערך מחדש התיק המנוהל במטבע חוץ, הכולל פעילות בנקאית כמו: משכנתאות, הלוואות, פיקדונות ופעילות בניירות ערך זרים (רכיב האופציות בתיק אינו מהותי ומכאן שגם שינוי בשער החליפין אינו משפיע באופן מהותי על השווי הכלכלי של הבנק), בשער חליפין המשקף עליה/ירידה בשיעור המוצג, ללא הנחות נוספות. לפרטים נוספים אודות בסיסי ההצמדה השונים, ראה [ביאור 14 לדוחות הכספיים](#).

סיכון מחיר מניות וקרנות חוב

במסגרת מדיניות הסיכונים הפיננסיים (סיכוני שוק), הבנק קבע מסגרת מצומצמת של 50 מיליוני ש"ח להשקעה בקרנות סל על מדדי מניות ומניות בחו"ל. יתרת ההשקעה ליום 30 בספטמבר 2022 (בתיק למסחר ובתיק הזמין) הסתכמה ב-13.3 מיליוני ש"ח, בהשוואה ל-13.9 מיליוני ש"ח ליום 31 בדצמבר 2021. כמו כן, הבנק קבע מסגרת לקרנות חוב של 150 מיליוני ש"ח, ויתרת ההשקעה בקרנות חוב המתמחות בעיקר בהלוואות בכירות בתחום הנדל"ן בחו"ל ליום 30 בספטמבר 2022 (בתיק למסחר ובתיק הזמין) הסתכמה ב-80.2 מיליוני ש"ח, בהשוואה ל-81.8 מיליוני ש"ח ליום 31 בדצמבר 2021. לתיאור נרחב של מסגרת העבודה לניהול ובקרת ניהול סיכוני שוק, ראה את דו"ח על הסיכונים – גילוי בהתאם לנדבך 3 ומידע נוסף על הסיכונים וכן בדוח הכספי השנתי לשנת 2021.

3.3 סיכון נזילות ומימון

סיכון הנזילות

"נזילות" מוגדרת כיכולתו של התאגיד לממן גידול בנכסים ולעמוד בפירעון התחייבויותיו. סיכון הנזילות הינו הסיכון לפגיעה בהון וביציבותו הנובע מאי יכולת התאגיד לספק את צרכי נזילותו בשל אי-וודאות לגבי זמינות המקורות והיכולת לגייסם. החשיפה נובעת ממתן הלוואות לזמן ארוך (אף אם ניתנו בריבית משתנה) הממומנות על-ידי מקורות לטווח קצר. הבנק חשוף לסיכונים נזילות ולחשש מפני האטה ביכולת הגיוס, בין היתר, של חוב סחיר או ממוסדיים עקב שינויים בשוק, שינויי חקיקה ו/או שינויים בטעמי המפקידים. במטרה להתמודד עם סיכון זה מפעיל הבנק מזה שנים מדיניות של הרחבת בסיס המפקידים והקטנת ההישענות על מפקידים גדולים, ובפרט התמקדות בגיוס פיקדונות ממשקי בית. בנוסף לכך מושם דגש על שמירה של רמת נזילות גבוהה, כפי שהיא באה לידי ביטוי בהיקף נכסים נזילים זמינים, ובפערי תזרים בין פירעון הנכסים להתחייבויות. לאופי האשראי והמפקידים, לשיעורי הפירעונות המוקדמים במגזרי ההצמדה השונים וכן למידת המחזור של הפיקדונות קצרי המועד יש השפעה מהותית על אומדן החשיפה לסיכון זה. לפרטים אודות פיקדונות הציבור ראה [ביאור 8 לדוחות הכספיים](#).

יחס נזילות מזערי

הבנק בוחן את מצב הנזילות שלו מידי יום באמצעות מודל יחס נזילות המזערי שהינו היחס בין כרית הנזילות לבין התזרים הפוטנציאלי היוצא נטו בתרחיש קיצון. לצורך המודל אסף הבנק נתונים על שיעור הפירעונות המוקדמים והשוטפים, על עיתוים ועל שיעור המחזור של הפיקדונות והחסכונות. יחס הנזילות המזערי נבחן בארבעה תרחישים: תרחיש עסקים רגיל, תרחיש "לחץ" ספציפי לבנק, תרחיש "לחץ" מערכתי ותרחיש משולב ספציפי לבנק ולחץ מערכתי. התרחישים השונים נבדלים זה מזה בעיקר בשיעור המחזור של הפיקדונות וביכולת המימוש של הנכסים הנזילים. תוצאות יחס הנזילות המזערי נבדלים מתוצאות יחס כיסוי הנזילות בעיקר כתוצאה מהנחות מחזור פיקדונות מלקוחות פרטיים שמרניות באופן מהותי מההנחות שיש לקחת על פי נוהל בנקאי תקין 221 ביחס כיסוי הנזילות. יחס נזילות המזערי על פי התרחיש המחמיר הנ"ל עמד ביום 30 בספטמבר 2022 על 144%.

יחס כיסוי נזילות (LCR)

הבנק מודד את יחס כיסוי הנזילות (Liquidity Coverage Ratio – LCR) בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין 221. יחס כיסוי הנזילות מכיל שני מרכיבים:

- שווי מלאי הנכסים הנזילים באיכות גבוהה (High Quality Liquid Assets – HQLA) בתנאי קיצון (מונה).
- סך תזרים מזומנים יוצא נטו במהלך 30 הימים הקלנדרים הבאים (מכנה).

על פי ההוראה, למעט מצב של לחץ פיננסי (financial stress), ערכו של היחס לא יפחת מ-100. דהיינו, מלאי הנכסים הנזילים באיכות גבוהה ישתווה לכל הפחות לסך תזרים המזומנים היוצא נטו על בסיס שוטף. הבנק עומד ביחס הנזילות הקבוע בהוראה.

טבלה 46 - יחס כיסוי נזילות המוצג במונחים של ממוצעים פשוטים של תצפיות יומיות במשך הרבעון המדווח:

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום		
31 בדצמבר 2021	30 בספטמבר 2022	
באחוזים		
237%	200%	יחס כיסוי נזילות
100%	100%	יחס כיסוי הנזילות המזערי הנדרש על-ידי המפקח על הבנקים

להערכת הבנק, בהתחשב בשיעורי מחזור הפיקדונות בשנים האחרונות, החשיפה לסיכון האמור אינה גבוהה, בין היתר, משום שהבנק מגוון את מקורות המימון שלו, מקפיד להרחיב את בסיס המפקידים ולצמצם את מידת ההישענות על מפקידים גדולים. כמו כן הבנק מקפיד לשמר כרית נזילות מספקת הבאה לידי ביטוי בכך שיחסי הנזילות גבוהים מהיחסים הנדרשים. ליום 30 בספטמבר 2022 הסתכמה יתרת שלושת קבוצות המפקידים הגדולות בבנק ב-621 מיליוני ש"ח כ-4.5% מפיקדונות הציבור בהשוואה ל-800 מיליוני ש"ח ליום 31 בדצמבר 2021.

יחס מימון יציב (NFSR)

הבנק עוקב אחר נזילות ארוכת הטווח באמצעות מודל יחס מימון יציב בהתאם לעקרונות מודל ה-NSFR (Net Stable Funding Ratio) בהוראות באזל III. החל מיום 31 בדצמבר, 2021 נכנסה לתוקפה הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 222 (יחס המימון היציב נטו), בהתאם להוראה חישוב יחס מימון יציב המוגדר כסכום המימון היציב הזמין חלקי סכום המימון היציב הנדרש, שיחושב על פני סך המטבעות ושלא יפחת מ-100. יחס מימון יציב נטו בהתאם, להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 222, עמד ליום 30 בספטמבר 2022 על 125%.

לפרטים נוספים אודות יחס מימון יציב ראה [ביאור 18 בדוחות הכספיים](#).

יחס קצר ארוך

מבנה המאזן של הבנק כולל שימושים ארוכים. כ-71% מתיק האשראי הינו אשראי לדיור ולכל מטרה המאופיינת בתקופות לפידיון ארוכות. מנגד, התקופה לפירעון של המקורות קצרה יותר. ליום הדוח פער המח"מ בין הנכסים וההתחייבויות הכספיות על פי לוחות הסילוקין הינו כשנתיים. אולם, פער זה לוקח בחשבון מרכיבים התנהגותיים כגון פירעונות מוקדמים ומח"מ אפקטיבי של המקורות והשימושים. כחלק מניהול הסיכון, מדיניות הבנק שמה דגש על גיוס מקורות ממשקי בית. כ-80% מפיקדונות הציבור של הבנק הינם של אנשים פרטיים. וכ-47% מפיקדונות הציבור הינם בסכום של עד 1 מיליוני ש"ח. הבנק מנהל את פער המח"מ בין הנכסים וההתחייבויות שלו באופן שוטף, על-ידי מודלים ייעודיים לכימות היקף החשיפה. לצורך ניהול סיכון קצר ארוך קבע דירקטוריון הבנק מספר מגבלות, ביניהן: תקרה להיקפי גיוס נדרשים בשלוש השנים הקרובות, מגבלה על ההפסד המרבי בתרחיש של עליית מחיר הפיקדונות, רצפה ליחס פיקדונות ממשקי בית מסך הפיקדונות וכדומה.

סיכון המימון

הבנק מעריך באופן שוטף את יכולת ההישענות שלו על כל מקור מימון ופועל בהתאם להערכות אלו. בחינה מעמיקה של זמינות מקורות המימון תיערך אחת לשנה במסגרת ההכנה לדיון במדיניות ניהול הסיכונים. לפרטים נוספים אודות סיכון המימון ראה בדוח נדבך 3 על הסיכונים ליום 30 בספטמבר, 2022 המופיע באתר האינטרנט של הבנק.

3.4 סיכונים אחרים

סיכון תפעולי

הבנק קבע מסגרת מקיפה של תהליכים ושיטות על מנת לנהל ולמזער את החשיפה להפסדים הנובעים מסיכונים תפעוליים. הבנק פועל לפי מסגרת ברורה לטיפול בסיכון זה, המתבססת על קביעת קווי ההגנה השותפים למהלך, על תאבון סיכון ומגבלות שנקבעו ועל תהליכי הערכה שהבנק ממשיך להרחיב, כולל תהליכי הפקת לקחים. תהליכי ההערכה של הבנק כוללים כיסוי של סיכון תפעולי וסיכונים בקרה פנימית נוספים, כגון: המשכיות עסקית, סיכון מודל, מוטיב, סיכונים מערכות מידע ומעילות והונאות. הבנק ממשיך במהלכים ובתהליכים לשדרוג יכולות הבקרה שלו בשגרה ובחרום, תוך המשך הניטור ושדרוג הטיפול בסיכונים טכנולוגיים המידע, מיקור חוץ, אבטחת מידע וסייבר, הגנת הפרטיות, ציות, איסור הלבנת הון וסיכונים מעילות והונאות. כחלק מראיה זו, נמצא הבנק במהלך שוטף לבחינה ותרגול של תכניות החירום שלו.

להלן סיכונים אלה:

סיכון המשכיות עסקית - הבנק נדרש לשמור על רציפות מתן שירות ותפקוד, גם בעת צמצום הגעת עובדים למתקני הבנק, והגנה על עובדי הבנק ומניעת הדבקה. נדרשת תשומת לב גבוהה לניהול סיכון המשכיות עסקית מול ספקים אשר עובדים עם הבנק. לאחר מגפת הקורונה (בה פעל הבנק במתכונת המשכיות עסקית, בהתאם למתווה תרחיש ייחוס מגיפה) הבנק ממשיך לשדרג את יכולות ההמשכיות העסקית שלו לנוכח תרחיש ייחוס נוספים, בהם תרחיש מלחמה ותרחיש רעידת אדמה, ובהתאם לדרישות בנק ישראל. תכנית ההמשכיות העסקית של הבנק קבעה מבנה ארגוני בחרום ואת הפעולות שיש לבצע בהתאם להתפתחות האירועים בפועל, בעיקר בכל הקשור להערכת הסיכון. הבנק מקפיד לתרגל את התכנית שלו, לפי תכנית תרגיל סדורה.

סיכון סייבר ואבטחת מידע - הבנק מודע לעלייה המתמשכת ברמת איום הסייבר. חדר ניטור סייבר ממשיך בפעילות, מבוצעת התעדכנות מול יחידת הסייבר הפיקוחית וגורמים לאומיים לגבי אירועים מיוחדים, הוגברה הערנות של עובדים ופעולות להגברת המודעות. הבנק ממשיך לשמור על רמה גבוהה של ניטור ובקרה על סיכון זה, לנוכח פוטנציאל הסיכון. ניהול ובקרת הסיכונים מתבסס בין היתר, על ניתוח תרחיש ייחוס, ומתודולוגיה סדורה לקביעת רמת הבקרות. הבנק מקפיד לתרגל באופן סדיר את היערכותו לאירוע סייבר, בין היתר, באמצעות תרגילים המשלבים בין אירוע סייבר ואירוע פיננסי נזילות, הבוחנים את תכניות החירום של הבנק. בנוסף, היה הבנק שותף ברבעון הנכחי לתרגיל מקיף שביצע בנק ישראל עם המנכ"לים של כל הבנקים במערכת.

סיכונים טכנולוגיים המידע - הבנק נערך ועמד באתגר הטכנולוגי בימי הקורונה להבטיח פעילות טכנולוגית רציפה של עובדים מהבית. הבנק נערך עוד טרם הגעת המגיפה לארץ, מבחינת תשתיות עבודה מרחוק, ומנהל את הסיכונים הללו בתשומת לב הדוקה. הסיכון מנוהל על ידי חטיבת המשאבים והטכנולוגיה כאשר בקרת הסיכון מתבצעת בחטיבת הסיכונים המשמשת כקו שני לפעילות. במהלך שנת 2022 הציב הבנק בקר סיכונים בקו הראשון בהתאם למכתב המפקח על הבנקים בנושא זה.

מעילות והונאות - לבנק מדיניות ייעודית לטיפול בסיכון זה, המתבססת על ציפיות והנחיות בנק ישראל. המדיניות קובעת את העקרונות לטיפול בסיכון, הטיפול באירוע או פוטנציאל לאירוע, דרכי הדיווח, ניטור אנומליות באמצעות חוקים עסקיים ושיטות סטטיסטיות מתקדמות. בפרט, קובעת המדיניות את כל אמצעי המזעור הקיימים בבנק למניעת מעילות והונאות. ברבעון הקודם סיים הבנק ביצוע סקר למיפוי מוקדי הסיכון הפוטנציאליים העיקריים בפעילותו והוא ממשיך במהלך השנה הנכחית ולפי התכנון, גם במהלך שנת 2023 בביצוע סקרי עומק במקומות הנדרשים, על מנת לוודא כי אמצעי הבקרה והמזעור הקיימים בבנק מספקים, לנוכח תוצאות הסקרים.

ציות, איסור הלבנת הון ומימון טרור - הבנק פועל בהתאם להנחיות בנק ישראל לטיפול בסיכונים אלה, בהתאם לתאבון הסיכון שקבע הבנק במסמך המדיניות לטיפול בסיכונים אלה. הפעילות מתבצעת לפי תכנית עבודה סדורה במטרה להמשיך ולשדרג את אופן הטיפול בסיכונים אלה, את תהליכי הערכת הסיכון, והטיפול של קווי ההגנה בליקויים ככל שהתגלו.

למידע נוסף על החשיפה לסיכונים הנ"ל ולאופן ניהולם ראה דו"ח הדירקטוריון וההנהלה לשנת 2021 של הבנק. במהלך הרבעון המשיכה יחידת הציות לבצע בקרה לעמידת הבנק בהנחיות בנק ישראל בקשר עם הסנקציות שהוטלו על בנקים ברוסיה ואוקראינה.

סיכונים משפטיים

נכון למועד הדוח אין חשיפה בשל תביעות שהוגשו נגד הבנק, שאפשרות התממשותן, כולן או חלקן, הינה אפשרית (Reasonably Possible) ואשר לא בוצעה בגיבוי הפרשה. נכון ליום 30 בספטמבר 2022, לבנק אין חשיפה מהותית בגין תביעות שהוגשו נגדו אשר ההסתברות להתממשותן אינה קלושה למעט האמור בסעיפים 2 ו-3 [בציבור 111](#) לדוחות הכספיים. הבנק חשוף לסיכונים אחרים נוספים כגון: סיכון אכיפה פנימית, סיכונים ציות וסיכונים הלבנת הון ומימון טרור.

לתיאור נרחב של מסגרת העבודה לניהול ובקרת סיכונים אלו ונוספים, ראה דו"ח על הסיכונים - גילוי בהתאם לנדבך 3 ומידע נוסף על הסיכונים וכן בדוח הכספי השנתי לשנת 2021.

3.5 השפעת גורמי הסיכון על עסקי התאגיד הבנקאי

הבנק נדרש, כמו יתר התאגידים הבנקאיים, לכלול טבלת גורמי סיכון בכל אחת מהקטגוריות המפורטות להלן, ולהעריך את השפעתו של כל גורם סיכון על עסקיו. במסגרת הערכות אלו יש לאמוד הן את פוטנציאל החשיפה או הנזק כתוצאה מהתרחשויות של אירוע מסוים ואת השפעתו על פרופיל הסיכון של הבנק. כמו כן, להלימות הבקרה לסביבת הסיכון, כמו ליתר הפעולות שעושה הבנק לצורך ניהול הסיכון, יש השפעה על רמת החשיפה לסיכון. לפיכך, הערכת הסיכונים המפורטת בטבלה להלן הינה הערכה סובייקטיבית של הבנק את פרופיל הסיכון של הבנק (היכול להיות מושפע בגין התפתחויות חיצוניות, כגון, שינויי מאקרו, וכן, מהפעילות העסקית של הבנק, חדשה או קיימת), לנוכח אפקטיביות הבקורות, קרי, את השפעת הסיכון השירי על עסקיו. הבנק מבצע הערכת סיכון הן איכותית והן כמותית במסגרת תהליך ה-ICAAP. במסגרת זו הסיכונים מכומתים ונקבעות הקצאות הון (הן לנדבך 1 והן לנדבך 2) לסיכונים השונים. הקצאות ההון מבטאות הפסד פוטנציאלי בהתממשות תרחיש קיצון ובכך מאפשרות הערכת סיכון איכותית המתבססת על הערכה כמותית. בנוסף, כאמור בפרק זה לעיל, מבצע הבנק מגוון תרחישי קיצון, כולל בשיטת התרחיש האחיד, וכן, ניתוחי רגישות, שנועדו לאתגר את פרופיל הסיכונים של הבנק ואת גורמי הסיכון.

הערכת הסיכון של הבנק מתבצעת ברמה רבעונית, ונתונה לאישור הנהלת הבנק, הוועדה לניהול סיכונים של הדירקטוריון ומליאת הדירקטוריון. ברבעון הנכחי אין שינוי בהערכת הסיכון. הבנק ממשיך לנטר באמצעות קווי ההגנה שלו את התפתחות הסיכונים הללו ואת פוטנציאל השפעתם, לנוכח, העלייה באי הוודאות בין היתר, בגין מצב המאקרו (עליית הריבית ורמת האינפלציה, העימות בין אוקראינה לרוסיה, ההרעה במצב הבטחוני באיזרנו, והסיכוי, שעדיין קיים להתפתחות מחודשת של מגיפת הקורונה בחורף). טבלת גורמי הסיכון עודכנה במהלך שנת 2022 בכל הקשור לסיכון הסייבר וזאת, בשל העלייה ברמת הסיכון ובאימוי הסייבר, ועל אף ההשקעה המרובה של הבנק בבקורות ובניטור הסיכון והרמה הטובה של איכות הניהול שלו.

טבלה 47 - ריכוז השפעת גורמי הסיכון על עסקי התאגיד הבנקאי:

גורם הסיכון	הערכת הסיכון
השפעה כוללת של סיכונים אשראי	בינונית
סיכון בגין איכות לווים וביטחונות	בינונית
סיכון בגין ריכוזיות ענפית	בינונית
סיכון בגין ריכוזיות לווים/קבוצת לווים	נמוכה
השפעה כוללת של סיכונים שוק	נמוכה
סיכון ריבית	נמוכה
סיכון אינפלציה	נמוכה
סיכון שערי חליפין	נמוכה
סיכון מחירי מניות ואג"ח	נמוכה
סיכון נזילות	נמוכה
סיכון תפעולי (כולל, סיכון מודל וסיכון מעילות והונאות)	בינונית-גבוהה
סיכונים טכנולוגית המידע	בינונית
סיכונים אבטחת מידע וסייבר	בינונית-גבוהה
סיכון משפטי	נמוכה
סיכון רגולטורי	בינונית
סיכון מוניטין	בינונית
סיכון אסטרטגיה	בינונית-גבוהה
סיכון ציות	בינונית
סיכון איסור הלבנת הון ומימון טרור	בינונית
סיכון אכיפה פנימית	נמוכה

לפרטים נוספים ראה דוח על הסיכונים באתר האינטרנט של הבנק.

פרק 4 – מדיניות ואומדנים חשבונאיים קריטיים, בקורות ונהלים

4.1 מדיניות חשבונאית ואומדנים חשבונאיים בנושאים קריטיים

הדוחות הכספיים של הבנק ערוכים על פי עקרונות חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP) ועל פי הוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו בדבר עריכת דוח כספי של בנק.

עיקרי המדיניות החשבונאית מפורטים [בביאור 1 לדוחות הכספיים](#).

הפרשה להפסדי אשראי

החל מתקופות הדיווח המתחילות ביום 1 בינואר 2022 מיישם הבנק את כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא הפרשות להפסדי אשראי צפויים (Current Expected Credit Losses – CECL), כפי שפורסמו בנושא 326 בקודיפיקציה (ASC 326) בדבר "מכשירים פיננסיים – הפסדי אשראי". הכללים חדשים מציגים מתודולוגיה חדשה לרישום הפסדי אשראי, אשר בעיקרה מביאה להכרה מוקדמת יותר בהפסדי אשראי, תוך מתן שקיפות רבה יותר בהתייחס לסיכון האשראי. עיקרי המדיניות החשבונאית מפורטים בביאור 1 לדוחות הכספיים. מטרת הכללים החדשים היא לשפר את איכות הדיווח על המצב הכספי של התאגיד הבנקאי באמצעות הקדמת רישום ההפרשות להפסדי אשראי, באופן שתומך בתגובה מהירה יותר של הבנקים להידרדרות באיכות האשראי של לווים, וחיזוק הקשר בין ניהול סיכונים האשראי לבין האופן שבו סיכונים אלה משתקפים בדוחות הכספיים. זאת, תוך התבססות על שיטות ותהליכים קיימים. הבנק קבע נהלים לקיום הפרשה להפסדי אשראי ברמה המתאימה כדי לכסות הפסדי אשראי צפויים בהתייחס לתיק האשראי שלו, כולל בגין סיכון אשראי חוץ מאזני. ככלל, אומדן ההפרשה להפסדי אשראי צפויים מחושב על פני התקופה החוזית של הנכס הפיננסי תוך הבאה בחשבון של אומדני פירעון מוקדם בהתאם לשיטות כמותיות שגיבש הבנק, ותוך התחשבות בצפי לביצוע ארגון מחדש של חוב בעייתי עם הלווה, ככל שרלוונטי. הפרשה שחושבה על בסיס קבוצתי בגין הלוואות מבוססת ככלל על יתרת החוב הרשומה.

על מנת להעריך את האומדן להפסדי אשראי צפויים לאורך התקופה החוזית של הנכסים, הבנק מתבסס על מידע היסטורי תוך בחינת הצורך להתאים את המידע ההיסטורי כדי לשקף את המידה שבה התנאים הקיימים והתחזיות הסבירות והניתנות לביסוס יהיו שונים מן התנאים בתקופה שבמהלכה הוערך המידע ההיסטורי. לצורך קביעה זו, הבנק מביא בחשבון את מאפייני הנכסים הפיננסיים לרבות גורמים רלוונטיים לקביעת יכולת הגבייה הצפויה.

מידת ההפרשה להפסדי אשראי מבוססת על חלוקת תיק האשראי של הבנק לקבוצות החלוקות מאפייני סיכון דומים (תהליך המכונה "סגמנטציה"). תמצית גישת הבנק לסגמנטציה הינה כדלקמן: הבנק מפלח את האשראי לציבור לאנשים פרטיים – הלוואות לדיוור, אנשים פרטיים – צרכני, נכס מסחרי, ליווי פרויקטים, קבוצות רכישות, רכישות תיקים, שירותים פיננסיים ועסקים אחר.

ההפרשה להפסדי אשראי מורכבת הן מנדבך כמותי והן מנדבך איכותי, כדלקמן:

אמידת ההפרשה נעשית ככלל בשיטת שיעור ההפסד (Loss-rate). תהליך זה מבוסס בראשיתו על ממוצע הפסדי העבר בתיק, המיוצג על ידי מחיקות חשבונאיות נטו (net charge-offs), ככלל, בכל ענף משקי ב-10 שנים האחרונות. הפסדי העבר מותאמים בהמשך התהליך בגין שורה של מאפייני סיכון ומאפיינים כלכליים כגון שינויים במדיניות האשראי, ריכוזיות תיק האשראי, מדד LTV, שינויים בהיקף האשראי ובסיווג ותנאים נוספים. תהליך זה נועד להתאים את המידע ההיסטורי כדי לשקף את המידה שבה התנאים הקיימים והתחזיות הסבירות והניתנות לביסוס עשויים להיות שונים מהתנאים ששררו בתקופה שבמהלכה הוערך המידע ההיסטורי. בשלב הבא משלב הבנק תחזיות סבירות וניתנות לביסוס לשנה אחת, ולאחריה שב על פני שנה אחת למידע ההיסטורי המותאם בגין תנאים נוכחיים על בסיס ליניארי.

ההפרשה בגין אשראי חוץ מאזני מוכרת בגין מחויבויות אשר אינן ניתנות לביטול ללא תנאי על ידי הבנק, ומבוססת על אותה הסגמנטציה שתוארה לעיל, תוך התחשבות במקדמי ניצול של הפריטים החוץ מאזניים השונים (היינו, מקדמי המרה לאשראי). הפרשה זו מוצגת במאזן במסגרת התחייבויות אחרות.

תהליך זה מלווה בשיקול דעת משמעותי ובהנחות מומחה, על מנת לשקף את מיטב ציפיות ההנהלה והערכותיה באשר להפסדי האשראי הצפויים.

היערכות הבנק כללה, בין היתר, גיבוש מתודולוגיות לחישוב אומדן ההפרשה להפסדי אשראי, ביצוע שינויים והתאמות במערכות המידע, עדכון בקורות ויישום דרישות הגילוי בהתאם לכללים החדשים. מטבע הדברים, גם לאחר תחילת היישום לראשונה של ההוראות החדשות יימשך טיוב ופיתוח הליך אמידת ההפרשות להפסדי אשראי ובהתאמה, יכול ופעולות אלה יחייבו שינויים מסוימים בהליך המדידה. כמו-כן, אומדני הבנק כוללים הערכות המשקפות, בין היתר, תנאי אי וודאות ומטבעם יכולים להשתנות מעת לעת. יובהר כי הכללים החדשים אינם משנים את סיכון האשראי הגלום בתיק האשראי של הבנק.

למידע בדבר המדיניות החשבונאית בנושא הפסדי אשראי לתקופות שקדמו ל-1 בינואר 2022, ראה ביאור 1 בדוחות הכספיים השנתיים של הבנק לשנת 2021.

4.2 בקורות ונהלים לגבי הגילוי בדוח הכספי

הוראות המפקח על הבנקים מחילות על תאגידים בנקאיים את דרישות סעיפים 302 ו-404 של ה- Sox Act. בהתייחס לסעיפים אלו נקבעו על-ידי ה- SEC וה- PCAOB (Public Company Accounting Oversight Board) הוראות באשר לאחריות ההנהלה לקביעתם וקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי ולקיום בקרה הפנימית על הדיווח הכספי וחוות דעת רואי החשבון המבקרים לגבי הביקורת של הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי.

הוראות המפקח קובעות:

- (1) תאגידים בנקאיים יישמו את דרישות סעיפים 302 ו-404 וכן את הוראות ה- SEC שפורסמו מכוחם.
- (2) בקרה פנימית נאותה מחייבת קיום מערך בקרה על פי מסגרת מוגדרת ומוכרת, ומודל ה- COSO 1992 (Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission) עונה על הדרישות ויכול לשמש לצורך הערכת הבקרה הפנימית. הבנק מיישם באופן שוטף את ההוראה.

הערכת בקורות ונהלים לגבי הגילוי בדוח הכספי

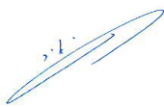
הנהלת הבנק, בשיתוף המנכ"ל והחשבונאי הראשי, העריכו לתום התקופה המכוסה בדוח זה את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק. על בסיס הערכה זו, מנכ"ל הבנק והחשבונאי הראשי הסיקו כי לתום תקופה זו הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק הינם אפקטיביים כדי לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על המידע שהבנק נדרש לגלות בדוח הרבעוני בהתאם להוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים ובמועד שנקבע בהוראות אלו.

שינויים בבקרה הפנימית

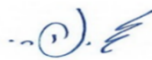
במהלך הרבעון שהסתיים ביום 30 בספטמבר 2022 לא אירע כל שינוי מהותי בבקרה הפנימית על הדיווח הכספי של הבנק אשר השפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הבנק על הדיווח הכספי.

תרומות ופעילות קהילתית

הבנק רואה עצמו אחראי לקהילה ולחברה, תוך העצמת האוכלוסיות אותם הוא משרת על ידי תרומות ושירותים מסייעים אותם הוא מציע בפעילותו השוטפת. תרומות הבנק מתמקדות בעיקר בעמותות הפועלות לסיוע, תמיכה, ועזרה לאוכלוסיות מוחלשות ונזקקות, מבחינה כלכלית ופיזית וכל לתמיכה לבעלי מוגבלות. בין העמותות הללו ניתן למנות עמותות הפועלות לסיוע לילדים ונוער במצוקה, אוכלוסיות מוחלשות, בעלי מוגבלויות ועוד. הבנק שם דגש על תחומים שההשקעה בהם תשפיע על העתיד באופן משמעותי לטובת החברה בישראל. ביום 20 בספטמבר 2022 חנך הבנק שיתוף פעולה עם עמותת "יד לילד המיוחד" במסגרתו אימץ הבנק יחידה בבסיס חיל האוויר, תל נוף, כחלק מתוכנית "גדולים במדים" אשר פועלת לשם גיוס צעירים עם צרכים מיוחדים לשירות התנדבותי בצה"ל. נכון לסוף שנת 2021, תמיכתו הכוללת של הבנק עמדה על כ-500 אלף ש"ח בשנה. בשנת 2022, גדל תקציב התרומות של הבנק בשיעור של כ-50% והוא עומד נכון למועד פרסום דוח זה על סך 750 אלפי ש"ח.

יאיר קפלן
מנהל כללי

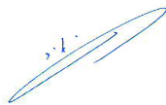
זאב נהרי
יושב ראש הדירקטוריון

27 בנובמבר, 2022

הצהרה (certification)

אני, יאיר קפלן, מצהיר כי:

- א. סקרתי את הדוח הרבעוני של בנק ירושלים בע"מ ("להלן: "הבנק") לרבעון שהסתיים ביום 30 בספטמבר 2022 (להלן: "הדוח").
 - ב. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
 - ג. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים הרבעוניים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות, השינויים בהון העצמי ותזרימי המזומנים של הבנק לימים ולתקופות המוצגים בדוח.
 - ד. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי ולבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי (כהגדרתם בהוראות הדיווח לציבור בדבר "דוח הדירקטוריון והנהלה"). וכן:
 1. קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לבנק, לרבות תאגידים מאוחדים שלו, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בבנק ובאותם תאגידים, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
 2. קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, או גרמנו לקביעתה תחת פיקוחנו של בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, המיועדת לספק מידע סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים למטרות חיצוניות ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ולהוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו;
 3. הערכנו את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק והצגנו בדוח את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן
 4. גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי שאירע ברבעון זה שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי; וכן
 - ה. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו גילינו לרואה החשבון המבקר, לדירקטוריון ולוועדות הביקורת של הדירקטוריון של הבנק, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי:
 1. את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתו של הבנק לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי; וכן
 2. כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי.
- אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

יאיר קפלן

מנהל כללי

תאריך אישור הדוחות הכספיים:

27 בנובמבר, 2022

הצהרה (certification)

אני, אלכסנדר זלצמן, מצהיר כי:

- א. סקרתי את הדוח הרבעוני של בנק ירושלים בע"מ ("להלן: "הבנק") לרבעון שהסתיים ביום 30 בספטמבר 2022 ("להלן: "הדוח").
- ב. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
- ג. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים הרבעוניים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות, השינויים בהון העצמי ותזרימי המזומנים של הבנק לימים ולתקופות המוצגים בדוח.
- ד. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי ולבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי (כהגדרתם בהוראות הדיווח לציבור בדבר "דוח הדירקטוריון והנהלה"). וכן:
1. קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לבנק, לרבות תאגידים מאוחדים שלו, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בבנק ובאותם תאגידים, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
 2. קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, או גרמנו לקביעתה תחת פיקוחנו של בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, המיועדת לספק מידה סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכן שהדוחות הכספיים למטרות חיצוניות ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ולהוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו;
 3. הערכנו את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק והצגנו בדוח את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן
 4. גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי שאירע ברבעון זה שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי; וכן
- ה. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו גילינו לרואה החשבון המבקר, לדירקטוריון ולוועדות הביקורת של הדירקטוריון של הבנק, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי:
1. את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתו של הבנק לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי; וכן
 2. כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי.
- אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

אלכסנדר זלצמן

סמנכ"ל, מנהל אגף הכספים

וחשבונאי ראשי

תאריך אישור הדוחות הכספיים:

27 בנובמבר, 2022

תמצית דוחות כספיים - תוכן עניינים

87	דוח סקירה של ראי החשבון המבקרים לבעלי המניות של בנק ירושלים בע"מ
88	תמצית דוח רווח והפסד מאוחד
89	תמצית דוח מאוחד על הרווח הכולל
90	תמצית מאזן מאוחד
91	תמצית דוח על השינויים בהון מאוחד
93	תמצית דוח על תדרימי מזומנים מאוחד
	ביאורים לתמצית דוחות כספיים ביניים מאוחדים
95	1. עיקרי המדיניות החשבונאית
104	2. הכנסות והוצאות ריבית
105	3. הכנסות מימון שאינן מריבית
106	4. הכנסות מחוזים עם לקוחות
108	5. רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר
110	6. השקעות בניירות ערך
114	7. סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי
119	8. פיקדונות הציבור
120	9. זכויות עובדים
122	10. הלימות הון, מינוף ונזילות לפי הוראות המפקח על הבנקים
125	11. התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות
127	12. פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכונים אשראי ומועדי פירעון
133	13. מגזרי פעילות פיקוחיים
139	14. מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי
157	15. דוח מאוחד על נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה
160	16א. יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים
164	16ב. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה
167	16ג. שינויים בפריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה שנכללו ברמה 3
168	16ד. מידע כמותי על פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה שנכללו ברמה 3
169	17. נושאים שונים ואירועים מהותיים בתקופת הדוח ולאחר תאריך המאזן
173	18. הוראות פיקוח ויזומות חקיקה

דוח סקירה של רואי החשבון המבקרים לבעלי המניות של בנק ירושלים בע"מ

מבוא

סקרנו את המידע הכספי המצורף של בנק ירושלים בע"מ וחברות הבנות שלו (להלן: "הבנק"), הכולל את מאזן הביניים התמציתי המאוחד ליום 30 בספטמבר, 2022 ואת הדוחות התמציתיים ביניים המאוחדים על רווח והפסד, הרווח כולל, השינויים בהון ותזרימי המזומנים לתקופות של תשעה ושלשה חודשים שהסתיימו באותו תאריך. הדירקטוריון והנהלה אחראים לעריכה ולהצגה של מידע כספי לתקופות ביניים אלו בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP) לדיווח כספי לתקופות ביניים ובהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו. אחריותנו היא להביע מסקנה על מידע כספי לתקופות ביניים אלה בהתבסס על סקירתנו.

היקף הסקירה

ערכנו את סקירתנו בהתאם לתקן סקירה (ישראל) 2410 של לשכת רואי חשבון בישראל "סקירה של מידע כספי לתקופות ביניים הנערכת על ידי רואה החשבון המבקר של הישות" ותקן סקירה שיישומו בסקירה של תאגידים בנקאיים נקבע לפי הוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו. סקירה של מידע כספי לתקופות ביניים מורכבת מברורים, בעיקר עם אנשים האחראים לעניינים הכספיים והחשבונאיים, ומיישום נהלי סקירה אנליטיים ואחרים. סקירה הינה מצומצמת בהיקפה במידה ניכרת מאשר ביקורת הנערכת בהתאם לתקני ביקורת מקובלים בישראל ולפיכך אינה מאפשרת לנו להשיג ביטחון שניוודע לכל העניינים המשמעותיים שהיו יכולים להיות מזהים בביקורת. בהתאם לכך, אין אנו מחוויים חוות דעת של ביקורת.

מסקנה

בהתבסס על סקירתנו, לא בא לתשומת ליבנו דבר הגורם לנו לסבור שהמידע הכספי הנ"ל אינו ערוך, מכל הבחינות המהותיות, בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP) לדיווח כספי לתקופות ביניים ובהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו.

קוסט פורר גבאי את קסירר
רואי חשבון

תל-אביב,
27 בנובמבר, 2022

תמצית דוח רווח והפסד מאוחד

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30		
	בספטמבר		בספטמבר		
	2021	2022	2021	2022	ביאור
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)		
628.7	479.2	648.4	163.4	231.7	2 הכנסות ריבית
174.5	144.4	223.0	49.4	74.5	2 הוצאות ריבית
454.2	334.8	425.4	114.0	157.2	2 הכנסות ריבית, נטו
(58.9)	(49.5)	54.0	(23.5)	24.1	7,14 הוצאות בגין הפסדי אשראי
513.1	384.3	371.4	137.5	133.1	הכנסות ריבית, נטו לאחר הוצאות בגין הפסדי אשראי
הכנסות שאינן מריבית					
44.6	0.2	44.5	1.6	10.4	3 הכנסות (הוצאות) מימון שאינן מריבית
102.6	74.7	88.2	24.9	29.7	4 עמלות
13.3	13.3	28.9	-	24.5	17 הכנסות אחרות
160.5	88.2	161.6	26.5	64.6	סך כל ההכנסות שאינן מריבית
הוצאות תפעוליות ואחרות					
207.3	144.7	158.6	49.7	54.2	משכורות והוצאות נלוות
105.5	78.2	83.5	26.5	28.7	אחזקה ופחת בניינים וציוד
138.8	90.6	111.4	31.4	34.7	הוצאות אחרות
451.6	313.5	353.5	107.6	117.6	סך כל ההוצאות התפעוליות והאחרות
222.0	159.0	179.5	56.4	80.1	רווח לפני מיסים
78.1	55.8	62.0	22.5	27.5	הפרשה למיסים על הרווח
רווח נקי					
143.9	103.2	117.5	33.9	52.6	לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
-	-	0.6	-	(0.1)	המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
143.9	103.2	116.9	33.9	52.7	המיוחס לבעלי מניות הבנק
רווח בסיסי ומדולל למניה (בש"ח)					
2.04	1.46	1.66	0.48	0.75	רווח נקי בסיסי ומדולל המיוחס לבעלי מניות הבנק

הביאורים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

אלכסנדר זלמן

סמנכ"ל, מנהל אגף הכספים וחשבונאי ראשי

יאיר קפלן

מנהל כללי

זאב נהרי

יושב ראש הדירקטוריון

תאריך אישור הדוחות הכספיים: 27 בנובמבר, 2022

תמצית דוח מאוחד על הרווח הכולל

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתשעה חודשים שהסתיימו ביום		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום		ביאור
	2021	2022	2021	2022	
	(מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)		
143.9	103.2	117.5	33.9	52.6	רווח נקי לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
-	-	0.6	-	(0.1)	בניכוי רווח נקי (הפסד) המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
143.9	103.2	116.9	33.9	52.7	רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק
					רווח (הפסד) כולל אחר:
1.7	-	(55.6)	0.5	(20.9)	התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן, נטו
(4.9)	(2.5)	13.0	(4.1)	1.9	התאמות של התחייבויות בגין הטבות לעובדים (*)
(3.2)	(2.5)	(42.6)	(3.6)	(19.0)	רווח (הפסד) כולל אחר לפני מיסים
1.1	0.9	14.6	1.3	6.5	השפעת המס המתייחס
(2.1)	(1.6)	(28.0)	(2.3)	(12.5)	רווח כולל אחר המיוחס לבעלי מניות הבנק, לאחר מיסים
141.8	101.6	89.5	31.6	40.1	הרווח הכולל לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
-	-	0.6	-	(0.1)	הרווח (הפסד) הכולל המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
141.8	101.6	88.9	31.6	40.2	הרווח הכולל המיוחס לבעלי מניות הבנק

(*) ראה גם [ביאור 5- רווח \(הפסד\) כולל אחר מצטבר](#).

הביאורים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

תמצית מאזן מאוחד

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

יתרה ליום 31 בדצמבר	יתרה ליום 30 בספטמבר 2022			
	2021	2022	ביאור	
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)			
נכסים				
מזומנים ופיקדונות בבנקים	3,546.0	2,774.1	2,967.1	
ניירות ערך ⁽¹⁾	772.7	769.4	982.8	6
אשראי לציבור	12,197.3	12,260.1	14,151.7	7,14
הפרשה להפסדי אשראי	(113.2)	(129.1)	(146.4)	
אשראי לציבור, נטו	12,084.1	12,131.0	14,005.3	
בניינים וציוד	181.7	168.1	181.0	
נכסים בגין מכשירים נגזרים	4.5	3.9	2.6	12
נכסים אחרים	248.0	259.7	293.9	
סך כל הנכסים	16,837.0	16,106.2	18,432.7	
התחייבויות והון				
פיקדונות הציבור	12,454.3	12,131.9	13,765.4	8
פיקדונות מבנקים	306.6	460.6	349.3	
אגרות חוב וכתבי התחייבויות נדחים	2,609.7	2,128.2	2,743.1	
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים	3.5	3.3	16.2	12
התחייבויות אחרות ⁽²⁾	336.2	280.6	318.1	
סך כל ההתחייבויות	15,710.3	15,004.6	17,192.1	
הון המיוחס לבעלי מניות הבנק	1,126.7	1,101.6	1,206.8	
זכויות שאינן מקנות שליטה	-	-	33.8	
סך כל ההון	1,126.7	1,101.6	1,240.6	
סך כל ההתחייבויות וההון	16,837.0	16,106.2	18,432.7	

(1) לפרטים בדבר ניירות ערך הנמדדים בשווי הוגן, ובדבר ניירות ערך ששוועבדו [ראה ביאור 6 – השקעות בניירות ערך](#).

(2) מזה הפרשה להפסדי אשראי בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים בבנק ובמאחד לימים 30 בספטמבר 2022, 30 בספטמבר 2021 ו-31 בדצמבר 2021 בסך 2.4 מיליוני ש"ח, 3.3 מיליוני ש"ח ו-3.4 מיליוני ש"ח, בהתאמה.

הביאורים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

תמצית דוח על השינויים בהון מאוחד

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

זכויות שאינן מקנות שלטת	סך הכל	עודפים (בירעונות) שנצברו	רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר	סך הכל הון המניות וקרנות הון	פרמיה וקרנות הון	הון המניות הנפרע	סך כל ההון
א. דוח על השינויים בהון העצמי לתקופות של שלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2022 וביום 30 בספטמבר 2021 (בלתי מבוקר)							
127.3	128.1	255.4	(21.6)	930.6	1,164.4	31.6	1,196.0
יתרה ליום 30 ביוני 2022							
מכירת מניות בחברות בנות לבעלי							
-	2.2	-	-	-	2.2	2.3	4.5
זכויות שאינן מקנות שלטת							
-	-	-	-	52.7	52.7	(0.1)	52.6
רווח נקי בתקופה							
-	-	-	-	-	-	-	-
רווח כולל אחר, נטו לאחר השפעת							
-	-	-	(12.5)	-	(12.5)	-	(12.5)
מס							
127.3	130.3	257.6	(34.1)	983.3	1,206.8	33.8	1,240.6
יתרה ליום 30 בספטמבר 2022							
-	-	-	(3.3)	846.5	1,070.0	-	1,070.0
יתרה ליום 30 ביוני 2021							
-	-	-	-	33.9	33.9	-	33.9
רווח נקי בתקופה							
-	-	-	(2.3)	-	(2.3)	-	(2.3)
רווח כולל אחר, נטו לאחר השפעת							
-	-	-	(2.3)	-	(2.3)	-	(2.3)
מס							
-	-	-	(5.6)	880.4	1,101.6	-	1,101.6
יתרה ליום 30 בספטמבר 2021							

הביאורים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

תמצית דוח על השינויים בהון מאוחד (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

הון המניות הנפרע	פרמיה וקרנת הון	סך הכל הון המניות וקרנת הון	רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר	עודפים (גירעונות) שנצברו	סך הכל	זכויות שאינן מקטות שליטה	סך הכל הון
ב. דוח על השינויים בהון העצמי לתקופות של תשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2022 וביום 30 בספטמבר 2021 (בלתי מבוקר)							
127.3	99.5	226.8	(6.1)	906.0	1,126.7	-	1,126.7
יתרה ליום 31 בדצמבר 2021							
התאמה ליתרת פתיחה, בשל השפעת היישום							
-	-	-	-	3.6	3.6	-	3.6
לראשונה							
יתרה מתואמת ליום 1 בינואר 2022 לאחר יישום							
127.3	99.5	226.8	(6.1)	909.6	1,130.3	-	1,130.3
לראשונה							
מכירת מניות בחברות בנות לבעלי זכויות שאינן							
-	30.8	30.8	-	-	30.8	33.2	64.0
מקנות שליטה							
-	-	-	-	116.9	116.9	0.6	117.5
רווח נקי בתקופה							
-	-	-	-	(43.2)	(43.2)	-	(43.2)
דיבידנד							
-	-	-	(28.0)	-	(28.0)	-	(28.0)
רווח כולל אחר, נטו לאחר השפעת מס							
127.3	130.3	257.6	(34.1)	983.3	1,206.8	33.8	1,240.6
יתרה ליום 30 בספטמבר 2022							
127.3	99.5	226.8	(4.0)	777.2	1,000.0	-	1,000.0
יתרה ליום 31 בדצמבר 2020							
-	30.8	-	30.8	103.2	103.2	-	103.2
רווח נקי בתקופה							
-	-	-	(1.6)	-	(1.6)	-	(1.6)
רווח כולל אחר, נטו לאחר השפעת מס							
127.3	130.3	226.8	25.2	880.4	1,101.6	-	1,101.6
יתרה ליום 30 בספטמבר 2021							
ג. דוח על השינויים בהון העצמי לשנת 2021 (מבוקר)							
127.3	99.5	226.8	(4.0)	777.2	1,000.0	-	1,000.0
יתרה ליום 31 בדצמבר 2020							
-	-	-	-	143.9	143.9	-	143.9
רווח נקי בתקופה							
-	-	-	-	(15.1)	(15.1)	-	(15.1)
דיבידנד							
-	-	-	(2.1)	-	(2.1)	-	(2.1)
רווח כולל אחר, נטו לאחר השפעת מס							
127.3	99.5	226.8	(6.1)	906.0	1,126.7	-	1,126.7
יתרה ליום 31 בדצמבר 2021							

הביאורים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

תמצית דוח על תזרימי מזומנים מאוחד

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30			לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30		
לשנה שהסתיימה ביום 31	בספטמבר		בספטמבר		
בדצמבר 2021	2021	2022	2021	2022	
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)				
תזרימי מזומנים מפעילות שוטפת					
רווח נקי לשנה	143.9	103.2	117.5	33.9	52.6
התאמות:					
פחת על בניינים וציוד	61.2	45.5	50.0	15.5	16.9
הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי	(58.9)	(49.5)	54.0	(23.5)	24.1
רווח ממכירת תיקי אשראי	(44.1)	-	(37.4)	-	-
רווח ממכירת איגרות חוב זמינות למכירה ומניות שאינן למסחר	0.3	(0.1)	1.7	-	-
ירידת ערך של נכסים המוחזקים למכירה	3.5	-	-	-	-
רווח ממכירת בניינים וציוד	(13.3)	(13.3)	-	-	-
הפסד (רווח) שמומש ושטרם מומש מהתאמות לשווי הוגן של ניירות ערך למסחר	(6.1)	(9.1)	4.4	(9.2)	(2.1)
הפסד (רווח) שמומש ושטרם מומש מהתאמות לשווי הוגן של מניות שאינן למסחר	(0.3)	1.4	-	(0.5)	-
מיסים נדחים, נטו	34.7	31.5	5.5	16.5	1.5
פיצויי פרישה - גידול בעודף עתודה על יעודה (גידול בעודף היעודה על העתודה)	(1.2)	(1.2)	0.7	2.9	0.2
הפרשי צבירה שנכללו בפעולות השקעה ומימון	27.3	0.2	(29.6)	2.2	(27.9)
שינוי נטו בנכסים שוטפים:					
נכסים בגין מכשירים נגזרים	(3.1)	(2.5)	1.9	(1.4)	(0.3)
ניירות ערך למסחר	(28.0)	(43.1)	13.8	28.6	9.0
נכסים אחרים	(27.6)	(36.3)	(38.7)	(0.5)	5.5
שינוי נטו בהתחייבויות שוטפות:					
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים	2.0	1.8	12.7	0.6	7.0
התחייבויות אחרות	79.6	27.5	69.4	8.2	27.5
השפעת תנועות בשער החליפין על יתרות המזומנים	11.0	4.7	(16.6)	3.7	1.1
מזומנים נטו מפעילות שוטפת	180.9	60.7	209.3	77.0	115.1

הביאורים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

תמצית דוח על תזרימי מזומנים מאוחד (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30		לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30		לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2021	
בספטמבר		בספטמבר			
2022	2021	2022	2021		
(מבוקר)		(בלתי מבוקר)			
תזרימי מזומנים מפעילות השקעה					
732.4	(135.6)	(2,689.8)	(1,200.2)	(1,099.8)	שינוי נטו באשראי לציבור
(22.2)	(134.6)	(951.0)	(663.6)	(883.3)	רכישת איגרות חוב זמינות למכירה ומניות שאינן למסחר
					תמורה ממכירת איגרות חוב זמינות למכירה ומניות שאינן למסחר
(92.8)	75.7	508.2	325.7	489.7	תמורה מפדיון איגרות חוב זמינות למכירה ומניות שאינן למסחר
178.0	48.2	186.8	81.6	88.3	רכישת בניינים וציוד
-	-	756.3	-	-	תמורה ממכירת תיקי אשראי
(23.8)	(20.0)	(62.4)	(57.5)	(78.5)	רכישת בניינים וציוד
-	-	-	20.1	20.1	תמורה מממוש בניינים וציוד
(693.2)	(166.3)	(2,251.9)	(1,493.9)	(1,463.5)	מזומנים נטו מפעילות השקעה
תזרימי מזומנים מפעילות מימון					
143.7	(284.9)	1,311.1	426.7	749.1	שינוי נטו בפקידונות הציבור
41.2	107.6	42.7	298.4	144.4	שינוי נטו בפקידונות מבנקים
-	(0.1)	-	-	-	שינוי נטו בפקידונות הממשלה
154.2	158.3	480.5	693.8	1,175.2	הנפקת איגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים
(5.7)	(1.7)	(408.0)	(344.8)	(351.9)	פדיון איגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים
0.9	-	64.0	-	-	הנפקת הון בחברות מאוחדות לבעלי מניות חיצוניים
-	-	(43.2)	-	(15.1)	דיבידנד ששולם לבעלי מניות
334.3	(20.8)	1,447.1	1,074.1	1,701.7	מזומנים נטו מפעילות מימון
(1.1)	(3.7)	16.6	(4.7)	(11.0)	השפעת תנועות בשער החליפין על יתרות המזומנים
(243.8)	(110.1)	(595.5)	(359.1)	419.1	גידול (קטון) במזומנים ופיקדונות בבנקים
3,212.0	2,887.9	3,546.0	3,137.9	3,137.9	יתרת מזומנים ופיקדונות בבנקים לתחילת התקופה
2,967.1	2,774.1	2,967.1	2,774.1	3,546.0	יתרת מזומנים ופיקדונות בבנקים לסוף התקופה
ריבית ומיסים ששולמו ו/או התקבלו:					
189.6	167.4	535.5	506.5	679.6	ריבית שהתקבלה
35.9	21.2	129.6	103.1	138.0	ריבית ששולמה
22.2	7.8	56.8	89.3	99.6	מיסים על הכנסה ששולמו
3.1	-	4.8	0.8	0.8	מיסים על ההכנסה שהתקבלו
נספח ג' - פעולות השקעה שלא במזומן בתקופת הדוח					
2.6	0.2	11.5	9.1	13.5	נכסי זכות שימוש שהוכרו בגין חכירות תפעוליות חדשות
3.6	8.2	3.6	8.2	16.5	רכישת רכוש קבוע באשראי

הביאורים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

תמצית דוחות כספיים | 30.09.2022

בנק ירושלים בע"מ

ביאור 1 – עיקרי המדיניות החשבונאית

א. כללי

בנק ירושלים בע"מ (להלן – הבנק) הינו בנק מסחרי העוסק בעיקר במתן אשראי לדיור ואשראי קמעונאי אחר, במימון בנייה לדיור וכן בגיוס פיקדונות לזמן קצוב, פעילות בשוק ההון, ניהול חשבונות עו"ש ומתן שירותי בנקאות פרטית לתושבי חוץ.

הבנק הינו חברה בת של "יצוא" חברה להשקעות בע"מ (להלן – "יצוא") ומניותיו רשומות למסחר בבורסה לניירות ערך בתל-אביב.

תמצית הדוחות הכספיים ביניים המאוחדים ליום 30 בספטמבר 2022 כוללת את אלה של הבנק ושל החברות הבנות שלו (להלן – "הקבוצה"). תמצית הדוחות הכספיים ביניים המאוחדים אינה כוללת את כל המידע הנדרש בדוחות כספיים שנתיים מלאים. יש לקרוא אותם יחד עם הדוחות הכספיים ליום ולשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2021 והביאורים הנלווים להם (להלן – "הדוחות השנתיים").

המדיניות החשבונאית של הקבוצה בתמצית הדוחות הכספיים ביניים מאוחדים אלה, הינה המדיניות שיושמה בדוחות השנתיים למעט המפורסם [בסעיף ד' להלן](#).

בהתאם להנחיות המפקח על הבנקים, פרסום תמצית הדוחות הכספיים הוא על בסיס דוחות מאוחדים בלבד.

תמצית הדוחות הכספיים ביניים המאוחדים אושרה לפרסום על ידי דירקטוריון הבנק ביום 27 בנובמבר, 2022.

לפרטים נוספים אודות השפעת אירוע התפשטות נגיף הקורונה ראה [ביאור 17 – נושאים שונים ואירועים מהותיים בתקופת הדוח ולאחר תאריך המאזן](#).

לפרטים נוספים אודות הוראות פיקוח וחקיקה ראה [ביאור 18 – הוראות פיקוח ויזמות חקיקה](#).

ב. עקרונות הדיווח הכספי

תמצית הדוחות הכספיים של הבנק ערוכים בהתאם להוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים והנחיותיו. בעיקר הנושאים, הוראות אלה מבוססות על כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב. בנושאים הנותנים, שהם פחות מהותיים, ההוראות מבוססות על תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) ועל כללי החשבונאות המקובלים בישראל (Israeli GAAP). כאשר תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) מאפשרים מספר חלופות, או אינם כוללים התייחסות ספציפית למצב מסוים, נקבעו בהוראות אלה הנחיות יישום ספציפיות, המבוססות בעיקר על כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב.

ג. שימוש באומדנים בעריכת דוחות כספיים

הכנת הדוחות הכספיים, בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP) והוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו, דורשת מהנהלה שימוש באומדנים, הערכות ושיקול דעת המשפיעים על יישום המדיניות ועל הסכומים המדווחים של נכסים והתחייבויות, על הגילוי המתייחס לנכסים תלויים והתחייבויות תלויות וכן על סכומי הכנסות והוצאות בתקופת הדיווח. יובהר שההוצאות בפועל עלולות להיות שונות מאומדנים אלה.

בעת גיבושם של אומדנים חשבונאיים המשמשים בהכנת הדוחות הכספיים של הבנק, נדרשת הנהלת הבנק להניח הנחות באשר לנסיבות ואירועים הכרוכים באי וודאות משמעותית. בשיקול דעתה בקביעת האומדנים, מתבססת הנהלת הבנק על ניסיון העבר, עובדות שונות, גורמים חיצוניים ועל הנחות סבירות בהתאם לנסיבות המתאימות לכל אומדן. האומדנים וההנחות שבבסיסם נסקרים באופן שוטף. שינויים באומדנים חשבונאיים מוכרים בתקופה שבה תוקנו האומדנים ובכל תקופה עתידית מושפעת.

הפרשה להפסדי אשראי

הבנק קבע נהלים לסיווג אשראי בעייתי ולמידת הפרשה להפסדי אשראי, הבנק נדרש להחזיק הפרשה להפסדי אשראי ברמה המתאימה כדי לכסות הפסדי אשראי צפויים בהתייחס לתיק האשראי שלו, כולל בגין סיכון אשראי חוץ מאזן.

ד. יישום לראשונה של תקני חשבונאות, עדכוני תקינה חשבונאית והוראות הפיקוח על הבנקים

החל מתקופת הדיווח המתחילות ביום 1 בינואר, 2022 מיישם הבנק לראשונה תקנים חשבונאיים והוראות כמפורט להלן:

1. אימוץ עדכונים לכללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב – הפרשות להפסדי אשראי צפויים (CECL) והוראות נוספות.

עיקרי הכללים החדשים

הוראות המפקח על הבנקים מאמצות את כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא הפרשות להפסדי אשראי צפויים (Current Expected Credit Losses – CECL), כפי שפורסמו בנושא 326 בקודיפיקציה (ASC 326) בדבר "מכשירים פיננסיים – הפסדי אשראי". הכללים חדשים מציגים מתודולוגיה חדשה לרישום הפסדי אשראי, אשר בעיקרה מביאה להכרה מוקדמת יותר בהפסדי אשראי, תוך מתן שקיפות רבה יותר בהתייחס לסיכון האשראי.

למידע בדבר המדיניות החשבונאית בנושא הפסדי אשראי לתקופות שקדמו ל-1 בינואר 2022, ראה ביאור 1 בדוחות הכספיים השנתיים של הבנק לשנת 2021.

ביאור 1 – עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

מטרת הכללים החדשים היא לשפר את איכות הדיווח על המצב הכספי של התאגיד הבנקאי באמצעות הקדמת רישום הפרשות להפסדי אשראי, באופן שתומך בתגובה מהירה יותר של הבנקים להידרדרות באיכות האשראי של לווים, וחיזוק הקשר בין ניהול סיכונים אשראי לבין האופן שבו סיכונים אלה משתקפים בדוחות הכספיים. זאת, תוך התבססות על שיטות ותהליכים קיימים.

השינויים העיקריים הנובעים מיישום הכללים החדשים הינם כדלקמן:

- ההפרשה להפסדי אשראי מחושבת לפי ההפסד הצפוי לאורך חיי האשראי, במקום לאמוד את ההפסד שנגרם וטרם זוהה.
- מדידת ההפרשה להפסדי אשראי מתבססת על חלוקת תיק האשראי של הבנק לקבוצות החלוקות מאפייני סיכון דומים.
- באומדן ההפרשה להפסדי אשראי נעשה שימוש משמעותי במידע צופה פני עתיד אשר משקף תחזיות סבירות לגבי אירועים כלכליים עתידיים, לצד התחשבות בניסיון היסטורי מותאם לתנאים נוכחיים.
- הכללים החדשים לחישוב ההפרשה להפסדי אשראי חלים על אשראי, לרבות הלוואות לדיר, אגרות חוב המוחזקות לפדיון וחשיפות אשראי חוץ מאזניות מסוימות.
- הורחב הגילוי על ההשפעה של מועד מתן האשראי על איכות האשראי של תיק האשראי.
- באגרות חוב בתיק הזמין למכירה, ירדת ערך הקשורה להפסד אשראי, מוכרת באמצעות הפרשה להפסדי אשראי ומתואמת בכל תקופה לשינויים בסיכון האשראי ובכך מאפשרת השבת ירדת ערך באשראי בתקופות עתידיות בהתבסס על שיפורים באשראי.
- עדכון כללי הסיווג והמחיקה החלים על אשראי לדיר: סיווג הלוואות לדיר שנמצאות בפיגור של 90 ימים או יותר כהלוואות שאינן צוברות ריבית, בחינת הצורך לסווג הלוואות לדיר כחובות בארגון מחדש של חוב בעייתי ודרישה לביצוע מחיקה חשבונאית לאחר פרק זמן שנקבע.
- תיק האשראי מוצג תוך הבחנה בין אשראי צובר ושאינו צובר, באופן שההגדרות הקיימות לגבי חובות פגומים וסיכון אשראי פגום יוחלפו בהגדרות של חובות לא צוברים וסיכון אשראי לא צובר, בהתאמה.

הוראות נוספות בנושא סיווג חובות

בינואר 2021 פרסם הפיקוח על הבנקים קובץ שאלות ותשובות בדבר יישום הכללים החדשים בנושא הפסדי אשראי צפויים, אשר כלל הבהרות לגבי סיווג של חובות בארגון מחדש וכללי החזרתם למסלול צובר. בפרט, הובהר שסיווג של חוב כחוב שעבר ארגון מחדש של חוב בעייתי אינו גורם אוטומטית לכך שיהיה צורך לסווג את החוב בסיווג בעייתי, ושחוב כאמור יכול להיות מסווג כחוב שצובר או שאינו צובר הכנסות ריבית במועד השינוי.

הוראות ספציפיות נוספות בנושא הלוואות לדיר

בפברואר 2021 פרסם הפיקוח על הבנקים חוזר בנושא "הפסדי אשראי צפויים ממכשירים פיננסיים", במסגרתו בוטלה בין היתר הדרישה לחישוב הפרשה קבוצתית בשיעור מזערי של 0.35% בגין הלוואות לדיר, בוטלה הדרישה לחישוב הפרשה מזערית לפי שיטת עומק הפיגור ונוספה דרישה לנכות מהון עצמי רובד 1 סכומים בגין הלוואות לדיר שמסווגות לאורך זמן כהלוואות שאינן צוברות. כמתאפשר בהתאם להוראות בנק ישראל, הבנק ממשיך לקבוע את מצב הפיגור של הלוואות לדיר בהתאם לשיטת עומק הפיגור.

השפעת הכללים החדשים על הלימות הון

בדצמבר 2020 פרסם הפיקוח על הבנקים חוזר בנושא "הון פיקוחי - השפעת יישום כללי החשבונאות בנושא הפסדי אשראי צפויים". במסגרת החוזר נקבעו הוראות מעבר שיחולו על השפעת האימוץ לראשונה של הכללים החדשים בנושא הפסדי אשראי צפויים וזאת על מנת להפחית השפעות בלתי צפויות של יישום הכללים על ההון הפיקוחי.

תיאור השפעת היישום לראשונה

השפעת יישומם של הכללים החדשים משקפת, בין היתר, את הרכב תיק האשראי של הבנק וכן את הערכות הבנק ביחס למצב הנוכחי של הכלכלה ולתנאים כלכליים חזויים. הבנק יישם את ההוראות החדשות החל מיום 1 בינואר 2022 תוך זקיפת ההשפעה המצטברת לעודפים במועד היישום לראשונה. (התאמה ליתרת הפתיחה של העודפים ליום 31 בדצמבר, 2021).

ביאור 1 – עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

להלן השפעת השינוי בסעיפים השונים:

31 בדצמבר 2021	השפעת יישום CECL	1 בינואר 2022
במיליוני ש"ח		
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)	
א. מאזן		
12,197.3	(2.8)	12,194.5
(113.2)	7.1	(106.1)
(10.0)	3.6	(6.4)
(54.5)	16.0	(38.5)
(48.7)	(12.5)	(61.2)
12,084.1	4.3	12,088.4
(3.4)	1.2	(2.2)
ב. הון עצמי		
906.0	5.5	911.5
-	(1.9)	(1.9)
906.0	3.6	909.6
ג. הלימות הון ומינוף		
10.7%		10.7%
14.2%		14.2%
6.3%		6.3%

בהתאם למתודולוגיה המעודכנת, ההפרשה להפסדי אשראי מורכבת הן מנדבך כמותי והן מנדבך איכותי. הרכיבים הכמותיים מבוססים בעיקר על היסטוריית מחיקות חשבונאיות נטו (net charge-offs), ככלל, בכל ענף משקי ב-10 שנים האחרונות. אומדנים אלה מתחשבים בשורה של מאפייני סיכון ומאפיינים כלכליים כגון היקף הפסדי העבר, פרופיל הסיכון של קבוצות הסיכון, סיווג החוב, הרכב תיק האשראי, תנאי הכלכלה הקיימים והחזויים וכיו"ב.

כמו כן, בהוראות המעבר, במועד היישום לראשונה ניתנו הקלות מסוימות, לרבות פריסת השפעת היישום לראשונה בכל הקשור להשפעתה על יחס הון עצמי רובד 1 על פני 3 שנים בהתאם להוראות המעבר שנקבעו. הבנק בחר שלא לאמץ הקלות אלו.

בנוסף, יישום הכללים החדשים הביא לניכוי בסכום שאינו מהותי מהון עצמי רובד 1 במועד היישום לראשונה, וזאת לאור הדרישה לנכות מהון עצמי רובד 1 סכומים בגין הלוואות לדיר שמשווגות לאורך זמן כהלוואות שאינן צוברות, סכום זה אינו כפוף להקלות שניתנו במסגרת הוראות המעבר.

היערכות הבנק כוללת, בין היתר, גיבוש מתודולוגיות לחישוב אומדן ההפרשה להפסדי אשראי, ביצוע שינויים והתאמות במערכות המידע, עדכון בקורות ויישום דרישות הגילוי בהתאם לכללים החדשים. מטבע הדברים, גם לאחר תחילת היישום לראשונה של ההוראות החדשות יימשך טיוב ופיתוח הליך אמידת ההפרשות להפסדי אשראי ובהתאמה, יכול ופעולות אלה יחייבו שינויים מסוימים בהליך המדידה. כמו-כן, אומדני הבנק כוללים הערכות המשקפות, בין היתר, תנאי אי וודאות ומטבעם יכולים להשתנות מעת לעת. יובהר כי הכללים החדשים אינם משנים את סיכון האשראי הגלום בתיק האשראי של הבנק.

ביאור 1 – עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

2. עדכון מדיניות חשבונאית שיושמה בעקבות היישום לראשונה של הכללים החדשים בנושא חובות פגומים, סיכון אשראי והפסדי אשראי צפויים

המסגרת החשבונאית

הבנק מיישם את הנחיות המפקח על הבנקים בנושא מדידה וגילוי של חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי, וכן עמדות של רשויות הפיקוח על הבנקים בארה"ב ושל הרשות לניירות ערך בארה"ב, כפי שאומצו על ידי המפקח בהוראות הדיווח לציבור. הנחיות אלה קובעות, בין היתר, כי תאגיד בנקאי יישם את כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב בנושא מדידת הפסדי אשראי הנובעים ממכשירים פיננסיים כמפורט בנושא 326 בקודיפיקציה (ASC 326) – מכשירים פיננסיים – הפסדי אשראי. הנחיות אלה מיושמות לגבי כל יתרות החוב, כגון: פיקדונות בבנקים, אגרות חוב, ניירות ערך שנשאלו או שנרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר, אשראי לציבור ואשראי לממשלה.

הפרשה להפסדי אשראי- מדידה

הבנק קבע נהלים לקיום הפרשה להפסדי אשראי ברמה המתאימה כדי לכסות הפסדי אשראי צפויים בהתייחס לתיק האשראי שלו, כולל בגין סיכון אשראי חוץ מאזני. ככלל, אומדן ההפרשה להפסדי אשראי צפויים מחושב על פני התקופה החוזית של הנכס הפיננסי תוך הבאה בחשבון של אומדני פירעון מוקדם בהתאם לשיטות כמותיות שגיבש הבנק, ותוך התחשבות בצפי לביצוע ארגון מחדש של חוב בעייתי עם הלווה, ככל שרלוונטי. הפרשה שחושבה על בסיס קבוצתי בגין הלוואות מבוססת ככלל על יתרת החוב הרשומה. על מנת להעריך את האומדן להפסדי אשראי צפויים לאורך התקופה החוזית של הנכס, הבנק מתבסס על מידע היסטורי תוך בחינת הצורך להתאים את המידע ההיסטורי כדי לשקף את המידה שבה התנאים הקיימים והתחזיות הסבירות והניתנות לביסוס יהיו שונים מן התנאים בתקופה שבמהלכה הוערך המידע ההיסטורי. לצורך קביעה זו, הבנק מביא בחשבון את מאפייני הנכסים הפיננסיים לרבות גורמים רלוונטיים לקביעת יכולת הגבייה הצפויה.

מדידת ההפרשה להפסדי אשראי מבוססת על חלוקת תיק האשראי של הבנק לקבוצות החולקות מאפייני סיכון דומים (תהליך המכונה "סגמנטציה"). תמצית גישת הבנק לסגמנטציה הינה הבנק מפלח את האשראי לציבור כדלקמן: אשראי לאנשים פרטיים – הלוואות לדיר, אשראי לאנשים פרטיים – אחר (הכולל ברובו אשראי צרכני סולו), אשראי לפעילות בנדל"ן הכולל משכנתאות למטרות עסקיות ושיעבוד דירות ונכסים מסחריים, אשראי לפעילות בינ"ל ונדל"ן הכולל אשראי לרכישת קרקעות לבנייה וליווי פרויקטים למגורים, אשראי לקבוצות רכישה, אשראי מגובה הלוואות רכב, אשראי לשירותים פיננסיים ואשראי עסקי אחר.

ההפרשה להפסדי אשראי מורכבת הן מנדבך כמותי והן מנדבך איכותי, כדלקמן: הפסדי עבר, מסגרת מקיפה להתאמות איכותיות (Q Factor) ותחזיות מאקרו כלכליות לשנה אחת קדימה.

ההפרשה לכיסוי הפסדי האשראי הצפויים בתיק האשראי מוערכת באחד משני המסלולים הבאים:

1. הפרשה פרטנית להפסדי אשראי

חובות לא צוברים הינם חובות אשר הבנק סבור כי אינם חולקים מאפייני סיכון משותפים עם חובות צוברים, ולפיכך מעריך את ההפרשה בגינם על בסיס פרטני. חובות שההפרשה להפסדי אשראי בגינם נבחנת על בסיס פרטני כוללים בעיקר חבויות בגין אשראי מסחרי שיתרתן החוזית עולה על 1 מיליון ש"ח (ללא ניכוי: מחיקות חשבונאיות שלא כרוכות בוותור משפטי, ריבית שלא הוכרה, הפרשות להפסדי אשראי וביטחונות). הבנק מודד את ירידת הערך בהתבסס על הערך הנוכחי של תזרימי המזומנים העתידיים הצפויים, מהווים בשיעור הריבית האפקטיבי של החוב. כאשר החוב מותנה בביטחון, או כאשר הבנק קובע שצפויה תפיסת נכס, ירידת הערך נמדדת בהתבסס על השווי ההוגן של הביטחון ששועבד להבטחת אותו אשראי (בניכוי עלויות מכירה).

2. הפרשה קבוצתית להפסדי אשראי

אמידת ההפרשה נעשית ככלל בשיטת שיעור הפסד (Loss-rate). תהליך זה מבוסס בראשיתו על ממוצע הפסדי העבר בתיק, המיוצג על ידי מחיקות חשבונאיות נטו (net charge-offs), ככלל, בכל ענף משקי ב-10 שנים האחרונות. הפסדי העבר מותאמים בהמשך התהליך בגין שורה של מאפייני סיכון ומאפיינים כלכליים כגון שינויים במדיניות האשראי, ריכוזיות תיק האשראי, מדדי LTV, שינויים בהיקף האשראי ובסיווג ותנאים נוספים. תהליך זה נועד להתאים את המידע ההיסטורי כדי לשקף את המידה שבה התנאים הקיימים והתחזיות הסבירות והניתנות לביסוס עשויים להיות שונים מהתנאים ששררו בתקופה שבמהלכה הוערך המידע ההיסטורי. בשלב הבא משלב הבנק תחזיות סבירות וניתנות לביסוס לשנה אחת, ולאחריה שב על פני שנה אחת למידע ההיסטורי המותאם בגין תנאים נוכחיים על בסיס ליניארי. ההפרשה בגין אשראי חוץ מאזני מוכרת בגין מחויבויות אשר אינן ניתנות לביטול ללא תנאי על ידי הבנק, ומבוססת על אותה הסגמנטציה שתוארה לעיל, תוך התחשבות במקדמי המרה לאשראי. הפרשה זו מוצגת במאזן במסגרת ההתייבויות אחרות. תהליך זה מלווה בשיקול דעת משמעותי ובהנחות מומחה, על מנת לשקף את מיטב ציפיות ההנהלה והערכותיה באשר להפסדי האשראי הצפויים.

ביאור 1 – עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

בחינת נאותות ההפרשה בכללותה

תהליך בחינת נאותות ההפרשה משולב במלאכת גיבוש רכיבים שונים באומדן ההפרשה להפסדי אשראי כגון: התאמות מידע היסטורי מתקופות עבר בגין תנאים נכחיים, הערכת הסיכון של ענפי המשק השונים, תחזיות כלכליות לתקופות סבירות וניתנות לביסוס, הערכת סכומי הגבייה הצפויים בגין חובות המצויים בקשיים פיננסיים וכיוצא באלה. הבנק בוחן את הנאותות הכוללת של ההפרשה להפסדי אשראי בהתבסס על שיקול הדעת של ההנהלה אשר מתחשב בסיכונים הגלומים בתיק האשראי, חולשות ומגבלות בשיטות הערכה שמיושמות וזאת על מנת להבטיח שאומדני ההפרשה בכל תקופת דיווח מייצגות נאמנה את מיטב ציפיות והערכות ההנהלה.

איגרת חוב זמינות למכירה

הבנק אומד את הפסדי האשראי הצפויים בגין איגרות חוב זמינות למכירה בכל מועד דיווח כאשר השווי ההוגן נמוך מהעלות המופחתת. בכל מועד בו השווי ההוגן נמוך מהעלות המופחתת, הבנק בוחן האם הירידה בשווי ההוגן נובעת מהפסדי אשראי או גורמים אחרים. ירידת ערך שנובעת בקשר להפסדי אשראי, נרשמת באמצעות הפרשה להפסדי אשראי, נרשמת דרך רווח כולל אחר, נטו ממס.

ההפרשה להפסדי אשראי בגין איגרת חוב זמינה למכירה מוגבלת כך שסכומה לא יעלה על סכום ההפרש שבין העלות המופחתת לבין השווי ההוגן הנמוך ממנה. אם השווי ההוגן של נייר הערך עולה עם הזמן, כל הפרשה להפסדי אשראי שלא נמחקה חשבונאית מתבטלת באמצעות הקטנת הוצאה בגין הפסדי אשראי. הקריטריונים המרכזיים לקביעה אם ירידת הערך נובעת מקיומו של הפסד אשראי, מתייחסים הן לגורמים ספציפיים למניפיק והן לגורמים אחרים.

ניירות ערך מוחזקים לפדיון וחשיפות נוספות

הבנק אינו מכיר בהפרשה להפסדי אשראי בגין אגרות חוב ממשלתיות מסוימות אשר לגביהן סבור הבנק כי הסיכוי לאי תשלום הינו אפס. נכון למועד הדוח הבנק לא מחזיק באגרות חוב המוחזקות לפדיון.

זיהוי וסיווג חובות בעייתיים

הבנק קבע נהלים לזיהוי אשראי בעייתי ולסיווג חובות כלא צוברים הכנסות ריבית. בהתאם לנהלים אלה הבנק מסווג את יתרת החובות הבעייתיים המאזניים ואת הפריטים החוץ מאזניים לסיווגים הבאים: השגחה מיוחדת, נחות או לא צובר. אשראי כאמור מסווג בעיקר על בסיס יכולת התשלום של החייב, כלומר החוזק הצפוי של מקור ההחזר הראשוני, תוך הבחנה בין חולשות פוטנציאליות לבין חולשות קיימות או מוגדרות היטב. חובות לא צוברים סווגו והוצגו בתקופות שקדמו ל-1 בינואר 2022 כחובות פגומים.

- **אשראי בהשגחה מיוחדת** – אשראי בהשגחה מיוחדת מאזני הוא אשראי אשר מתקיימות לגביו חולשות פוטנציאליות שראוי שיקבלו תשומת לב מיוחדת של הנהלת הבנק. אשראי חוץ מאזני מסווג כאשראי בהשגחה מיוחדת אם מימוש ההתחייבויות התלויות בגין הסעיף הינו ברמת "אפשרי" וכן אם החובות, שיתכן שיוכרו כתוצאה מהתממשות התלויה, ראויים לסיווג בקטגוריה זו.
 - **אשראי נחות** – מוגדר כאשראי מוגן באופן לא מספק על-ידי השווי הנוכחי המבוסס ויכולת התשלום של החייב או של הביטחון ששועבד, אם קיים. לסיכון אשראי מאזני שסווג כאמור, קיימת חולשה או חולשות מוגדרות היטב, אשר מסכנות את מימוש החוב. אשראי אשר מוכרת בגינו הפרשה להפסדי אשראי על בסיס קבוצתי יסווג כנחות כאשר הוא הופך לחוב בפיגור של 90 יום או יותר. לגבי חובות שנבחנו ומופרשים על בסיס קבוצתי אשר מצויים בפיגור של 90 יום או יותר, הבנק ממשיך לצבור הכנסות ריבית (למעט אשראי לדיוור). סיכון אשראי חוץ מאזני יסווג בסיווג נחות אם מתקיימים שני התנאים: (1) קיימת הסתברות, שהינה לפחות אפשרית, לכך שההתחייבות התלויה בגין הסעיף החוץ מאזני תתממש, וכן (2) החובות שיתכן שיתהוו כתוצאה מהתממשות ההתחייבות התלויה ראויים לסיווג שאינו טוב יותר מסיווג כחובות נחותים.
 - **אשראי לא צובר** – חוב יסווג כחוב לא צובר, כאשר, בהתבסס על מידע ואירועים עדכניים, צפוי (expected) שתאגיד בנקאי לא יוכל לגבות את כל הסכומים המגיעים לו לפי התנאים החוזיים של הסכם החוב. לעניין סעיף זה, המשמעות של גביית כל הסכומים לפי התנאים החוזיים של הסכם החוב היא שגם תשלומי הריבית וגם תשלומי הקרן על פי החוזה יגבו במועד שנקבע בהסכם החוב. חוב לא יסווג כחוב לא צובר במהלך תקופה שבה חל עיכוב בתשלום, אם התאגיד הבנקאי צופה לגבות את כל הסכומים המגיעים לו לרבות ריבית שנצברה על פי שיעור הריבית החוזי בתקופה שבה חל עיכוב ובכל מקרה, חוב שנבחן פרטנית יסווג כחוב לא צובר כאשר קרן או ריבית בגינם מצויים בפיגור של 90 ימים או יותר, למעט אם הוא גם "מובטח היטב" (Well secured) וגם "נמצא בהליכי גביה" (In the process of collection).
- חוב "מובטח היטב" כאשר הוא מובטח על ידי ביטחון באמצעות שעבוד של רכוש מוחשי או אישי, לרבות ניירות ערך, שערך המימוש שלו מספיק לפירעון החוב (לרבות ריבית שנצברה) או ערבות של צד בעל אחריות פיננסית מוכחת. חוב "נמצא בתהליכי גביה" אם גבייתו מתנהלת באופן תקין באמצעות הליך משפטי או, בנסיבות המתאימות, מאמצי גביה

ביאור 1 – עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

שאינם משפטיים אך צפוי שיביאו בעתיד הקרוב לפירעון החוב או להחזרתו למצב צובר. אשראי לדיור מסווג כחוב לא צובר כאשר הקרן או הריבית בגינו מצויים בפיגור של 90 ימים או יותר.

חוב בעייתי בארגון מחדש

חוב שאורגן מחדש כחוב בעייתי הינו חוב אשר עבר פורמאלית ארגון מחדש, במסגרתו - מסיבות כלכליות או משפטיות הקשורות לקשיים פיננסיים של חייב - הבנק העניק ויתור ללווה. לצורך קביעה האם הסדר חוב שבוצע על ידי הבנק מהווה ארגון מחדש של חוב בעייתי, הבנק מבצע בחינה איכותית של מכלול התנאים של ההסדר והנסיבות במסגרתן הוא בוצע, וזאת במטרה לקבוע האם: (1) החייב מצוי בקשיים פיננסיים ו- (2) במסגרת ההסדר הבנק העניק ויתור לחייב.

לצורך קביעה האם החייב נמצא בקשיים פיננסיים, הבנק בוחן האם קיימים סמנים המצביעים על היותו של הלווה בקשיים במועד ההסדר או על קיום אפשרות סבירה שהלווה יקלע לקשיים פיננסיים לולא ההסדר.

בין היתר, הבנק בוחן קיום אחת או יותר מהנסיבות המפורטות להלן:

- למועד הסדר החוב הלווה נמצא בכשל, לרבות כאשר חוב אחר כלשהו של הלווה הינו בכשל;
- לגבי החובות שלמועד ההסדר אינם בפיגור הבנק מעריך האם בהתאם ליכולת הפירעון הנוכחית קיימת סבירות כי בעתיד הנראה לעין הלווה ייקלע למצב של כשל ולא יעמוד בתנאים החוזיים המקוריים של החוב;
- החייב הוכרז כפושט רגל, נמצא בתהליך של כינוס נכסים או קיימים ספקות משמעותיים להמשך קיומו של הלווה כעסק חי; וכן
- ללא שינוי תנאי החוב, החייב לא יהיה מסוגל לגייס חוב ממקורות אחרים בריבית שוק המקובלת לגבי חייבים שאינם בכשל.

חוב בארגון מחדש עוקב

ככלל, חוב בעייתי שאורגן מחדש ממשיך להימדד ולהיות מסווג כחוב כאמור עד שהוא משולם במלואו. עם זאת, בנסיבות מסוימות, כאשר נערך ארגון מחדש של חוב בעייתי ולאחר מכן התאגיד הבנקאי והחייב נכנסים להסכם נוסף של ארגון מחדש (להלן: "ארגון מחדש עוקב"), התאגיד הבנקאי אינו מתייחס יותר לחוב כחוב שעבר ארגון מחדש של חוב בעייתי אם מתקיימים שני התנאים הבאים:

א) החייב אינו נמצא יותר בקשיים פיננסיים במועד הארגון מחדש העוקב; וכן

ב) בהתאם לתנאי הארגון מחדש העוקב, התאגיד הבנקאי לא העניק ויתור לחייב.

בהתאם לחוזר הפיקוח על הבנקים מיום 22 במאי 2016 בדבר "ארגון מחדש של חוב בעייתי", תאגידים בנקאיים רשאים להפסיק לסווג חוב בעייתי בארגון מחדש, כאשר בוצע לחוב זה ארגון מחדש נוסף, ומתקיימים תנאים מסוימים. ההוראות חלות על ארגונים מחדש שבוצעו או חודשו החל מיום 31 בדצמבר 2016.

סיווג של חוב כחוב שעבר ארגון מחדש של חוב בעייתי אינו גורם אוטומטית לכך שיהיה צורך לסווג את החוב בסיווג בעייתי. עם זאת, במועד שינוי התנאים, יש לבצע הערכה מעודכנת של הסיווג הנדרש. כל הגורמים הרלוונטיים, כולל היקף הקשיים הפיננסיים של החייב, צריכים להילקח בחשבון כאשר מבצעים את הערכת הסיכון. סיווג החוב כתקין או כבעייתי מבוצע בהתאם למדיניות ולנוהלי הבנק.

חוב ששונו תנאי בארגון מחדש של חוב בעייתי יכול להיות מסווג כחוב צובר או שאינו צובר במועד השינוי. ככלל, חוב אשר עבר פורמלית ארגון מחדש של חוב בעייתי באופן שגורם לכך שקיים ביטחון סביר שהחוב יפרע (קרן וריבית) ויבצע בהתאם לתנאים החדשים, אינו נדרש להיות מסווג כחוב שאינו צובר הכנסות ריבית, בתנאי שהארגון מחדש וכל מחיקה חשבונאית שבוצעה בחוב נתמכים על ידי הערכת אשראי עדכנית ומתועדת היטב של מצבו הפיננסי של החייב ושל יכולת ההחזר לפי התנאים החדשים. ההערכה כוללת בחינה של ביצועי פירעון נמשכים היסטוריים של החייב למשך תקופה של 6 חודשים לפחות. בהתאם, חוב אשר תנאיו שונו בארגון מחדש של חוב בעייתי, ואשר סווג באופן נאות כחוב צובר לפני הארגון מחדש, יכול להמשיך לצבור ריבית בתנאי שלאחר הארגון מחדש: (1) הגביה של הקרן ושל הריבית בהתאם לכללים החדשים מובטחת באופן סביר, בהתבסס על ניתוח אשראי עדכני ומבוסס היטב; (2) יש לחייב היסטורית ביצועי פירעון נמשכים לתקופה סבירה לפני שינוי התנאים, שלא מסתמכת באופן בלעדי על תשלומי ריבית בלבד; ו- (3) הארגון מחדש משפר את סיכויי הגבייה של ההלוואה בהתאם ללוח פירעון סביר.

החל מיום 1 בינואר 2022, הכללים שמתוארים לעיל חלים גם על אשראי לדיור, בהתאמות הנדרשות.

בנוסף, במהלך הרבעון הראשון עדכן הבנק את הסיווג של יתרת הפתיחה לתקופת הדיווח של החובות בסיווג ארגון מחדש של חוב בעייתי והתאימו לכללים החדשים, באופן שבו חובות שסווגו כארגון מחדש צובר סווגו מחדש בהתאם לכללים החדשים כחובות תקינים או בעייתיים, ובהתאם חושבה בגינם הפרשה להפסדי אשראי צפויים בהתאם לכללים שתוארו לעיל. השפעת הסיווג אינה מהותית.

ביאור 1 – עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

החזרה של חוב לא צובר למצב של חוב צובר

חוב לא צובר חוזר להיות מסווג כחוב צובר בהתקיים אחד מהמצבים הבאים:

- אין בגינו רכיבי קרן או ריבית אשר הגיע מועדם וטרם שולמו והבנק צופה פירעון של הקרן הנוטרת והריבית בשלמותם לפי תנאי החוזה (כולל סכומים שנמחקו חשבונאית או הופרשו).
- כאשר החוב נעשה מובטח היטב ונמצא בתהליכי גביה.

בנוסף, כדי להחזיר למצב צובר הלוואה לא צוברת שעברה באופן פורמלי ארגון מחדש של חוב בעייתי, יש לבצע ניתוח אשראי עדכני ומתועד היטב, התומך בחזרה למצב צובר בהתבסס על המצב הכספי של החייב וסיכויי ההחזר בהתאם לתנאים המעודכנים. הניתוח מביא בחשבון את ביצועי הפירעון ההיסטוריים הנמשכים של החייב למשך תקופה סבירה לפני שהחוב יחזור לצבור הכנסות ריבית, אך יכול להביא בחשבון תשלומים שבוצעו במשך תקופה סבירה לפני הארגון מחדש אם התשלומים עקביים לתנאים המעודכנים. תקופה של ביצועי פירעון נמשכים בדרך כלל תימשך לכל הפחות 6 חודשים ליום ביצוע הבדיקה. יציאה מסיווג לא צובר תלווה בסיווג החוב כתקין או כבעייתי בהתאם לנוהלי הבנק.

צבירת ריבית והכרה בהכנסות ריבית

חוב לא צובר – במועד סיווגו של חוב לא צובר מבטל התאגיד הבנקאי כל ריבית שנצברה והוכרה בדוח רווח והפסד אך טרם נגבתה. כמו כן, ממועד הסיווג ואילך, התאגיד הבנקאי אינו צובר הכנסות ריבית בגין חוב המסווג כחוב לא צובר.

במידה וקיים ספק לגביית יתרת החוב הלא צובר, תשלומי ריבית שהתקבלו יירשמו כהקטנת הקרן.

במידה ויתרת החוב נחשבת לבת גביה במלואה, תשלומי ריבית שהתקבלו במזומן יוכרו כהכנסות ריבית ברווח והפסד. הכנסות הריבית יוכרו עד לסכום שהיה נצבר בתקופת הדיווח על היתרה הרשומה הנוטרת של החוב לפי השיעור החוזי. יתרה מעבר לסכום זה ואשר לא נרשמה כהקטנת היתרה הרשומה הנוטרת, תירשם כגביית מחיקות חשבונאיות קודמות. חובות שמחושבת בגינם הפרשה להפסדי אשראי קבוצתית – חוב אשר ההפרשה להפסדי אשראי בגינו מוערכת על בסיס קבוצתי (למעט אשראי לדיו), אינו מסווג כחוב לא צובר והתאגיד הבנקאי אינו מפסיק לצבור הכנסות ריבית בגינו, גם אם החוב בפיגור של 90 יום ומעלה. חובות אלה כפופים לשיטות הערכה אחרות המבטיחות שהרווח הנקי של התאגיד הבנקאי אינו מוטא כלפי מעלה. עמלות בגין איחור על חובות אלה נכללות כהכנסה במועד שבו נוצרת הזכות לקבל את העמלה מהלקוח, בהנחה שהגביה מובטחת באופן סביר.

מחיקה חשבונאית

הבנק מבצע מחיקה חשבונאית במקרים המפורטים להלן:

- כל חוב או חלק ממנו המוערך על בסיס פרטי שנחשב כבלתי ניתן לגביה ובעל ערך נמוך כך שהותרתו כנכס אינה מוצדקת או חוב שבגינו ניהל הבנק מאמצי גביה ארוכי טווח (המוגדרים בדרך כלל כתקופה העולה על שנתיים).
- במקרה של חוב שבגייטו מותנית בביטחון, כל חלק של חוב העודף על שווי הביטחונות אשר מזוהה כחוב שאינו בר גביה יימחק באופן מיידי כנגד ההפרשה להפסדי אשראי.
- חובות בעייתיים שההפרשה בגינם נמדדת על בסיס קבוצתי, התאגיד הבנקאי מבצע מחיקה חשבונאית כאשר הוא מזוהה הפסדי אשראי ספציפיים, בהתאם למאפייני החובות ובהתבסס על תקופת הפיגור שלהם. ככלל, חובות שאינם מובטחים או חובות המובטחים על ידי בטחון שאינו דירת מגורים, נמחקים כאשר תקופת הפיגור עולה על 150 יום.
- בהתייחס לאשראי לדיו, יש לבצע הערכה עדכנית של שווי הביטחון לא יאחור מהמועד שבו החובות הופכים לחובות בפיגור של 180 או יותר, ולמחוק חשבונאית את החלק של יתרת החוב הרשומה העודף על השווי של הביטחון (בניכוי עלויות מכירה).

יובהר כי מחיקות חשבונאיות אינן כרוכות בויתור משפטי והן מקטינות את יתרת החוב המדווחת לצרכים חשבונאיים בלבד, תוך יצירת בסיס עלות חדשה לחוב בספרי הבנק.

דרישות הגילוי

הבנק מיישם את דרישות הגילוי על איכות אשראי של חובות ועל הפרשה להפסדי אשראי שנקבעו בנושא 310 בקודיפיקציה בדבר "חובות" ובנושא 326 בקודיפיקציה בדבר "מכשירים פיננסיים – הפסדי אשראי", בהתאמות הנדרשות וכפי שאומצו בהוראות הדיווח לציבור. הבנק התאים את מתכונת הגילוי בהתאם לכללים החדשים.

3. עדכון הוראות הדיווח לציבור לאופן חישוב והצגת התשואה להון

החל מיום 1 בינואר, 2022 שונתה שיטת חישוב שיעור התשואה להון ושל שיעורי הכנסה והוצאה הרבעוני במונחים שנתיים, בהתאם למקובל בבנקים בארה"ב. מספרי התשואה הוצגו מחדש כדי להתאים לאופן החישוב בשנת 2022.

ה. מדיניות חשבונאית שיושמה בעריכת הדוחות הכספיים

בסיס האיחוד

חברות בנות

חברות בנות הינן ישויות הנשלטות על ידי הבנק. הדוחות הכספיים של חברות בנות נכללים בדוחות הכספיים המאוחדים מיום השגת השליטה ועד ליום אובדן השליטה. המדיניות החשבונאית של חברות בנות שונתה במידת הצורך על מנת להתאימה למדיניות החשבונאית שאומצה על ידי הקבוצה.

זכויות שאינן מקנות שליטה

זכויות שאינן מקנות שליטה הן ההון העצמי בחברה בת שאינו ניתן לייחוס, במישרין או בעקיפין, לבנק וכוללות בתוכם מרכיבים נוספים כגון: אופציות למניות של חברות בנות.

מדידת זכויות שאינן מקנות שליטה במועד צירוף העסקים

זכויות שאינן מקנות שליטה נמדדות במועד צירוף העסקים בשווי הוגן.

הקצאת הרווח הכולל בין בעלי המניות

רווח או הפסד וכל רכיב של רווח כולל אחר מיוחסים לבעלים של הבנק ולזכויות שאינן מקנות שליטה. סך הרווח, ההפסד ורווח כולל אחר מיוחס לבעלים של הבנק ולזכויות שאינן מקנות שליטה גם אם כתוצאה מכך יתרת הזכויות שאינן מקנות שליטה תהיה שלילית.

עסקאות עם זכויות שאינן מקנות שליטה, תוך שימור שליטה

עסקאות עם זכויות שאינן מקנות שליטה תוך שימור שליטה, מטופלות כעסקאות הוניות. כל הפרש בין התמורה ששולמה או התקבלה לבין השינוי בזכויות שאינן מקנות שליטה נזקף לחלק הבעלים של הבנק ישירות להון. כמו כן, בעת שינויים בשיעור ההחזקה בחברה בת, תוך שימור שליטה, הבנק מייחס מחדש את הסכומים המצטברים שהוכרו ברווח כולל אחר בין הבעלים של הבנק לבין הזכויות שאינן מקנות שליטה.

עסקאות שבוטלו באיחוד

יתרות הדדיות בקבוצה והכנסות והוצאות שטרם מומשו, הנובעות מעסקאות בין חברתיות, בוטלו במסגרת הכנת הדוחות הכספיים המאוחדים.

פרטים על חברה בת שהוקמה ואוחדה לראשונה

ביום 25 במאי, 2022, הושלמה עסקה במסגרתה הבנק הקים תאגיד עזר בנקאי, תמר אריאל קפיטל בע"מ ("החברה הבת"), אשר אליו הועברה פעילות האשראי הצרכני של הבנק לרבות תיק קיים בהיקף של 1.4 מיליארד ש"ח, ובמקביל, רכשו חברות מקבוצת הפניקס כ-19.99% ממניות החברה הבת. ממועד זה, מועבר לחברה הבת כל האשראי הצרכני המבוצע בבנק. כתוצאה מהעסקה, הבנק רשם תוספת להון בסך של כ-59.5 מיליוני ש"ח וברבעון השלישי תוספת של כ-4.5 מיליוני ש"ח, כך שליום הדוח סך תוספת ההון שרשם הבנק עומד על כ-64.0 מיליוני ש"ח. בנוסף, מעביר הבנק לחברה אשראי צרכני המבוצע באופן שוטף. כתוצאה מכך, צפוי הבנק להגדיל את הונו בגין עסקה זו בסכומים נוספים עד לסך כולל של כ-76.0 מיליוני ש"ח. (סכום התוספת להון המצטברת בשים לב להיקף תיק האשראי הכולל אשר צפוי להיות מועבר לחברה הבת עד למועד האחרון שנקבע בהסכם והפרמיה המשולמת בגינתו), וצפויה, להערכת הבנק, להגדיל גם את יכולתם של הבנק והחברה הבת להציע אשראי לציבור, להגביר את התחרות בתחום האשראי הבנקאי ולהציף ערך לבעלי המניות. הערכת הבנק בדבר הזרמת ההון הצפויה ובדבר יכולתו של הבנק להציע אשראי לציבור הינה מידע צופה פני עתיד, מידע זה יכול שלא להתממש בשל שינויים עשויים לחול בשל גורמים שונים שאינם בשליטת הבנק בלבד. החברה הבת הוקמה לאחר שהתקבל אישור בנק ישראל להקמה ושליטה בחברה הבת, התקבלה החלטת מיסוי מוסכמת מרשות המסים אשר הסדירה את נושא המס בקשר להעברת פעילות האשראי הקמעונאי של הבנק לחברה בת והתקבל אישור רשות התחרות לפטור מאישור להסדר כובל לפי סעיף 14 לחוק התחרות הכללית, התשמ"ח-1988 (הפטור ניתן לתקופה קצובה בת 3 שנים ומותנה בהקצאת אמצעי שליטה לפניקס בשיעור של עד 19.99%). במסגרת העסקה התקשר הבנק עם החברה הבת בהסכם למתן שירותי ניהול ותפעול, לפיו יעמיד הבנק לחברה את כלל שירותי הניהול והתפעול ויעמיד לה מקורות המימון הנדרשים לפעילותה. [לפרטים נוספים ראה ביאור 17 לדוחות הכספיים.](#)

להלן נתונים עיקריים מהדוחות של חברת תמר אריאל קפיטל ליום 30.09.2022:

ליום ההקמה	ליום 30 בספטמבר 2022
במיליוני ש"ח	
אשראי לציבור, נטו	1,434.9
פיקדונות מחברת האם	1,482.3
זכויות שאינן מקנות שליטה בחברת הבת	33.8
רווח נקי של החברה	2.9
	-

תמצית דוחות כספיים | 30.09.2022

בנק ירושלים בע"מ

ביאור 1 – עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

ו. תקני חשבונאות חדשים והוראות חדשות של הפיקוח על הבנקים בתקופה שלפני יישומם

נשא התקן / ההוראה	מועד תחילה	תמצית הדרישות בתקן/ הוראה	השפעה על הדוחות הכספיים
עדכון תקינה ASU 2022-01 בדבר שיפורים ביישום חשבונאות גידור שווי הוגן בשיטת השכבות בתיק	ההוראות של העדכון יחולו על ישויות ציבוריות בארה"ב החל מהתקופות השנתיות והביניים המתחילות לאחר ה-15 בדצמבר 2022 או במועד האימוץ המוקדם, ככל והישות בחרה באימוץ מוקדם של התקן.	ביום 28 במרץ 2022 פרסם המוסד האמריקאי לתקינה חשבונאית (ה-FASB) את ASU 2022-01 בדבר שיפורים ביישום חשבונאות גידור שווי הוגן בשיטת השכבות בתיק במטרה להתאים באופן טוב יותר את חשבונאות הגידור למדיניות ניהול הסיכונים של החברה. עיקרי התיקונים במסגרת העדכון כוללים, בין היתר, הרחבת שיטת השכבה האחרונה כך שניתן יהיה לגדר מספר שכבות, הבהרות בנוגע לאופן הטיפול החשבונאי וכן הוספת דרישות גילוי.	הבנק בוחן את השפעת ההוראות החדשות על דוחותיו הכספיים.
עדכון תקינה ASU 2022-02 בדבר ארגון מחדש של חובות בעייתיים ודרישות גילוי לפי שנת העמדת	ההוראות של העדכון יחולו על ישויות אשר אימצו את עדכון התקינה 2016-13 החל מהתקופות השנתיות והביניים המתחילות לאחר ה-15 בדצמבר 2022. ישויות אחרות יישמו את ההוראות של העדכון במועד היישום לראשונה של עדכון התקינה 2016-13.	ביום 31 במרץ 2022 פרסם המוסד האמריקאי לתקינה חשבונאית (ה-FASB) את ASU 2022-02 בדבר ארגון מחדש של חובות בעייתיים ודרישות גילוי לפי שנת העמדת אשראי. העדכון מבטל את ההוראות העוסקות בארגון מחדש של חובות בעייתיים על ידי מלווים, תוך שיפור דרישות הגילוי בנוגע ללווים הנמצאים בקשיים כלכליים. כמו כן, העדכון מוסיף דרישת גילוי של מחיקות ברוטו לפי שנת העמדת אשראי.	הבנק בוחן את השפעת ההוראות החדשות על דוחותיו הכספיים.
עדכון תקינה ASU 2022-03 בדבר מדידת שווי הוגן של ניירות ערך הונים אשר חלה עליהם חסימת ניירות ערך הונים אשר חלה עליהם חסימת סחירות	הוראות העדכון יחולו על ישויות ציבוריות בארה"ב החל מהתקופות השנתיות והביניים המתחילות לאחר ה-15 בדצמבר 2023 או במועד אימוץ מוקדם, ככל והישות בחרה באימוץ מוקדם של העדכון. ישויות שאינן ישויות השקעה, בעת היישום לראשונה נדרשות ליישם עדכון זה בדרך של מכאן להבא.	ביום 29 ביוני 2022 פרסם המוסד האמריקאי לתקינה חשבונאית (ה-FASB) את ASU 2022-03 בדבר מדידת שווי הוגן של ניירות ערך הונים אשר חלה עליהם חסימת סחירות (להלן "העדכון"). העדכון מבהיר כי חסימת סחירות חוזית על נייר ערך הוני מהווה חסימה ספציפית לישות ואינה חלק מיחידת מידה חשבונאית של נייר הערך כאמור ולכן לא תילקח בחשבון במדידת השווי ההוגן. כמו כן, העדכון הדגיש כי לא ניתן להכיר ולמדוד בנפרד את חסימת הסחירות החוזית. בנוסף, העדכון מכיל דרישות גילוי חדשות על ישויות המחזיקות בניירות ערך עם חסימה חוזית, בין השאר, גילוי על שווי הוגן של ניירות הערך כאמור, אופי ויתרת התקופה של ההגבלה וכן נסיבות אשר עשויות לגרום לביטול ההגבלה. התאמות אשר נובעות מהיישום כאמור יוכרו בדוח רווח והפסד ויינתן גילוי לסכומן במועד היישום.	

ביאור 2 - הכנסות והוצאות ריבית

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		
2021	2022	2021	2022	
(בלתי מבוקר)				
א. הכנסות ריבית				
474.6	627.0	161.7	219.3	מאשראי לציבור
1.6	12.6	0.5	9.4	מפיקדונות בבנק ישראל וממזומנים
-	-	-	-	מפיקדונות בבנקים
3.0	8.8	1.2	3.0	מאגרות חוב
-	-	-	-	מנכסים אחרים
479.2	648.4	163.4	231.7	סך הכל הכנסות הריבית
ב. הוצאות ריבית				
89.3	117.2	29.2	43.6	על פיקדונות הציבור
1.6	2.2	0.6	0.9	על פיקדונות מבנקים
-	-	-	-	על פיקדונות הממשלה
53.5	103.6	19.6	30.0	על תעודות התחייבות וכתבי התחייבות נדחים
-	-	-	-	על התחייבויות אחרות
144.4	223.0	49.4	74.5	סך הכל הוצאות הריבית
334.8	425.4	114.0	157.2	סך הכנסות ריבית, נטו
ג. פירוט הכנסות ריבית על בסיס צבירה מאגרות חוב				
3.0	8.8	1.2	3.0	זמינות למכירה
-	-	-	-	למסחר
3.0	8.8	1.2	3.0	סך הכל כלול בהכנסות ריבית

ביאור 3 - הכנסות מימון שאינן מריבית

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר	
2021	2022	2021	2022
(בלתי מבוקר)			

א. הכנסות מימון שאינן מריבית בגין פעילויות שאינן למטרות מסחר

1. מפעילות במכשירים נגזרים ⁽²⁾			
סך הכול מפעילות במכשירים נגזרים	1.0	(12.1)	(5.5)
2. מהשקעה באיגרות חוב			
רווחים ממכירת אג"ח זמינות למכירה ⁽³⁾	0.1	-	-
הפסדים ממכירת אג"ח זמינות למכירה ⁽³⁾	-	(1.7)	-
הפרשה לירידת ערך בגין אג"ח זמין למכירה ⁽³⁾	-	-	-
סך הכל מהשקעה באג"ח	0.1	(1.7)	-
3. הפרשי שער, נטו	0.8	15.0	5.8
4. מהשקעה במניות			
דיבידנד ממניות שאינן למסחר	-	2.7	1.3
רווחים שטרם מומשו	(1.4)	-	-
סך הכל מהשקעה במניות	(2.5)	2.7	1.3
5. רווחים בגין הלוואות שנמכרו	-	37.4	-
סך הכל הכנסות מימון שאינן מריבית בגין פעילויות שאינן למטרות מסחר	(0.6)	41.3	1.6

ב. הכנסות מימון שאינן מריבית בגין פעילויות למטרות מסחר

הכנסות (הוצאות) נטו בגין מכשירים נגזרים אחרים	(1.4)	8.1	6.2
רווחים (הפסדים) שמומשו ושטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן של אגרות חוב למסחר, נטו ⁽⁴⁾	2.0	(2.7)	2.8
רווחים (הפסדים) שמומשו ושטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן של מניות למסחר, נטו	0.2	(2.2)	(0.2)
סך הכל בגין פעילויות למטרות מסחר	0.8	3.2	8.8
סך הכל הכנסות מימון שאינן מריבית	0.2	44.5	10.4

פירוט על הכנסות (הוצאות) מימון שאינן מריבית בגין פעילויות למטרות מסחר לפי חשיפת סיכון

חשיפת ריבית	1.3	5.4	8.6
חשיפה למניות	0.2	(2.2)	(0.2)
חשיפת מטבע חוץ	(0.7)	-	0.4
סך הכל	0.8	3.2	8.8

(1) מכשירים נגזרים מההווים חלק ממערך ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק, אשר לא יועדו ליחסי גידור.

(2) מזה בגין נגזרי אשראי, בהם התאגיד הבנקאי מוטב ליום 30 בספטמבר 2022 וליום 30 בספטמבר, 2021 בסך של 0.4 מיליוני ש"ח ו-1.3 מיליוני ש"ח בהתאמה.

(3) מזה חלק הרווחים (הפסדים) הקשורים לאג"ח ותעודות סל למסחר שעדיין מוחזקות ליום המאזן בבנק ובמאוחד, ליום 30 בספטמבר 2022 וליום 30 בספטמבר, 2021 בסך של 2.4 מיליוני ש"ח ו-(0.2) מיליוני ש"ח, בהתאמה.

(4) מזה חלק הרווחים (הפסדים) הקשורים למניות למסחר שעדיין מוחזקות ליום המאזן בבנק ובמאוחד, ליום 30 בספטמבר 2022 וליום 30 בספטמבר, 2021 בסך של (0.3) מיליוני ש"ח ו-0.1 מיליוני ש"ח, בהתאמה.

תמצית דוחות כספיים | 30.09.2022

בנק ירושלים בע"מ

ביאור 4 – הכנסות מחוזים עם לקוחות⁽¹⁾

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2022 (בלתי מבוקר)								
עמלות משירותים עיקריים	משקי בית	בנקאות פרטית	עסקים זעירים	עסקים קטנים	עסקים בינוניים וגדולים	מוסדיים	ניהול פיננסי	סה"כ
פעילות בניירות ערך	4.7	1.7	7.2	-	-	-	-	13.6
עמלות ליווי פרויקטים	1.0	0.3	8.7	1.6	4.5	-	-	16.1
הכנסות נטו משירות תיקי אשראי	3.0	-	-	-	-	-	4.4	7.4
טיפול באשראי	4.5	-	1.7	-	-	0.2	-	6.4
הפרשי המרה	3.8	0.6	5.0	-	0.4	-	-	9.8
עמלות מביטוח חיים	3.7	-	-	-	-	-	-	3.7
עמלות מעסקי מימון	-	-	0.9	0.6	1.2	-	-	2.7
עמלות מביטוח נכס	0.6	-	-	-	-	-	-	0.6
עמלות הפצת מוצרים פיננסיים	1.7	0.4	-	-	-	-	-	2.1
עמלות משיכה ממכשירים אוטומטיים	11.1	-	-	-	-	-	-	11.1
עמלות מכרטיסים נטענים	12.0	-	-	-	-	-	-	12.0
עמלות אחרות	0.8	-	1.9	-	-	-	-	2.7
סך כל העמלות התפעוליות	46.9	3.0	25.4	2.2	6.1	0.2	4.4	88.2

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2021 (בלתי מבוקר)								
עמלות משירותים עיקריים	משקי בית	בנקאות פרטית	עסקים זעירים	עסקים קטנים	עסקים בינוניים וגדולים	מוסדיים	ניהול פיננסי	סה"כ
פעילות בניירות ערך	4.7	1.3	2.2	-	-	-	-	8.2
עמלות ליווי פרויקטים	1.6	0.6	6.0	0.6	6.4	-	-	15.1
הכנסות נטו משירות תיקי אשראי	3.7	-	-	-	-	-	3.2	6.9
טיפול באשראי	5.3	-	-	-	-	-	-	5.3
הפרשי המרה	3.5	0.8	4.1	0.1	0.8	-	-	9.3
עמלות מביטוח חיים	5.1	-	-	-	-	-	-	5.1
עמלות מעסקי מימון	0.9	-	-	0.4	1.3	-	-	2.6
עמלות מביטוח נכס	0.7	-	-	-	-	-	-	0.7
עמלות הפצת מוצרים פיננסיים	2.0	0.3	-	-	-	-	-	2.3
עמלות משיכה ממכשירים אוטומטיים	10.5	-	-	-	-	-	-	10.5
עמלות מכרטיסים נטענים	6.3	-	-	-	-	-	-	6.3
עמלות אחרות	2.4	-	-	-	-	-	-	2.4
סך כל העמלות התפעוליות	46.7	3.0	12.5	1.1	8.5	-	3.2	74.9

תמצית דוחות כספיים | 30.09.2022

בנק ירושלים בע"מ

ביאור 4 – הכנסות מחוזים עם לקוחות⁽¹⁾ (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2021 (מבוקר)							
עמלות משירותים עיקריים	משקי בית	בנקאות פרטית	עסקים זעירים	עסקים קטנים	עסקים בינוניים וגדולים	מוסדיים	ניהול פיננסי
פעילות בניירות ערך	3.6	1.9	6.5	-	-	-	12.0
עמלות ליווי כרויקטים	-	-	9.1	3.3	7.6	-	20.0
הכנסות נטו משירות תיקי אשראי	4.7	-	-	-	-	-	4.3
טיפול באשראי	5.3	0.2	1.9	0.2	0.1	-	7.7
הפרשי המרה	5.0	1.0	5.6	0.1	1.0	-	12.7
עמלות מביטוח חיים	6.8	-	-	-	-	-	6.8
עמלות מעסקי מימון	-	-	0.7	0.5	2.3	-	3.5
עמלות מביטוח נכס	0.9	-	-	-	-	-	0.9
עמלות הפצת מוצרים פיננסיים	2.5	0.6	0.1	-	-	-	3.2
עמלות משיכה ממכשירים אוטומטיים	14.3	-	-	-	-	-	14.3
עמלות מכרטיסים נטענים	9.2	-	-	-	-	-	9.2
עמלות אחרות	3.3	-	-	-	-	-	3.3
סך כל העמלות התפעוליות	55.6	3.7	23.9	4.1	11.0	-	4.3
סה"כ	102.6	3.7	23.9	4.1	11.0	-	4.3

⁽¹⁾ לפי מגזרי פעילות פיקוחיים

ביאור 5 - רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

א. שינויים ברווח (הפסד) כולל אחר מצטבר לאחר השפעת מס

התאמות בגין הטבות לעובדים			התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן, נטו	סה"כ
א. לתקופות של שלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2022 וביום 30 בספטמבר 2021 (בלתי מבוקר)				
יתרה ליום 30 ביוני 2022			(20.0)	(21.6)
שינוי נטו במהלך התקופה			(13.8)	(12.5)
יתרה ליום 30 בספטמבר 2022			(33.8)	(34.1)
יתרה ליום 30 ביוני 2021			1.3	(3.3)
שינוי נטו במהלך התקופה			0.4	(2.3)
יתרה ליום 30 בספטמבר 2021			1.7	(5.6)
ב. לתקופות של תשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2022 וביום 30 בספטמבר 2021 (בלתי מבוקר)				
יתרה ליום 31 בדצמבר 2021 (מבוקר)			2.8	(6.1)
שינוי נטו במהלך התקופה			(36.6)	(28.0)
יתרה ליום 30 בספטמבר 2022			(33.8)	(34.1)
יתרה ליום 31 בדצמבר 2020 (מבוקר)			1.6	(4.0)
שינוי נטו במהלך התקופה			0.1	(1.6)
יתרה ליום 30 בספטמבר 2021			1.7	(5.6)
ב. לשנת 2021 (מבוקר)				
יתרה ליום 31 בדצמבר 2020			1.6	(4.0)
שינוי נטו במהלך התקופה			1.2	(2.1)
יתרה ליום 31 בדצמבר 2021			2.8	(6.1)

ב. השינויים במרכיבי רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר, לפני השפעת מס ואחרי השפעת מס

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2021			לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2022		
לפני מס	השפעת מס	לאחר מס	לפני מס	השפעת מס	לאחר מס
התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן					
0.5	(0.1)	0.4	(20.9)	7.1	(13.8)
-	-	-	-	-	-
0.5	(0.1)	0.4	(20.9)	7.1	(13.8)
הטבות לעובדים					
(4.0)	1.4	(2.6)	1.9	(0.6)	1.3
(0.1)	-	(0.1)	-	-	-
(4.1)	1.4	(2.7)	1.9	(0.6)	1.3
(3.6)	1.3	(2.3)	(19.0)	6.5	(12.5)

תמצית דוחות כספיים | 30.09.2022

בנק ירושלים בע"מ

ביאור 5 - רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2021			לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2021			לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2022		
לאחר	השפעת		לאחר	השפעת		לאחר	השפעת	
מס	מס	לפני מס	מס	מס	לפני מס	מס	השפעת מס	לפני מס
התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן								
רווחים (הפסדים) נטו שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן								
1.4	(0.6)	2.0	-	0.1	(0.1)	(37.7)	19.6	(57.3)
רווחים (הפסדים) בגין ני"ע זמינים למכירה שסווגו מחדש לדוח רווח והפסד ⁽¹⁾								
(0.2)	0.1	(0.3)	0.1	-	0.1	1.1	(0.6)	1.7
1.2	(0.5)	1.7	0.1	0.1	-	(36.6)	19.0	(55.6)
הטבות לעובדים								
רווחים (הפסדים) אקטוארי נטו בתקופה רווחים (הפסדים) נטו שסווגו מחדש לדוח רווח והפסד ⁽²⁾								
(3.7)	1.8	(5.5)	(1.4)	0.7	(2.1)	8.9	(4.5)	13.4
0.4	(0.2)	0.6	(0.3)	0.1	(0.4)	(0.3)	0.1	(0.4)
(3.3)	1.6	(4.9)	(1.7)	0.8	(2.5)	8.6	(4.4)	13.0
(2.1)	1.1	(3.2)	(1.6)	0.9	(2.5)	(28.0)	14.6	(42.6)

1. הסכום לפני מס מדווח בדוח רווח והפסד בסעיף הכנסות מימון שאינן מריבית, לפרטים ראה [ביאור 3 - הכנסות מימון שאינן מריבית](#).

2. הסכום לפני מס מדווח בדוח רווח והפסד בסעיף הוצאות בגין הטבות עובדים, לפרטים ראה [ביאור 9 - זכויות עובדים](#).

ביאור 6 – השקעות בניירות ערך

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ליום 30 בספטמבר 2022				
(בלתי מבוקר)				
רווח כלל אחר מצטבר ⁽²⁾				
הערך במאזן	עלות מופחתת	רווחים	הפסדים	שווי הוגן ⁽¹⁾
א. אגרות חוב זמינות למכירה				
649.8	683.4	-	33.6	649.8
של ממשלת ישראל ⁽⁴⁾				
71.6	77.7	-	6.1	71.6
של ממשלות זרות				
37.2	39.0	-	1.8	37.2
של מוסדות פיננסיים בישראל				
113.0	122.7	-	9.7	113.0
של אחרים בישראל				
5.2	5.3	-	0.1	5.2
של אחרים זרים				
876.8	928.1	-	51.3	876.8
סך הכל אגרות חוב זמינות למכירה				

הערך במאזן	עלות מופחתת	רווחים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן ⁽³⁾	הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן ⁽³⁾	שווי הוגן ⁽¹⁾
ב. השקעה במניות וקרנות שאינן למסחר				
80.2	80.2	-	-	80.2
מזה: מניות וקרנות שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין				
80.2	80.2	-	-	80.2
957.0	1,008.3	-	51.3	957.0
סך הכל ניירות ערך שאינן למסחר				

ג. ניירות ערך למסחר				
אגרות חוב				
0.2	0.2	-	-	0.2
של ממשלת ישראל				
2.4	2.4	-	-	2.4
של ממשלת זרות				
0.7	0.8	-	0.1	0.7
של מוסדות פיננסיים בישראל				
9.2	10.1	-	0.9	9.2
של אחרים בישראל				
12.5	13.5	-	1.0	12.5
סך הכל אגרות חוב למסחר				
13.3	10.2	4.1	1.0	13.3
מניות ותעודות סל				
25.8	23.7	4.1	2.0	25.8
סך הכל ניירות ערך למסחר				
982.8	1,032.0	4.1	53.3	982.8
סך הכל ניירות ערך				

⁽¹⁾ נתוני שווי הוגן מבוססים בדרך כלל על שערי בורסה אשר לא בהכרח משקפים את המחיר שיתקבל ממכירת ניירות ערך בהיקפים גדולים.

⁽²⁾ כלולים בהון העצמי בסעיף "התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן".

⁽³⁾ נקפו לדוח רווח והפסד.

⁽⁴⁾ מזה שועבד למסלקות הבורסה והמעו"ף ו-RTGS סכום של כ-363.8 מיליוני ש"ח.

⁽⁵⁾ נכון למועד הדיווח לא קיימת יתרת הפרשה להפסדי אשראי.

תמצית דוחות כספיים | 30.09.2022

בנק ירושלים בע"מ

ביאור 6 - השקעות בניירות ערך (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ליום 30 בספטמבר 2021					
(בלתי מבוקר)					
רווח כלל אחר מצטבר ⁽²⁾					
הערך במאזן	עלות מופחתת	רווחים	הפסדים	שווי הוגן ⁽¹⁾	
א. אגרות חוב זמינות למכירה					
484.3	484.2	1.7	1.6	484.3	של ממשלת ישראל ⁽⁴⁾
31.3	30.3	1.0	-	31.3	של מוסדות פיננסיים בישראל
100.5	99.0	1.5	-	100.5	של אחרים בישראל
4.9	4.9	-	-	4.9	של אחרים זרים
621.0	618.4	4.2	1.6	621.0	סך הכל אגרות חוב זמינות למכירה

הערך במאזן	עלות מופחתת	רווחים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן ⁽³⁾	הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן ⁽³⁾	שווי הוגן ⁽¹⁾	
86.3	86.3	-	-	86.3	ב. השקעה במניות וקרנות שאינן למסחר
81.8	81.8	-	-	81.8	מזה: מניות וקרנות שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין
707.3	704.7	4.2	1.6	707.3	סך הכל ניירות ערך שאינן למסחר

ג. ניירות ערך למסחר					
אגרות חוב					
24.9	23.7	1.9	0.7	24.9	של ממשלת ישראל
0.8	0.7	0.1	-	0.8	של מוסדות פיננסיים בישראל
9.8	9.5	0.4	0.1	9.8	של אחרים בישראל
9.6	9.7	-	0.1	9.6	של אחרים זרים
45.1	43.6	2.4	0.9	45.1	סך הכל איגרות חוב למסחר
17.0	17.1	0.6	0.7	17.0	מניות ותעודות סל
621	60.7	3.0	1.6	621	סך הכל ניירות ערך למסחר
769.4	765.4	7.2	3.2	769.4	
769.4	765.4	7.2	3.2	769.4	סך הכל ניירות ערך

⁽¹⁾ נתוני שווי הוגן מבוססים בדרך כלל על שערי בורסה אשר לא בהכרח משקפים את המחיר שיתקבל ממכירת ניירות ערך בהיקפים גדולים.

⁽²⁾ כלולים בהון העצמי בסעיף "התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן".

⁽³⁾ נזקפו לדוח רווח והפסד.

⁽⁴⁾ מזה שועבד למסלקות הבורסה והמעו"ף סכום של כ-343.0 מיליוני ש"ח.

ביאור 6 - השקעות בניירות ערך (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ליום 31 בדצמבר 2021					
(מבוקר)					
רווח כלל אחר מצטבר ⁽²⁾					
שווי הוגן ⁽¹⁾	הפסדים	רווחים	עלות מופחתת	הערך במאזן	
א. אגרות חוב זמינות למכירה					
466.3	0.3	2.0	464.6	466.3	של ממשלת ישראל ⁽⁴⁾
36.9	0.2	-	37.1	36.9	של ממשלות זרות
41.1	-	1.0	40.1	41.1	של מוסדות פיננסיים בישראל
98.9	0.1	1.8	97.2	98.9	של אחרים בישראל
4.7	-	-	4.7	4.7	של אחרים זרים
647.9	0.6	4.8	643.7	647.9	סך הכל ניירות ערך זמינים למכירה

שווי הוגן ⁽¹⁾	הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן ⁽³⁾	רווחים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן ⁽³⁾	עלות מופחתת	הערך במאזן	
80.8	-	-	80.8	80.8	ב. השקעה במניות וקרנות שאינן למסחר
מזה: מניות וקרנות שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין					
79.0	-	-	79.0	79.0	
728.7	0.6	4.8	724.5	728.7	סך הכל ניירות ערך שאינן למסחר

ג. ניירות ערך למסחר					
אגרות חוב					
12.1	-	-	12.1	12.1	של ממשלת ישראל
0.8	-	0.1	0.7	0.8	של מוסדות פיננסיים בישראל
9.9	0.1	0.3	9.7	9.9	של אחרים בישראל
9.1	0.2	-	9.3	9.1	של אחרים זרים
31.9	0.3	0.4	31.8	31.9	סך הכל איגרות חוב למסחר
12.1	1.1	0.9	12.3	12.1	מניות ותעודות סל
44.0	1.4	1.3	44.1	44.0	סך הכל ניירות ערך למסחר
772.7	2.0	6.1	768.6	772.7	סך הכל ניירות ערך

⁽¹⁾ נתוני שווי הוגן מבוססים בדרך כלל על שערי בורסה אשר לא בהכרח משקפים את המחיר שיתקבל ממכירת ניירות ערך בהיקפים גדולים.

⁽²⁾ כלולים בהון העצמי בסעיף "התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן."

⁽³⁾ נקפו לדוח רווח והפסד.

⁽⁴⁾ מזה שועבד למסלקות הבורסה והמעו"ף סכום של כ-343.9 מיליוני ש"ח.

לפירוט תוצאות הפעילות בהשקעות באגרות חוב, ראה [ביאור 2 - הכנסות והוצאות ריבית וביאור 3 - הכנסות מימון שאינן מריבית](#).

תמצית דוחות כספיים | 30.09.2022

בנק ירושלים בע"מ

ביאור 6 - השקעות בניירות ערך (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ד. שווי הוגן והפסדים שטרם מומשו, לפי משך זמן ושיעור ירידת הערך של ניירות ערך זמינים למכירה הנמצאים בפוזיציות הפסד שטרם מומש

ליום 30 בספטמבר 2022							
(בלתי מבוקר)							
12 חודשים ומעלה				פחות מ-12 חודשים			
הפסדים שטרם מומשו				הפסדים שטרם מומשו			
סה"כ	20-40%	0-20%	שווי הוגן	סה"כ	20-40%	0-20%	שווי הוגן
אגרות חוב							
4.4	-	4.4	45.7	37.1	-	37.1	712.9
-	-	-	-	9.8	-	9.8	117.4
4.4	-	4.4	45.7	46.9	-	46.9	830.3
סך הכל אגרות חוב זמינות למכירה							

ליום 30 בספטמבר 2021							
(בלתי מבוקר)							
12 חודשים ומעלה ⁽²⁾				פחות מ-12 חודשים			
הפסדים שטרם מומשו				הפסדים שטרם מומשו			
סה"כ	20-40%	0-20%	שווי הוגן	סה"כ	20-40%	0-20%	שווי הוגן
אגרות חוב							
-	-	-	-	1.6	-	1.6	220.3
-	-	-	-	1.6	-	1.6	220.3
סך הכל אגרות חוב זמינות למכירה							

ליום 31 בדצמבר 2021							
(מבוקר)							
12 חודשים ומעלה				פחות מ-12 חודשים			
הפסדים שטרם מומשו				הפסדים שטרם מומשו			
סה"כ	20-40%	0-20%	שווי הוגן	סה"כ	20-40%	0-20%	שווי הוגן
אגרות חוב							
-	-	-	-	0.4	-	0.4	62.5
-	-	-	-	0.1	-	0.1	28.0
-	-	-	-	0.5	-	0.5	90.5
סך הכל אגרות חוב זמינות למכירה							

1. הערכת הבנק כי ירידות הערך המוצגות בביאור זה הינן בעלות אופי זמני ועל כן אין צורך ברישום ירידת ערך.

תמצית דוחות כספיים | 30.09.2022

בנק ירושלים בע"מ

ביאור 7 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

החל מיום 1 בינואר 2022 יישם הבנק את כללי החשבונאות המקובלים בארצות הברית בנושא הפסדי אשראי צפויים (CECL) בדרך של מכאן ולהבא.

לפרטים נוספים ראה ביאור 1. בביאור זה מספרי השוואה לתקופות קודמות לא הוצגו מחדש.

1. חובות⁽¹⁾, אגרות חוב זמינות למכירה, אשראי לציבור ויתרת ההפרשה להפסדי אשראי

יתרה ליום 30 בספטמבר 2022 (בלתי מבוקר)						
מסחרי	לדיוור	פרטי אחר	סך הכל ציבור	בנקים ממשלות ואג"ח	סך הכל	
יתרת חוב רשומה						
1,957.0	31.3	-	1,988.3	1,138.3	3,126.6	חובות שנבדקו על בסיס פרטני
768.4	9,909.8	1,485.2	12,163.4	-	12,163.4	חובות שנבדקו על בסיס קבוצתי
2,725.4	9,941.1	1,485.2	14,151.7	1,138.3	15,290.0	סך הכל חובות⁽²⁾
^(*) מזה:						
21.8	109.9	1.6	133.3	-	133.3	חובות לא צוברים
1.8	-	7.3	9.1	-	9.1	חובות בפיגור של 90 ימים או יותר
0.1	-	9.7	9.8	-	9.8	חובות בעייתיים אחרים
23.7	109.9	18.6	152.2	-	152.2	סך הכל חובות בעייתיים

יתרת הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות

0.7	4.4	-	5.1	-	5.1	בגין חובות שנבדקו על בסיס פרטני
17.1	40.3	83.9	141.3	-	141.3	חובות שנבדקו על בסיס קבוצתי
17.8	44.7	83.9	146.4	-	146.4	סך הכל^(**)
2.5	6.0	0.4	8.9	-	8.9	^(**) מזה: בגין חובות לא צוברים
0.5	-	3.7	4.2	-	4.2	^(**) מזה: בגין חובות בעייתיים אחרים

⁽¹⁾ אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.

⁽²⁾ יתרה נמוכה מ-0.1 מיליוני ש"ח אינה מוצגת.

למידע בדבר חובות שאורגנו מחדש כחלק מהתמודדות עם משבר הקורונה [ראה ביאור 14 - בדבר מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי](#).

ביאור 7 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

1. חובות⁽¹⁾, אשראי לציבור ויתרת ההפרשה להפסדי אשראי (המשך)

יתרה ליום 30 בספטמבר 2021 (בלתי מבוקר)						
סך הכל	בנקים וממשלות	סך הכל ציבור	פרטי אחר	לדיר	מסחרי	
יתרת חוב רשומה						
672.6	-	672.6	7.6	3.7	661.3	חובות שנבדקו על בסיס פרטי
11,879.8	292.3	11,587.5	1,197.0	9,164.7	1,225.8	חובות שנבדקו על בסיס קבוצתי ^{(3)(*)}
9,043.1	-	9,043.1	-	8,803.9	239.2	^(*) מזה: לפי עומק הפיגור
12,552.4	292.3	12,260.1	1,204.6	9,168.4	1,887.1	סך הכל חובות^(*)
מזה:						
7.6	-	7.6	7.6	-	-	חובות בארגון מחדש
11.9	-	11.9	-	3.7	8.2	חובות פגומים אחרים
19.5	-	19.5	7.6	3.7	8.2	סך הכל חובות פגומים
114.3	-	114.3	3.9	109.1	1.3	חובות בפיגור 90 ימים או יותר
14.8	-	14.8	8.7	-	6.1	חובות בעייתיים אחרים
148.6	-	148.6	20.2	112.8	15.6	סך הכל חובות בעייתיים
יתרת הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות						
15.1	-	15.1	5.3	0.2	9.6	בגין חובות שנבדקו על בסיס פרטי
114.0	-	114.0	59.0	53.4	1.6	חובות שנבדקו על בסיס קבוצתי ^{(3)(*)}
53.7	-	53.7	-	52.9	0.8	^(*) מזה: לפי עומק הפיגור ⁽²⁾
129.1	-	129.1	64.3	53.6	11.2	סך הכל^(*)
10.4	-	10.4	5.3	0.2	4.9	^(**) מזה: בגין חובות פגומים

⁽¹⁾ אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.

⁽²⁾ כולל יתרות הפרשה מעבר למתחייב לפי שיטת עומק הפיגור שחושבה על בסיס קבוצתי בסך 31.7 מיליוני ש"ח.

⁽³⁾ כולל יתרות הפרשה קבוצתית בעקבות משבר הקורונה בגין אשראי לאנשים פרטיים שאינו לדיר ובגין אשראי לדיר בסך כ-13.4 מיליוני ש"ח.

⁽⁴⁾ יתרה נמוכה מ-0.1 מיליוני ש"ח אינה מוצגת.

ביאור 7 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

1. חובות⁽¹⁾, אשראי לציבור ויתרת ההפרשה להפסדי אשראי (המשך)

יתרה ליום 31 בדצמבר 2021 (מבוקר)						
סך הכל	בנקים וממשלות	סך הכל ציבור	פרטי אחר	לדיר	מסחרי	
יתרת חוב רשומה						
1,070.5	341.9	728.6	6.0	26.3	696.3	חובות שנבדקו על בסיס פרטי
11,468.7	-	11,468.7	1,186.9	9,082.3	1,199.5	חובות שנבדקו על בסיס קבוצתי ⁽³⁾
8,910.9	-	8,910.9	-	8,728.5	182.4	⁽⁴⁾ מזה: לפי עומק הפיגור
12,539.2	341.9	12,197.3	1,192.9	9,108.6	1,895.8	סך הכל חובות⁽¹⁾
מזה:						
6.0	-	6.0	6.0	-	-	חובות בארגון מחדש
32.0	-	32.0	-	26.3	5.7	חובות פגומים אחרים
38.0	-	38.0	6.0	26.3	5.7	סך הכל חובות פגומים
102.5	-	102.5	3.9	96.8	1.8	חובות בפיגור 90 ימים או יותר
5.6	-	5.6	5.4	-	0.2	חובות בעייתיים אחרים ⁽⁴⁾
146.1	-	146.1	15.3	123.1	7.7	סך הכל חובות בעייתיים
יתרת הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות						
14.0	-	14.0	4.5	3.3	6.2	בגין חובות שנבדקו על בסיס פרטי
99.2	-	99.2	44.2	51.2	3.8	חובות שנבדקו על בסיס קבוצתי ⁽³⁾
51.0	-	51.0	-	50.4	0.6	⁽⁴⁾ מזה: לפי עומק הפיגור ⁽²⁾
113.2	-	113.2	48.7	54.5	10.0	סך הכל⁽¹⁾
9.2	-	9.2	4.5	3.3	1.4	^(**) מזה: בגין חובות פגומים

⁽¹⁾ אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.

⁽²⁾ כולל יתרות הפרשה מעבר למתחייב לפי שיטת עומק הפיגור שחושבה על בסיס פרטי בסך 3.1 מיליוני ש"ח ושחושבה על בסיס קבוצתי בסך 30.9 מיליוני ש"ח.

⁽³⁾ יתרה הנמוכה מ-0.1 מיליוני ש"ח אינה מוצגת.

ביאור 7 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

2. תנועה ביתרת ההפרשה להפסדי אשראי

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר (בלתי מבוקר)						
בנקים ממשלות ואג"ח						
סך הכל	זמין למכירה	סך הכל ציבור	פרטי אחר	לדיר	מסחרי	
161.0	-	161.0	91.5	56.5	13.0	יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 30.06.2021
(23.5)	-	(23.5)	(22.0)	(2.0)	0.5	הוצאות בגין הפסדי אשראי
(8.2)	-	(8.2)	(7.8)	-	(0.4)	מחיקות חשבונאיות
3.1	-	3.1	3.1	-	-	גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות
(5.1)	-	(5.1)	(4.7)	-	(0.4)	מחיקות חשבונאיות נטו
132.4	-	132.4	64.8	54.5	13.1	יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 30.09.2021
130.2	-	130.2	73.4	45.4	11.4	יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 30.06.2022
24.1	-	24.1	18.4	0.1	5.6	הוצאות בגין הפסדי אשראי
(11.2)	-	(11.2)	(11.2)	-	-	מחיקות חשבונאיות
5.7	-	5.7	4.3	-	1.4	גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות
(5.5)	-	(5.5)	(6.9)	-	1.4	מחיקות חשבונאיות נטו
148.8	-	148.8	84.9	45.5	18.4	יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 30.09.2022

תמצית דוחות כספיים | 30.09.2022

בנק ירושלים בע"מ

ביאור 7 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

תנועה ביתרת ההפרשה להפסדי אשראי (המשך)

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר (בלתי מבוקר)					
מסחרי	לדיוור	פרטי אחר	סך הכל ציבור	בנקים וממשלות	סך הכל
14.0	57.1	122.9	194.0	-	194.0
יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 31.12.2020 (מבוקר)					
0.4	(2.6)	(47.3)	(49.5)	-	(49.5)
הוצאות בגין הפסדי אשראי					
(1.4)	-	(21.0)	(22.4)	-	(22.4)
מחיקות חשבונאיות					
0.1	-	10.2	10.3	-	10.3
בביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות					
(1.3)	-	(10.8)	(12.1)	-	(12.1)
מחיקות חשבונאיות נטו					
13.1	54.5	64.8	132.4	-	132.4
יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 30.09.2021					
11.7	55.8	49.1	116.6	-	116.6
יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 31.12.2021 (מבוקר)					
(5.0)	(16.0)	12.7	(8.3)	-	(8.3)
התאמה ליתרת פתיחה בשל השפעת היישום לראשונה ^(*)					
11.3	5.7	37.0	54.0	-	54.0
הוצאות בגין הפסדי אשראי					
(1.1)	-	(26.0)	(27.1)	-	(27.1)
מחיקות חשבונאיות					
1.5	-	12.1	13.6	-	13.6
בביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות					
0.4	-	(13.9)	(13.5)	-	(13.5)
מחיקות חשבונאיות נטו					
18.4	45.5	84.9	148.8	-	148.8
יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 30.09.2022					
(*) מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים					
0.6	0.8	1.0	2.4	-	2.4
ליום 30.09.2022					
1.7	1.3	0.4	3.4	-	3.4
ליום 31.12.2021					
1.9	0.9	0.5	3.3	-	3.3
ליום 30.09.2021					

^(*) לפרטים נוספים אודות השפעת היישום לראשונה של הוראות הדיווח לציבור בנושא הפסדי אשראי צפויים ראה [ביאור 1 - עיקרי המדיניות החשבונאית](#)

ביאור 8 - פיקדונות הציבור

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

א. סוגי פיקדונות לפי סוג המפקיד

	יתרה ליום 30 בספטמבר		
	2021	2022	יתרה ליום 31 בדצמבר 2021
	(בלתי מבוקר)		(מבוקר)
בישראל			
לפי דרישה			
אינם נושאים ריבית	2,247.0	2,163.0	2,194.0
נושאים ריבית	948.7	809.3	940.9
סה"כ לפי דרישה	3,195.7	2,972.3	3,134.9
לזמן קצוב	8,936.2	10,793.1	9,319.4
סה"כ פיקדונות הציבור ^(*)	12,131.9	13,765.4	12,454.3
* מזה:			
פיקדונות של אנשים פרטיים	9,890.3	11,063.8	9,903.4
פיקדונות של גופים מוסדיים	562.8	841.1	593.4
פיקדונות של תאגידים ואחרים	1,678.8	1,860.5	1,957.5
ב. פיקדונות הציבור לפי גודל על בסיס מאוחד (תקרת הפיקדון במיליוני ש"ח)			
עד 1	6,154.6	6,454.4	6,112.1
מעל 1 עד 5	3,489.2	4,154.0	3,643.7
מעל 5 עד 10	391.0	552.3	355.7
מעל 10 עד 50	1,148.6	1,221.0	1,081.6
מעל 50 עד 100	240.3	140.6	344.6
מעל 100 עד 346	708.2	1,243.1	916.6
סה"כ	12,131.9	13,765.4	12,454.3

נכון ליום 30 בספטמבר 2022, 30.6% מסך יתרת פיקדונות הציבור הם פיקדונות עם אופציה למשיכה מוקדמת (זמינים למשיכה) בהתראה של 7/35/60 ימים.

ביאור 9 – זכויות עובדים

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

1. רכיבי עלות ההטבה נטו שהוכרו ברווח והפסד

1. רכיבי עלות ההטבה נטו שהוכרו ברווח והפסד

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2021	לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		
	2021	2022	2021	2022	
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)		(בלתי מבוקר)		
12.7	2.6	2.4	0.9	0.7	עלות שירות
1.8	1.2	2.1	0.4	0.8	עלות ריבית
-	-	-	-	-	עלויות אחרות
(0.8)	(1.1)	(1.6)	(0.4)	(0.5)	תשואה חזויה על נכסי תכנית
					הפחתה של סכומים שלא הוכרו:
(0.6)	0.4	0.4	0.1	-	הפסד (רווח) אקטוארי נטו
13.1	3.1	3.3	1.0	1.0	סך עלות ההטבה, נטו

2. הפקדות

הפקדות בפועל		הפקדות בפועל		הפקדות בפועל		הפקדות
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2021	לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר	תחזית ^{א)} בספטמבר	2022		
2021	2022	2021	2022	2022		
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)				
8.2	7.6	2.2	6.1	0.7	2.9	

⁽¹⁾ אומדן ההפקדות שצפוי לשלמן לתוכניות להטבה מוגדרת במהלך שנת הכספים הנוכחית.

ברבעון השלישי של שנת 2022 נרשמו הכנסות כתוצאה מהתאמות של התחייבויות בגין הטבות עובדים בסך 1.2 מיליוני ש"ח (כ-1.9 מיליוני ש"ח לפני השפעת המס) כאשר השפעת עליית ריבית ההיוון גרמה לקיטון בהתחייבות האקטוארית. בתקופה המקבילה אשתקד נרשמו הוצאות כתוצאה מהתאמות של התחייבויות בגין הטבות עובדים בסך 0.6 מיליוני ש"ח. לפרטים נוספים ראה [ביאור 5 רווח \(הפסד\) כולל אחר מצטבר](#).

ביום 27 באוקטובר, 2022 לאחר המלצת ועדת הביקורת (כיושבה כוועדת תגמול), אישר דירקטוריון הבנק, בכפוף לאישור אסיפת בעלי המניות, מדיניות תגמול נושאי משרה של הבנק לשנים 2023-2025. [לפרטים נוספים אודות מדיניות תגמול ראה ביאור 17- נושאים שונים ואירועים מהותיים בתקופת הדוח ולאחר תאריך המאזן](#).

ביאור 10 - הלימות הון, מינוף וכיליות לפי הוראות המפקח על הבנקים

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

1. הלימות הון לפי הוראות המפקח על הבנקים מחושב בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין מספר 211-201 והוראה 299 בדבר "מדידה והלימות ההון."

א. בנתוני המאחד

	יתרה ליום 30 בספטמבר		
	2022	2021	יתרה ליום 31 בדצמבר 2021
	(בלתי מבוקר)	(מבוקר)	(מבוקר)
1. הון לצורך חישוב יחס ההון			
הון עצמי רובד 1, לאחר התאמות פיקוחיות וניכויים	1,237.6	1,094.7	1,121.2
הון רובד 1 נוסף, לאחר ניכויים	-	-	-
הון רובד 2, לאחר ניכויים	406.1	370.1	363.2
סך הכל הון כולל	1,643.7	1,464.8	1,484.4
2. יתרות משוקללות של נכסי סיכון			
סיכון אשראי	10,691.3	9,314.9	9,393.4
סיכונים שוק	44.6	93.7	85.1
סיכון תפעולי	1,101.4	955.9	987.3
סך הכל יתרות משוקללות של נכסי סיכון	11,837.3	10,364.5	10,465.8
3. יחס ההון לרכיבי סיכון			
יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון	10.5%	10.6%	10.7%
יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון	13.9%	14.1%	14.2%
יחס הון עצמי רובד 1 המזערי הנדרש ע"י המפקח על הבנקים ⁽¹⁾	9.6%	8.6%	8.6%
יחס ההון הכולל המזערי הנדרש ע"י המפקח על הבנקים ⁽¹⁾	12.5%	11.5%	11.5%
ב. רכיבי ההון לצורך חישוב יחס ההון (בנתוני המאחד)			
1. הון עצמי רובד 1			
הון המיוחס לבעלי מניות הבנק	1,206.8	1,101.6	1,126.7
זכויות שאינן מקנות שליטה	33.8	-	-
הבדלים בין הון עצמי לבין הון עצמי רובד 1	-	-	-
סך הון עצמי רובד 1, לפני התאמות פיקוחיות וניכויים	1,240.6	1,101.6	1,126.7
התאמות פיקוחיות וניכויים:			
אחר	(1.6)	-	-
מיסים נדחים לקבל	(1.4)	(6.9)	(5.5)
סך הכל התאמות פיקוחיות וניכויים - הון עצמי רובד 1	(3.0)	(6.9)	(5.5)
סך הכל הון עצמי רובד 1, לאחר התאמות פיקוחיות וניכויים	1,237.6	1,094.7	1,121.2
2. הון רובד 2			
הון רובד 2: מכשירים, לפני ניכויים	264.7	253.1	253.1
הון רובד 2: הפרשות, לפני ניכויים	141.4	117.0	110.1
סך הון רובד 2, לפני ניכויים	406.1	370.1	363.2
ניכויים - הון רובד 2	-	-	-
סך הכל הון רובד 2	406.1	370.1	363.2

* לא כולל מיסים נדחים מהפרשי עיתוי

תמצית דוחות כספיים | 30.09.2022

בנק ירושלים בע"מ

ביאור 10 - הלימות הון, מינוף וסילות לפי הוראות המפקח על הבנקים (המשך)

- (1) נתונים אלו כוללים התאמות בגין השפעת יישום לראשונה של כללי החשבונאות בנושא הפסדי אשראי צפויים.
- (2) יעד יחס הלימות ההון ליחס הון עצמי רובד 1 שקבע הדירקטוריון 10.25% יעד ההון הכולל 12.5%, החל מיום 31 בדצמבר 2021.
- (3) ביום 27 בדצמבר 2021 פרסם הפיקוח על הבנקים חוזר בנושא עדכון הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 250 בנושא התאמות להוראות ניהול בנקאי תקין לצורך התמודדות עם משבר הקורונה. במסגרת החוזר הובהר כי לאור הניסיון שנצבר והלקחים שהופקו מהתמודדות המערכת הבנקאית עם השפעות משבר הקורונה, עלה הצורך לעדכן את הוראת השעה. החל מיום 1 בינואר 2022 תוקף הוראת השעה פג למעט הוראות ספציפיות להן נקבע בהוראת השעה תוקף מאוחר יותר.

לאור האמור לעיל, דרישות ההון החלות על הבנק החל מהדוחות הכספיים ליום 31 במרץ 2020 הינם:

יחסי הון מצעריים	היחס המצערי הנדרש ביום 31.12.2019	היחס המצערי הנדרש בין 31.03.20 עד 31.12.21	היחס המצערי הנדרש מיום 1.1.2022 עד 31.12.2023:
יחס הון עצמי רובד 1	9%	8%	הנמוך מבין: - יחס ההון של הבנק ביום 31.12.21. - יחס ההון המצערי של הבנק טרם תקופת הוראת השעה.
יחס הון כולל (*)	12.5%	11.5%	
תוספת בגין הלוואות	1% מיתרת הלוואות לדיר במועד	1% מיתרת הלוואות לדיר וזאת למעט(**):	
לדיר ליחס הון עצמי	הדיווח	- הלוואות לרכישות דירת מגורים שהועמדו בתקופה שבין 19.03.20 ועד ליום 30.09.21. - הלוואות לדיר לכל מטרה שניתנו החל מיום 19.3.2020.	
רובד 1 (*)			

(*) ביום 6 באוקטובר 2021, פרסם הפיקוח על הבנקים עדכון לקובץ שאלות ותשובות בדבר יישום הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 329 – מגבלות למתן הלוואות לדיר ובו בוצעה הבהרה לפיה דרישת ההון הנוספת בשיעור המבטא 1% מיתרת הלוואות לדיר מתייחסת ליעד הון עצמי רובד 1 בלבד ואין חובה ליישמה גם ביחס ליעד ההון הכולל.

(**) יתרת הלוואות שניתנו במהלך התקופה כ- 3.4 מיליארדי ש"ח.

ביום 22 במאי, 2022 פרסם הפיקוח על הבנקים חוזר בנושא "עדכון הוראה 203 – מדידה והלימון הון – הגישה הסטנדרטית – סיכון אשראי" במסגרתו נקבע כי יש לשקלל משקל סיכון של 150% על הלוואות המיועדות לרכישת קרקע למטרות פיתוח או בנייה, בשיעור העולה על 80% משווי הנכס הנרכש (LTV), למעט הלוואות לרכישת קרקע חקלאית והלוואות לרכישת קרקע לשימוש עצמי כמפורט בחוזר, החל מהדוחות הכספיים מיום 30 ביוני 2022 ואילך. הבנק רשאי לפרוס את השפעת השינוי במשקל הסיכון על יחס הלימות ההון בגין מלאי הלוואות הקיים אצלו ביום התחילה, בשיעורים רבעוניים קבועים עד ליום 30 ביוני 2023.

להערכת הבנק יישום העדכון צפוי להביא לירידה ביחס הון רובד 1 וביחס ההון הכולל בשיעור של כ-0.04% וכ-0.06% בהתאמה וזאת כתוצאה מעליה בסך נכסי הסיכון בגין חשיפה לענף בינוי ונדל"ן בסך של כ-48.0 מיליוני ש"ח, אשר יפרסו בשיעורים רבעוניים קבועים עד ליום 30 ביוני 2023.

נכון ליום 30 בספטמבר 2022 העלייה בנכסי הסיכון עומדת על כ-12 מיליוני ש"ח, ההשפעה על יחס הון רובד 1 היא ירידה של כ-0.01% וההשפעה על יחס ההון הכולל היא ירידה של כ-0.01%.

ביום 7 באפריל 2022 פרסם הפיקוח על הבנקים, חוזר לעדכון הוראות ניהול בנקאי תקין מספר 203 ו-313 וזאת בעקבות הכניסה לתוקף של הוראה 203A המעדכנת את אופן חישוב דרישות ההון בגין מכשירים נגזרים. הוראה 203 בדבר "סיכון אשראי – גישה סטנדרטית" עודכנה כך שהושמטו סעיפים שנכללו במסגרת נספח ג' להוראה אשר הסדירו את הגישות הישנות לחישוב החשיפה הנובעת מעסקאות במכשירים פיננסיים נגזרים ומעסקאות מול צדדים נגדיים מרכזיים.

הוראה 218 בדבר "יחס המינוף" עודכנה כך ששיטת SA-CCR תיושם במלואה למטרות יחס המינוף. בחוזר הובהר כי בכוונת הפיקוח על הבנקים לאמץ בעתיד את הנחיות באזל 3 ליחס המינוף, ובמועד זה יושלמו ההתאמות לחישוב סכום החשיפה בגין מכשירים פיננסיים נגזרים.

לעדכון ההוראות כאמור לעיל לא הייתה השפעה מהותית על יחסי ההון ויחס המינוף ליום 30 בספטמבר 2022.

ביאור 10 - הלימות הון, מינוף וכסילות לפי הוראות המפקח על הבנקים (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ג. השפעת הוראות המעבר על יחס הון עצמי רובד 1

ליום 30 בספטמבר	ליום 31 בדצמבר 2021	
	2021	2022
יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון לפני השפעת הוראות המעבר	10.6%	10.5%
השפעת הוראות המעבר	-	-
יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון לאחר השפעת הוראות המעבר בהוראה 299	10.6%	10.5%

2. יחס כיסוי הכסילות (LCR) לפי הוראות המפקח על הבנקים (בנתוני המאוחד)
מחושב בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין מספר 221 בדבר יחס כיסוי כסילות.

ליום 30 בספטמבר	ליום 31 בדצמבר 2021	
	2021	2022
יחס כיסוי הנזילות	254%	200%
יחס כיסוי הנזילות המזערי הנדרש ע"י המפקח על הבנקים	100%	100%

3. יחס המינוף לפי הוראות המפקח על הבנקים (בנתוני המאוחד)
מחושב בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין מספר 218 בדבר יחס מינוף.

ליום 30 בספטמבר	ליום 31 בדצמבר 2021	
	2021	2022
הון רובד 1	1,094.7	1,237.6
סך החשיפויות	17,028.8	19,213.8
יחס המינוף	6.4%	6.4%
יחס המינוף המזערי הנדרש ע"י המפקח על הבנקים ⁽¹⁾	4.5%	4.5%

4. יחס מימון יציב נטו המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים (בנתוני המאוחד) ⁽²⁾
מחושב בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין מספר 222 בדבר יחס מימון יציב נטו.

ליום 30 בספטמבר 2022	ליום 31 בדצמבר 2021
יחס מימון יציב נטו	125%
יחס מימון יציב נטו המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים	100%

(1) ביום 1 בנובמבר 2020 פרסם הפיקוח על הבנקים כי לנוכח התמשכות משבר הקורונה, והמשך ההתמודדות של משקי הבית והעסקים עם הקשיים התזרימיים בעקבות השלכות המשבר, עלה הצורך להבטיח כי הדרישה מהמערכת הבנקאית לעמוד ביחס מינוף מזערי, המותאמת לימי שגרה, לא תהווה חסם להעמדת אשראי בתקופת המשבר. בשל כך, הוחלט כהוראת שעה להפחית את הדרישה לשיעור מזערי של 5.5 בבנקים הגדולים (לעומת 6 טרם הוראת השעה) ול-4.5 בבנקים הבינוניים והקטנים (לעומת 5 טרם הוראת השעה). עם תום תוקף הוראת השעה, תמשיך ההקלה לחול עוד 24 חודשים, ובלבד שיהיה המינוף לא יפחת מיחס המינוף במועד תום תוקף ההוראה או יחס המינוף המינימלי שחל על התאגיד הבנקאי טרם הוראת השעה, הנמוך מבניהם.

דרישת יחס המינוף החלות על הבנק:

היחס המזערי הנדרש ביום	היחס המזערי הנדרש בין 31.12.2021 עד	היחס המזערי הנדרש מיום 01.01.2024 עד 30.06.2024:
תאגיד בנקאי	31.12.2023	31.12.2023
בינוני וקטן	5%	4.5%
		הנמוך מבין:
		יחס המינוף של התאגיד ביום 31.12.23.
		יחס המינוף המזערי של התאגיד טרם תקופת הוראת השעה.

תמצית דוחות כספיים | 30.09.2022

בנק ירושלים בע"מ

ביאור 10 - הלימות הון, מינוף וסילות לפי הוראות המפקח על הבנקים (המשך)

(2) מיום 31 בדצמבר 2021 מיישם הבנק את הוראות ניהול בנקאי תקין מספר 222 בנושא יחס מימון יציב נטו – NSFR, אשר מאמצת את המלצות ועדת באזל לעניין יחס המימון יציב נטו במערכת הבנקאית בישראל. בהתאם להוראה, מטרת יחס כיסוי יחס המימון היציב נטו הינה לשפר את עמידות פרופיל סיכון הנזילות של התאגידים הבנקאיים בטווח הארוך באמצעות דרישה מתאגידים בנקאיים לשמור על פרופיל מימון יציב בהתאם להרכב נכסיהם המאזניים ולפעילויותיהם החוץ מאזניות. יחס המימון היציב נטו מכיל שני מרכיבים: פריטי מימון יציב זמין (מונה) ופריטי מימון יציב נדרש (מכנה). "מימון יציב זמין" מוגדר כחלק מההון ומההתחייבויות שניתן להסתמך עליו על פני אופק הזמן המובא בחשבון ביחס המימון היציב נטו, המשתרע על פני שנה אחת. סכום המימון היציב הנדרש של תאגיד מסוים הוא פונקציה של מאפייני הנזילות והתקופות הנותרות לפירעון על הנכסים השונים המוחזקים על ידי אותו תאגיד, וכן של חשיפותיו החוץ מאזניות. בהתאם להוראה, יחס מימון יציב נטו המזערי הנדרש עומד על 100%.

4. דיבידנדים

ביום 26 באוקטובר, 2021 החליט דירקטוריון הבנק לאמץ מדיניות חלוקת דיבידנד מעודכנת ("מדיניות חלוקת דיבידנד"). בהתאם למדיניות זו, ניתן יהיה לחלק כדיבידנד עד 30% מהרווח הנקי של הבנק, בהתאם לדוחות הכספיים של הבנק ובכפוף, בין היתר, לכך שהבנק יעמוד ביעדי הלימות ההון הרגולטורים החלים עליו גם לאחר חלוקת הדיבידנד. חלוקת הדיבידנד בפועל כפופה להחלטות פרטניות של הדירקטוריון בטרם כל חלוקה, ובכפוף להוראות הדין שחלות על חלוקת דיבידנד ובכלל זה הוראות חוק החברות, התשנ"ט-1999 והוראות בנק ישראל ולמגבלות החלות על הבנק, ולכן בנסיבות מסוימות יכול וימנעו מהבנק את האפשרות לחלק דיבידנד. מדיניות חלוקת הדיבידנד תישאר בתוקפה כל עוד לא החליט הדירקטוריון אחרת ועשויים להיות בה שינויים מעת לעת ואין באמור בה כדי לגרוע מסמכות דירקטוריון הבנק להחליט מעת לעת בהתחשב בשיקולים עסקיים ובהוראות הדין ובהוראות רגולטוריות החלות על הבנק, על שינוי המדיניות או על שינוי שיעור הדיבידנד שיחולק בגין תקופה מסוימת או להחליט שלא לחלק דיבידנד בגין תקופה מסוימת.

מובהר בזה, למען הסר ספק, כי אין באישור מדיניות חלוקת דיבידנד כדי ליצור התחייבות כלפי צד שלישי כלשהו לחלוקה של דיבידנד בפועל ו/או מועדי תשלום דיבידנד ו/או שיעורו וכי כל חלוקה של דיבידנד בפועל יהיה כפוף לעמידה בכל התנאים הדרושים לחלוקה על פי דין ולמגבלות החלות על הבנק בהתייחס לחלוקה ולהחלטה ספציפית של הדירקטוריון.

המידע האמור לעיל בדבר חלוקת הדיבידנד מהווה מידע צופה פני עתיד, העשוי שלא להתממש כולו או חלקו או להתממש באופן שונה מכפי שנצפה. מידע זה מתבסס על הערכות ותחזיות שונות שהיו בפני דירקטוריון הבנק. מידע זה יכול שלא יתממש בשל שינויים העשויים לחול בגורמים שונים שאינם בשליטת הבנק בלבד. הגורמים המשפיעים כוללים תחזיות והערכות לגבי שינויים במצב הכלכלי במשק, חקיקה, הוראות גרמי פיקוח ואחרים ושינויים ברווחיות הבנק בתכנית האסטרטגית, ובתכנית העבודה.

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2021	לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		דיבידנדים שהוכרזו ושולמו
	2021	2022	
43.2	-	43.2	

ביאור 11 - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות

א. תביעות משפטיות

1. הבנק הינו צד להליכים משפטיים, לרבות בקשות לאישור תובענות ייצוגיות שנקטו נגדו לקוחותיו, או לקוחותיו בעבר, שראו את עצמם נפגעים או ניזוקים מפעילות הבנק במהלך העסקים הרגיל. לדעת הנהלת הבנק בהסתמך על חוות דעת משפטיות של יועצים משפטיים באשר לסיכויי תביעות תלויות, לרבות בקשות לאישור תביעות ייצוגיות, נכללו בדוחות כספיים אלה הפרשות נאותות לכיסוי נזקים אפשריים עקב כל התובענות, במקום בו נדרשה הפרשה בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים.
2. ביום 17 בנובמבר 2014 הוגשה לבית המשפט המחוזי - המחלקה הכלכלית בתל אביב תובענה ובקשה לאישור התובענה כייצוגית כנגד הבנק וכנגד מספר נתבעים נוספים שכינה כדירקטורים בכלל, בטענה לפיה כלל פיננסים בטוחה, בכובעה כמנהל תיקים, ביצעה עבור לקוחותיה עסקאות בניירות ערך של חברות מקבוצת אי.די.בי, וזאת תוך העדפה של האינטרסים שלה ושל חברות שונות בקבוצת אי.די.בי על פני האינטרסים של לקוחותיה. לטענת התובע, הפרה כלל פיננסים בטוחה את הוראות הדין, לרבות הוראות חוק העיסוק ביעוץ השקעות, שעניין חובת האמונים של כלל פיננסים בטוחה כלפי לקוחותיה, חובתה ליידע את לקוחותיה על ניגוד עניינים הקיים לה בביצוע פעולות כאמור ומבלי לקבל את הסכמתם מראש עובר לביצועה של כל עסקה שיש בה משום ניגוד עניינים, וכן איסור על העדפת נכסים פיננסיים של כלל פיננסים בטוחה או תאגיד הקשור אליה. לטענת התובע הוא היה קשור בהסכם לניהול השקעות עם כלל פיננסים בטוחה, אשר רכשה לתיקו ניירות ערך של חברות מקבוצת אי.די.בי, ובפעולותיה גרמה לו כלל פיננסים בטוחה הפסדים משמעותיים. סכום התביעה האישית מוערך בכ-19 אלפי ש"ח. המבקש ציין כי לא ניתן להעריך בשלב זה את סכום התביעה הקבוצתית.
- ביום 8 בינואר, 2017 ניתנה החלטה בבקשת האישור (להלן: "ההחלטה") המאשרת את ניהול התובענה כייצוגית כנגד כלל פיננסים בטוחה, ודוחה את הבקשה בנוגע לדירקטורים. חברי הקבוצה כפי שנקבעו בהחלטה הינם "כל מי שקיבל שירותי ניהול השקעות מחברת כלל פיננסים בטוחה ובמסגרת ניהול התיקים רכשה עבורו כלל פיננסים בטוחה (או מי מטעמה) ניירות ערך, בלי שהתקבל אישור מראש ביחס לכל עסקה כאמור, וכתוצאה מהרכישה כאמור נגרם לו נזק. הדיון בתביעה זו הועבר לגישור, אשר לא צלח, והתביעה חזרה לבית המשפט לדיוני הוכחות. בימים אלו הצדדים מנהלים מו"מ לסיום התיק בפשרה. במסגרת הסכם הרכישה של כלל פיננסים בטוחה ע"י הבנק, ניתנה לבנק התחייבות לשיפוי על-ידי כלל פיננסים בע"מ. להערכת הנהלת הבנק, המתבססת על הערכת יועציו המשפטיים באשר לסיכויי התביעה, ההפרשה שנכללה בדוחות הכספיים בניכוי השיפוי הינה נאותה.
3. ביום 23 במרץ 2020 הוגשה לבית המשפט המחוזי מרכז (והתקבלה בבנק ביום 14 במאי 2020) בקשה לאישור תובענה ייצוגית כנגד הבנק, במסגרתה נתבע הבנק להשיב סכומי עמלות שגבה מלקוחותיו שהינם "יחיד / עסק קטן", ככל שסכומים אלו עולים על הסכום בו היו מחויבים אילו היה חל עליהם תעריפון עסק גדול של הבנק, לעניין אותו שרות. במהלך הרבעונים השני והשלישי של שנת 2022 ועד למועד פרסום דוחות אלו, הבנק שילם את התשלומים והחזיר את העמלות בהתאם להסכמות לפי הסכם הפשרה ובכך באה תביעה זו לסיומה. להערכת הנהלת הבנק, המתבססת על הערכת יועציו המשפטיים, ההפרשה שנכללה בדוחות הכספיים הינה נאותה.
4. ביום 28 בדצמבר, 2020 הומצאה לבנק בקשה לאישור תביעה ייצוגית כנגד הבנק וששה בנקים נוספים, בטענה שהבנקים פעלו בניגוד להוראות חוק נתוני אשראי ותקנותיו, בעת שדיווחו על לקוחות מסוימים שלא בהתאם לאופן שנדרש לדווח לפי החוק האמור. לטענת המבקשים, הדיווחים השגויים הביאו ליצירת חיובי שלילי בדוחות האשראי של הלקוחות, באופן שגרם להם לנזקים שונים, כגון: חוסר היכולת לקבל אשראי. עילות התביעה הן - רשלנות, פגיעה באוטונומיה, הוצאת שם רע, וכגיעה בפרטיות. הסעדים הנבטים הם סעד הצהרתי, צו עשה וסעד כספי, וסכום התביעה המשוער הוא מעל 2.5 מיליוני ש"ח. התיק הועבר לגישור, אך הגישור כשל והתיק חזר לבית המשפט. בימים אלו הצדדים מנהלים מו"מ לסיום התיק בפשרה. במסגרת ההסכם צפוי הבנק לשלם שכ"ט עו"ד וגמול לתובע הייצוגי בהיקף לא מהותי. הפרשה מתאימה נעשתה בספרי הבנק. להערכת הנהלת הבנק, המתבססת על הערכת יועציו המשפטיים - קלושים סיכויי התביעה להתקבל.
5. ביום 6 בפברואר, 2022 הומצאה לבנק בקשה לאישור תביעה ייצוגית שהוגשה בבית המשפט המחוזי בירושלים, כנגד הבנק ו-11 משיבים נוספים, על סך 458 מיליוני ש"ח. בטענה לפיה כאשר לקוח מושך כסף ממכשירים לא בנקאיים למשיכת כספים, אשר מתופעלים ע"י גורמים חוץ בנקאיים, הלקוח משלם עמלה כפולה (הן למתפעל המכשיר והן לבנק בו מתנהל חשבון). ביום 23 במאי 2022 אישר בית המשפט את בקשת ההסתלקות של המבקש מהבקשה לתביעה הייצוגית שהגיש נגד בנק ירושלים, ובכך הגיעה תביעה זו, כלפי הבנק, לסיומה.
6. ביום 23 בפברואר, 2022 הומצאה לבנק בקשה לאישור תובענה ייצוגית שהוגשה לבית המשפט השלום בחיפה, כנגד הבנק בטענה כי הבנק גובה שלא כדין עמלת התראת עו"ד בגין מכתב התראה שנשלח ללקוח ע"י עו"ד פנימי, וכן, שבנסיבות המקרה, כלל לא היה צריך לשלוח מכתב כזה ללקוח (המבקש). הבנק הגיש תגובה מטעמו לבקשה לאישור התובענה הייצוגית והתיק נקבע לדיון מקדמי למרץ 2023. לאור השלב המקדמי בו מצויה הבקשה טרם ניתן להעריך את סיכוייה.

ביאור 11 - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות (המשך)

7. נכון ליום 30 בספטמבר 2022, לבנק אין חשיפה מהותית בגין תביעות שהוגשו נגדו אשר ההסתברות להתממשותן אינה קלושה למעט כמפורט בפרק זה.

ב. התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות אחרות

א. פעילות מכירת תיקי אשראי בתקופת הדוח:

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2021	לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		
	2021	2022	
341.1	-	719.0	הערך בספרים של האשראי שנמכר ליום המכירה
385.2	-	756.3	תמורה שהתקבלה במזומן
44.1	-	37.3	סך הכול רווח ממכירת אשראי בתקופה
1,280.4	991.0	1,763.6	יתרת ההלוואות שנמכרו אשר מנוהלות על ידי הבנק

היתרה המצטברת של תיקי אשראי שנמכרו ליום 30 בספטמבר 2022 כ-1,835.3 מיליוני ש"ח.

ב. התחייבויות להשקעה בקרנות חוב פרטיות

ליום 31 בדצמבר 2021	ליום 30 בספטמבר		
	2021	2022	
36.3	31.6	31.2	התחייבות להשקעה בקרנות חוב פרטיות

ביאור 12 - פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכונים אשראי ומועדי פירעון

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

א. היקף הפעילות על בסיס מאוחד

1. סכום נקוב של מכשירים נגזרים

יתרה ליום 31 בדצמבר 2021			יתרה ליום 30 בספטמבר 2021			יתרה ליום 30 בספטמבר 2022		
(מבוקר)			(בלתי מבוקר)					
נצרים			נצרים			נצרים		
שאינם			שאינם			שאינם		
למסחר			למסחר			למסחר		
סה"כ	נצרים	למסחר	סה"כ	נצרים	למסחר	סה"כ	נצרים	למסחר
חוזי ריבית								
חוזי Forward ו-Futures								
36.6	36.6	-	24.8	24.8	-	117.6	117.6	-
150.0	-	150.0	-	-	-	300.0	-	300.0
186.6	36.6	150.0	24.8	24.8	-	417.6	117.6	300.0
חוזי מטבע חוץ								
חוזי Forward ו-Futures ³								
12.5	7.8	4.7	224.5	18.3	206.2	200.6	32.0	168.6
24.4	24.4	-	6.8	6.8	-	3.7	3.7	-
24.4	24.4	-	6.8	6.8	-	3.7	3.7	-
61.3	56.6	4.7	238.1	31.9	206.2	208.0	39.4	168.6
חוזי בגין מניות								
אופציות שנכתבו								
210.9	210.9	-	397.2	397.2	-	508.7	508.7	-
210.9	210.9	-	397.2	397.2	-	508.7	508.7	-
421.8	421.8	-	794.4	794.4	-	1,017.4	1,017.4	-
חוזי אשראי								
הבנק מוטב								
48.5	-	48.5	51.6	-	51.6	44.9	-	44.9
48.5	-	48.5	51.6	-	51.6	44.9	-	44.9
718.2	515.0	203.2	1,108.9	851.1	257.8	1,687.9	1,174.4	513.5
סה"כ סכום נקוב								

ביאור 12 - פעילות במכשירים נזרים - היקף, סיכויי אשורי ומועדי פירעון (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

א. היקף הפעילות על בסיס מאוחד (המשך)

2. שווי הוגן ברוטו של מכשירים נזרים

יתרה ליום 30 בספטמבר 2022					
(בלתי מבוקר)					
התחייבויות בגין נזרים ברוטו			נכסים בגין נזרים ברוטו		
נזרים שאינם למסחר			נזרים שאינם למסחר		
סה"כ	נזרים למסחר	למסחר	סה"כ	נזרים למסחר	למסחר
7.3	-	7.3	-	-	-
3.5	-	3.5	0.8	0.3	0.5
5.4	1.9	3.5	1.8	1.8	-
0.4	-	0.4	-	-	-
16.6	1.9	14.7	2.6	2.1	0.5
סה"כ נכסים / התחייבויות בגין נזרים ברוטו ^{א)}					
0.4	-	0.4	-	-	-
16.2	1.9	14.3	2.6	2.1	0.5
יתרה מאזנית					

2. שווי הוגן ברוטו של מכשירים נזרים

יתרה ליום 30 בספטמבר 2021					
(בלתי מבוקר)					
התחייבויות בגין נזרים ברוטו			נכסים בגין נזרים ברוטו		
נזרים שאינם למסחר			נזרים שאינם למסחר		
סה"כ	נזרים למסחר	למסחר	סה"כ	נזרים למסחר	למסחר
-	-	-	0.3	0.3	-
0.5	-	0.5	0.9	-	0.9
2.8	2.8	-	2.7	2.7	-
2.0	-	2.0	-	-	-
5.3	2.8	2.5	3.9	3.0	0.9
סה"כ נכסים / התחייבויות בגין נזרים ברוטו ^{א)}					
2.0	-	2.0	-	-	-
3.3	2.8	0.5	3.9	3.0	0.9
יתרה מאזנית					

ביאור 12 - פעילות במכשירים נזרים - היקף, סיכונים אשראי ומועדי פירעון (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

א. היקף הפעילות על בסיס מאוחד (המשך)

2. שווי הוגן ברוטו של מכשירים נזרים

יתרה ליום 31 בדצמבר 2021					
(מבוקר)					
התחייבויות בגין נזרים ברוטו			נכסים בגין נזרים ברוטו		
נזרים שאינם למסחר			נזרים שאינם למסחר		
סה"כ	נזרים למסחר	נזרים שאינם למסחר	סה"כ	נזרים למסחר	נזרים שאינם למסחר
-	-	-	1.1	0.3	0.8
0.6	0.6	-	0.6	0.5	0.1
2.9	2.9	-	2.8	2.8	-
2.0	-	2.0	-	-	-
5.5	3.5	2.0	4.5	3.6	0.9
סה"כ נכסים / התחייבויות בגין נזרים ברוטו ⁰					
2.0	-	2.0	-	-	-
3.5	3.5	-	4.5	3.6	0.9
יתרה מאזנית					

ביאור 12 - פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכונים אשראי ומועדי פירעון (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ב. סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים לפי צד נגדי לחוזה

יתרה ליום 30 בספטמבר 2022							
(בלתי מבוקר)							
סה"כ	אחרים	ממשלות			דילרים / ברוקרים	בנקים	בורסות
		מוסדיים	גופים	ובנקים מרכזיים			
2.6	-	-	-	-	-	0.5	2.1
יתרה מאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים ⁽²⁾ סכומים ברוטו שלא קודזו במאזן:							
-	-	-	-	-	-	-	-
הפחתת סיכון אשראי בגין ביטחון במזומן שהתקבל							
2.6	-	-	-	-	-	0.5	2.1
סכום נטו של נכסים בגין מכשירים נגזרים							
23.0	-	-	-	-	-	(0.5)	23.5
סיכון אשראי חוץ מאזני נטו בגין מכשירים נגזרים ⁽¹⁾							
25.6	-	-	-	-	-	-	25.6
סך הכל סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים							
16.6	4.0	-	-	-	-	10.8	1.8
יתרה מאזנית של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים סכומים ברוטו שלא קודזו במאזן:							
3.5	-	-	-	-	-	3.5	-
ביטחון במזומן ששועבד							
13.1	4.0	-	-	-	-	7.3	1.8
סכום נטו של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים							

יתרה ליום 30 בספטמבר 2021							
(בלתי מבוקר)							
סה"כ	אחרים	ממשלות			דילרים / ברוקרים	בנקים	בורסות
		מוסדיים	גופים	ובנקים מרכזיים			
3.9	-	-	-	2.1	1.2	0.6	0.6
יתרה מאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים ⁽²⁾ סכומים ברוטו שלא קודזו במאזן:							
-	-	-	-	-	-	-	-
הפחתת סיכון אשראי בגין ביטחון במזומן שהתקבל							
3.9	-	-	-	2.1	1.2	0.6	0.6
סכום נטו של נכסים בגין מכשירים נגזרים							
9.9	-	-	-	(2.1)	(1.2)	13.2	13.2
סיכון אשראי חוץ מאזני נטו בגין מכשירים נגזרים ⁽¹⁾							
13.8	-	-	-	-	-	13.8	13.8
סך הכל סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים							
5.3	2.0	-	-	-	0.5	2.8	2.8
יתרה מאזנית של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים סכומים ברוטו שלא קודזו במאזן:							
0.3	-	-	-	-	0.3	-	-
ביטחון במזומן ששועבד							
5.0	2.0	-	-	-	0.2	2.8	2.8
סכום נטו של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים							

ביאור 12 - פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכונים אשראי ומועדי פירעון (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ב. סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים לפי צד נגדי לחוזה (המשך)

יתרה ליום 31 בדצמבר 2021					
(מבוקר)					
סה"כ	אחרים	דילרים / ברוקרים	בנקים	בורסות	
4.5	-	2.4	1.2	0.9	יתרה מאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים ⁽²⁾
					סכומים ברוטו שלא קוזזו במאזן:
-	-	-	-	-	הפחתת סיכון אשראי בגין ביטחון במזומן שהתקבל
4.5	-	2.4	1.2	0.9	סכום נטו של נכסים בגין מכשירים נגזרים
12.3	-	(2.4)	(1.2)	15.9	סיכון אשראי חוץ מאזני נטו בגין מכשירים נגזרים ⁽¹⁾
16.8	-	-	-	16.8	סך הכל סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים
5.5	2.0	-	0.3	3.2	יתרה מאזנית של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
					סכומים ברוטו שלא קוזזו במאזן:
					ביטחון במזומן ששועבד
5.5	2.0	-	0.3	3.2	סכום נטו של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים

ביאור 12 - פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכונים אשראי ומועדי פירעון (המשך)

ג. פירוט מועדי פירעון (סכומי ערך נקוב)

ליום 30 בספטמבר 2022					
סך הכל	מל 5 שנים	מל שנה ועד 5 שנים	מל 3 חודשים ועד שנה	עד 3 חודשים	
(בלתי מבוקר)					
300.0	-	200.0	-	100.0	חוזי ריבית (שקל- מדד)
117.6	-	-	-	117.6	חוזי ריבית (אחר)
208.0	-	-	87.1	120.9	חוזי מטבע חוץ
1,017.4	-	0.2	3.5	1,013.7	חוזים בגין מניות
44.9	44.9	-	-	-	חוזי אשראי
1,687.9	44.9	200.2	90.6	1,352.2	סך הכל

ליום 30 בספטמבר 2021					
סך הכל	מל 5 שנים	מל שנה ועד 5 שנים	מל 3 חודשים ועד שנה	עד 3 חודשים	
(בלתי מבוקר)					
1,108.9	51.6	0.3	2.2	1,054.8	

ליום 31 בדצמבר 2021					
סך הכל	מל 5 שנים	מל שנה ועד 5 שנים	מל 3 חודשים ועד שנה	עד 3 חודשים	
(מבוקר)					
718.2	48.5	50.3	137.7	481.7	

⁽¹⁾ ההפרש הוא חיובי, בין סך כל הסכומים בגין מכשירים נגזרים (לרבות מכשירים נגזרים עם שווי הוגן שלילי) שנכללו בחבות הלווה, כפי שחושבו לצורך מגבלות על החבות של הלווה, לפני הפחתת סיכון אשראי, לבין היתרה המאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים של הלווה.

⁽²⁾ מתוך זה יתרה מאזנית של מכשירים נגזרים העומדים בפני עצמם לימים 30.09.2022, 30.09.2021 ו-31.12.2021 בסך 2.6 מיליוני ש"ח, 3.9 מיליוני ש"ח ו-4.5 מיליוני ש"ח, בהתאמה, הכלולה בסעיף נכסים בגין מכשירים נגזרים.

⁽³⁾ כלל היתרה כפופה להסדרי התחשבות נטו או הסדרים דומים.

ביאור 13 - מגזרי פעילות פיקוחיים

1. הגדרות

- (1) אנשים פרטיים - יחידים, לרבות יחידים המנהלים חשבון משותף, אשר למועד הדיווח אין להן חבות לבנק, או שהחבות שלהם סווגה בענף משק "אנשים פרטיים - הלוואות לדיור ואחר".
- (2) מגזר בנקאות פרטית - אנשים פרטיים אשר היתרה של תיק הנכסים הפיננסיים שיש להם בבנק על בסיס מאוחד (לרבות פיקדונות כספיים, תיקי ניירות ערך ונכסים כספיים אחרים) עולה על 3 מיליוני ש"ח.
- (3) משקי בית - אנשים פרטיים, למעט לקוחות הנכללים בבנקאות פרטית.
- (4) עסק - לקוח שאינו נכלל בהגדרת "אנשים פרטיים" ואינו גוף מוסדי או תאגיד בנקאי.
- (5) מחזור פעילות - מחזור מכירות שנתי או היקף הכנסות שנתי.
- (6) עסק זעיר - עסק שמחזור פעילותו קטן מ-10 מיליוני ש"ח.
- (7) עסק קטן - עסק שמחזור פעילותו גדול או שווה ל-10 מיליוני ש"ח וקטן מ-50 מיליוני ש"ח.
- (8) עסק בינוני - עסק שמחזור פעילותו גדול או שווה ל-50 מיליוני ש"ח וקטן מ-250 מיליוני ש"ח.
- (9) עסק גדול - עסק שמחזור פעילותו גדול או שווה ל-250 מיליוני ש"ח.
- (10) מגזר ניהול פיננסי - יכול לכולל את הפעילויות הבאות: פעילות למסחר - השקעה בניירות ערך למסחר, פעילות עשיית שוק בניירות ערך ובמכשירים נגזרים, פעילות במכשירים נגזרים שאינם מיועדים לגידור ואינם חלק מניהול הנכסים וההתחייבויות של התאגיד הבנקאי, עסקאות רכש חוזר ושאליה של ניירות ערך למסחר, מכירה בחסר של ניירות ערך, שירותי חיתום של ניירות ערך, פעילות ניהול נכסים והתחייבויות - לרבות השקעה באגרות חוב זמינות למכירה ובאגרות חוב המוזקקות לפדיון, שלא שויכו למגזרי פעילות אחרים, נגזרים שהם חלק מניהול נכסים והתחייבויות, פיקדונות בבנקים ומבנקים בארץ ובעולם, פיקדונות בממשלות ושל ממשלות, פעילות השקעה ריאלית - השקעה במניות זמינות למכירה והשקעות בחברות כלולות של עסקים, אחר - שירותי ניהול, תפעול, נאמנות ומשמורת לבנקים, שירותי ייעוץ, פעילויות מכירה וניהול תיקי אשראי, פעילויות פיתוח מוצרים פיננסיים.
- (11) נכסים בניהול - ניירות ערך של לקוחות, הלוואות בניהול הבנק ונכסים הנבועים מפעילות לפי מידת הגבייה.

2. הכללים העיקריים שישומו בחלוקת תוצאות הפעילות בין המגזרים השונים:

הכנסות ריבית, נטו - מרווח המתקבל מההפרש בין ריבית האשראי שהועמד ללקוחות המגזר לבין מחיר הכסף (מחיר ההעברה הכלכלי התואם את מגזר ההצמדה ואת מח"מ האשראי). וכן רווח המתקבל מההפרש בין ריבית הפיקדון שניתן ללקוחות המגזר לבין מחיר הכסף (מחיר ההעברה הכלכלי התואם את מגזר ההצמדה ואת מח"מ הפיקדון).

הכנסות שאינן מריבית - הכנסות שאינן מריבית נזקפות ישירות למגזר בו מסווגת פעילות הלקוח.

הוצאות בגין הפסדי אשראי - ההפרשה נזקפה למגזר הפעילות בו מסווגת פעילות הלקוח אשר בגינה בוצעה ההפרשה. באופן דומה, גביה מהפרשה שבוצעה או הקטנתה יוחסה אף היא למגזר בו מסווגת פעילות הלקוח.

הוצאות תפעוליות ואחרות - הוצאות ישירות הניתנות לזיהוי, נזקפו ספציפית למגזרי הפעילות. יתרת ההוצאות העקיפות או ההוצאות הישירות שלא ניתן היה לשייכן באופן ישיר, יוחסו על פי מודל לפיו הוצאות אלו מיוחסות בהתאם לחלקן היחסי של המשרות הישירות במגזר מסך המשרות בבנק, המהווה אומדן מיטבי להיקף פעילות הלקוח במגזר הפעילות.

מיסים על הכנסה - המיסים חושבו על פי שיעור המס האפקטיבי, ויוחסו בהתאם לכל מגזר.

3. לעניין השפעת התפשטות נגיף הקורונה ראה [ביאור 17 - נושאים שונים ואירועים לאחר תאריך המאזן](#).

ביאור 13 - מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

4. מידע על מגזרי פעילות פיקוחיים- סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2022 (בלתי מבוקר) פעילות בישראל							
סך הכל	מגזר ניהול פיננסי ⁴	גופים מוסדיים	עסקים בינוניים וגדולים ⁴	עסקים קטנים וזעירים	בנקאות פרטית	משקי בית ⁴	
						מזה: הלואות לדיור	סה"כ משקי בית
231.7	13.9	-	3.7	35.9	(0.4)	135.0	178.6
74.5	30.5	2.7	2.4	1.7	8.7	-	28.5
הכנסות ריבית מחיצוניים							
הוצאות ריבית מחיצוניים							
הכנסות ריבית, נטו:							
157.2	(16.6)	(2.7)	1.3	34.2	(9.1)	135.0	150.1
-	53.5	4.1	2.7	(16.8)	10.9	(85.2)	(54.4)
מחיצוניים							
בינמגזרי							
157.2	36.9	14	4.0	17.4	1.8	49.8	95.7
64.6	36.7	-	2.1	12.5	(1.1)	4.0	14.4
סך הכנסות ריבית, נטו							
סך הכנסות שאינן מריבית							
221.8	73.6	14	6.1	29.9	0.7	53.8	110.1
24.1	4.6	-	0.6	0.5	(0.1)	0.1	18.5
117.6	4.2	0.2	0.9	4.7	1.9	34.4	105.7
הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי							
הוצאות תפעוליות ואחרות							
80.1	64.8	12	4.6	24.7	(1.1)	19.3	(14.1)
רווח (הפסד) לפני מיסים							
27.5	21.7	0.4	1.6	8.5	(0.3)	6.8	(4.4)
הפרשה למיסים על הרווח							
52.6	43.1	0.8	3.0	16.2	(0.8)	12.5	(9.7)
רווח נקי (הפסד) לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה							
0.1	-	-	-	-	-	-	0.1
הפסד נקי המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה							
52.7	43.1	0.8	3.0	16.2	(0.8)	12.5	(9.6)
רווח נקי המיוחס לבעלי זכויות הבנק							
מתוך סך הוצאות תפעוליות ואחרות:							
71.1	3.0	0.1	0.2	2.0	1.7	16.7	64.1
הוצאות ישירות							
46.5	1.2	0.1	0.7	2.7	0.2	17.7	41.6
הוצאות עקיפות							
84.5	43.9	0.9	3.5	18.0	(0.7)	24.0	18.9
רווח נקי לפני העמסת הוצאות עקיפות							
18,047.6	4,591.2	-	284.8	2,041.7	4.0	9,500.2	11,125.9
יתרה ממוצעת של נכסים							
13,782.0	325.6	-	284.8	2,041.7	4.0	9,500.2	11,125.9
יתרה ממוצעת של אשראי לציבור							
14,151.7	299.8	-	258.6	2,153.8	14.7	9,941.1	11,424.8
יתרת האשראי לציבור לסוף תקופת הדיווח							
133.3	6.2	-	-	15.6	-	109.9	111.5
יתרת חובות פנומים							
9.1	-	-	-	1.8	-	-	7.3
יתרת חובות בפיגור מעל 90 יום							
16,853.6	3,111.3	920.4	1,093.6	900.9	2,426.4	-	8,401.0
יתרה ממוצעת של התחייבויות							
13,742.3	-	920.4	1,093.6	900.9	2,426.4	-	8,401.0
מזה: יתרה ממוצעת של פיקדונות הציבור							
13,765.4	-	841.1	991.1	869.4	2,458.9	-	8,604.9
יתרת פיקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח							
11,080.8	1,109.2	3.2	570.4	2,025.7	21.7	5,695.2	7,350.6
יתרה ממוצעת של נכסי סיכון							
11,837.3	1,185.0	2.3	483.4	2,649.8	30.9	5,821.8	7,485.9
יתרת נכסי סיכון לסוף תקופת הדיווח							
5,677.3	1,752.0	101.2	404.1	327.2	1,235.9	314.6	1,856.9
יתרה ממוצעת של נכסים בניהול							
פיצול הכנסות ריבית נטו:							
97.8	1.8	-	1.9	14.1	-	46.5	80.0
מרווח מפעילות מתן אשראי							
18.0	-	1.5	1.9	2.6	1.8	-	10.2
מרווח מפעילות קבלת פיקדונות							
41.4	35.1	(0.1)	0.2	0.7	-	3.3	5.5
אחר							
157.2	36.9	14	4.0	17.4	1.8	49.8	95.7
סך הכל הכנסות ריבית, נטו							

הערות בסוף חלק 4.

ביאור 13 - מבזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

4. מידע על מבזרי פעילות פיקוחיים- סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2021 (בלתי מבוקר) פעילות בישראל							
סך הכל	מבזר ניהול פיננסי ⁴	גופים מוסדיים	עסקים בינוניים וגדולים ⁴	עסקים קטנים וזעירים	בנקאות פרטית	משקי בית ⁴	
						סוה'כ משקי בית	מזה: הלואות לדיור
163.4	5.3	-	3.6	15.3	-	139.2	105.0
49.4	20.2	0.2	0.5	1.4	5.7	21.4	-
הכנסות ריבית, נטו:							
114.0	(14.9)	(0.2)	3.1	13.9	(5.7)	117.8	105.0
-	35.6	0.7	0.1	(3.7)	7.1	(39.8)	(59.9)
בינמזרי							
114.0	20.7	0.5	3.2	10.2	1.4	78.0	45.1
26.5	3.5	-	2.9	4.9	1.0	14.2	7.1
סך ההכנסות							
140.5	24.2	0.5	6.1	15.1	2.4	92.2	52.2
(23.5)	0.1	-	(0.1)	-	-	(23.5)	(1.6)
107.6	3.6	0.2	2.5	8.0	2.3	91.0	32.4
רווח (הפסד) לפני מיסים							
56.4	20.5	0.3	3.7	7.1	0.1	24.7	21.4
22.5	8.2	0.1	1.4	2.8	-	10.0	8.6
רווח נקי (הפסד)							
33.9	12.3	0.2	2.3	4.3	0.1	14.7	12.8
מתוך סך הוצאות תפעוליות ואחרות:							
55.5	3.3	-	0.9	3.4	1.0	46.9	17.2
52.1	0.3	0.2	1.6	4.6	1.3	44.1	15.2
רווח נקי לפני העמסת הוצאות עקיפות							
65.4	12.5	0.2	3.3	7.1	1.4	40.9	21.9
15,559.6	3,504.8	-	385.8	1,352.2	2.4	10,314.4	8,765.3
12,175.8	121.0	-	385.8	1,352.2	2.4	10,314.4	8,765.3
12,260.1	114.9	-	374.7	1,158.2	0.1	10,612.2	9,168.5
19.5	3.7	-	-	4.5	-	11.3	3.7
114.3	-	-	-	1.3	-	113.0	109.1
14,508.4	2,318.0	519.4	846.6	891.0	2,182.5	7,750.9	-
12,190.4	-	519.4	846.6	891.0	2,182.5	7,750.9	-
12,131.9	-	562.8	770.8	908.0	2,151.2	7,739.1	-
9,984.9	952.4	4.8	665.9	1,502.3	16.7	6,842.8	5,022.7
10,364.5	807.7	4.1	720.4	1,522.8	17.2	7,292.3	5,384.3
4,877.0	991.3	104.4	415.7	186.6	1,115.1	2,063.9	387.1
יתרה ממוצעת של נכסים							
יתרה ממוצעת של אשראי לציבור							
יתרת האשראי לציבור לסוף תקופת הדיווח							
יתרת חובות פנומים							
יתרת חובות בפיגור מעל 90 יום							
יתרה ממוצעת של התחייבויות							
מזה: יתרה ממוצעת של פיקדונות הציבור							
יתרת פיקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח							
יתרה ממוצעת של נכסי סיכון							
יתרת נכסי סיכון לסוף תקופת הדיווח							
יתרה ממוצעת של נכסים בניהול							
פיצול הכנסות ריבית נטו:							
84.8	0.5	-	2.7	9.5	-	72.1	43.3
7.6	-	0.5	0.4	0.4	1.4	4.9	-
21.6	20.2	-	0.1	0.3	-	1.0	1.8
מרווח מפעילות מתן אשראי							
מרווח מפעילות קבלת פיקדונות							
אחר							
114.0	20.7	0.5	3.2	10.2	1.4	78.0	45.1

הערות בסוף חלק 4.

תמצית דוחות כספיים | 30.09.2022

בנק ירושלים בע"מ

ביאור 13 - מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

4. מידע על מגזרי פעילות פיקוחיים- סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2022 (בלתי מבוקר) פעילות בישראל							
מס' סק	מגזר ניהול פיננסי ^{א)}	גופים מוסדיים	עסקים בינתיים וגדולים ^{א)}	עסקים קטנים וזעירים	בנקאות פרטית	משקי בית ^{א)}	
						מזה: הלוואות לדיר	סה"כ משקי בית
648.4	27.8	-	9.4	72.4	-	413.2	538.8
223.0	105.4	4.8	4.0	4.5	22.6	-	81.7
425.4	(77.6)	(4.8)	5.4	67.9	(22.6)	413.2	457.1
-	174.1	7.4	4.5	(24.9)	28.4	(265.0)	(189.5)
425.4	96.5	2.6	9.9	43.0	5.8	148.2	267.6
161.6	77.6	-	6.6	29.4	0.9	16.0	47.1
587.0	174.1	2.6	16.5	72.4	6.7	164.2	314.7
54.0	7.7	-	0.7	3.1	(0.1)	5.7	42.6
353.5	9.1	1.6	5.8	21.1	6.3	101.4	309.6
179.5	157.3	1.0	10.0	48.2	0.5	57.1	(37.5)
62.0	54.2	0.3	3.5	16.6	0.2	19.6	(12.8)
רווח נקי (הפסד) לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה							
117.5	103.1	0.7	6.5	31.6	0.3	37.5	(24.7)
(0.6)	-	-	-	-	-	-	(0.6)
116.9	103.1	0.7	6.5	31.6	0.3	37.5	(25.3)
מתוך סך הוצאות תפעוליות ואחרות:							
199.9	6.3	0.9	2.7	10.8	3.7	49.0	175.5
153.6	2.8	0.7	3.1	10.3	2.6	52.4	134.1
218.5	105.0	1.2	8.5	38.4	1.9	71.9	63.6
17,511.2	4,464.0	-	298.2	1,833.5	4.2	9,375.7	10,911.3
13,285.7	238.5	-	298.2	1,833.5	4.2	9,375.7	10,911.3
14,151.7	299.8	-	258.6	2,153.8	14.7	9,941.1	11,424.8
133.3	6.2	-	-	15.6	-	109.9	111.5
9.1	-	-	-	1.8	-	-	7.3
16,314.3	3,056.9	865.5	1,092.4	930.4	2,344.8	-	8,024.3
13,257.4	-	865.5	1,092.4	930.4	2,344.8	-	8,024.3
13,765.4	-	841.0	991.1	869.4	2,458.9	-	8,605.0
10,878.1	1,053.7	3.7	603.5	1,875.3	21.9	5,646.9	7,320.0
11,837.3	1,185.0	2.3	483.4	2,649.8	30.9	5,821.8	7,485.9
5,287.2	1,462.8	101.7	406.1	271.1	1,130.1	328.7	1,908.0
282.6	6.7	-	6.0	37.8	-	137.8	232.1
38.1	-	2.6	3.7	4.0	5.7	-	22.1
104.7	89.8	-	0.2	1.2	0.1	10.4	13.4
425.4	96.5	2.6	9.9	43.0	5.8	148.2	267.6

הערות בסוף חלק 4.

תמצית דוחות כספיים | 30.09.2022

בנק ירושלים בע"מ

ביאור 13 - מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

4. מידע על מגזרי פעילות פיקוחיים- סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2021 (בלתי מבוקר) פעילות בישראל								
סך הכל	סכומים שלא הוקצו	מגזר ניהול פיננסי	גופים מוסדיים	עסקים בינוניים וגדולים ²	עסקים קטנים וזעירים	בנקאות פרטית	משקי בית ³	
							מזה: הלוואות	סה"כ משקי בית
לדיר	לדיר	לדיר	לדיר	לדיר	לדיר	לדיר	לדיר	לדיר
479.2	-	12.5	-	11.5	46.0	-	303.1	409.2
144.4	-	55.1	0.7	1.2	4.4	18.1	-	64.9
הכנסות ריבית מחיצוניים								
הוצאות (הכנסות) ריבית מחיצוניים								
הכנסות ריבית, נטו:								
334.8	-	(42.6)	(0.7)	10.3	41.6	(18.1)	303.1	344.3
-	-	103.8	2.3	(0.5)	(12.4)	22.0	(174.5)	(115.2)
מחיצוניים								
בינמזרי								
334.8	-	61.2	1.6	9.8	29.2	3.9	128.6	229.1
סך הכנסות ריבית, נטו								
88.2	13.3	3.2	-	8.5	13.5	3.0	20.3	46.7
סך הכנסות שאינן מריבית								
423.0	13.3	64.4	1.6	18.3	42.7	6.9	148.9	275.8
סך ההכנסות								
(49.5)	-	0.3	-	(0.1)	0.2	-	(2.6)	(49.9)
הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי								
313.5	-	8.3	1.0	7.2	22.3	7.1	84.2	267.6
הוצאות תפעוליות ואחרות								
159.0	13.3	55.8	0.6	11.2	20.2	(0.2)	67.3	58.1
רווח (הפסד) לפני מיסים								
55.8	2.7	20.2	0.2	4.1	7.3	(0.1)	24.6	21.4
הפרשה למיסים על הרווח								
103.2	10.6	35.6	0.4	7.1	12.9	(0.1)	42.7	36.7
רווח נקי (הפסד)								
מתוך סך הוצאות תפעוליות ואחרות:								
169.9	-	6.3	0.3	2.9	10.3	3.4	43.4	146.7
הוצאות ישירות								
143.6	-	2.0	0.7	4.3	12.0	3.7	40.8	120.9
הוצאות עקיפות								
193.6	10.6	36.9	0.9	9.8	20.6	1.8	68.6	113.1
רווח נקי לפני העמסת הוצאות עקיפות								
15,458.8	-	3,724.6	-	416.2	1,334.9	4.2	8,454.1	9,978.9
יתרה ממוצעת של נכסים								
11,864.2	-	130.0	-	416.2	1,334.9	4.2	8,454.1	9,978.9
יתרה ממוצעת של אשראי לציבור								
12,260.1	-	114.9	-	374.7	1,158.2	0.1	9,168.4	10,612.2
יתרת האשראי לציבור לסוף תקופת הדיווח								
19.5	-	3.7	-	-	4.5	-	3.7	11.3
יתרת חובות פגומים								
114.3	-	-	-	-	1.3	-	109.1	113.0
יתרת חובות בפיגור מעל 90 יום								
14,408.2	-	2,231.9	609.1	757.9	878.3	2,156.0	-	7,775.0
יתרה ממוצעת של התחייבויות								
12,142.8	-	-	609.1	757.9	844.8	2,156.0	-	7,775.0
מזה: יתרה ממוצעת של פיקדונות הציבור								
12,131.9	-	-	562.8	770.8	908.0	2,151.1	-	7,739.2
יתרת פיקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח								
9,837.7	-	966.4	5.0	662.5	1,502.0	16.7	4,892.2	6,685.1
יתרה ממוצעת של נכסי סיכון								
10,364.5	-	807.7	4.1	720.4	1,522.8	17.2	5,384.3	7,292.3
יתרת נכסי סיכון לסוף תקופת הדיווח								
4,834.4	-	1,048.4	103.1	418.9	172.6	1,055.7	399.3	2,035.7
יתרה ממוצעת של נכסים בניהול								
פיצול הכנסות ריבית נטו:								
248.4	-	4.8	-	8.7	27.3	-	122.8	207.6
מרווח מפעילות מתן אשראי								
21.9	-	-	1.6	0.9	1.1	3.9	-	14.4
מרווח מפעילות קבלת פיקדונות								
64.5	-	56.4	-	0.2	0.8	(0.0)	5.8	7.1
אחר								
334.8	-	61.2	1.6	9.8	29.2	3.9	128.6	229.1
סך הכל הכנסות ריבית, נטו								

הערות בסוף חלק 4.

ביאור 13 - מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

4. מידע על מגזרי פעילות פיקוחיים- סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2021 (מבוקר) פעילות בישראל								
סך הכל	סך הוצא	מגזר ניהול פיננסי ⁽¹⁾	גופים מוסדיים	עסקים ביטוניים וגדולים ⁽²⁾	עסקים קטנים וזעירים	בנקאות פרטית	משקי בית ⁽³⁾	
							סה"כ	מזה: הלוואות
							לדיר	משקי בית
628.7	-	12.0	-	14.9	58.5	-	399.1	543.3
174.5	-	62.0	0.9	1.8	5.8	22.1	-	81.9
454.2	-	(50.0)	(0.9)	13.1	52.7	(22.1)	399.1	461.4
-	-	136.3	2.9	(0.1)	(13.4)	27.3	(224.0)	(153.0)
454.2	-	86.3	2.0	13.0	39.3	5.2	175.1	308.4
160.5	13.3	48.9	-	11.4	27.6	4.3	18.6	55.0
614.7	13.3	135.2	2.0	24.4	66.9	9.5	193.7	363.4
(58.9)	-	0.2	-	(0.4)	0.8	0.1	(0.7)	(59.6)
451.6	-	11.5	2.3	9.3	33.4	9.7	119.7	385.4
222.0	13.3	123.5	(0.3)	15.5	32.7	(0.3)	74.7	37.6
78.1	2.6	44.4	(0.1)	5.7	11.7	-	27.1	13.8
143.9	10.7	79.1	(0.2)	9.8	21.0	(0.3)	47.6	23.8
מתוך סך הוצאות תפעוליות ואחרות:								
240.5	-	8.0	0.8	4.3	17.1	4.5	59.5	205.8
211.1	-	3.5	1.5	5.0	16.3	5.2	60.2	179.6
280.5	10.7	81.6	0.8	13.0	31.3	4.4	85.9	138.7
15,754.0	-	3,930.4	-	406.7	1,350.0	3.6	8,574.1	10,063.3
11,946.3	-	122.7	-	406.7	1,350.0	3.6	8,574.1	10,063.3
12,197.3	-	102.3	-	336.0	1,275.1	0.2	9,108.6	10,483.7
38.0	-	2.5	-	-	3.2	-	26.3	32.3
102.5	-	-	-	-	1.8	-	96.8	100.7
14,677.5	-	2,422.3	607.2	768.4	877.1	2,159.8	-	7,842.7
12,255.3	-	-	607.2	768.5	877.1	2,159.8	-	7,842.7
12,454.3	-	-	593.4	881.8	1,075.7	2,227.5	-	7,675.9
9,898.6	-	969.9	4.9	662.7	1,508.3	16.7	4,943.8	6,736.1
10,465.8	-	1,092.6	3.5	653.5	1,625.3	15.5	5,401.1	7,075.4
4,740.8	-	1,104.5	97.1	417.8	171.1	1,015.9	389.2	1,934.4
333.9	-	5.9	-	11.3	36.6	-	167.0	280.1
29.4	-	-	2.0	1.5	1.4	5.2	-	19.3
90.9	-	80.4	-	0.2	1.3	-	8.1	9.0
454.2	-	86.3	2.0	13.0	39.3	5.2	175.1	308.4

(1) מגזר זה כולל את הפעילות של כרטיסי האשראי, אשר היקפה אינו מהותי. (2) מגזר זה כולל את הפעילויות עם העסקים הגדולים, אשר היקפן אינו מהותי. (3) מגזר זה כולל תיק אשראי שנרכש מהגובה בביטחונות.

תמצית דוחות כספיים | 30.09.2022

בנק ירושלים בע"מ

ביאור 14 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

החל מיום 1 בינואר 2022 יישם הבנק את כללי החשבונאות המקובלים בארצות הברית בנושא הפסדי אשראי צפויים (CECL) בדרך של מכאן ולהבא.

לפרטים נוספים ראה [ביאור 1](#). בביאור זה מספרי השוואה לתקופות קודמות לא הוצגו מחדש.

א. חובות⁽¹⁾, אגרות חוב זמינות למכירה ומכשירי אשראי חוץ מאזניים

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2022 (בלתי מבוקר)					
הפרשה להפסדי אשראי					
סך הכל	מסחרי	לדיר	פרטי אחר	אשראי לציבור	
				בנקים ממשלות ואג"ח זמינות	בנקים ממשלות ואג"ח זמינות
סך הכל	מסחרי	לדיר	פרטי אחר	סך הכל	למכירה

1. תנועה ביתרת הפרשה להפסדי אשראי

130.2	-	130.2	73.4	45.4	11.4	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת התקופה
24.1	-	24.1	18.4	0.1	5.6	הוצאות בגין הפסדי אשראי
(11.2)	-	(11.2)	(11.2)	-	0.0	מחיקות חשבונאיות
5.7	-	5.7	4.3	-	1.4	גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות
(5.5)	-	(5.5)	(6.9)	-	1.4	מחיקות חשבונאיות נטו
148.8	-	148.8	84.9	45.5	18.4	יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 30 בספטמבר 2022 (*)
2.4	-	2.4	1.0	0.8	0.6	(*) מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2022 (בלתי מבוקר)						
116.6	-	116.6	49.1	55.8	11.7	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת השנה
(8.3)	-	(8.3)	12.7	(16.0)	(5.0)	התאמה ליתרת פתיחה בשל השפעת היישום לראשונה ⁽²⁾
54.0	-	54.0	37.0	5.7	11.3	הוצאות בגין הפסדי אשראי
(27.1)	-	(27.1)	(26.0)	-	(1.1)	מחיקות חשבונאיות
13.6	-	13.6	12.1	-	1.5	גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות
(13.5)	-	(13.5)	(13.9)	-	0.4	מחיקות חשבונאיות נטו
148.8	-	148.8	84.9	45.5	18.4	יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 30 בספטמבר 2022 (*)
2.4	-	2.4	1.0	0.8	0.6	(*) מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים

2. מידע נוסף על דרך חישוב ההפרשה להפסדי אשראי בגין חובות⁽¹⁾, ועל חובות⁽²⁾ בניגוד היא חושבה

יתרת חוב רשומה של חובות⁽¹⁾

3,126.6	1,138.3	1,988.3	-	31.3	1,957.0	שנבדקו על בסיס פרטי
12,163.4	-	12,163.4	1,485.2	9,909.8	768.4	שנבדקו על בסיס קבוצתי
15,290.0	1,138.3	14,151.7	1,485.2	9,941.1	2,725.4	סך הכל חובות⁽¹⁾

הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות⁽¹⁾

5.1	-	5.1	-	4.4	0.7	שנבדקו על בסיס פרטי
141.3	-	141.3	83.9	40.3	17.1	שנבדקו על בסיס קבוצתי
146.4	-	146.4	83.9	44.7	17.8	סך ההפרשה להפסדי אשראי

⁽¹⁾ אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.

⁽²⁾ יתרה נמוכה מ-0.1 מיליוני ש"ח אינה מוצגת.

⁽³⁾ לפרטים נוספים אודות השפעת היישום לראשונה של הוראות הדיווח לציבור בנושא הפסדי אשראי צפויים ראה [ביאור 1 - עיקרי המדיניות החשבונאית](#).

ביאור 4 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

א. חובות⁽¹⁾ ומכשירי אשראי חוץ מאזניים (המשך)

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2021 (בלתי מבוקר)					
הפרשה להפסדי אשראי					
סך הכל	בנקים וממשלות	אשראי לציבור			
		סך הכל	פרטי אחר	לדיר	מסחרי

1. תנועה ביתרת הפרשה להפסדי אשראי

161.0	-	161.0	91.5	56.5	13.0	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת התקופה
(23.5)	-	(23.5)	(22.0)	(2.0)	0.5	הוצאות בגין הפסדי אשראי
(8.2)	-	(8.2)	(7.8)	-	(0.4)	מחיקות חשבונאיות
3.1	-	3.1	3.1	-	-	גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות
(5.1)	-	(5.1)	(4.7)	-	(0.4)	מחיקות חשבונאיות נטו
132.4	-	132.4	64.8	54.5	13.1	יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 30 בספטמבר 2021 (*)
3.3	-	3.3	0.5	0.9	1.9	(*) מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2021 (בלתי מבוקר)

194.0	-	194.0	122.9	57.1	14.0	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת השנה
(49.5)	-	(49.5)	(47.3)	(2.6)	0.4	הוצאות בגין הפסדי אשראי
(22.4)	-	(22.4)	(21.0)	-	(1.4)	מחיקות חשבונאיות
10.3	-	10.3	10.2	-	0.1	גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות
(12.1)	-	(12.1)	(10.8)	-	(1.3)	מחיקות חשבונאיות נטו
132.4	-	132.4	64.8	54.5	13.1	יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 30 בספטמבר 2021 (*)
3.3	-	3.3	0.5	0.9	1.9	(*) מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים

2. מידע נוסף על דרך חישוב ההפרשה להפסדי אשראי בגין חובות⁽²⁾, ועל חובות⁽³⁾ בניגוד היא חושבה

יתרת חוב רשומה של חובות⁽⁴⁾

672.6	-	672.6	7.6	3.7	661.3	שנבדקו על בסיס פרטי
11,879.8	292.3	11,587.5	1,197.0	9,164.7	1,225.8	שנבדקו על בסיס קבוצתי ^(**)
12,552.4	292.3	12,260.1	1,204.6	9,168.4	1,887.1	סך הכל חובות⁽⁴⁾
9,043.1	-	9,043.1	-	8,803.9	239.2	(**) מזה: שההפרשה בניגוד חושבה לפי עומק הפיגור
הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות⁽⁴⁾						
15.1	-	15.1	5.3	0.2	9.6	שנבדקו על בסיס פרטי
114.0	-	114.0	59.0	53.4	1.6	שנבדקו על בסיס קבוצתי ^(***)
129.1	-	129.1	64.3	53.6	11.2	סך ההפרשה להפסדי אשראי
53.7	-	53.7	-	52.9	0.8	(***) מזה: שההפרשה בניגוד חושבה לפי עומק הפיגור

⁽¹⁾ אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.

⁽²⁾ כולל יתרות הפרשה מעבר למתחייב לפי שיטת עומק הפיגור שחושבה על בסיס פרטי בסך 0.1 אלפי ש"ח, ושחושבה על בסיס קבוצתי בסך 31.7 מיליוני ש"ח.

⁽³⁾ יתרה נמוכה מ-0.1 מיליוני ש"ח אינה מוצגת.

⁽⁴⁾ כולל יתרות הפרשה קבוצתית בעקבות משבר הקורונה בגין אשראי לאנשים פרטיים שאינו לדיר ובגין אשראי לדיר בסך כ-13.4 מיליוני ש"ח ו-3.1 מיליוני ש"ח בהתאמה. לפרטים נוספים ראה [ביאור 17](#) - נושאים שונים ואירועים מהותיים בתקופת הדוח ולאחר תאריך המאזן.

תמצית דוחות כספיים | 30.09.2022

בנק ירושלים בע"מ

ביאור 14- מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

א. חובות⁽¹⁾ ומכשירי אשראי חוץ מאזניים (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2021 (מבוקר)					
מסחרי	לדיוור	פרטי אחר	סך הכל	בנקים וממשלות	סך הכל
1. תנועה ביתרת הפרשה להפסדי אשראי					
14.0	57.1	122.9	194.0	-	194.0
0.7	(0.7)	(58.9)	(58.9)	-	(58.9)
(3.1)	(0.6)	(29.2)	(32.9)	-	(32.9)
0.1	-	14.3	14.4	-	14.4
(3.0)	(0.6)	(14.9)	(18.5)	-	(18.5)
11.7	55.8	49.1	116.6	-	116.6
1.7	1.3	0.4	3.4	-	3.4
2. מידע נוסף על דרך חישוב ההפרשה להפסדי אשראי בגין חובות⁽²⁾, ועל חובות⁽³⁾ בניגוד היא חושבה					
יתרת חוב רשומה של חובות					
696.3	26.3	6.0	728.6	341.9	1,070.5
1,199.5	9,082.3	1,186.9	11,468.7	-	11,468.7
1,895.8	9,108.6	1,192.9	12,197.3	341.9	12,539.2
182.4	8,728.5	-	8,910.9	-	8,910.9
הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות					
6.2	3.3	4.5	14.0	-	14.0
3.8	51.2	44.2	99.2	-	99.2
10.0	54.5	48.7	113.2	-	113.2
0.6	50.4	-	51.0	-	51.0

(1) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.

(2) כולל יתרת הפרשה מעבר למתחייב לפי שיטת עומק הפיגור שחושבה על בסיס פרטני בסך 3.1 מיליוני ש"ח ושחושבה על בסיס קבוצתי בסך 30.9 מיליוני ש"ח.

(3) יתרה נמוכה מ-0.1 מיליוני ש"ח אינה מוצגת.

ביאור 14- מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

1. אשראי לציבור

1. איכות אשראי ופיגורים

יתרה ליום 30 בספטמבר 2022 (בלתי מבוקר)						
חובות צוברים - מידע נוסף		בעייתיים ⁽¹⁾				פעילות לווים בישראל
בפיגור של 30 ועד 89 ימים ⁽³⁾	בפיגור של 90 ימים או יותר ⁽²⁾	סה"כ	לא צוברים	צוברים	תקינים	
ציבור מסחרי						
-	0.1	1,037.2	5.8	0.1	1,031.3	בינוי ונדל"ן- בינוי
6.5	1.7	1,173.1	9.8	1.7	1,161.6	בינוי ונדל"ן- פעילות בנדל"ן
-	-	431.1	6.2	-	424.9	שירותים פיננסיים
-	-	84.0	-	0.1	83.9	מסחרי- אחר
6.5	1.8	2,725.4	21.8	1.9	2,701.7	סך הכל מסחרי
7.8	-	9,941.1	109.9	-	9,831.2	אנשים פרטים - הלוואות לדיור
9.2	7.3	1,485.2	1.6	17.0	1,466.6	אנשים פרטיים - אחר
23.5	9.1	14,151.7	133.3	18.9	13,999.5	סך הכל ציבור- פעילות בישראל

⁽¹⁾ אשראי לציבור לא צובר, נחות או בהשגחה מיוחדת.

⁽²⁾ מסווגים כחובות בעייתיים הצוברים הכנסות ריבית.

⁽³⁾ צוברים הכנסות ריבית. חובות בפיגור של 30 עד 89 ימים בסך 4.6 מיליוני ש"ח סווגו כחובות בעייתיים.

ביאור 14- מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

1. חובות⁽¹⁾

1. איכות אשראי ופיגורים (המשך)

יתרה ליום 30 בספטמבר 2021 (בלתי מבוקר)					
חובות לא פגומים מידע נוסף		בעייתיים ⁽²⁾			
בפיגור של 30 ועד 89 ימים ⁽³⁾	בפיגור של 90 ימים או יותר ⁽⁴⁾	סה"כ	פגומים ⁽⁵⁾	לא פגומים ⁽⁶⁾	תקינים
פעילות לווים בישראל					
ציבור מסחרי					
-	0.1	904.8	2.0	6.1	896.7
1.8	1.2	793.5	1.8	1.3	790.4
-	-	179.8	3.0	-	176.8
-	-	9.0	1.4	-	7.6
1.8	1.3	1,887.1	8.2	7.4	1,871.5
סך הכל מסחרי					
17.3	109.1	9,168.4	3.7	109.1	9,055.6
5.3	3.9	1,204.6	7.6	12.6	1,184.4
24.4	114.3	12,260.1	19.5	129.1	12,111.5
סך הכל ציבור פעילות בישראל					
-	-	292.3	-	-	292.3
24.4	114.3	12,552.4	19.5	129.1	12,403.8
סך הכל פעילות בישראל					
יתרה ליום 31 בדצמבר 2021 (מבוקר)					
ציבור מסחרי					
-	0.1	878.9	1.9	0.1	876.9
0.1	1.7	826.5	1.3	1.9	823.3
-	-	184.2	2.5	-	181.7
-	-	6.2	-	-	6.2
0.1	1.8	1,895.8	5.7	2.0	1,888.1
סך הכל מסחרי					
13.1	96.8	9,108.6	26.3	96.8	8,985.5
5.2	3.9	1,192.9	6.0	9.3	1,177.6
18.4	102.5	12,197.3	38.0	108.1	12,051.2
סך הכל ציבור פעילות בישראל					
-	-	341.9	-	-	341.9
18.4	102.5	12,539.2	38.0	108.1	12,393.1
סך הכל					

⁽¹⁾ אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכם מכר חוזר.

⁽²⁾ סיכון אשראי פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת, לרבות בגין הלוואות לדיר שבגין קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור, הלוואות לדיר שבגין לא קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור הנמצאות בפיגור של 90 ימים או יותר.

⁽³⁾ ככלל, חובות פגומים אינם צוברים הכנסות ריבית. למידע על חובות פגומים מסוימים שאורגנו מחדש בארגון מחדש של חוב בעייתי ראה [ביאור 14.2.1 ב.להלן](#).

⁽⁴⁾ מסווגים כחובות בעייתיים שאינם פגומים. צוברים הכנסות ריבית.

⁽⁵⁾ צוברים הכנסות ריבית. חובות בפיגור של 30 ועד 89 ימים סווגו כחובות בעייתיים שאינם פגומים (ליום 30 בספטמבר 2021 - 2.3 מיליוני ש"ח, ליום 31 בדצמבר 2021 - 2.4 מיליוני ש"ח).

⁽⁶⁾ כולל יתרת הלוואות לדיר עם הפרשה לפי עומק הפיגור, בהן נחתם הסדר להחזר פיגורים של לווה, כאשר נעשה שינוי בלוח הסילוקין בגין יתרת ההלוואה שטרם הגיעה מועד פירעונה (ליום 30 בספטמבר 2021 - 7.9 מיליוני ש"ח, ליום 31 בדצמבר 2021 - 6.2 מיליוני ש"ח).

ביאור 14 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ב. אשראי לציבור (המשך)

1.1 איכות אשראי לפי שנות העמדת אשראי

30 בספטמבר 2022							
(בלתי מבוקר)							
ציבור- מסחרי	יתרת חוב רשומה של אשראי לציבור לזמן קצוב						
	יתרת חוב רשומה של הלוואות	קודם	2018	2019	2020	2021	2022
סה"כ	מתחדשות						
בתי וכל"ן- סה"כ	-	174.9	44.3	144.2	190.6	434.8	1,221.5
אשראי בדירוג ביצוע	-	173.0	44.3	144.2	188.7	415.8	1,221.7
אשראי שאינו בדירוג ביצוע ואינו בעייתי	-	-	-	-	-	5.3	-
אשראי בעייתי צובר	-	1.9	-	-	-	-	-
אשראי שאינו צובר	-	-	-	-	1.9	13.7	-
מסחרי- אחר- סה"כ	135.9	-	-	24.9	45.2	-	309.1
אשראי בדירוג ביצוע	135.8	-	-	23.0	43.8	-	306.2
אשראי שאינו בדירוג ביצוע ואינו בעייתי	-	-	-	-	-	-	-
אשראי בעייתי צובר	-	-	-	-	-	-	-
אשראי שאינו צובר	-	-	-	1.9	1.4	-	2.9
אנשים פרטיים- הלוואות לדיר- סה"כ	-	2,282.9	565.1	817.0	1,058.5	2,622.7	2,594.9
LTV עד 60%	-	1,564.1	419.3	590.8	666.3	1,765.9	1,816.1
LTV מעל 60% ועד 75%	-	517.6	140.7	215.3	361.8	830.9	726.1
LTV מעל 75% (*)	-	201.2	5.1	10.9	30.4	25.9	52.7
אשראי שאינו בפיגור ובדירוג ביצוע	-	2,212.5	553.3	809.4	1,055.0	2,594.6	2,592.0
אשראי שאינו בפיגור ואינו בדירוג ביצוע	-	-	-	-	-	-	-
בפיגור של 30 ימים או יותר	-	9.5	3.0	0.7	0.5	0.7	-
אשראי שאינו צובר	-	60.9	8.8	6.9	3.0	27.4	2.9
אנשים פרטיים- אחר- סה"כ	36.9	26.9	35.1	102.2	217.0	348.0	719.1
אשראי שאינו בפיגור ובדירוג ביצוע	36.9	25.2	31.7	95.2	206.1	318.1	680.7
אשראי שאינו בפיגור ואינו בדירוג ביצוע	-	0.8	2.5	5.0	5.6	24.9	33.9
בפיגור 30-89 יום	-	0.2	0.6	0.8	4.1	1.9	2.1
בפיגור של 90 ימים או יותר	-	0.7	0.3	1.0	0.6	2.8	1.9
אשראי שאינו צובר	-	-	-	0.2	0.6	0.3	0.5
סה"כ אשראי לציבור פעילות בישראל	172.8	2,484.7	644.5	1,088.3	1,511.3	3,405.5	4,844.6

(*) הלוואות שמוחזרו עם נתון LTV מקורי.

תמצית דוחות כספיים | 30.09.2022

בנק ירושלים בע"מ

ביאור 14 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

1. אשראי לציבור (המשך)

2. מידע נוסף על חובות⁽¹⁾ לא צוברים

יתרה ליום 30 בספטמבר 2022 (בלתי מבוקר)					
יתרת קרן חוזית של חובות לא צוברים	סך הכל יתרת ⁽²⁾ חובות לא צוברים	יתרת ⁽²⁾ חובות לא צוברים בגינם לא קיימת הפרשה	יתרת הפרשה	יתרת ⁽²⁾ חובות לא צוברים בגינם קיימת הפרשה	פעילות לזוים בישראל
ציבור מסחרי					
5.8	5.8	-	0.7	5.8	בינוי ונדל"ן
16.0	16.0	-	1.8	16.0	מסחרי- אחר
21.8	21.8	-	2.5	21.8	סך הכל מסחרי
109.9	109.9	-	6.0	109.9	אנשים פרטיים - הלוואות לדירור
1.6	1.6	-	0.4	1.6	אנשים פרטיים - אחר
133.3	133.3	-	8.9	133.3	סך הכל אשראי לציבור- פעילות בישראל
פעילות לזוים בחו"ל					
-	-	-	-	-	סך הכל אשראי לציבור- פעילות בחו"ל
133.3	133.3	-	8.9	133.3	סך הכל
⁽¹⁾ אילו החובות שאינם צוברים היו צוברים ריבית לפי התנאים המקוריים היו נרשמות הכנסות ריבית בסך 3.0 מיליוני ש"ח					
מזה:					
-	-	-	-	-	נמדד לפי ערך נוכחי של תזרימי מזומנים
29.4	29.4	-	5.1	29.4	נמדד פרטנית לפי שווי הוגן של הביטחון
103.9	103.9	-	3.8	103.9	נמדד על בסיס קבוצתי

ביאור 14 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

1. אשראי לציבור (המשך)

2. מידע נוסף על חובות⁽¹⁾ לא צוברים

א. חובות פגמים והפרשה פרטנית

יתרה ליום 30 בספטמבר 2021 (בלתי מבוקר)					
יתרת קרן	סך הכל יתרת ⁽²⁾	יתרת ⁽²⁾ חובות פגמים בגינם לא קיימת הפרשה פרטנית ⁽³⁾	יתרת הפרשה פרטנית ⁽³⁾	יתרת ⁽²⁾ חובות פגמים בגינם קיימת הפרשה פרטנית ⁽³⁾	פעילות לזיום בישראל
חוזית של חובות פגמים	חובות פגמים				
ציבור מסחרי					
-	2.0	2.0	-	-	בינוי ונדל"ן - בינוי
2.0	1.8	1.8	-	-	בינוי ונדל"ן - פעילות בנדל"ן
3.0	3.0	3.0	-	-	שירותים פיננסיים
1.4	1.4	1.4	-	-	מסחרי - אחר
6.4	8.2	8.2	-	-	סך הכל מסחרי
3.7	3.7	3.7	-	-	אנשים פרטיים - הלוואות לדירור
25.8	7.6	7.6	-	-	אנשים פרטיים - אחר
35.9	19.5	19.5	-	-	סך הכל פעילות בישראל
מזה:					
-	-	-	-	-	נמדד לפי ערך נוכחי של תזרימי מזומנים
-	7.6	7.6	-	-	חובות בארגון מחדש של חובות בעייתיים

ביאור 14-מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

1. אשראי לציבור (המשך)

2. מידע נוסף על חובות⁽¹⁾ לא צוברים

א. חובות פגומים והפרשה פרטנית

יתרה ליום 31 בדצמבר 2021 (מבוקר)					
פעילות לזרים בישראל	יתרת ⁽²⁾ חובות פגומים בגינם קיימת הפרשה פרטנית ⁽³⁾	יתרת הפרשה פרטנית ⁽³⁾	יתרת ⁽²⁾ חובות פגומים בגינם לא קיימת הפרשה פרטנית ⁽³⁾	סך הכל יתרת ⁽²⁾ חובות פגומים	יתרת קרן חוזית של חובות פגומים
ציבור מסחרי					
בינוי ונדל"ן - בינוי	-	-	1.9	1.9	1.9
בינוי ונדל"ן - פעילות בנדל"ן	-	-	1.3	1.3	1.3
שירותים פיננסיים	-	-	2.5	2.5	2.5
מסחרי - אחר	-	-	-	-	-
סך הכל מסחרי	-	-	5.7	5.7	5.7
אנשים פרטיים - הלוואות לדיוור	21.6	3.1	4.7	26.3	26.3
אנשים פרטיים - אחר	-	-	6.0	6.0	24.7
סך הכל פעילות בישראל	21.6	3.1	16.4	38.0	56.7
מזה:					
נמדד לפי ערך נוכחי של תזרימי מזומנים	-	-	-	-	-
חובות בארגון מחדש של חובות בעייתיים	-	-	6.0	6.0	-

⁽¹⁾ אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכם מכר חוזר.

⁽²⁾ יתרת חוב רשומה.

⁽³⁾ הפרשה פרטנית להפסדי אשראי.

⁽⁴⁾ סכום הכנסות הריבית שנרשמו בתקופת הדיווח, בגין היתרה הממוצעת של החובות הלא צוברים, בפיקד הזמן בו סווגו החובות כלא צוברים.

ביאור 14- מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

1. אשראי לציבור (המשך)

2. מידע נוסף על חובות⁽¹⁾ לא צוברים (המשך)

3. חובות שעברו ארגון מחדש של חוב בעייתי

יתרה ליום 30 בספטמבר 2022 (בלתי מבוקר)					
יתרת חוב רשומה					
שאינו צובר הכנסות	צובר ⁽²⁾ בפיגור של 90 ימים או יותר	צובר ⁽²⁾ בפיגור של 30 ימים ועד 89 ימים	צובר ⁽²⁾ לא בפיגור	סך הכל ⁽³⁾	
ציבור מסחרי	-	-	-	-	
בינוי ונדל"ן	-	-	-	-	
מסחרי- אחר	-	-	-	-	
סך הכל מסחרי	-	-	-	-	
אנשים פרטיים - הלוואות לדירור	16.7	1.3	4.2	22.2	
אנשים פרטיים - אחר	1.6	-	3.0	4.6	
סך הכל אשראי לציבור פעילות בישראל	18.3	1.3	7.2	26.8	
פעילות לווים בחו"ל	-	-	-	-	
סך הכל אשראי לציבור פעילות בחו"ל	-	-	-	-	
סך הכל	18.3	1.3	4.2	26.8	
יתרה ליום 30 בספטמבר 2021 (בלתי מבוקר)					
יתרת חוב רשומה					
ציבור מסחרי	-	-	-	-	
בינוי ונדל"ן	-	-	-	-	
מסחרי- אחר	-	-	-	-	
סך הכל מסחרי	-	-	-	-	
אנשים פרטיים - הלוואות לדירור	-	-	-	-	
אנשים פרטיים - אחר	2.8	-	4.8	7.6	
סך הכל אשראי לציבור פעילות בישראל	2.8	-	4.8	7.6	
פעילות לווים בחו"ל	-	-	-	-	
סך הכל אשראי לציבור פעילות בחו"ל	-	-	-	-	
סך הכל	2.8	-	4.8	7.6	

ביאור 14 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

1. אשראי לציבור (המשך)

2. מידע נוסף על חובות⁽¹⁾ לא צוברים (המשך)

3. חובות שעברו ארגון מחדש של חוב בעייתי (המשך)

יתרה ליום 31 בדצמבר 2021 (מבוקר)				
יתרת חוב רשומה				
שאינו צובר הכנסות	צובר ⁽²⁾ בפיגור של	צובר ⁽²⁾ בפיגור של 30	צובר ⁽²⁾ לא בפיגור	סך הכל ⁽³⁾
ריבית	90 ימים או יותר	ימים ועד 89 ימים		
ציבור מסחרי				
בינוי ונדל"ן	-	-	-	-
מסחרי- אחר	-	-	-	-
סך הכל מסחרי	-	-	-	-
אנשים פרטיים - הלוואות לדיר	-	-	-	-
אנשים פרטיים - אחר	4.2	-	1.8	6.0
סך הכל אשראי לציבור פעילות בישראל	4.2	-	1.8	6.0
פעילות לזרים בחו"ל				
סך הכל אשראי לציבור פעילות בחו"ל	-	-	-	-
סך הכל	4.2	-	1.8	6.0

⁽¹⁾ אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.

⁽²⁾ צובר הכנסות ריבית.

⁽³⁾ יתרה נמוכה מ-0.1 מיליוני ש"ח אינה מוצגת.

ליום 30 בספטמבר, 2022 לא קיימות בבנק התחייבויות למתן אשראי נוסף לחייבים שלגביהם בוצע ארגון מחדש של חוב בעייתי, במסגרתו בוצעו שינויים בתנאי האשראי.

בהתאם לחוזר בנק ישראל, שינויים בתנאי הלוואות לא גורמים באופן אוטומטי לסיווג של הלוואות כחובות בעייתיים בארגון מחדש, כאשר בשל אירוע נגיף הקורונה מבוצעים שינויים לזמן קצר בתשלומים ללווים אשר לא היו בפיגור קודם לכן.

ביאור 14- מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

1. אשראי לציבור (המשך)

2. מידע נוסף על חובות⁽¹⁾ לא צוברים (המשך)

ג. חובות שעברו ארגון מחדש של חוב בעייתי (המשך)

ארגונים מחדש שבוצעו					
לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2022			לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2022		
(בלתי מבוקר)					
מספר חוזים	יתרת חוב רשומה לפני ארגון מחדש	יתרת חוב רשומה לאחר ארגון מחדש	מספר חוזים	יתרת חוב רשומה לפני ארגון מחדש	יתרת חוב רשומה לאחר ארגון מחדש
ציבור מסחרי	-	-	-	-	-
בינוי ונדל"ן	-	-	-	-	-
מסחרי- אחר	-	-	-	-	-
סך הכל מסחרי	-	-	-	-	-
אנשים פרטים - הלוואות לדירור	-	-	-	-	-
אנשים פרטיים - אחר	5.0	0.2	13.0	0.4	0.4
סך הכל פעילות בישראל	5.0	0.2	13.0	0.4	0.4

ארגונים מחדש שבוצעו					
לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2021			לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2021		
(בלתי מבוקר)					
מספר חוזים	יתרת חוב רשומה לפני ארגון מחדש	יתרת חוב רשומה לאחר ארגון מחדש	מספר חוזים	יתרת חוב רשומה לפני ארגון מחדש	יתרת חוב רשומה לאחר ארגון מחדש
ציבור מסחרי	-	-	-	-	-
בינוי ונדל"ן	-	-	-	-	-
מסחרי- אחר	-	-	-	-	-
סך הכל מסחרי	-	-	-	-	-
אנשים פרטים - הלוואות לדירור	-	-	-	-	-
אנשים פרטיים - אחר	7.0	0.9	27.0	0.9	0.9
סך הכל פעילות בישראל	7.0	0.9	27.0	0.9	0.9

ביאור 14 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

1. אשראי לציבור (המשך)

2. מידע נוסף על חובות⁽¹⁾ לא צוברים (המשך)

ג. חובות שעברו ארגון מחדש של חוב בעייתי (המשך)

ארגונים מחדש שבוצעו וכשלו ⁽²⁾			
לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2022		לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2022	
(בלתי מבוקר)			
מספר חוזים	יתרת חוב רשומה	מספר חוזים	יתרת חוב רשומה
ציבור מסחרי			
-	-	-	-
בינוי ונדל"ן			
-	-	-	-
מסחרי- אחר			
-	-	-	-
סך הכל מסחרי			
-	-	-	-
אנשים פרטים - הלוואות לדיור			
-	-	-	-
אנשים פרטיים - אחר			
-	1.0	-	-
סך הכל			
-	1.0	-	-

ארגונים מחדש שבוצעו וכשלו ⁽²⁾			
לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2021		לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2021	
(בלתי מבוקר)			
מספר חוזים	יתרת חוב רשומה	מספר חוזים	יתרת חוב רשומה
ציבור מסחרי			
-	-	-	-
בינוי ונדל"ן			
-	-	-	-
מסחרי- אחר			
-	-	-	-
סך הכל מסחרי			
-	-	-	-
אנשים פרטים - הלוואות לדיור			
3.0	0.2	13.0	0.2
אנשים פרטיים - אחר			
3.0	0.2	13.0	0.2

⁽¹⁾ אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מחר חוזר.

⁽²⁾ חובות שהפכו בשנת הדיווח לחובות בפיגור של 30 ימים או יותר, אשר אורגנו מחדש בארגון מחדש של חוב בעייתי במהלך 12 החודשים שקדמו למועד שבו הם הפכו לחובות בפיגור.

⁽³⁾ סכום נמוך מ-0.1 מיליוני ש"ח אינה מוצגת.

בהתאם לחוזר בנק ישראל, שינויים בתנאי הלוואות לא גורמים באופן אוטומטי לסיווג של הלוואות כחובות בעייתיים בארגון מחדש, כאשר בשל אירוע נגיף הקורונה מבוצעים שינויים לזמן קצר בתשלומים ללווים אשר לא היו בפיגור קודם לכן.

ביאור 14- מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

1. אשראי לציבור (המשך)

2. מידע נוסף על אשראי לא צובר בפיגור

ליום 30 בספטמבר 2022 (בלתי מבוקר)								
סה"כ	בפיגור מעל 7 שנים		בפיגור מעל 5 שנים ועד 7 שנים		בפיגור מעל 3 שנים ועד 5 שנים		בפיגור מעל 180 ימים עד שנה	
	שנים	שנים	שנים	שנים	שנים	שנים	שנים	שנים
	שנים	שנים	שנים	שנים	שנים	שנים	שנים	שנים
מסחרי	21.8	-	-	-	1.9	-	0.9	19.0
הלוואות לדיור	109.9	5.6	2.4	2.5	19.4	18.7	30.0	31.3
אנשים פרטיים -								
אחר	1.6	-	-	-	-	-	-	1.6
סך הכל	133.3	5.6	2.4	2.5	21.3	18.7	30.9	51.9

ביאור 14 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

1. אשראי לציבור (המשך)

3. מידע נוסף על הלוואות לדיור ללא קבוצות רכישה - יתרות לסוף שנה לפי שיעור המימון (LTV) סוג החזר וסוג ריבית

יתרה ליום 30 בספטמבר 2022 (בלתי מבוקר)					
יתרת הלוואות לדיור					
סיכון אשראי חוץ	מזה: ריבית משתנה	מזה: בולט ובלון	סך הכל		
מאזני סך הכל					
829.3	4,529.4	197.7	6,822.5	עד 60%	שיעבוד ראשון: שיעור המימון
213.4	2,053.1	105.0	3,118.1	מעל 60%	
0.1	0.5	-	0.5		שיעבוד משני או ללא שיעבוד
1,042.8	6,583.0	302.7	9,941.1		סך הכל

יתרה ליום 30 בספטמבר 2021 (בלתי מבוקר)					
יתרת הלוואות לדיור					
סיכון אשראי חוץ	מזה: ריבית משתנה	מזה: בולט ובלון	סך הכל		
מאזני סך הכל					
1,045.1	4,444.4	261.8	6,733.7	עד 60%	שיעבוד ראשון: שיעור המימון
202.3	1,577.8	102.7	2,434.0	מעל 60%	
0.1	0.5	-	0.7		שיעבוד משני או ללא שיעבוד
1,247.5	6,022.7	364.5	9,168.4		סך הכל

יתרה ליום 31 בדצמבר 2021 (מבוקר)					
יתרת הלוואות לדיור					
סיכון אשראי חוץ	מזה: ריבית משתנה	מזה: בולט ובלון	סך הכל		
מאזני סך הכל					
1,615.0	4,280.9	265.9	6,523.1	עד 60%	שיעבוד ראשון: שיעור המימון
335.4	1,691.6	114.2	2,584.9	מעל 60%	
0.1	0.5	-	0.6		שיעבוד משני או ללא שיעבוד
1,950.5	5,973.0	380.1	9,108.6		סך הכל

(4) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכם מכר חוזר.

איכות אשראי - יחס ה-LTV

יחס ה-LTV מהווה אינדיקציה נוספת של הבנק לאיכות אשראי. יחס ה-LTV מהווה יחס בין סכום ההלוואה לבין השווי המוערך של הנכס הממומן כפי שאושר על ידי הבנק בעת העמדת המסגרת.

ביאור 14 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ב. מכירה ורכישה של אשראי לציבור

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2022 (בלתי מבוקר)							
סיכון אשראי לציבור שנרכש				סיכון אשראי לציבור שנמכר			
אשראי לציבור שנמכר בתקופה	סיכון אשראי לציבור שנמכר בתקופה	אשראי לציבור שנרכש בתקופה	סיכון אשראי לציבור שנרכש בתקופה	אשראי לציבור שנמכר בתקופה	סיכון אשראי לציבור שנמכר בתקופה	אשראי לציבור שנרכש בתקופה	סיכון אשראי לציבור שנרכש בתקופה
מזה: אשראי בעייתי	מזה: אשראי בעייתי	מזה: אשראי בעייתי	מזה: אשראי בעייתי	מזה: אשראי בעייתי	מזה: אשראי בעייתי	מזה: אשראי בעייתי	מזה: אשראי בעייתי
סך הכל מסחרי	-	-	-	10.9	-	-	-
אנשים פרטיים -	-	-	-	1,724.9	-	-	-
הלוואות לדיור	-	-	-	27.8	-	-	-
אנשים פרטיים -	-	-	-	150.0	-	-	-
אחר	-	-	-	1,763.6	-	-	-
סך הכל אשראי לציבור	-	-	-	1,763.6	-	-	-
לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2021 (בלתי מבוקר)							
סיכון אשראי לציבור שנמכר				סיכון אשראי לציבור שנרכש			
אשראי לציבור שנמכר בתקופה	סיכון אשראי לציבור שנמכר בתקופה	אשראי לציבור שנרכש בתקופה	סיכון אשראי לציבור שנרכש בתקופה	אשראי לציבור שנמכר בתקופה	סיכון אשראי לציבור שנמכר בתקופה	אשראי לציבור שנרכש בתקופה	סיכון אשראי לציבור שנרכש בתקופה
מזה: אשראי בעייתי	מזה: אשראי בעייתי	מזה: אשראי בעייתי	מזה: אשראי בעייתי	מזה: אשראי בעייתי	מזה: אשראי בעייתי	מזה: אשראי בעייתי	מזה: אשראי בעייתי
סך הכל מסחרי	-	-	-	12.6	-	-	-
אנשים פרטיים -	-	-	-	947.5	-	-	-
הלוואות לדיור	-	-	-	43.8	-	-	-
אנשים פרטיים -	-	-	-	1,003.9	-	-	-
אחר	-	-	-	1,003.9	-	-	-
סך הכל אשראי לציבור	-	-	-	1,003.9	-	-	-

נכון ליום 30 בספטמבר, 2022 שיעור המגבלה על היקף מכירת הלוואות לדיור של הבנק עומד על 20% מהיתרה (כולל התיק המנוהל).

ביאור 14 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ב. מכירה ורכישה של אשראי לציבור (המשך)

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2022 (בלתי מבוקר)								
סיכון אשראי לציבור שנרכש				סיכון אשראי לציבור שנמכר				
סיכון אשראי		סיכון אשראי		סיכון אשראי		סיכון אשראי		
חוב מאזני	אשראי לציבור	חוב מאזני	אשראי לציבור	חוב מאזני	אשראי לציבור	חוב מאזני	אשראי לציבור	
שנמכר	שנמכר	שנמכר	שנמכר	שנמכר	שנמכר	שנמכר	שנמכר	
בתקופה	בתקופה	בתקופה	בתקופה	בתקופה	בתקופה	בתקופה	בתקופה	
מזה: אשראי	מזה: אשראי	מזה: אשראי	מזה: אשראי	מזה: אשראי	מזה: אשראי	מזה: אשראי	מזה: אשראי	
בעייתי	בעייתי	בעייתי	בעייתי	בעייתי	בעייתי	בעייתי	בעייתי	
-	-	-	10.9	-	-	-	-	סך הכל מסחרי
-	-	-	1,724.9	37.3	-	-	718.2	אנשים פרטיים -
-	-	267.0	27.8	-	-	-	-	הלוואות לדיר
-	-	-	-	-	-	-	-	אנשים פרטיים - אחר
-	-	267.0	1,763.6	37.3	-	-	718.2	סך הכל אשראי לציבור
לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2021 (בלתי מבוקר)								
סיכון אשראי לציבור שנרכש				סיכון אשראי לציבור שנמכר				
סיכון אשראי		סיכון אשראי		סיכון אשראי		סיכון אשראי		
חוב מאזני	אשראי לציבור	חוב מאזני	אשראי לציבור	חוב מאזני	אשראי לציבור	חוב מאזני	אשראי לציבור	
שנמכר	שנמכר	שנמכר	שנמכר	שנמכר	שנמכר	שנמכר	שנמכר	
בתקופה	בתקופה	בתקופה	בתקופה	בתקופה	בתקופה	בתקופה	בתקופה	
מזה: אשראי	מזה: אשראי	מזה: אשראי	מזה: אשראי	מזה: אשראי	מזה: אשראי	מזה: אשראי	מזה: אשראי	
בעייתי	בעייתי	בעייתי	בעייתי	בעייתי	בעייתי	בעייתי	בעייתי	
-	-	-	12.6	-	-	-	-	סך הכל מסחרי
-	-	-	947.5	-	-	-	-	אנשים פרטיים -
-	-	-	43.8	-	-	-	-	הלוואות לדיר
-	-	-	-	-	-	-	-	אנשים פרטיים - אחר
-	-	-	1,003.9	-	-	-	-	סך הכל אשראי לציבור
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2021 (מבוקר)								
סיכון אשראי לציבור שנרכש				סיכון אשראי לציבור שנמכר				
סיכון אשראי		סיכון אשראי		סיכון אשראי		סיכון אשראי		
חוב מאזני	אשראי לציבור	חוב מאזני	אשראי לציבור	חוב מאזני	אשראי לציבור	חוב מאזני	אשראי לציבור	
שנמכר	שנמכר	שנמכר	שנמכר	שנמכר	שנמכר	שנמכר	שנמכר	
בתקופה	בתקופה	בתקופה	בתקופה	בתקופה	בתקופה	בתקופה	בתקופה	
מזה: אשראי	מזה: אשראי	מזה: אשראי	מזה: אשראי	מזה: אשראי	מזה: אשראי	מזה: אשראי	מזה: אשראי	
בעייתי	בעייתי	בעייתי	בעייתי	בעייתי	בעייתי	בעייתי	בעייתי	
-	-	-	12.0	-	-	-	-	סך הכל מסחרי
-	-	-	1,229.4	44.1	-	-	341.1	אנשים פרטיים -
-	-	-	39.0	-	-	-	-	הלוואות לדיר
-	-	-	-	-	-	-	-	אנשים פרטיים - אחר
-	-	-	1,280.4	44.1	-	-	341.1	סך הכל אשראי לציבור

נכון ליום 30 לספטמבר, 2022 שיעור המגבלה על היקף מכירת הלוואות לדיר של הבנק עומד על 20% מהיתרה (כולל התיק המנוהל).

ביאור 14- מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ג. מכשירים פיננסיים חוץ - מאזניים

31 בדצמבר 2021		30 בספטמבר 2021		30 בספטמבר 2022	
(מבוקר)		(בלתי מבוקר)			
יתרת הפרשה	יתרות חוזים ⁽¹⁾	יתרת הפרשה	יתרות חוזים ⁽¹⁾	יתרת הפרשה	יתרות חוזים ⁽¹⁾
להפסדי אשראי ⁽²⁾		להפסדי אשראי ⁽²⁾		להפסדי אשראי ⁽²⁾	
עסקאות בהן היתרה מייצגת סיכון אשראי:					
0.4	193.0	0.4	124.7	0.1	133.4
ערביות להבטחת אשראי ⁽³⁾					
-	0.9	-	0.9	-	0.5
ערביות לרוכשי דירות					
0.4	139.6	0.2	122.1	0.1	114.9
ערביות והתחייבויות אחרות					
0.3	75.2	0.3	79.1	0.4	70.8
מסגרת אשראי של כרטיסי אשראי שלא נוצלו					
מסגרות חח"ד ומסגרות אשראי אחרות בחשבונות לפי דרישה					
0.1	34.6	0.2	44.0	0.7	75.8
שלא נוצלו					
2.2	2,711.8	2.2	2,111.8	1.1	1,763.5
התחייבויות בלתי חוזרות לתת אשראי שאושר ועדיין לא ניתן					
3.4	3,155.1	3.3	2,482.6	2.4	2,158.9
סך הכל					

(1) יתרות חוזים או הסכומים הנקובים שלהם לסוף התקופה, לפני השפעת הפרשה להפסדי אשראי.

(2) יתרת הפרשה להפסדי אשראי לסוף התקופה.

(3) יתרה נמוכה מ-0.1 מיליוני ש"ח אינה מוצגת.

ביאור 15 - דוח מאוחד על נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

יתרה ליום 30 בספטמבר 2022					
(בלתי מבוקר)					
סך הכל	כספיים	מטבע חוץ ⁽¹⁾		מטבע ישראלי	
		צמוד למדד		לא צמוד	
		אחר	דולר של ארה"ב	המחירים	
נכסים					
2,967.1	-	42.9	155.5	-	2,768.7
982.8	13.3	108.1	185.4	67.1	608.9
14,005.3	-	153.9	316.0	3,826.2	9,709.2
181.0	181.0	-	-	-	-
2.6	0.7	0.3	0.4	-	1.2
293.9	182.3	-	-	9.3	102.3
18,432.7	377.3	305.2	657.3	3,902.6	13,190.3
סך הכל נכסים					
התחייבויות					
13,765.4	-	417.8	609.1	823.5	11,915.0
349.3	-	-	-	50.1	299.2
-	-	-	-	-	-
2,743.1	-	-	-	2,369.5	373.6
16.2	0.7	0.1	0.6	7.3	7.5
318.1	64.2	1.7	0.5	-	251.7
17,192.1	64.9	419.6	610.2	3,250.4	12,847.0
סך הכל התחייבויות					
1,240.6	312.4	(114.4)	47.1	652.2	343.3
הפרש					
מכשירים נגזרים שאינם מגדרים					
-	-	114.2	(50.8)	(305.5)	242.1
מכשירים נגזרים (למעט אופציות)					
1,240.6	312.4	(0.2)	(3.7)	346.7	585.4
סך הכל כללי					

(1) כולל צמודי מטבע חוץ.

(2) לאחר ניכוי הפרשות להפסדי אשראי אשר יוחסו לבסיסי הצמדה.

(3) ליום 30 בספטמבר, 2022 אין השפעת תכניות חסכון עם רצפת הצמדה למדד אשר גבוהה מהמדד בפועל.

ביאור 15 - דוח מאוחד על נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

יתרה ליום 30 בספטמבר 2021					
(בלתי מבוקר)					
מטבע ישראלי					
מטבע חוץ ^{א)}					
צמוד למדד					
פריטים שאינם כספיים					
לא צמוד	המחירים	דולר של ארה"ב	אחר	כספיים	סך הכל
נכסים					
2,653.4	-	87.0	33.7	-	2,774.1
מזומנים ופיקדונות בבנקים					
461.0	64.4	174.1	51.2	18.7	769.4
ניירות ערך					
8,665.0	3,046.9	273.8	145.3	-	12,131.0
אשראי לציבור, נטו ²⁾					
-	-	-	-	168.1	168.1
בניינים וציוד					
-	-	1.1	-	2.8	3.9
נכסים בגין מכשירים נגזרים					
113.2	7.3	-	-	139.2	259.7
נכסים אחרים					
11,892.6	3,118.6	536.0	230.2	328.8	16,106.2
סך הכל נכסים					
התחייבויות					
10,424.2	755.4	626.3	326.0	-	12,131.9
פיקדונות הציבור ³⁾					
435.2	25.4	-	-	-	460.6
פיקדונות מבנקים					
-	-	-	-	-	-
פיקדונות הממשלה					
53.3	2,074.9	-	-	-	2,128.2
אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים					
0.2	-	0.3	-	2.8	3.3
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים					
228.3	-	-	-	52.3	280.6
התחייבויות אחרות					
11,141.2	2,855.7	626.6	326.0	55.1	15,004.6
סך הכל התחייבויות					
751.4	262.9	(90.6)	(95.8)	273.7	1,101.6
הפרש					
מכשירים נגזרים שאינם מגדרים					
(180.1)	-	81.9	98.2	-	-
מכשירים נגזרים (למעט אופציות)					
571.3	262.9	(8.7)	2.4	273.7	1,101.6
סך הכל כלי					

(1) כולל צמודי מטבע חוץ.

(2) לאחר ניכוי הפרשות להפסדי אשראי אשר יוחסו לבסיסי הצמדה.

(3) ליום 30 בספטמבר, 2021 אין השפעת תכניות חיסכון עם רצפת הצמדה למדד אשר גבוהה מהמדד בפועל.

ביאור 15 - דוח מאוחד על נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

יתרה ליום 31 בדצמבר 2021					
(מבוקר)					
סך הכל	פרטים שאינם כספיים	מטבע חוץ ⁽¹⁾		מטבע ישראלי	
		צמוד למדד המחירים		לא צמוד	
		אחר	דולר של ארה"ב		
נכסים					
3,546.0	-	151.3	117.4	-	3,277.3
772.7	14.4	48.3	206.8	74.4	428.8
12,084.1	-	146.9	269.4	3,023.0	8,644.8
181.7	181.7	-	-	-	-
4.5	3.2	-	0.2	0.8	0.3
248.0	105.6	-	-	10.3	132.1
16,837.0	304.9	346.5	593.8	3,108.5	12,483.3
התחייבויות					
12,454.3	-	340.3	598.2	683.8	10,832.0
306.6	-	-	-	21.1	285.5
2,609.7	-	-	-	2,561.2	48.5
3.5	3.2	-	0.1	0.1	0.1
336.2	47.5	0.2	-	-	288.5
15,710.3	50.7	340.5	598.3	3,266.2	11,454.6
1,126.7	254.2	6.0	(4.5)	(157.7)	1,028.7
הפרש					
מכשירים נגזרים שאינם מגדרים					
-	-	(5.5)	2.1	(149.9)	153.3
1,126.7	254.2	0.5	(2.4)	(307.6)	1,182.0

(1) כולל צמודי מטבע חוץ.

(2) לאחר ניכוי הפרשות להפסדי אשראי אשר יוחסו לבסיסי הצמדה.

(3) ליום 31 בדצמבר 2021 אין השפעת תכניות חסכון עם רצפת הצמדה למדד אשר גבוהה מהמדד בפועל.

ביאור 16א - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים

א. שווי הוגן של מכשירים פיננסיים

המידע הכלול בביאור זה מתייחס להערכת השווי ההוגן של מכשירים פיננסיים.

לרוב המכשירים הפיננסיים בבנק לא ניתן לצטט "מחיר שוק" מכיוון שלא קיים שוק פעיל בו הם נסחרים. לפיכך, השווי ההוגן נאמד באמצעות מודלים מקובלים לתמחור, כגון ערך נוכחי של תזרים מזומנים עתידי המהווה בריבית ניכין בשיעור המשקף את רמת הסיכון הגלומה במכשיר הפיננסי. אומדן של השווי ההוגן באמצעות הערכת תזרים המזומנים העתידי וקביעת שיעור ריבית הניכיון הינו סובייקטיבי. לכן, עבור רוב המכשירים הפיננסיים, הערכת השווי ההוגן דלעיל אינה בהכרח אינדיקציה לשווי מימוש של המכשיר הפיננסי ביום הדיווח. הערכת השווי ההוגן נערכה לפי שיעורי הריבית התקפים למועד הדיווח ואינה לוקחת בחשבון את התנודתיות של שיעורי הריבית. תחת הנחת שיעורי ריבית אחרים יתקבלו ערכי שווי הוגן שיכולו להיות שונים באופן מהותי. בעיקר הדברים אמורים לגבי המכשירים הפיננסיים בריבית קבועה או שאינם נושאים ריבית.

בנוסף, בקביעת ערכי השווי ההוגן לא הובאו בחשבון העמלות שיתקבלו או ישולמו אגב הפעילות העסקית וכן אינם כוללים את השפעת המס. נציין כי, יתכן והפער בין היתרה במאזן לבין יתרות השווי ההוגן לא ימומש מכיוון שברוב המקרים הבנק עשוי להחזיק את המכשיר הפיננסי עד לפירעון. בשל כל אלו יש להדגיש כי אין בנתונים הכלולים בביאור זה כדי להצביע על שווי התאגיד הבנקאי כעסק חי. כמו כן, יש להיזהר בעת עריכת השוואות ערכי שווי הוגן בין בנקים שונים בשל ריבוי של טכניקות הערכה והאומדנים האפשריים ליישום בעת ביצוע הערכת השווי ההוגן.

חישוב השווי ההוגן נערך בהתחשב באומדן ביחס לאפשרות של פירעון מוקדם במשכנתאות, פריסת פיקדונות העו"ש, והתנהגות בפועל של מפקידים עם אופציית משיכה ומבוססות על ניתוח אמפירי.

ב. השיטה וההנחות העיקריות לצורך אומדן השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים

פיקדונות בבנקים, אגרות חוב ומלוות שאינם נסחרים ואשראי לממשלה – בשיטת היוון תזרימי מזומנים עתידיים לפי שיעורי ריבית שבהם הבנק ביצע עסקאות דומות במועד הדיווח.

ניירות ערך סחירים – לפי שווי שוק, ניירות ערך לא סחירים לפי נתוני שערך המתקבלים ממקורות חיצוניים.

אשראי לציבור – השווי ההוגן של יתרת האשראי לציבור נאמד לפי שיטת הערך הנוכחי של תזרימי מזומנים עתידיים מנוכים בשיעורי ניכיון מתאימים. יתרת האשראי פולחה לקטגוריות לפי סוגי אוכלוסייה עיקריים בחלוקה לפי מגזרי הצמדה ואשראי בשיעורי ריבית קבועה ומשתנה. תזרימי המזומנים (קרן וריבית) הונו בשיעורי ריבית זהה לשיעורי הריבית הממוצעת לפיה נעשות בבנק עסקאות דומות במועד הדיווח. הנחות הפירעון המוקדם במשכנתאות מבוססות על בדיקות אמפיריות ועל מודל התנהגות של לווים בקשר עם שיעור הסילוקים המוקדמים מתוך סך המשכנתאות, על בסיס שנתי. ההנחות נבדקות מעת לעת מול הסילוקים המוקדמים בפועל.

השווי ההוגן של חובות בעייתיים חושב תוך שימוש בשיעורי ריבית ניכיון המשקפים את סיכון האשראי הגבוה הגלום בהם. שיעורי ניכיון אלה לא פחתו משיעור הריבית הגבוה ביותר המשמש את הבנק בעסקאותיו במועד הדיווח. תזרימי המזומנים העתידיים עבור חובות בעייתיים חושבו לאחר ניכוי מחיקות והפרשות להפסדי אשראי. השווי ההוגן של חובות בעייתיים חושב תוך שימוש בשיעורי ריבית ניכיון המשקפים את סיכון האשראי הגבוה הגלום בהם. שיעורי ניכיון אלה לא פחתו משיעור הריבית הגבוה ביותר המשמש את הבנק בעסקאותיו במועד הדיווח. תזרימי המזומנים העתידיים עבור חובות בעייתיים חושבו לאחר ניכוי מחיקות והפרשות להפסדי אשראי.

פיקדונות, אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים – בשיטת היוון תזרימי מזומנים עתידיים לפי שיעור ריבית בו הבנק מגייס פיקדונות דומים, או בהנפקת אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים דומים, על ידי הבנק ביום הדיווח, למעט אגרות חוב הרשומות למסחר בבורסה המוצגות לפי שווי שוק. ההנחות ההתנהגותיות בפיקדונות, מבוססות על ניתוח אמפירי, והן נבדקות ומתעדכנות מעת לעת.

לגבי מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים בהם היתרה מייצגת סיכון אשראי – השווי ההוגן הוערך על פי הערך הנוכחי של תזרימי המזומנים העתידי המהווה בשיעור ריבית המשקף את רמת הריבית בו הייתה מבוצעת עסקה דומה במועד הדיווח. מכשירים נגזרים שיש להם שוק פעיל הוערכו לפי שווי שוק ומכשירים נגזרים שאינם נסחרים בשוק פעיל הוערכו על בסיס מודלים המשמשים את הבנק בפעילותו השוטפת והלוקחים בחשבון את הסיכונים הגלומים במכשיר הפיננסי.

מכשירים פיננסיים לתקופה מקורית של עד שלושה חודשים ובריבית שוק משתנה – היתרה במאזן מהווה קירוב לשווי הוגן כפוף לשינויים בסיכונים אשראי ובמרווח הבנק בעסקאות בריבית משתנה.

ביאור 16 - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

יתרה ליום 30 בספטמבר 2022					
(בלתי מבוקר)					
שווי הוגן					
סה"כ	רמה 3 ^א	רמה 2 ^ב	רמה 1 ^א	יתרה במאזן	
נכסים פיננסיים					
2,967.1	-	-	2,967.1	2,967.1	מזומנים ופיקדונות בבנקים
982.8	-	80.2	902.6	982.8	ניירות ערך ⁽²⁾
14,053.7	14,053.7	-	-	14,005.3	אשראי לציבור, נטו ⁽³⁾
2.6	-	0.5	2.1	2.6	נכסים בגין מכשירים נגזרים
98.7	98.7	-	-	98.7	נכסים פיננסיים אחרים
18,104.9	14,152.4	80.7	3,871.8	18,056.5	סך הכל הנכסים הפיננסיים ⁽⁴⁾
התחייבויות פיננסיות					
13,793.4	10,821.1	2,972.3	-	13,765.4	פיקדונות הציבור
351.7	301.4	-	50.3	349.3	פיקדונות מבנקים
2,664.0	46.4	-	2,617.6	2,743.1	אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים
16.6	3.9	3.5	9.2	16.2	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
259.5	259.6	-	-	259.6	התחייבויות פיננסיות אחרות
17,085.2	11,432.4	2,975.8	2,677.0	17,133.6	סך כל ההתחייבויות הפיננסיות ⁽⁴⁾

הערות בסוף ביאור 15.

ביאור 16 - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

יתרה ליום 30 בספטמבר 2021				
(בלתי מבוקר)				
שווי הוגן				
יתרה במאזן	רמה 1 ^א	רמה 2 ^א	רמה 3 ^א	סה"כ
נכסים פיננסיים				
2,774.1	2,774.1	-	-	2,774.1
מזומנים ופיקדונות בבנקים				
769.4	687.6	81.8	-	769.4
ניירות ערך ⁽²⁾				
12,131.0	-	-	12,170.3	12,170.3
אשראי לציבור, נטו ⁽³⁾				
3.9	3.0	0.9	-	3.9
נכסים בגין מכשירים נגזרים				
120.5	-	-	120.5	120.5
נכסים פיננסיים אחרים				
15,798.9	3,464.7	82.7	12,290.8	15,838.2
סך הכל הנכסים הפיננסיים ⁽⁴⁾				
התחייבויות פיננסיות				
12,131.9	-	3,195.7	8,960.3	12,156.0
פיקדונות הציבור				
460.6	154.6	-	306.0	460.6
פיקדונות מבנקים				
2,128.2	2,153.8	-	54.7	2,208.5
אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים				
3.3	2.8	0.5	-	3.3
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים				
228.3	-	-	228.3	228.3
התחייבויות פיננסיות אחרות				
14,952.3	2,311.2	3,196.2	9,549.3	15,056.7
סך כל ההתחייבויות הפיננסיות ⁽⁴⁾				

הערות בסוף ביאור 15א.

ביאור 16א - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

יתרה ליום 31 בדצמבר 2021					
(מבוקר)					
שווי הוגן					
סה"כ	רמה 3 [Ⓐ]	רמה 2 [Ⓑ]	רמה 1 [Ⓒ]	יתרה במאזן	
נכסים פיננסיים					
3,546.0	-	-	3,546.0	3,546.0	מזומנים ופיקדונות בבנקים
772.7	-	79.0	693.7	772.7	ניירות ערך ⁽²⁾
12,112.4	12,112.4	-	-	12,084.1	אשראי לציבור, נטו ⁽³⁾
4.5	0.8	0.1	3.6	4.5	נכסים בגין מכשירים נגזרים
142.4	142.4	-	-	142.4	נכסים פיננסיים אחרים
16,578.0	12,255.6	79.1	4,243.3	16,549.7	סך הכל הנכסים הפיננסיים ⁽⁴⁾
התחייבויות פיננסיות					
12,533.5	9,398.6	3,134.9	-	12,454.3	פיקדונות הציבור
306.6	270.8	-	35.8	306.6	פיקדונות מבנקים
2,696.4	51.3	-	2,645.1	2,609.7	אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים
3.5	-	-	3.5	3.5	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
288.7	288.7	-	-	288.7	התחייבויות פיננסיות אחרות
15,828.7	10,009.4	3,134.9	2,684.4	15,662.8	סך כל ההתחייבויות הפיננסיות ⁽⁴⁾

⁽¹⁾ רמה 1 - מדידות שווי הוגן המשתמשות במחירים מצוטטים בשוק פעיל. רמה 2 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים נצפים משמעותיים אחרים. רמה 3 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים לא נצפים משמעותיים.

⁽²⁾ לפירוט נוסף על יתרה במאזן ושווי הוגן של ניירות ערך [ראה ביאור 6 - השקעה בניירות ערך](#).

⁽³⁾ מזה, אשראי פגום שנבייתו מותנית בביטחון לימים 30.09.2022, 30.09.2021 ו-31.12.2021 בסך 119.7 מיליוני ש"ח, 5.6 מיליוני ש"ח, ו-27.6 מיליוני ש"ח, בהתאמה.

⁽⁴⁾ מזה: נכסים אשר היתרה שלהם במאזן זהה לשווי הוגן (מכשירים המוצגים במאזן לפי שווי הוגן) או מהווה קירוב לשווי הוגן (מכשירים לתקופה מקורית של עד 3 חודשים לגביהם נעשה שימוש ביתרה במאזן כקירוב לשווי הוגן) לימים 30.09.2022, 30.09.2021 ו-31.12.2021 בסך 4,051.2 מיליוני ש"ח, 3,667.9 מיליוני ש"ח ו-4,465.6 מיליוני ש"ח, בהתאמה. התחייבויות אשר היתרה שלהם במאזן זהה לשווי הוגן (מכשירים המוצגים במאזן לפי שווי הוגן) או מהווה קירוב לשווי הוגן (מכשירים לתקופה מקורית של עד 3 חודשים לגביהם נעשה שימוש ביתרה במאזן כקירוב לשווי הוגן) לימים 30.09.2022, 30.09.2021 ו-31.12.2021 בסך 3,298.4 מיליוני ש"ח, 3,887.9 מיליוני ש"ח ו-3,733.7 מיליוני ש"ח, בהתאמה. למידע נוסף על מכשירים שנמדדו בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה ועל בסיס שאינו חוזר ונשנה [ראה ביאור 16ב](#).

ביאור 16 - פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה

א. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה, סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

יתרה ליום 30 בספטמבר 2022 (בלתי מבוקר)			
מדידות שווי הוגן המשתמשות ב-			
סך הכל שווי הוגן	נתונים לא משמעותיים (רמה 3)	נתונים נצפים משמעותיים אחרים (רמה 2)	מחירים מצוטטים בשוק פעיל (רמה 1)
נכסים			
אגרות חוב זמינות למכירה:			
649.8	-	-	649.8
אגרות חוב ממשלת ישראל			
71.6	-	-	71.6
אגרות חוב של ממשלות זרות			
37.2	-	-	37.2
אגרות חוב של מוסדות פיננסיים בישראל			
113.0	-	-	113.0
אגרות חוב של אחרים בישראל			
5.2	-	-	5.2
אגרות חוב של אחרים זרים			
876.8	-	-	876.8
סה"כ אגרות חוב זמינות למכירה			
80.2	-	80.2	-
השקעות במניות שאינן למסחר			
ניירות ערך למטרות מסחר:			
0.2	-	-	0.2
אגרות חוב של ממשלת ישראל			
2.4	-	-	2.4
אגרות חוב של ממשלות זרות			
0.7	-	-	0.7
אגרות חוב של מוסדות פיננסיים בישראל			
9.2	-	-	9.2
אגרות חוב של אחרים בישראל			
13.3	-	-	13.3
מניות למסחר			
25.8	-	-	25.8
סך הכל ניירות ערך למסחר			
נכסים בגין מכשירים נגזרים:			
0.8	-	0.5	0.3
חוזי מטבע חוץ			
1.8	-	-	1.8
חוזי מניות			
2.6	-	0.5	2.1
סה"כ נכסים בגין מכשירים נגזרים			
985.4	-	80.7	904.7
סך הכל הנכסים הפיננסיים			
התחייבויות			
50.3	-	-	50.3
פיקדונות מבנקים			
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים:			
7.3	-	-	7.3
חוזי ריבית- שקל מדד			
3.5	-	3.5	-
חוזי מטבע חוץ			
5.4	3.5	-	1.9
חוזי מניות			
0.4	0.4	-	-
חוזים בגין נגזרי אשראי			
16.6	3.9	3.5	9.2
סך הכל התחייבויות בגין מכשירים נגזרים			
66.9	3.9	3.5	59.5
סך הכל ההתחייבויות הפיננסיות			

(1) רמה 1 מדידות שווי הוגן המשתמשות במחירים מצוטטים בשוק פעיל. רמה 2 מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים נצפים משמעותיים אחרים. רמה 3 מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים לא נצפים משמעותיים.

תמצית דוחות כספיים | 30.09.2022

בנק ירושלים בע"מ

ביאור 16 - פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

א. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה (המשך)

יתרה ליום 30 בספטמבר 2021 (בלתי מבוקר)			
מדידות שווי הוגן המשתמשות ב-			
רמה 1 ¹	רמה 2 ²	רמה 3 ³	סך הכל שווי הוגן
נכסים			
ניירות ערך זמינים למכירה:			
484.3	-	-	484.3
אגרות חוב ממשלת ישראל			
31.3	-	-	31.3
מוסדות פיננסיים			
100.5	-	-	100.5
של אחרים בישראל			
4.9	-	-	4.9
של אחרים זרים			
621.0	-	-	621.0
סה"כ ניירות ערך זמינים למכירה			
4.5	81.8	-	86.3
מניות תעודות סל וקרנות שאינן למסחר			
-	82.7	-	82.7
מזה: מניות וקרנות שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין			
ניירות ערך למטרות מסחר:			
24.9	-	-	24.9
אגרות חוב ממשלת ישראל			
0.8	-	-	0.8
מוסדות פיננסיים			
9.8	-	-	9.8
של אחרים בישראל			
9.6	-	-	9.6
של אחרים זרים			
17.0	-	-	17.0
מניות ותעודות סל			
62.1	-	-	62.1
סך הכל ניירות ערך למסחר			
נכסים בגין מכשירים נצפים:			
-	-	-	-
חוזי ריבית שקל מדד			
0.3	-	-	0.3
חוזי ריבית- אחר			
-	0.9	-	0.9
חוזי מטבע חוץ			
2.7	-	-	2.7
חוזי מניות			
-	-	-	-
חוזים בגין נצרי אשראי			
3.0	0.9	-	3.9
סה"כ נכסים בגין מכשירים נצפים			
690.6	82.7	-	773.3
סך הכל הנכסים הפיננסיים			
154.6	-	-	154.6
פיקדונות מבנקים			
התחייבויות בגין מכשירים נצפים:			
-	-	-	-
חוזי ריבית- שקל מדד			
-	-	-	-
חוזי ריבית- אחר			
-	0.5	-	0.5
חוזי מטבע חוץ			
2.8	-	-	2.8
חוזי מניות			
-	-	2.0	2.0
חוזים בגין נצרי אשראי			
2.8	0.5	2.0	5.3
סך הכל התחייבויות בגין מכשירים נצפים			
157.4	0.5	2.0	159.9
סך הכל ההתחייבויות הפיננסיות			

(1) רמה 1 מדידות שווי הוגן המשתמשות במחירים מצוטטים בשוק פעיל. רמה 2 מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים נצפים משמעותיים אחרים. רמה 3 מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים לא נצפים משמעותיים.

תמצית דוחות כספיים | 30.09.2022

בנק ירושלים בע"מ

ביאור 16 - פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

א. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה (המשך)

יתרה ליום 31 בדצמבר 2021 (מבוקר)				
סך הכל שווי הוגן	מדידות שווי הוגן המשתמשות ב-			
	נתונים לא משמעותיים (רמה 3)	נתונים נצפים משמעותיים אחרים (רמה 2)	מחירים מצוטטים בשוק פעיל (רמה 1)	
נכסים				
אגרות חוב זמינות למכירה				
466.3	-	-	466.3	אגרות חוב של ממשלת ישראל
36.9	-	-	36.9	אגרות חוב של ממשלות זרות
41.1	-	-	41.1	אגרות חוב של מוסדות פיננסיים בישראל
98.9	-	-	98.9	אגרות חוב של אחרים בישראל
4.7	-	-	4.7	אגרות חוב של אחרים זרים
647.9	-	-	647.9	סה"כ אגרות חוב זמינות למכירה
80.8	-	79.0	1.8	השקעה במניות שאינן למסחר
ניירות ערך למטרות מסחר:				
12.1	-	-	12.1	אגרות חוב של ממשלת ישראל
9.9	-	-	9.9	אגרות חוב של ממשלות זרות
0.8	-	-	0.8	אגרות חוב של מוסדות פיננסיים בישראל
9.1	-	-	9.1	אגרות חוב של אחרים בישראל
12.1	-	-	12.1	מניות למסחר
44.0	-	-	44.0	סך הכל ניירות ערך למסחר
נכסים בגין מכשירים נגזרים:				
0.8	0.8	-	-	חוזי ריבית שקל מדד
0.3	-	-	0.3	חוזי ריבית אחרים
0.6	-	0.1	0.5	חוזי מטבע חוץ
2.8	-	-	2.8	חוזי מניות
4.5	0.8	0.1	3.6	סה"כ נכסים בגין מכשירים נגזרים
777.2	0.8	79.1	697.3	סך הכל הנכסים הפיננסיים
התחייבויות				
35.8	-	-	35.8	פיקדונות מבנקים
1.2	-	-	1.2	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים:
0.6	-	-	0.6	חוזי מטבע חוץ
2.9	-	-	2.9	חוזי מניות
2.0	2.0	-	-	חוזים בגין נגזרי אשראי
5.5	2.0	-	3.5	סך הכל התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
41.3	2.0	-	39.3	סך הכל ההתחייבויות הפיננסיות

(1) רמה 1 מדידות שווי הוגן המשתמשות במחירים מצוטטים בשוק פעיל. רמה 2 מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים נצפים משמעותיים אחרים. רמה 3 מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים לא נצפים משמעותיים.

תמצית דוחות כספיים | 30.09.2022

בנק ירושלים בע"מ

ביאור 16 - שינויים בפרטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה שנכללו ברמה 3

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2022							
נכסים בגין חוזי ריבית- שקל מדד	שווי הוגן לתחילת תקופה	שווי הוגן	רווחים (הפסדים) נטו שמומשו ושטרם מומשו שנכללו				
			רכישות	מכירות	וטרם מומשו שנכללו		
					ברוח כולל	בדוח רווח והפסד	
							רווחים (הפסדים) שטרם מומשו בגין המכשירים המוחזקים לטווח התקופה
0.1	(0.1)	-	-	-	-	(0.1)	(0.1)
התחייבויות בגין חוזי ריבית- שקל מדד	(3.5)	(3.8)	-	-	-	-	(3.8)
חוזי מניות	(3.5)	-	-	-	-	-	(3.5)
התחייבויות בגין נגזרי אשראי	(0.4)	-	-	-	-	-	(0.4)
לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2021							
נכסים בגין חוזי ריבית- שקל מדד	-	-	-	-	-	-	-
התחייבויות בגין חוזי ריבית- שקל מדד	-	-	-	-	-	-	-
התחייבויות בגין נגזרי אשראי	(2.0)	-	-	-	-	-	(2.0)
לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2022							
נכסים בגין חוזי ריבית- שקל מדד	0.8	(0.8)	-	-	-	-	(0.8)
התחייבויות בגין חוזי ריבית- שקל מדד	-	(7.3)	-	-	-	-	(7.3)
חוזי מניות	-	(3.5)	-	-	-	-	(3.5)
התחייבויות בגין נגזרי אשראי	(2.0)	(0.4)	-	-	-	1.6	1.6
לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2021							
נכסים בגין חוזי ריבית- שקל מדד	-	-	-	-	-	-	-
התחייבויות בגין חוזי ריבית- שקל מדד	-	-	-	-	-	-	-
התחייבויות בגין נגזרי אשראי	(2.0)	-	-	-	-	-	(2.0)
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2021							
נכסים בגין חוזי ריבית- שקל מדד	-	0.8	-	-	-	0.8	0.8
התחייבויות בגין חוזי ריבית- שקל מדד	-	-	-	-	-	-	-
התחייבויות בגין נגזרי אשראי	(2.0)	(2.0)	-	-	-	-	-

תמצית דוחות כספיים | 30.09.2022

בנק ירושלים בע"מ

ביאור 16 – מידע כמותי על פרטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה שנכללו ברמה 3

פרטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה

ליום 30 בספטמבר 2022			
(בלתי מבוקר)			
ממוצע משוקלל	נתונים לא נציגם	טכניקת הערכה	שווי הוגן
2.52%	ריבית משכנתאות סיכון לכשל המשכנתאות	היוון תזרימי מזומנים	(0.4)
0.68%	סיכון צד נגדי לעסקה ציפיות אינפלציה	היוון תזרימי מזומנים	(7.3)
21.50%	סטיית תקן שנתית	B&S	(3.5)
התחייבויות בגין נגזרי אשראי			
נכסים והתחייבויות בגין חוזי ריבית - שקל מדד			
חוזים בגין מניות (*)			
ליום 30 בספטמבר 2021			
(בלתי מבוקר)			
2.50%	ריבית משכנתאות סיכון לכשל המשכנתאות	היוון תזרימי מזומנים	(2.0)
-	סיכון צד נגדי לעסקה ציפיות אינפלציה	היוון תזרימי מזומנים	-
התחייבויות בגין נגזרי אשראי			
נכסים והתחייבויות בגין חוזי ריבית - שקל מדד			
ליום 31 בדצמבר 2021			
(מבוקר)			
2.58%	ריבית משכנתאות סיכון לכשל המשכנתאות	היוון תזרימי מזומנים	(2.0)
2.14%	סיכון צד נגדי לעסקה ציפיות אינפלציה	היוון תזרימי מזומנים	0.8
התחייבויות בגין נגזרי אשראי			
נכסים והתחייבויות בגין חוזי ריבית - שקל מדד			

(*) סטיית התקן השנתית 21.5%, נאמדה תוך ניתוח תשואות היסטוריות של מדד חמשת הבנקים הגדולים בישראל, על פני תקופה של 10 השנים האחרונות.

ביאור 17 - נושאים שונים ואירועים מהותיים בתקופת הדוח ולאחר תאריך המאזן

1. על רקע אי הוודאות בשל משבר נגיף הקורונה Covid-19, נרשמו בשנת 2020 הפרשות להפסדי האשראי החזויים. במהלך שנת 2021 בהמשך להתאוששות המשק, הקטין הבנק, באופן הדרגתי, את ההפרשות: ברבעון הראשון לשנת 2021 הוקטנו הפרשות בסך 10.0 מיליוני ש"ח, ברבעון השני לשנת 2021 נרשם קיטון בסך 21.5 מיליוני ש"ח, ברבעון השלישי קיטון בסך 22.4 מיליוני ש"ח וברבעון הרביעי הכיר הבנק בקיטון בסך 13.4 מיליוני ש"ח, סך הכול שוחררו בשנת 2021 מלוא ההפרשות בגין קורונה בסך 67.3 מיליוני ש"ח.
2. ביום 25 במאי, 2022, הושלמה העסקה במסגרתה הבנק הקים תאגיד עזר בנקאי, תמר אריאל קפיטל בע"מ ("החברה הבת"), אשר אליו הועברה פעילות האשראי הצרכני של הבנק לרבות תיק קיים בהיקף של 1.4 מיליארד ש"ח, במקביל, רכשו חברות מקבוצת הפניקס כ-19.99% ממניות החברה הבת. ממועד זה, מועבר לחברה הבת כל האשראי הצרכני המבוצע בבנק. כתוצאה מהעסקה, הבנק רשם תוספת להון בסך של כ-59.5 מיליוני ש"ח וברבעון השלישי רשם תוספת של כ-4.5 מיליוני ש"ח, כך שליוו הדוח סך תוספת ההון שרשם הבנק עומד על כ-64.0 מיליוני ש"ח. בנוסף, מעביר הבנק לחברה אשראי צרכני המבוצע באופן שוטף. כתוצאה מכך, צפוי הבנק להגדיל את הונו בגין עסקה זו בסכומים נוספים עד לסך כולל של כ-76.0 מיליוני ש"ח (סכום התוספת להון המצטברת בשים לב להיקף תיק האשראי הכולל אשר צפוי להיות מועבר לחברה הבת עד למועד האחרון שנקבע בהסכם כולל הפרמיה המשולמת בגינו). להערכת הבנק, צפויה עסקה זו להגדיל את יכולתם של הבנק והחברה הבת להציע אשראי לציבור, להגביר את התחרות בתחום האשראי הבנקאי ולהציף ערך לבעלי המניות.
- תכניות והערכות הבנק המפורטות לעיל, הינן בבחינת מידע צופה פני עתיד והן מתבססות על הנחות ועל תחזיות שונות שהיו בפני הבנק. מידע זה יכול שלא יתממש בשל שינויים העשויים לחול בשל גורמים שונים שאינם בשליטת הבנק בלבד. הגורמים המשפיעים כוללים תחזיות והערכות לגבי התפתחויות כלכליות בארץ ובעולם, במיוחד לגבי המצב הכלכלי במשק, כולל השפעת תנאים מאקרו כלכליים וגאו-פוליטיים ושינויים בשוקי ההון, וכן גורמים שונים נוספים המשפיעים על החשיפה לסיכונים: העדפות הציבור, הוראות גרמי פיקוח ואחרים, היבטים הקשורים בתדמית הבנק, התפתחויות טכנולוגיות ונושאי כוח אדם.
- החברה הבת הוקמה לאחר שהתקבל אישור בנק ישראל להקמה ושליטה בחברה הבת, התקבלה החלטת מיסוי מוסכמת מרשות המסים אשר הסדירה את נושא המס בקשר להעברת פעילות האשראי הקמעונאי של הבנק לחברת בת והתקבל אישור רשות התחרות לפטור מאישור להסדר כובל לפי סעיף 14 לחוק התחרות הכללית, התשמ"ח-1988 (הפטור ניתן לתקופה קצובה בת 3 שנים ומותנה בהקצאת אמצעי שליטה לפניקס בשיעור של עד 19.99%).
- במסגרת העסקה התקשר הבנק עם החברה הבת בהסכם למתן שירותי ניהול ותפעול, לפיו יעמיד הבנק לחברה את כלל שירותי הניהול והתפעול ויעמיד לה מקורות המימון הנדרשים לפעילותה.
3. ביום 6 בינואר, 2022 פרסם הבנק כי רשות ניירות ערך אישרה בקשתו להאריך את תוקפו של תשקיף המדף של הבנק בשנה, עד ליום 15 בדצמבר, 2022.
4. ביום 13 בינואר, 2022 אישרה האסיפה הכללית של הבנק את עדכון תנאי העסקתה של קרובה של בעלת השליטה בבנק. כמו-כן, אישרה האסיפה הכללית את מינוי של מר שמואל אשל כד"צ כהגדרתו בחוק החברות ועל פי הוראה 301, לתקופת כהונה של 3 שנים. כהונתו החלה ביום 19 בפברואר, 2022.
5. ביום 23 בינואר, 2022 אישרה חברת הדירוג Standard & Poor's Maalot את דירוג המנפיק של הבנק ברמה של 'ilaa-' ו-'ila-1+' וציינה כי תחזית הדירוג יציבה. אישור הדירוג נעשה בעקבות שינוי מתודולוגיה של חברת הדירוג.
6. ביום 20 בפברואר, 2022 פרסם הבנק דיווח אודות סיום כהונתו של מר יעקב טננבאום כד"צ כהגדרתו בחוק החברות ועל פי הוראה 301, החל מיום 19 בפברואר, 2022.
7. ביום 24 בפברואר 2022 אישר דירקטוריון הבנק לאחר אישור ועדת הביקורת (ביושבה כוועדת תגמול) מיום 17 בפברואר 2022 חלוקת מענק משתנה שנתי לעובדי הבנק ולנושאי המשרה בהתאם למדיניות תגמול עובדים ומרכזיים שאינם נושאי משרה וכן בהתאם למדיניות תגמול נושאי משרה, בהתאמה.
- ביום 28 באפריל 2022 אישרה האסיפה הכללית את חלוקת המענק המשתנה לנושאי המשרה. ראו גם דוחות מיידיים שפרסם הבנק מיום 23 במרץ 2022 (מס' אסמכתא: 01-033391-2021) ומיום 28 באפריל 2022 (מס' אסמכתא: 01-052348-2022).
8. ביום 15 במרץ, 2022 הודיעה חברת הבת, ירושלים מימון והנפקות (2005) בע"מ על כוונה לפרסם דוח הצעת מדף להנפקת ניירות ערך מסחריים סדרה 2 מכוח תשקיף מדף של החברה 27 בנובמבר, 2019.
- לצורך ההנפקה, ביום 14 במרץ 2022, קבעה חברת הדירוג מידרוג מתן דירוג 'P-1.il' למסגרת גיוס ניירות ערך מסחריים (באמצעות סדרה 2) בהיקף של עד 350 מיליון ש"ח ע.ג., שיונפקו על ידי ירושלים מימון והנפקות (2005) בע"מ וחברת הדירוג Standard & Poor's Maalot הודיעה על מתן דירוג 'ila-1+' להנפקה כאמור (מספרי אסמכתא: 01-030136-2022 ו-01-030127-2022).

ביאור 17 - נושאים שונים ואירועים מהותיים בתקופת הדוח ולאחר תאריך המאזן (המשך)

9. ביום 3 באפריל, 2022 הנפיקה חברת הבת כ-326.8 מיליוני ש"ח ערך נקוב ניירות ערך מסחריים (סדרה 2) תמורת 326.8 מיליוני ש"ח.
לפי תנאי האג"ח על החברה לשלם ריבית שנתית בסך 0.42% משתנה לפי ריבית בנק ישראל, ניירות הערך המסחריים עומדים לפירעון בתשלום אחד ביום 3 באפריל, 2023. (מספר אסמכתא: 2022-01-023215).
10. ביום 3 באפריל, 2022 החליטה אסיפת בעלי המניות של הבנק למנות את ד"ר רות ארד כדירקטורית חיצונית לפי חוק החברות ולפי הוראה 301 לתקופת כהונה נוספת (שלישית) של שלוש שנים, החל מיום 10 באפריל 2022. ראו דוח זימון האסיפה מיום 27 בפברואר 2022 (מס' אסמכתא: 2022-01-023215) וכן דוח תוצאות האסיפה מיום 3 באפריל, 2022. (מס' אסמכתא: 2022-01-041950).
11. ביום 28 באפריל, 2022 החליטה אסיפת בעלי המניות של הבנק כדלקמן: (א) לאשר מענק שנתי משתנה למנכ"ל, מר גיל טופז ולנושאי המשרה, בגין שנת 2021; (ב) לאשר את עדכון מדיניות התגמול לנושאי משרה בבנק לפי סעיף 267א ו-267 ב לחוק החברות ובהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין, נב"ת A301 בהתאם לנוסח המתקן והמסומן והמצורף לדוח זימון האסיפה כנספח א'; (ג) לאשר את עדכון תנאי הכהונה והעסקה של יו"ר הדירקטוריון, מר זאב נהרי, כך שמשכורתו החודשית (ברוטו) של יו"ר הדירקטוריון תעמוד על סך של 146,800 ש"ח (כשהיא צמודה לעליית מדד המחירים לצרכן הידוע ביום 1 באפריל 2022), החל מיום 1 באפריל 2022. ביתר תנאי כהונתו והעסקתו של יו"ר הדירקטוריון, מר נהרי, לא יחול כל שינוי; (ד) לאשר את תנאי הכהונה והעסקה של מנכ"ל הבנק הנכנס, מר יאיר קפלן, המפורטים בנספח ב' המצ"ב לדוח זימון האסיפה, לתקופה של ארבע שנים החל מיום 1 באפריל, 2022 או המועד בו יתקבל אישור בנק ישראל למינויו של מר קפלן כמנכ"ל הבנק, לפי המאוחר מבניהם. לפרטים נוספים ראו דוח זימון האסיפה מיום 23 במרץ, 2022 (מס' אסמכתא: 2022-01-023215) וכן דוח תוצאות האסיפה מיום 28 באפריל, 2022 (מס' אסמכתא: 2022-01-052348).
12. ביום 30 באפריל, 2022 הסתיימה העסקתו של מנכ"ל הבנק היוצא, מר גיל טופז. מר יאיר קפלן החל את תפקידו כמנכ"ל הבנק ביום 14 באפריל 2022 (מס' אסמכתא: 2022-01-048433, 2022-01-048430, 2022-01-042139, 2022-01-022831, 2022-01-007378).
13. ביום 17 במאי, 2022 במאי נחתם הסכם בין הבנק ובין גוף מוסדי, על פיו מכר הבנק בעסקת המחאת מכר בלתי חוזרת, סופית גמורה ומוחלטת 90% מזכויותיו והתחייבויותיו בקשר עם תיק הלוואות לדירוג שסכומם הכולל כ- 478 מיליון ש"ח, אשר מורכב מהלוואות לדירוג שהועמדו על ידי הבנק ("תיק ההלוואות"). יתרת תיק ההלוואות נותרת בבעלות הבנק, באופן שזכויות הרוכשת וזכויות הבנק בתיק ההלוואות תהיינה בדרגת קדימות זהה (פרי פטו). הבנק הכיר ברווח של כ- 23.9 מיליון ש"ח (לפני מס) בדוחות הכספיים לרבעון השני לשנת 2022, בגין עסקה זו (מס' אסמכתא: 2022-01-060463).
14. ביום 26 במאי 2022 פרסם הבנק דוח"ח מידי לפיו אישר דירקטוריון הבנק חלוקת דיבידנד בשיעור של 30% בסך 43.17 מיליוני ש"ח בגין רווחי שנת 2021. הדיבידנד בסך של כ-0.61 ש"ח לכל מניה רגילה 1 ש"ח ע.נ. שולם ביום 14 ביוני 2022, לבעלי המניות שהחזיקו במניות הבנק ביום 2 ביוני, 2022 (המועד הקובע). (מס' אסמכתא: 2022-01-065383).
15. ביום 26 במאי, 2022 אימץ דירקטוריון הבנק תוכנית רכישה לפיה רשאי הבנק לרכוש אגרות חוב שהנפיקה חברת הבת של הבנק, ירושלים מימון והנפקות (2005) בע"מ (להלן בסעיף זה: "חברת הבת"), בהתאם להוראות התכנית שפורסמה (מס' אסמכתא: 2022-01-065389) וזאת עד להיקף שלא יעלה על 75 מיליון ש"ח ע.נ. בהמשך לאימוץ התכנית על-ידי הדירקטוריון, רכש הבנק ביום 30 במאי, 2022 50 מיליון ש"ח ע.נ. של אגרות חוב מסדרה י"ח במחיר ממוצע של 99.98 אג'. בגין רכישה זו הכיר הבנק ברווח של כ-4.4 מיליון ש"ח (לפני מס) בדוחות הכספיים לרבעון השני לשנת 2022. ביום 31 במאי 2022 דיווחה חברת הבת על רכישה של 50,000 ש"ח ע.נ. של אגרות חוב (סדרה יח') במחיר ממוצע של 99.98 אג' בעסקה מחוץ לבורסה. כמו כן, ביום 20 באוקטובר 2022, דיווחה חברת הבת על רכישה נוספת של 13 מיליון ש"ח ע.נ. אגרות חוב (סדרה יח') במחיר של 97.03 אג' על ידי הבנק ברכישה שנעשתה מחוץ לבורסה. בגין רכישה זו הכיר הבנק ברווח של כ-1.7 מיליון ש"ח (לפני מס) במהלך הרבעון הרביעי לשנת 2022. יובהר כי בהתאם לתנאי שטרי הנאמנות של אגרות החוב, אגרות החוב הנרכשות על ידי הבנק לא יקנו לו כל זכויות שהן, לרבות כל זכות בהצבעה או בקבלת ריבית.
16. ביום 29 במאי, 2022, אשררה חברת הדירוג Standard&Poor's Maalot את דירוג המנפיק של הבנק ברמה של 'iIAA-' ו-'iLA-1+ Stable' וציינה כי תחזית הדירוג יציבה. (מס' אסמכתא: 2022-01-066379).
17. ביום 14 ביוני 2022 פרסם הבנק דוח"ח מידי בדבר הודעה מקדימה על כוונה לזמן אסיפת בעלי מניות כללית ושנתית שעל סדר יומה, בין היתר, מינוי ה"ה זאב נהרי (יו"ר הדירקטוריון), זלמן שובל, גדעון שובל, ליאור בן עמי, אביב שנצר ויואב נרדי כדירקטורים בדירקטוריון הבנק. (מס' אסמכתא: 2022-01-073633).

ביאור 17 - נושאים שונים ואירועים מהותיים בתקופת הדוח ולאחר תאריך המאזן (המשך)

18. ביום 19 ביוני, 2022, אשררה חברת הדירוג מידרוג את דירוג המנפיק של הבנק ברמה של a1.il ביחס לאיתנות הפיננסית, 'Aa2' ביחס לפיקדונות לזמן ארוך ולחוב הבכיר, ודירוג hyb(ilA2) לכתבי ההתחייבות הנדחים עם מנגנון חוזי לספיגת הפסדים. מידרוג ציינה כי תחזית הדירוג יציבה. (מס' אסמכתא: 2022-01-075742).
19. ביום 30 ביוני, 2022 נחתם הסכם בין הבנק ובין גוף מוסדי, על פיו מכר הבנק בעסקת המחאת מכר בלתי חוזרת, סופית גמורה ומוחלטת 90% מזכויותיו והתחייבויותיו בקשר עם תיק הלוואות לדירוג שסכומה הכולל כ- 320 מיליון ש"ח, אשר מורכב מהלוואות לדירוג שהועמדו על ידי הבנק ("תיק ההלוואות"). יתרת תיק ההלוואות נותרת בבעלות הבנק, באופן שזכויות הרוכשת וזכויות הבנק בתיק ההלוואות תהיינה בדרגת קדימות זהה (פרי פטו). הבנק הכיר ברווח של כ- 13.4 מיליון ש"ח (לפני מס) בדוחות הכספיים לרבעון השני לשנת 2022, בגין עסקה זו. (מס' אסמכתא: 2022-01-082447).
20. ביום 30 ביוני, 2022 אישר דירקטוריון הבנק, את מיטתה של אירנה פורטניק למשנה למנכ"ל וראש חטיבת משאבים וחדשנות טכנולוגית אשר החלה את כהונתה ביום 18 באוקטובר 2022 במקום הגברת כרמלה אבנר אשר סיימה את תפקידה ביום 2 באוקטובר, 2022.
21. ביום 18 ביולי, 2022 הודיעה חברת הבת, ירושלים מימון והנפקות (2005) בע"מ על כוונה לפרסם דוח הצעת מדף להרחבת סדרה ט"ז מכוח תשקיף מדף של החברה מיום 27 בנובמבר, 2019. לצורך ההנפקה, ביום 18 ביולי 2022, קבעה חברת הדירוג מידרוג מתן דירוג 'Aa2.il' להרחבת הסדרה עד לסך של 150 ש"ח ע.ג., וחברת הדירוג Standard & Poor's Maalot הודיעה על מתן דירוג 'ilAA-' להרחבת הסדרה כאמור. (מספרי אסמכתא: 2022-01-091522 ו-2022-01-091573).
22. ביום 19 ביולי, 2022, דיווח הבנק, בקשר עם כוונת חברת הבת, ירושלים מימון והנפקות (2005) בע"מ, לבחון הנפקת אגרות חוב בדרך של הרחבת סדרה, כי עיר שלם סוכנות לביטוח (1996) בע"מ, חברה בת בשליטה של הבנק, מנהלת משא ומתן עם צד ג' למכירת זכויות בקשר עם כל או חלק הפוליסות בתיק הביטוחים, בו עיר שלם שימשה כסוכן עבור לקוחות הבנק. לפי מתווה העסקה המתגבש, עיר שלם תמכור זכויותיה האמורות, לרבות הזכות לתשלומים ומתן שירות לקוחות ("העסקה"), כאשר יתר פרטי העסקה טרם הוסכמו. השלמת העסקה, ככל שתהיה, תהא כפופה בין היתר לקבלת כל האישורים הנדרשים, לרבות אישור האורגנים המוסמכים של הצדדים. (מס' אסמכתא: 2022-01-091738).
- בהמשך לדיווח המידי של הבנק מיום 19 ביולי, 2022, ביום 28 באוגוסט 2022, דיווח הבנק כי החברה חתמה על ההסכם לעיל בתמורה לכ- 28.7 מיליון ש"ח (כולל מע"מ). כתוצאה, הבנק הכיר ברווח בסך של כ- 24.5 מיליון ש"ח במסגרת דוחותיו הכספיים המאוחדים לרבעון השלישי לשנת 2022. (מס' אסמכתא: 2022-01-108772).
23. ביום 21 ביולי, 2022 הרחיבה החברה הבת את סדרה ט"ז ב- 150 מיליון ש"ח ע.ג. תמורת 155.1 מיליון ש"ח. (מס' אסמכתא: 2022-01-077331).
24. ביום 28 ביולי, 2022, אישר דירקטוריון הבנק, בהתאם להמלצת ועדת הביקורת, את הארכת כהונתו של המבקר הפנימי הראשי, מר רון שגיא, לתקופת כהונה נוספת אשר צפויה להסתיים ביום 31 במרץ 2023.
25. ביום 10 באוגוסט 2022, אישרה האסיפה הכללית השנתית של בעלי המניות כדלקמן: (1) הארכת כהונתם של הדירקטורים ה"ה: זאב נהרי (יו"ר הדירקטוריון), זלמן שובל, גדעון שובל, יואב נרדי, ליאור בן עמי, אביב שנצר, לתקופת כהונה נוספת של כ-3 שנים שתחל במועד מינוי באסיפה הכללית השנתית ותסתיים במועד קיום האסיפה השנתית שתוזמן בשנת 2025; (2) למנות מחדש את משרד רו"ח קוסט פורר גבאי את קסירר (EY), כרואי החשבון המבקרים של הבנק לתקופה שתחל ממועד אישור האסיפה השנתית הנוכחית ועד למועד קיום האסיפה השנתית הבאה של הבנק, ולהסמיך את הדירקטוריון לקבוע את שכרם; (3) לאשר כדידינד סופי לשנים 2020 ו-2021 שחולק בסכומים ובמועדים, כדלקמן: (א) סך של 15.1 מיליון ש"ח (ברוטו) במזומן על בסיס יתרת עודפי הבנק, בהתאם לדוחות הכספיים של הבנק ליום 31 בדצמבר 2020. הדיבידנד הנ"ל שולם ביום 16 בנובמבר 2021, לבעלי המניות שהחזיקו במניות הבנק ביום 3 בנובמבר 2021. (ב) סך של 43.17 מיליון ש"ח (ברוטו) במזומן על בסיס יתרת עודפי הבנק, בהתאם לדוחות הכספיים של הבנק ליום 31 בדצמבר 2021. הדיבידנד הנ"ל שולם ביום 14 ביוני 2022, לבעלי המניות שהחזיקו במניות הבנק ביום 2 ביוני 2022. ראה גם דוח זימון האסיפה שפרסם הבנק ביום 5 ביולי, 2022 (מס' אסמכתא: 2022-01-084175) וכן דיווח תוצאות האסיפה שפרסם הבנק ביום 8 באוגוסט 2022 (מס' אסמכתא: 2022-01-101365).
26. ביום 22 באוגוסט, 2022 העלה בנק ישראל את הריבית ב-0.75% והיא נקבעה על שיעור של 2%. ביום 3 באוקטובר, 2022 העלה בנק ישראל בפעם נוספת את הריבית ב-0.75% והיא נקבעה על שיעור של 2.75%. מתחילת השנה עדכן בנק ישראל את הריבית מספר פעמים בשיעור מצטבר של 2.65%.

ביאור 17 - נושאים שונים ואירועים מהותיים בתקופת הדוח ולאחר תאריך המאזן (המשך)

27. ביום 19 בספטמבר, 2022 פתחו דירקטוריון הבנק את המסחר בבורסה, לציון 50 שנה להצטרפותו של הבנק כחבר בבורסה לניירות ערך בתל אביב.
28. ביום 6 באוקטובר 2022 אישרה מחדש אסיפת בעלי המניות של הבנק הענקת כתבי התחייבות לשיפוי לדירקטורים שהינם בעלי שליטה ו/או קרוביהם, לתקופה של שלוש שנים נוספות, שתחילתה ביום 9 באוקטובר 2022 (המועד בו יחלפו 3 שנים מהמועד בו אושרו כתבי השיפוי למר זלמן שובל ומר גדעון שובל), באותם תנאים של כתבי התחייבות לשיפוי שאושרו לכל יתר נושאי המשרה ובכלל זה לדירקטורים האחרים ולדירקטורים האמורים.
- ראה גם דוח זימון אסיפה מיום 29 באוקטובר, 2022 (מס' אסמכתא: 2022-01-109954) וכן דוח מיידי בדבר תוצאות האסיפה מיום 6 באוקטובר, 2022 (מס' אסמכתא: 2022-01-124801).
29. ביום 26 באוקטובר, 2022 פרסמה החברה הבת, ירושלים מימון והנפקות (2005) בע"מ תשקיף מדף על פיו היא רשאית להנפיק ניירות ערך שונים בהיקפים ובתנאים אשר יקבעו על-פי דוחות הצעת מדף.
30. ביום 27 באוקטובר, 2022 אישר דירקטוריון הבנק, הגשת טיוטה ראשונית לרשות לניירות ערך ולבורסה לניירות ערך בתל אביב בע"מ לאישור תשקיף מדף של הבנק.
31. ביום 27 באוקטובר 2022, לאחר המלצת ואישור ועדת הביקורת (ביושבה כוועדת תגמול), אישר דירקטוריון הבנק, בכפוף לאישור אסיפת בעלי המניות של הבנק, מדיניות תגמול נושאי משרה של הבנק לשנים 2023-2025 (להלן: "מדיניות התגמול החדשה"), לתקופה של שלוש שנים החל מיום 1 בינואר 2023. במסגרת המדיניות התגמול החדשה: עודכנו תקורות משכורות חודשיות לנושאי המשרה; עודכנו תנאי סף לתשלום מענק משתנה; עודכנה תקרת המענק השנתי המקסימלי שהמנכ"ל יהיה זכאי לקבל עד ל-8 משכורות חודשיות בכפוף לכך שסך התגמול הכולל למנכ"ל לא יעלה על התקרה הגבוהה ביותר שתותר על פי חוק תגמול לנושאי משרה בתאגידים פיננסיים (אישור מיוחד ואי-התרת הוצאה לצורכי מס בשל תגמול חריג), התשע"ו-2016 (להלן: "חוק תגמול לנושאי משרה בתאגידים פיננסיים"); עודכנו תקורות מענק שנתי משתנה חדשות וכן שיעורי התשואה; עודכן שיעור התשואה להענקת מענק בנסיבות מיוחדות, בשנה שבה התשואה נמוכה משיעור התשואה המינימאלי, לשיעור תשואה של 6.5% (חלף 6% במדיניות התגמול הנוכחית); התווספה אפשרות להענקת מענק הוקרה, בשיקול ועדת התגמול והדירקטוריון, בגובה 50% מהמשכורת החודשית לאחר השלמת 10 שנות עבודה מלאות ורצופות ולאחר השלמת 10 שנות עבודה מלאות ורצופות נוספות בבנק (20 שנה במצטבר). כמו כן, בהתאם לשינויים במדיניות התגמול ובכפוף לאישור אסיפת בעלי המניות של הבנק, אישרו הדירקטוריון וועדת הביקורת (ביושבה כוועדת תגמול) את תיקון תנאי כהונתו והעסקתו של המנכ"ל. עיקרי התיקונים הינם בהתאמה למדיניות התגמול החדשה הכפופה לאישור אסיפת בעלי המניות של הבנק.
- לפרטים נוספים אודות מדיניות התגמול לשנים 2023-2025 וכן תיקון תנאי כהונתו והעסקתו של המנכ"ל. ראה גם דוח זימון אסיפה שפרסם הבנק ביום 30 באוקטובר, 2022 (מס' אסמכתא: 2022-01-131215).
32. ביום 30 באוקטובר, 2022 פרסם הבנק דיווח מיידי, אודות זימון אסיפת בעלי מניות מיוחדת של הבנק, אשר צפויה להתכנס ביום 4 בדצמבר 2022, שעל סדר יומה אישור מדיניות תגמול נושאי משרה של הבנק לשנים 2023-2025, לתקופה של שלוש שנים החל מיום 1 בינואר 2023, וכן אישור תיקון תנאי כהונתו והעסקתו של המנכ"ל הבנק, מר יאיר קפלן, החל מיום 1 בינואר 2023, ובכפוף לאישור מדיניות התגמול. ראה גם דוח זימון אסיפה שפרסם הבנק ביום 30 באוקטובר, 2022 (מס' אסמכתא: 2022-01-131215).
33. ביום 15 בנובמבר, 2022 דיווחה חברת הבת ירושלים מימון והנפקות (2005) בע"מ (להלן בסעיף זה: "החברה"), כי היא בוחנת אפשרות לפדיון מוקדם מלא של כתבי ההתחייבות הנדחים (סדרה 12) של החברה, וזאת לאחר קבלת אישור המפקח על הבנקים לבצע את הפדיון המוקדם, בהתבסס על תכנון ההון של הבנק ובכפוף לעמידה בדרישות המצוינות במכתבו בנוגע להון רובד 2 בהתאם להוראת ניהול בנקאי 202. הפדיון המוקדם יבוצע לאחר התמלאות הדרישות שנקבעו על ידי המפקח על הבנקים, ככל שיתמלאו, ובהתאם לתנאי דוח הצעת המדף של החברה וללוחות הזמנים שנקבעו בדוח הצעת המדף של החברה ובכפוף לאישור דירקטוריון החברה.
34. ביום 24 בנובמבר 2022, פרסם הבנק תשקיף מדף על פיו הוא רשאי להנפיק ניירות ערך שונים בהיקפים ובתנאים אשר יקבעו על-פי דוחות הצעת מדף (מס' אסמכתא: 2022-01-141610).
35. ביום 27 בנובמבר 2022, פרסם הבנק דיווח מיידי, אודות התקשרות הבנק בהסכם עם גוף מוסדי, על פיו מכר הבנק בעסקת המחאת מכר בלתי חוזרת, סופית גמורה ומוחלטת, 90% מזכויותיו והתחייבויותיו בקשר עם תיק הלוואות לדיר שסכומו הכולל של התיק הוא כ- 554 מיליון ש"ח, אשר מורכב מהלוואות לדיר שהועמדו על ידי הבנק. על בסיס הערכות המצויות בידי הבנק, הבנק צפוי להכיר ברווח, לפני מס, של כ- 28.0 מיליון ש"ח בדוחות הכספיים לרבעון הרביעי לשנת 2022, בנין עסקה זו (מס' אסמכתא: 2022-01-142015).

ביאור 18 – הוראות פיקוח ויזמות חקיקה

הוראות חוק ורגולציה אשר חלות על הבנק ואשר התקבלו עד למועד פרסום הדוח השנתי של הבנק לשנת 2021 תוארו בדוח השנתי של הבנק לשנת 2021. הוראות רגולציה חשבונאיות מתוארות בביאור 1 ובביאורים המתאימים. להלן בתמצית פירוט שינויי חקיקה ופיקוח רלוונטיים לתקופת הדוח אשר משפיעים או עשויים להשפיע באופן משמעותי על פעילות הבנק.

1. הוראות רגולטוריות לעניין הקלות זמניות לאור מצב החירום (התמודדות עם ירוס הקורונה)

עקב התפרצות נגיף הקורונה ברבעון 1 לשנת 2020, נקבעו על-ידי המפקח על הבנקים הוראות למתן הקלות ללקוחות ולתאגידים הבנקאיים, בהתנהלותם בתקופת המשבר. הקלות אלו נקבעו במסגרת הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 250. להרחבה על הוראות אלו ניתן לעיין בביאור 37 לדו"ח התקופתי לשנת 2021. חלק מההוראות אשר כללו שינויים שהפיקוח על הבנקים ביקש לאמץ כהוראות קבע הוטמעו בהוראות הניהול הבנקאי התקנים, ועדכונים אלו תוארו בהרחבה במסגרת הדוח התקופתי האמור. לגבי יתר ההוראות וההקלות, הפיקוח על הבנקים החליט שלא להאריך את תוקפן למעט העדכון להוראת ניהול בנקאי תקין מס' 331 בעניין יעדי ההון המזעריים ויחס המינוף, אשר תוקפן הוארך, אך הן אינן רלבנטיות לבנק, שכן הבנק בחר שלא ליישם את ההקלה אשר התאפשרה בהוראה. יחד עם זאת, באופן זמני, ביום 18 בינואר, 2022 לאור התפרצות הגל החמישי במגפת הקורונה והעלייה המהירה בקצב ההדבקה, אפשר הפיקוח על הבנקים לתאגידים הבנקאיים לצמצם את מספר הסניפים שמקבלים קהל ולחייב את לקוחותיהם להזמין תור מבעוד מועד לקבלת שירות בסניף (למעט אוכלוסיית האזרחים הוותיקים). תוקף ההקלה עד ליום 28 בפברואר, 2022, והיא לא חודשה לאחר מכן.

2. תיקון לחוק הבנקאות (שירות לקוח), התשמ"א-1981

ביום 22 ביוני, 2022, פורסם תיקון לחוק אשר במסגרתו הוגבלה העמלה שתאגיד בנקאי רשאי לגבות בעד טיפול בבקשה להלוואה לדיר. גובה העמלה המקסימלי נקבע על 360 ש"ח. לתיקון השפעה על הבנק, אשר היקפה מוערך בכ-5.2 מיליוני ש"ח לשנה.

3. חוק המידע הפילי ותקנת השבים התשע"ט-2019

ביום 16 בינואר, 2021 אמור היה להיכנס לתוקף חוק המידע הפילי ותקנות השבים, אשר מחליף את חוק המרשם הפילי. בהתאם להוראות החוק, אין לשאול אדם שאלות לגבי רישום פילי שיש לו, ובמקרים בהם מגיע לידי גורם כלשהוא מידע כאמור על אדם – אין לו לקחת זאת בחשבון במסגרת שיקוליו לגבי אותו אדם. הדורש, במשרין או בעקיפין, מידע פילי על אדם, דינו – מאסר שנה; עשה כן לשם העסקה או לשם קבלת החלטה בעניין האדם שהמידע נוגע לו, דינו – מאסר שנתיים. הדברים אמורים גם לגבי גוף, מעסיק או עוסק שהביא מידע פילי בחשבון בין שיקוליו בקבלת החלטה שהוא אינו זכאי לקבלו או הביא בחשבון מידע נוסף הנוגע למידע פילי כאמור, דינו – מאסר שנה. להוראות חוק זה ישנן השלכות משמעותיות על המערכת הבנקאית, במיוחד בהקשר של גיוס עובדים ללא יכולת לברר האם היה להם עבר פילי. לאור הבעייתיות ביישום הוראות החוק, דחה המחוקק את תחילתו של החוק לחודש יולי 2022. הבנק התאים את התנהלותו לאמור בהוראה, ולא צפוי כי תהיה להוראה השפעה על דוחותיו הכספיים של הבנק.

4. הוראת שעה לתיקון תקנות החברות (כללים בדבר גמול והוצאות לדיקטור חיצוני)

ביום 9 במרץ, 2022, פורסם בהוראת שעה עדכון לתקנות הגמול הקובעת שדיקטוריון הבנק רשאי לקבוע אמות מידה לפיהן תסוג השתתפות של דיקטור חיצוני בישיבה שבמועדה התקיים מצב בריאותי מיוחד או מצב חירום בשל נגיף הקורונה (להלן: "ההגבלות"), תוך שימוש באמצעי תקשורת, כהשתתפות בישיבה רגילה. זאת, בתנאי שמדובר בישיבה שמטבעה הייתה נערכת בנוכחות המשתתפים ויש מניעה לקיימה בנוכחות המשתתפים, כולם או חלקם, בשל מגבלות שהוטלו בחיקוק שתכליתו התמודדות עם התפשטות נגיף הקורונה, או שיש הצדקה אחרת להשתתפות בה באמצעי התקשורת כתוצאה מהגבלות כאמור. הבנק יישם את ההוראה, ואין להוראה השפעה על דוחותיו הכספיים של הבנק.

5. עדכון הוראה 203 – מדידה והלימון הון – הגישה הסטנדרטית – סיכון אשראי

ביום 22 במאי, 2022 פרסם הפיקוח על הבנקים חוזר בנושא "עדכון הוראה 203 – מדידה והלימון הון – הגישה הסטנדרטית – סיכון אשראי" במסגרתו נקבע כי יש לשקלל משקל סיכון של 150% על הלוואות המיועדות לרכישת קרקע למטרות פיתוח או בנייה, בשיעור העולה על 80% משווי הנכס הנרכש (LTV), למעט הלוואות לרכישת קרקע חקלאית והלוואות לרכישת קרקע לשימוש עצמי כמפורט בחוזר, החל מהדוחות הכספיים מיום 30 ביוני 2022 ואילך. הבנק רשאי לפרוס את השפעת השינוי במשקל הסיכון על יחס הלימות ההון בגין מלאי ההלוואות הקיים אצלו ביום התחילה, בשיעורים רבעוניים קבועים עד ליום 30 ביוני 2023.

להערכת הבנק יישום העדכון צפוי להביא לירידה ביחס הון רוברד 1 וביחס ההון הכולל בשיעור של כ-0.04% וכ-0.06% בהתאמה וזאת כתוצאה מעליה בסך נכסי הסיכון בגין חשיפה לענף בינוי ונדל"ן בסך של כ-48.0 מיליוני ש"ח, אשר יפרסו בשיעורים רבעוניים קבועים עד ליום 30 ביוני 2023.

נכון ליום 30 בספטמבר 2022 העלייה בנכסי הסיכון עומדת על כ-12 מיליוני ש"ח, ההשפעה על יחס הון רוברד 1 היא ירידה של כ-0.01% וההשפעה על יחס ההון הכולל היא ירידה של כ-0.01%.

ביאור 18 – הוראות פיקוח ויזמות חקיקה (המשך)

6. נוהל בנקאי תקין מס' 203A בנושא "טיפול בסיכון של צד נגדי"

ביום 15 במרס, 2022 פורסמה ההוראה, המאמצת את ההוראות ועדת באזל לחישוב חשיפה לסיכון אשראי צד נגדי בגישה הסטנדרטית. במקביל, ביום 7 באפריל 2022 פרסם הפיקוח על הבנקים, חוזר לעדכון ההוראות ניהול בנקאי תקין מספר 203 ו-313 וזאת בעקבות הכניסה לתוקף של הוראה A203 המעדכנת את אופן חישוב דרישות ההון בגין מכשירים נגזרים. הוראה 203 בדבר "סיכון אשראי – גישה סטנדרטית" עודכנה כך שהושמטו סעיפים שנכללו במסגרת נספח ג' להוראה אשר הסדירו את הגישות הישנות לחישוב החשיפה הנובעת מעסקאות במכשירים פיננסיים נגזרים ומעסקאות מול צדדים נגדיים מרכזיים. הוראה 218 בדבר "יחס המינוף" עודכנה כך ששיטת SA-CCR תיושם במלואה למטרות יחס המינוף. בחוזר הובהר כי בכונת הפיקוח על הבנקים לאמץ בעתיד את הנחיות באזל 3 ליחס המינוף, ובמועד זה יושלמו ההתאמות לחישוב סכום החשיפה בגין מכשירים פיננסיים נגזרים. לעדכון ההוראות כאמור לעיל לא הייתה השפעה מהותית על יחסי ההון ויחס המינוף ליום 30 בספטמבר 2022.

הוראה 203A נכנסה לתוקף ביום 1 ביולי, 2022.

7. נוהל בנקאי תקין מס' 301 ו-301A בנושא "הדירקטוריון" ו"מדיניות התגמול בתאגיד בנקאי"

ביום 10 באפריל פורסמו שני העדכונים להוראות. התיקונים להוראה 301 עוסקים בחובת הדירקטוריון לקבוע את היקף משרתו של היו"ר, הבהרות לגבי תחומי האחריות שלו ביחס לתאגיד הבנקאי והוראה 301A קובעת התאמות הקשורות לאופן התגמול של היו"ר הדירקטוריון בתאגיד בנקאי ללא גרעין שליטה. אף כי התיקונים נכנסו לתוקף עם פרסומם, ביחס ליו"ר מכהן, ההוראה תיכנס לתוקף במועד חידוש ההתקשרות של התאגיד הבנקאי עמו, או בחלוף 6 חודשים ממועד פרסום ההוראה (אוקטובר 2022), לפי המוקדם מביניהם. הבנק נערך ליישום ההוראה, ולא צפוי כי תהיה להוראה השפעה על דוחותיו הכספיים של הבנק.

8. נוהל בנקאי תקין מס' 312 – בנושא "עסקי התאגיד הבנקאי עם אנשים קשורים"

ביום 31 בינואר, 2022, פורסם עדכון להוראת ניהול בנקאי תקין מס' 312 בנושא "עסקי התאגיד הבנקאי עם אנשים קשורים" באופן שבא להקל על הנטל הרגולטורי ולפשט את התנהלות הבנקים בנושא. בין היתר עודכנה הגדרת "איש קשור" כך שלא תכלול עוד נושאי משרה בתאגיד הבנקאי אך נוספו לתחולת ההגדרה נושאי משרה בתאגיד השולט בתאגיד הבנקאי. להגדרה נוספו גם דירקטוריון ומנכ"ל של חברה מוחזקת עיקרית (זולת אם החזקת התאגיד הבנקאי בחברה המוחזקת עולה על 95%). כן, רף ההחזקה בתאגיד, על מנת שיחשב "איש קשור" הועלה מ-10% ליותר מ-20% מאמצעי השליטה.

במסגרת ההוראה המתוקנת נקבעה חובה לקביעת מדיניות ונהלים לניהול הפעילות האמורה, והועלו הספים שמעליהם נדרשת קבלת אישורים מיוחדים, לרבות במקרים בהם מתבקש חידוש הסכם עם תאגיד נשלט בהיקף ובתנאים שכבר אושרו בעבר. העדכון יכנס לתוקף, לכל המאוחר, ביום 1 ביולי, 2022, אך תאגיד בנקאי רשאי ליישמו גם קודם לכן. הבנק התאים את התנהלותו לאמור בהוראה. להוראה אין השפעה על דוחותיו הכספיים של הבנק.

9. הוראות נוהל בנקאי תקין מס' 329B – בנושא "מכירת הלוואות לדירור ושיתופי פעולה להעמדת הלוואה לדירור"

ביום 6 באוקטובר, 2022 פורסמה הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 329B, אשר מטרתה להסדיר את נושא "מכירת הלוואות לדירור ושיתופי פעולה להעמדת הלוואות לדירור". ההוראה, אשר חלה על כל עסקת מכירה של אשראי לדירור על ידי תאגיד בנקאי, קובעת מגבלות על אופן בחירת התיק הנמכר (סוגי אשראי שניתן להחריג מהמכירה מבלי לראות את ההחרגה כסלקציה אסורה), על היקפו (ביחס לכלל תיק האשראי לדירור שמחזיק הבנק), על הצורך שהתאגיד הבנקאי יקבל חוות דעת מכר מלא (True sale) וללא זכות חזרה אליו (Non-recourse) וחובת הותרת תאגיד בנקאי (בין אם הבנק המוכר או תאגיד בנקאי אחר) כנותן שירותים לתפעול האשראי. מעבר לאמור, ההוראה מחייבת שמירה על זכויותיו של הלוקח, אופן ותדירות הדיווח ללוקח על עצם המכירה, באופן שהלוקח לא יצא נפגע כתוצאה מהמכירה של האשראי.

ההוראה משפיעה לחיוב על הבנק, כיוון שמכירת תיקי אשראי לגופים מוסדיים הינה חלק חשוב בתוכנית האסטרטגית של הבנק (ראה [פרק 1.3](#) לעיל). ההוראה מסדירה פעילות זו ותאפשר לבנק למקסם יכולותיו. יצוין כי המגבלה החלה על בנק ירושלים ביחס להיקף התיק הנמכר הינה 25% ולא כפי שנקבע בהוראה ראה בפרק 3.1 [מכירת ושירות תיקי אשראי](#).

10. עדכון נוהל בנקאי תקין מס' 362 – בנושא מחשוב ענן

ביום 13 ביוני, 2022, פרסם הפיקוח על הבנקים עדכון להוראת ניהול בנקאי תקין מס' 362 בנושא מחשוב ענן לאור תפיסת עולם לפיה מחשוב ענן הינו מקרה פרטי של מיקור חוץ (אשר עיקריו מוסדרים במסגרת הוראת נוהל בנקאי תקין מס' 359A).

במסגרת העדכון שולבו שיקולים מהוראה 359A, המשמשים להגדרת רמת המהותיות של מיקור החוץ, תוך הוספת שיקולים נוספים למהותיות המפורטים בהגדרת "מחשוב ענן מהותי". בהתאם להוראה המעודכנת, תאגיד בנקאי יחויב בקביעת מדיניות לשימוש בשירותי מחשוב ענן, ולקביעת עקרונות לניהול הסיכונים לשימוש בשירותי מחשוב ענן. כמו-כן, במסגרת התיקון בוטל האיסור שהוטל על תאגיד בנקאי משימוש במערכת ליבה במחשוב ענן.

ביאור 18 – הוראות פיקוח ויזמות חקיקה (המשך)

תחילת ההוראה ביום 1 בינואר, 2023, למעט לגבי חוזים שנחתמו לפני מועד פרסום ההוראה (וכל עוד יחול מועד חידושם לפני יום 1 בינואר, 2027). ביחס לחוזים שנחתמו לאחר מועד פרסום ההוראה, תחילת ההוראה לגביהם תהיה לא יאוחר מיום 1 בינואר, 2024.

11. עדכון נוהל בנקאי תקין מס' 368 – בנושא "בנקאות פתוחה"

בעקבות פרסום חוק שירותי מידע פיננסי, עודכן ופורסם ביום 23 בפברואר, 2022 נוהל בנקאי תקין מס' 368 בנושא "בנקאות פתוחה", המסדיר את אופן ההתנהלות הנדרש מהבנקים בהקשר לבנקאות פתוחה בישראל. בעדכון להוראה נעשו התאמות להוראות חוק שירותי מידע פיננסי החדש, התווספו הגדרות רבות רלוונטיות בהתאם לחוק, עודכנו והותאמו חובות הבנקים למתן גישה לנתוני שירותי מידע פיננסי, ונקבעו פרקי הזמן להמצאת המידע. בנוסף, עודכנו והותאמו לחוק סעיפים בהוראה העוסקים בניהול הרשאת לקוח למתן גישה לנתוני שירותי מידע פיננסי, ועודכנו ההנחיות באשר לאופן ההתנהלות הבנק במקרה של חשבון משותף. התיקונים להוראה ייכנסו לתוקף במועד כניסת החוק לתוקף, באופן מדורג בהתאם לשלבים הקבועים בחוק. השלב הראשון נכנס לתוקף ביום 14 ביוני, 2022. הבנק קיבל ביום 14 ביוני, 2022, הקלות ודחיה ביישום ההוראות החוק.

12. עדכון הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 411 בנושא "ניהול סיכונים איסור הלבנת הון ואיסור מימון טרור"

ביום 9 במאי, 2022 פורסם עדכון להוראת ניהול בנקאי תקין מס' 411 בנושא איסור הלבנת הון ואיסור מימון טרור, אשר מטרתה להבהיר את האמצעים שנתונים בידי תאגיד בנקאי למתן שירותים ללקוחות אשר מבקשים להעביר לחשבון הבנק שלהם כספים שמקורם בפעילות בתחום המטבעות הווירטואליים (מטבעות דיגיטליים). במסגרת ההוראה קבע המפקח על הבנקים דרישות ייחודיות מהמערכת הבנקאית בניהול הסיכונים האמורים, הכרוכים במתן שירותי תשלום אגב פעילות במטבעות וירטואליים. במסגרת ההוראה נקבעו הגדרות למונחים בתחום, נקבעה חובה לביצוע הערכת סיכונים תקופתית לפעילות בתחום, אשר בעקבותיה יהיה על התאגיד הבנקאי לקבוע מדיניות ונהלים תוך ניהול סיכון מבוסס סיכון. הודגש כי אל לתאגיד בנקאי לסרב לתת שירותי תשלום אגב פעילות במטבעות וירטואליים רק בשל עובדת היותו כרוך בהיותו נובע ממטבע וירטואלי, והכל בהתאם לקבוע בהוראה. ההוראה תיכנס לתוקף ביום 9 בנובמבר, 2022. הבנק מיישם את ההוראה המתוקנת. ליישומה לא צפויה להיות השפעה על דוחותיו הכספיים של הבנק.

13. נוהל בנקאי תקין מס' 427 – בנושא "שירותי תשלום מתקדמים"

ביום 13 ביוני, 2022, פורסמה הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 427 בנושא "שירותי תשלום מתקדמים" אשר קובעת חובות גילוי החלות על הבנקים לעניין פעולות תשלום המתבצעות בחשבונות לקוחותיהם באמצעות אפליקציות תשלום.

בהתאם להוראה זו, בנק המנהל ללקוחות חשבון עו"ש וכן מנפיק כרטיס חיוב, יציגו ללקוחותיהם מידע אודות פרטי כל פעולת תשלום (חיוב או זיכוי) שבוצעה ע"י הלקוח או עבור הלקוח באמצעות אפליקציית תשלום (ככל שפרטים אלו התקבלו מאפליקציית התשלום). במסגרת ההוראה נקבע המידע אותו יש להציג ללקוחות וכן אופן ותדירות הצגתו. בהתאם, עם כניסת הנב"ת לתוקף, הבנק ידרש לתמוך במידע שייגיע אליו מכל אפליקציות התשלום, ככל שמידע שכזה אכן יגיע מאפליקציות אלו, ולהציג ללקוחותיו באופן ובתדירות הקבועים בנב"ת.

תחילתה של הוראה זו ביום 01.01.2023. תאגיד בנקאי רשאי לפעול בהתאם להוראה זו, או חלקה, לפני מועד התחילה. הבנק נערך ליישום ההוראה, ולא צופה כי ליישומה תהיה השפעה על הדוחות הכספיים של הבנק.

14. נוהל בנקאי תקין מס' 451 בנושא "נהלים למתן הלוואות לדיר"

ביום 31 בינואר, 2022 פורסם תיקון להוראת ניהול בנקאי מס' 451 בנושא "נהלים למתן הלוואות לדיר" אשר קבע כי על תאגיד בנקאי לפרסם באופן מקוון מידע אודות תנאים לקבלת הלוואה, אשר יכול, בין השאר, תיאור כללי של כל סוגי ההלוואות, אופן התשלום מנגנוני ריבית, סדרי קבלת הלוואה, חיובים ועמלות, סדרי פירעון, ביטוחים נדרשים והפנייה למחשבון מקוון שיפרסם. במחשבון יתאפשר ללקוח ביצוע סימולציות של תמהילי הלוואה שונים. עוד נקבע כי האישור העקרוני שניתן ללקוח יהיה בנוסח אחיד ויכלול מידע רב, ובין השאר, תמהיל מסלולים המותאם לצרכי ומאפייני מבקש ההלוואה וכן תמהילי מסלולים אחידים בנוסח שנקבע בהוראה, ונקבעו מועדים למתן האישור העקרוני. התיקון נכנס לתוקף ביום 31 באוגוסט, 2022. הבנק מיישם את ההוראה, ולא צופה כי ליישומה תהיה השפעה על הדוחות הכספיים של הבנק.

15. נוהל בנקאי תקין מס' 460 בנושא "הצגת נתוני פעילות בפיקדון ניירות ערך"

ביום 23 בדצמבר, 2021 פורסמה הוראה 460 בנושא "הצגת נתוני פעילות בפיקדון ניירות ערך". הוראה זו, אשר נקבעה בשיטות עם רשות ניירות ערך, מחייבת את התאגיד הבנקאי להציג נתונים מפורטים אודות ביצועי פיקדון נ"ע שלו ללקוחותיו. ההוראה קובעת מינימום מחויב של מידע הנדרש בהצגה, אך התאגיד הבנקאי יכול להוסיף עליו מידע ופילוחים נוספים. יישומה של ההוראה אינו צפוי להשפיע על דוחותיו הכספיים של הבנק. ההוראה תיכנס לתוקף ביום 1 בינואר, 2023. הבנק נערך ליישום ההוראה.

ביאור 18 – הוראות פיקוח ויזמות חקיקה (המשך)

16. הוראת הדיווח לציבור מס' 620 בנושא "דוח הדירקטוריון וההנהלה" לעניין גילוי על היבטי סביבה וחברה וממשל (ESG)

ביום 2 בדצמבר, 2021, פורסם עדכון להוראת הדיווח לציבור האמורה במסגרתה נקבעה חובת דיווח לציבור במסגרת דוחות ההנהלה והדירקטוריון. כך, תאגיד בנקאי יציין תמצית של מדדי סביבה, חברה וממשל עיקריים, וכן יציין היבטים מהותיים של סביבה, חברה וממשל של התאגיד הבנקאי המשתלבים ביעדים ובאסטרטגיה העסקית שלו. בדו"ח אחריות תאגידית (ששמו ישונה ל"דוח סביבה, חברה וממשל" ESG), אשר תדירותו עודכנה לאחת לשנה חלף אחת לשנתיים, ופרסומו יהיה לא יאוחר מסוף חודש אפריל החולפת לשנת הדיווח (למעט בשנתיים הראשונות לפרסומו), ישקול הבנק את הצורך לעדכן את הגילוי בתחום סביבה, חברה וממשל (ESG) בהתאם לתקנים ולפרקטיקות גילוי מובילות של בנקים בעולם, וייתן גילוי לתקנים הרלבנטיים לפיהם הוא פועל בתחום זה. הבנק פרסם את הדו"ח ביום 31 ביולי, 2022 באתר הבנק. לא צפוי כי תהיה להוראה השפעה על דוחותיו הכספיים של הבנק.

17. מכתבים פיקוחיים בנושא סיכונים בפעילות מול גורמים תחת סנקציות ופתיחה וניהול חשבונות לעולים חדשים מרוסיה

ביום 8 ביוני, 2022, פרסם המפקח על הבנקים מכתב בנושא "סיכונים הכרוכים בהתקשרות עם גורמים מוכרזים ברשימות סנקציות בין לאומיות וברשימות סנקציות לאומיות של מדינות זרות". במכתב נקבע כי על התאגידים הבנקאיים לקבוע מדיניות ונהלים באשר לאופן שבו יעשה שימוש ברשימות בין-לאומיות ורשימות סנקציות לאומיות של מדינות זרות ולהתקשרות או ביצוע פעולות עם גורמים מוכרזים ברשימות כאמור. עוד נקבע במכתב כי סירוב לאשר עסקה, סירוב להתקשר בהסכם או הפסקת התקשרות בשל יישום מדיניות כאמור לעיל, ייחשבו סירוב סביר למתן שירות לעניין חוק הבנקאות (שירות ללקוח). בהמשך, על רקע מידע שהועבר לבנק ישראל, ובכלל זאת פניות ציבור שהתקבלו, בדבר הקושי בביצוע העברות כספיים לישראל והפקדתם במערכת הבנקאית, ביום 16 באוגוסט, 2022, פרסם המפקח על הבנקים מכתב בנושא "פתיחת חשבון לעולים חדשים וקבלת כספים מרוסיה באמצעות המערכת הבנקאית בישראל". במכתב הבהיר המפקח כי הפיקוח מייחס חשיבות גבוהה למתן שירות מיטבי לאוכלוסיית העולים החדשים באמצעות המערכת הבנקאית בישראל. מצופה, לדברי המפקח, מהתאגידים הבנקאיים להתנהל ברגישות גבוהה למצב בו נמצאים עולים חדשים בקשר עם פתיחת חשבונות וניהולם, במערכת הבנקאית. לפעול באופן אחיד בפעילות מול עולים חדשים, בין הסניפים השונים של התאגיד הבנקאי ומתן מענה אחיד ומהיר לפניות הלקוחות. כמו-כן, התבקשו הבנקים להגיש את השירותים הבנקאיים הבסיסיים, בערוצי הפעילות השונים, גם בשפה הרוסית. הבנק פועל בהתאם לאור במכתבי המפקח.

18. מכתבים פיקוחיים בנושא הוגנת צרכנית

ביום 7 בספטמבר, 2022, פרסם בנק ישראל מכתב בנושא "הוגנת צרכנית בסביבה פיננסית משתנה" ובו ציין כי בהמשך לרפורמות השונות שביצע במטרה להגביר את השקיפות ולחזק את כוח הלקוח, בכוונתו לפעול לפרסום שיעורי הריביות שהבנקים גובים/משלמים מלקוחותיהם. כמו כן, ציין המפקח כי הוא מצפה מהבנקים להסב את תשומת לב הלקוחות לסוגי הפיקדונות הקיימים ולהזמין לבחון מה מתאים לצרכיהם, וכן להתנהל באופן הוגן כלפי לקוחות המקבלים מהם אשראי, ובכלל זה לשפר את יכולת ההבנה של לקוחותיהם בנושא, ולהתאים את מוצרי האשראי לצרכי הלקוחות. בהתאם לאמור, בנק ישראל החל לפרסם את הריביות האמורות. בנוסף, ביום 6 באוקטובר, 2022 פרסם בנק ישראל מכתב בנושא "חיזוק העשייה לטובת הלקוח במסגרת תכנית העבודה", במסגרתו שב והדגיש הפיקוח את החשיבות שהוא מייחס להוגנות ולהטמעה של התנהלות פרו צרכנית, תוך הקפדה על שקיפות והגנה על אוכלוסיות, במיוחד מוחלשות. בהתאם, ציין המפקח כי כחלק מפעילותו לקידום יעד ההוגנות, הוא פועל לגיבוש מדיניות כוללת בתחום, ודרש מהבנקים לשים דגש על נושא ההוגנות, לקדם פעילות המחזקת את הטמעת תרבות ההוגנות, ולשלב נושאים אלו בתכנית העבודה השנתית.

הבנק מתאים את התנהלותו לציפיות הפיקוחיות העולות מהמכתב וישם אותן גם במסגרת תכנית העבודה.

178	הדירקטוריון
178	הנהלה ונושאי משרה בכירה
180	עסקאות עם בעל שליטה
181	המבקר הפנימי
181	עדכוני חקיקה והוראות בנק ישראל
182	דירוג האשראי של הבנק
183	נספח – שיעורי הכנסות והוצאות ריבית של הבנק והחברות הבנות במאזחות שלו וניתוח השינויים בהכנסות והוצאות ריבית

חלק א- ממשל תאגידי וביקורת

הדירקטוריון

נכון למועד הדוח וליום פרסומו, מונה דירקטוריון הבנק 9 דירקטורים, מתוכם 3 דירקטורים חיצוניים לפי חוק החברות, התשנ"ט – 1999 ("חוק החברות") שהנם גם דירקטורים חיצוניים לפי הוראת ניהול בנקאי תקין 301 ("הוראה 301"). מספר הדירקטורים כאמור לעיל הנו בהתאמה לסעיף 22 להוראה 301.

בתקופת הדוח חלו שינויים בהרכב הדירקטוריון כמפורט להלן:

ביום 13 בינואר 2022 אישרה אסיפת בעלי המניות של הבנק את מינויו של מר שמואל אשל לכהונה ראשונה כדירקטור חיצוני כהגדרתו בחוק החברות ועל פי הוראה 301. מר אשל החל לכהן כדירקטור חיצוני בבנק ביום 19 בפברואר 2022. מר אשל כיהן בין השנים 2018-2009 כדירקטור חיצוני כאמור בבנק.

ביום 19 בפברואר 2022, סיים מר יעקב טננבאום את כהונתו כדירקטור חיצוני כהגדרתו בחוק החברות ועל פי הוראה 301.

ביום 3 באפריל 2022, אישרה אסיפת בעלי המניות של הבנק את מינויה של ד"ר רות ארד כדירקטורית חיצונית לפי חוק החברות ולפי הוראה 301 לתקופת כהונה נוספת (שלישית) של שלוש שנים אשר החלה ביום 10 באפריל 2022.

ביום 10 באוגוסט 2022, אישרה אסיפת בעלי המניות הכללית השנתית של הבנק את מינויים של ה"ה: זאב נהרי (יו"ר הדירקטוריון), זלמן שובל, גדעון שובל, אביב שנצר, ליאור בן עמי ויואב נרדי כדירקטורים בבנק לתקופת כהונה נוספת של שלוש שנים שהחלה ממועד אישור האסיפה ועד למועד האסיפה הכללית השנתית שתזומן בשנת 2025.

ביום 28 באפריל, 2022 אישר דירקטוריון הבנק, לאחר המלצת ועדת הביקורת (ביושבה כנועדת התגמול), אמות מידה לסיווג השתתפות של דירקטור חיצוני בישיבה שבמועדה התקיים מצב בריאותי מיוחד או מצב חירום בשל נגיף הקורונה, תוך שימוש באמצעי תקשורת, כהשתתפות בישיבה רגילה וזאת בהתאם לתקנות החברות (כללים בדבר גמור והוצאות לדירקטור חיצוני) (הוראת שעה), התשפ"ב – 2022.

ההחלטה כאמור תהא תקפה ביחס לכל הדירקטורים של הבנק, לרבות לדירקטורים שהינם בעלי שליטה ו/או קרוביהם המכהנים כדירקטורים בבנק ולמעט יו"ר הדירקטוריון, המכהנים ושיכהנו בבנק, מעת לעת וכל עוד הוראת השעה הינה בתוקף.

ביום 30 ביוני 2022, אישר דירקטוריון הבנק, בהתאם להוראת נב"ת 301, מדיניות לשיעור הגיוון המגדרי בו. במסגרת מדיניות זו קבע הדירקטוריון יעד שיעור של לפחות 30% דירקטורים המשתייכים לכל מגדר עד שנת 2030.

במהלך החודשים ינואר-ספטמבר 2022 קיים דירקטוריון הבנק 12 ישיבות מליאה ו-33 ישיבות של וועדות הדירקטוריון.

הנהלה ונושאי משרה בכירה

בתקופת הדוח חלו השינויים הבאים בנושאי המשרה הבכירה בבנק ביחס לפירוט בדוח השנתי לשנת 2021 (עמוד 255):

ביום 26 באוקטובר 2021 אישר דירקטוריון הבנק את מינויו של מר יעקב פלד כמשנה למנכ"ל, מנהל החטיבה הקמעונאית. מר פלד החל לכהן כנושא משרה בבנק בתפקידו הנ"ל ביום 20 בינואר 2022.

ביום 25 בנובמבר 2021 אישר דירקטוריון הבנק את מינויה של גב' כרמלה אבנר כמשנה למנכ"ל, מנהלת חטיבת משאבים וחדשנות. גב' אבנר החלה לכהן כנושאת משרה בבנק בתפקיד הנ"ל מיום 1 בינואר 2022. הגב' אבנר סיימה את כהונתה ביום 2 באוקטובר 2022.

ביום 16 בינואר, 2022 הודיע מנכ"ל הבנק, גיל טופז, על כוונתו לסיים את תפקידו. מר טופז סיים את עבודתו בבנק ביום 30 באפריל 2022.

ביום 24 בפברואר 2022 אישר דירקטוריון הבנק, את מינויו של מר יאיר קפלן כמנכ"ל הבנק, בכפוף לקבלת אישור המפקח על הבנקים למיני כאמור. ביום 30 במרץ 2022 הודיע המפקח על אי התנגדותו למינוי זה. מר קפלן החל את עבודתו בבנק ביום 1 באפריל 2022 לתקופת חפיפה עם המנכ"ל היוצא, מר גיל טופז, והחל מיום 14 באפריל 2022 החל מר קפלן לכהן כמנכ"ל הבנק.

ביום 24 בפברואר 2022, אישר דירקטוריון הבנק את קידומו של מר משה עומר לדרגת משנה בכיר למנכ"ל.

ביום 30 ביוני 2022, אישר דירקטוריון הבנק, בהתאם להמלצת ועדת הביקורת, את מינויה של אירנה פורטניק למשנה למנכ"ל וראש חטיבת משאבים וחדשנות טכנולוגית גב' פורטניק החלה לכהן כנושאת משרה בבנק בתפקיד הנ"ל מיום 18 באוקטובר 2022.

ביום 28 ביולי 2022, אישר דירקטוריון הבנק, בהתאם להמלצת ועדת הביקורת, את הארכת כהונתו של המבקר הפנימי הראשי, מר רון שגיא, לתקופת כהונה נוספת אשר צפויה להסתיים ביום 31 במרץ 2023.

מדיניות התגמול לנושאי משרה בבנק לשנים 2020-2022

ביום 11 לדצמבר, 2019, אישרה האסיפה הכללית של הבנק, לאחר קבלת אישורו של הדירקטוריון והמלצת ועדת הביקורת (ביושבה כוועדת התגמול) (להלן: "ועדת התגמול"), את מדיניות התגמול לנושאי המשרה בבנק לשנים 2020-2022 (להלן: "מדיניות התגמול הנוכחית לנושאי משרה"), בהתאם לסעיף 267 א' ו-267 לחוק החברות, תשנ"ט 1999, ולהוראות ניהול בנקאי תקין A301 ולהוראות חוק תגמול לנושאי משרה בתאגידים פיננסיים (אישור מיוחד ואי התרת הוצאה לצורכי מס בשל תגמול חריג) התשע"ו 2016 (להלן: "חוק התגמול לנושאי משרה בתאגידים פיננסיים").

ביום 13 במאי, 2021 אישרה אסיפת בעלי מניות (מס' אסמכתא: 2021-01-085776) לאחר אישור דירקטוריון הבנק, והמלצת ועדת התגמול לתקן את מדיניות התגמול של נושאי המשרה. התיקון האמור, מעדכן את מדיניות התגמול הקיימת לנושאי המשרה בשני נושאים: הוספת האפשרות של הענקת מענק משתנה נוסף שיקרא "מענק מיוחד בקשר לעסקה מיוחדת" והוספת האפשרות להעניק פטור בהתאם לסעיף 259 לחוק החברות (להלן: "הפטור") לכל נושאי המשרה בבנק, ובכללם למנכ"ל הבנק וכל חברי הדירקטוריון בבנק.

בהתייחס למתן הפטור הוחלט כי הפטור לא יחול ביחס למעשה או מחדל של נושא משרה בנוגע להחלטה או עסקה שלבעל השליטה או לנושא המשרה בבנק יש בה עניין אישי. עוד הוחלט באסיפת בעלי המניות להעניק כתב פטור לכל נושאי המשרה ולרבות לכל הדירקטורים בבנק, המכהנים ו/או שיכהנו מעת לעת (ובכללם אלו שימונו בעתיד) לרבות המנכ"ל המכהן ו/או כל מנכ"ל שיכהן מעת לעת (וכזה שימונה בעתיד) ולרבות דירקטורים בבנק שהינם ו/או קרוביהם בעלי שליטה בבנק ובהתאמה לעדכן את מדיניות התגמול הקיימת לנושאי המשרה בבנק לשנים 2020-2022.

ביום 28 באפריל, 2022 אישרה אסיפת בעלי מניות (מס' אסמכתא: 2022-01-052348) לאחר אישור דירקטוריון הבנק, והמלצת ועדת התגמול לתקן את מדיניות התגמול של נושאי המשרה. התיקון האמור, מעדכן את מדיניות התגמול הקיימת לנושאי המשרה בשלושה נושאים כדלקמן: עדכון תקרת השכר החודשית של יו"ר הדירקטוריון ומנכ"ל הבנק עבור היקף משרה של 100%. הוספת סעיף למדיניות בדבר שינוי אופן חישוב ההפקדות לקרן פנסיה/ביטוח מנהלים לנושאי משרה, בהתאם לבקשת נושא המשרה. עדכון יחס התגמול של נושאי המשרה לבין שאר עובדי הבנק.

לפרטים נוספים אודות עדכון מדיניות התגמול כאמור ולנוסח מדיניות התגמול לנושאי משרה, נכון למועד פרסום דוח זה, ראו דיווח מיידי של הבנק מיום 23 במרץ, 2022 (מס' אסמכתא: 2022-01-033391).

מדיניות התגמול לנושאי משרה בבנק לשנים 2023-2025

ביום 27 באוקטובר, 2022, לאחר קבלת המלצת ועדת התגמול, אישר דירקטוריון הבנק את מדיניות התגמול לנושאי המשרה בבנק לשנים 2023-2025 (להלן: "מדיניות התגמול החדשה"), בהתאם לסעיף 267 א' ו-267 לחוק החברות, ולהוראות ניהול בנקאי תקין A301 ולהוראות חוק התגמול לנושאי משרה בתאגידים פיננסיים. אישור מדיניות התגמול החדשה כפופה לאישור האסיפה הכללית של הבנק אשר צפויה להתכנס ביום 4 בדצמבר 2022.

במסגרת מדיניות התגמול החדשה: עודכנו תקרות משכורות חודשיות לנושאי המשרה; עודכנו תנאי סף לתשלום מענק משתנה; עודכנה תקרת המענק השנתי המקסימלי שהמנכ"ל יהיה זכאי לקבל עד ל-8 משכורות חודשיות בכפוף לכך שסך התגמול הכולל למנכ"ל לא יעלה על התקרה הגבוהה ביותר שתותר על פי חוק תגמול לנושאי משרה בתאגידים פיננסיים עודכנו תקרות מענק שנתי משתנה חדשות וכן שיעורי התשואה; עודכן שיעור התשואה להענקת מענק בנסיבות מיוחדות, בשנה שבה התשואה נמוכה משיעור התשואה המינימאלי, לשיעור תשואה של 6.5% (חלף 6% במדיניות התגמול הנוכחית); התווספה אפשרות להענקת מענק הוקרה, בשיקול ועדת התגמול והדירקטוריון, בגובה 50% מהמשכורת החודשית לאחר השלמת 10 שנות עבודה מלאות ורצופות ולאחר השלמת 10 שנות עבודה מלאות ורצופות נוספות בבנק (20 שנה במצטבר).

כמו כן, בהתאם לשינויים במדיניות התגמול ובכפוף לאישור אסיפת בעלי המניות של הבנק, אישרו הדירקטוריון וועדת הביקורת (כיושבה כוועדת תגמול) את תיקון תנאי כהונתו והעסקתו של המנכ"ל. עיקרי התיקונים הינם בהתאמה למדיניות התגמול החדשה הכפופה לאישור אסיפת בעלי המניות של הבנק.

לפרטים נוספים אודות מדיניות התגמול לשנים 2023-2025 וכן תיקון תנאי כהונתו והעסקתו של המנכ"ל, ראו דוח זימון אסיפת בעלי המניות של הבנק שפרסם הבנק ביום 30 באוקטובר 2022 (מס' אסמכתא: 2022-01-131215).

מדיניות התגמול לעובדים ולעובדים מרכזיים בבנק שאינם נושאי משרה לשנים 2020-2022

ביום 31 לאוקטובר, 2019, לאחר קבלת המלצת ועדת התגמול, אישר דירקטוריון הבנק את מדיניות התגמול לעובדים ולעובדים מרכזיים בבנק שאינם נושאי משרה לשנים 2020-2022 (להלן: "מדיניות התגמול הנוכחית לעובדים ועובדים מרכזיים שאינם נושאי משרה"), בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין A301. ואשר עדכונה של המדיניות אושר על ידי הדירקטוריון ביום 26 במרץ 2020, ביום 23 בפברואר, 2021 וביום 24 בפברואר, 2022.

ביום 23 בפברואר 2021 אישר דירקטוריון הבנק, לאחר המלצת ועדת התגמול, לתקן את מדיניות התגמול לעובדים ולעובדים מרכזיים שאינם נושאי משרה ולהוסיף אפשרות של הענקת מענק משתנה נוסף שיקרא "מענק מיוחד בקשר לעסקה מיוחדת". ביום 24 בפברואר, 2022 אישר דירקטוריון הבנק, לאחר המלצת ועדת התגמול, תיקון נוסף למדיניות התגמול לעובדים ולעובדים מרכזיים שאינם נושאי משרה בדבר עדכון סל מענק מצטיינים ומענק משתנה לעובדי חדר מסחר ומנהל מוצר "easyway".

לפרטים בדבר מדיניות התגמול הנוכחית לעובדים ולעובדים מרכזיים שאינם נושאי משרה ראו בביאור 22 לדוחות הכספיים לשנת 2021.

מדיניות התגמול לעובדים ולעובדים מרכזיים בבנק שאינם נושאי משרה לשנים 2023-2025

ביום 27 באוקטובר, 2022, לאחר קבלת המלצת ועדת התגמול, אישר דירקטוריון הבנק את מדיניות התגמול לעובדים ולעובדים מרכזיים בבנק שאינם נושאי משרה לשנים 2023-2025 (להלן: "מדיניות התגמול החדשה לעובדים ועובדים מרכזיים שאינם נושאי משרה"), בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין A301.

עסקאות עם בעל שליטה וצדדים קשורים

אישור ביטוח

ביום 25 באפריל, 2021, אישרה אסיפת בעלי המניות של הבנק את גבולות הכיסוי של ביטוח דירקטורים ונושאי משרה בבנק (ובחברות הבנות) (D&O) בהחלטת מסגרת ל-6 שנים (להלן: "החלטת המסגרת"). בהתאם להחלטת המסגרת, ביום 18, במרץ 2021 אישר דירקטוריון הבנק, בין היתר, לאחר אישור ועדת הביקורת (ביושבה כוועדת תגמול) בישיבתה מיום 14, במרץ 2021, רכישת ביטוח מיום 10 במאי 2021 ועד ליום 31 במרץ, 2022, בהתאם לגבולות החלטת המסגרת ובכפוף לקבלת אישור אסיפת בעלי המניות של הבנק להארכת נוספת של החלטת המסגרת כאמור. לפרטים נוספים ראו דיווחים מיידיים שדיווח הבנק ביום 21 במרץ, 2021 וביום 25 באפריל, 2021 (מס' אסמכתא: 2021-01-040284 ו-2021-01-069939, בהתאמה).

בהמשך להחלטת הדירקטוריון הנ"ל, אישר הדירקטוריון בישיבתו הנ"ל, כי התקשרות הבנק בפוליסת ביטוח נושאי משרה תחול גם על מנכ"ל הבנק וכן על נושאי משרה שהם קרוביהם של בעלת השליטה המכהנים בבנק במועד החלטה זו, וכי תנאי ההתקשרות עמם זהים לתנאי ההתקשרות של שאר נושאי המשרה בבנק, ההתקשרות הינה בתנאי שוק, ואינה עשויה להשפיע באופן מהותי על רווחיות הבנק, רכוש או התחייבויותיו.

בהתאם להחלטת המסגרת כאמור לעיל, ביום 22 במרץ 2022, אישר דירקטוריון הבנק, לאחר המלצת ועדת התגמול, את חידוש ביטוח דירקטורים ונושאי משרה בבנק (ובחברות הבנות) (D&O) לתקופה שהחלה ביום 1 באפריל 2022 ועד ליום 31 במרץ 2023. עלות חידוש פרמיית ביטוח דירקטורים ונושאי משרה לתקופה האמורה הוא כ- \$187,000 כאשר גבולות האחריות הם \$30,000,000 למקרה ו-\$60,000,000 לתקופת ביטוח.

פטור, שיפוי וגמול דירקטורים

לפרטים אודות מתן פטור ומתן שיפוי לנושאי המשרה בבנק, לרבות הדירקטורים בבנק, וכן לפרטים אודות גמול לשיבה וגמול שנתי לדירקטורים בבנק, ראו חלק א' לדוח ממשל תאגידי בדוח התקופתי לשנת 2021 (מס' אסמכתא: 2022-01-033097).

ביום 28 באפריל, 2022 אישר דירקטוריון הבנק, לאחר המלצת ועדת הביקורת (ביושבה כוועדת התגמול), אמות מידה לסיווג השתתפות של דירקטור חיצוני בישיבה שבמועדה התקיים מצב בריאותי מיוחד או מצב חירום בשל נגיף הקורונה, תוך שימוש באמצעי תקשורת, כהשתתפות בישיבה רגילה וזאת בהתאם לתקנות החברות (כללים בדבר גמול והוצאות לדירקטור חיצוני) (הוראת שעה), התשפ"ב – 2022.

ההחלטה כאמור תהא תקפה ביחס לכל הדירקטורים של הבנק, לרבות לדירקטורים שהינם בעלי שליטה ו/או קרוביהם המכהנים כדירקטורים בבנק ולמעט יו"ר הדירקטוריון, המכהנים ושיכהנו בבנק, מעת לעת וכל עוד הוראת השעה הינה בתוקף.

ביום 6 באוקטובר 2022 אישרה מחדש אסיפת בעלי המניות של הבנק הענקת כתבי התחייבות לשיפוי לדירקטורים שהינם בעלי שליטה ו/או קרוביהם, לתקופה של שלוש שנים נוספות, שתחילתה ביום 9 באוקטובר 2022 (המועד בו יחלפו 3 שנים מהמועד בו אושרו כתבי השיפוי למר זלמן שובל ומר גדעון שובל), באותם תנאים של כתבי התחייבות לשיפוי שאושרו לכל יתר נושאי המשרה ובכלל זה לדירקטורים האחרים ולדירקטורים האמורים.

עסקת שכירות עם צד קשור

בהמשך להתקשרות הבנק (באמצעות חברת בת) בהסכם לשכירות מחסנים המשמשים כארכיב הבנק, ביום 27 באוקטובר, אישר דירקטוריון הבנק, לאחר קבלת אישורה של ועדת הביקורת, את התקשרות חברת הבת עם חברת בת בבעלות מלאה של קרוב של בעל השליטה בתוספת להסכם שכירות של שטח מחסן נוסף בגודל של 11 מ"ר תמורת תשלום חודשי של 660 ש"ח לא כולל מע"מ (כולל דמי שכירות, דמי ניהול, חשמל ומים) כאשר בהתאם לתנאי ההסכם תקופת שכירת המחסן הינה החל מיום ה-1 ליוני 2022 ועד לתום תקופת השכירות כהגדרתה בחוזה השכירות לשכירת המחסנים המשמשים כארכיב הבנק. לפרטים נוספים אודות התקשרות חברת הבת בהסכם לשכירות מחסנים המשמשים כארכיב הבנק ראו פרק "עסקאות עם בעל שליטה" בחלק א' לדוח ממשל תאגידי אשר התפרסם כחלק מהדוח הכספי של הבנק לשנת 2021.

המבקר הפנימי

פרטים בדבר הביקורת הפנימית בבנק ובכלל זה, הסטנדרטים המקצועיים לפיהם פועלת הביקורת הפנימית, תוכנית העבודה השנתית והרב שנתית והשיקולים בקביעתה, נכללו בדוח השנתי לשנת 2021.

תוכנית העבודה של הביקורת הפנימית לשנת 2022 אושרה בוועדת ביקורת ביום 23 בדצמבר 2021, ובדירקטוריון ביום 12 בינואר, 2022.

הדוח השנתי של המבקר הפנימי לשנת 2021 נדון בוועדת ביקורת ביום 21 במרץ, 2022 ובדירקטוריון ביום 22 במרץ, 2022.

ביום 22 באוקטובר, 2020, אישר דירקטוריון הבנק את הארכת כהונתו של המבקר הפנימי החל מיום 30 באוקטובר, 2020 לתקופת כהונה נוספת של שנתיים, תוך אפשרות למתן הודעה מוקדמת של שלושה חודשים, בכתב ומראש, לסיום תקופת ההתקשרות קודם למועד זה.

ביום 28 ביולי 2022, אישר דירקטוריון הבנק, בהתאם להמלצת ועדת הביקורת, את הארכת כהונתו של המבקר הפנימי, מר רון שגיא, לתקופת כהונה נוספת אשר צפויה להסתיים ביום 31 במרץ 2023. יתר תנאי העסקתו של המבקר הפנימי נותרו ללא שינוי.

עדכוני חקיקה והוראות בנק ישראל

עדכוני החקיקה ו/או הוראות בנק ישראל שהינם ספציפיים למגזרי הפעילות השונים תוארו בפרקים הרלוונטים בדוח זה. בנוסף, הוראות סקירה חוק ורגולציה אשר חלות על הבנק, ובכלל זה הוראות אשר התקבלו עד מועד פרסום הדוח השנתי של הבנק לשנת 2021 תוארו בדוחות הכספיים של הבנק לשנת 2021.

סקירה של עדכוני הרגולציה נכללת במסגרת [ביאור 18 לדוחות הכספיים](#).

דירוג האשראי של הבנק

1. ביום 23 בינואר, 2022 אישררה חברת הדירוג Standard&Poor's Maalot את דירוג המנפיק של הבנק ברמה של 'ilAA-' ו-'ilA-1+' וציינה כי תחזית הדירוג יציבה. אישור הדירוג נעשה בעקבות שינוי מתודולוגיה של חברת הדירוג.
2. ביום 15 במרץ, 2022 הודיעה חברת הבת, ירושלים מימון והנפקות (2005) בע"מ על כוונה לפרסם דוח הצעת מדף להנפקת ניירות ערך מסחריים סדרה 2 מכוח תשקיף מדף של החברה הבת, ירושלים מימון והנפקות (2005) בע"מ מיום 27 בנובמבר, 2019. לצורך ההנפקה קבעה חברת הדירוג מידורג ביום 14 במרץ 2022 מתן דירוג 'P-1.il' למסגרת גיוס ניירות ערך מסחריים (באמצעות סדרה 2) בהיקף של עד 350 מיליון ש"ח ע.ג., שיונפקו על ידי ירושלים מימון והנפקות (2005) בע"מ. באותו יום חברת הדירוג Standard&Poor's Maalot הודיעה על מתן דירוג 'ilA-1+' לניירות ערך מסחריים חדשים בהיקף של עד 350 מיליון ש"ח ע.ג. שיונפקו על ידי הבנק באמצעות סדרה 2 באמצעות ירושלים מימון והנפקות (2005) בע"מ (מספרי אסמכתא: 2022-01-030136 ו-2022-01-030127).
3. ביום 29 במאי, 2022 אשררה חברת דירוג Standard&poor's Maalot את דירוג המנפיק של הבנק ברמה של 'ilAA-' ו-'ilA-1+' וציינה כי תחזית הדירוג יציבה. (אסמכתא מס' 2022-01-066379).
4. ביום 19 ביוני, 2022, אשררה חברת הדירוג מידורג את דירוג המנפיק של הבנק ברמה של a1.il ביחס לאיתנות הפיננסית, 'Aa2' ביחס לפיקדונות לזמן ארוך ולחוב הבכיר, ודירוג hyb(ilA2) לכתבי ההתחייבות הנדחים עם מנגנון חוזי לספיגת הפסדים. מידורג ציינה כי תחזית הדירוג יציבה (אסמכתא מס' 2022-01-075742).

להלן טבלה המרכזת את הדירוגים:

מידורג	Standard&Poor's Maalot	
Aa2.il Stable	ilAA- /Stable	דירוג הבנק למועד הדוח (פיקדונות לזמן ארוך ואג"ח)
Aa3.il Stable	IIA /Stable	כתבי ההתחייבות הנדחים שהונפקו ע"י הבנק
A2.il (hyb) Stable	IIA- / Stable	כתבי התחייבות הנדחים המותנים (CoCo) שהונפקו ע"י הבנק
P-1.il	IIA-1+	ניירות ערך מסחריים דירוג זמן קצר

נספח שיעורי הכנסות והוצאות ריבית של הבנק והחברות המאוחדות שלו^(א) וניתוח השינויים בהכנסות והוצאות ריבית

חלק א' - יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית נכסים, התחייבויות והון

סכומים מדווחים

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2021			לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2022		
יתרה ממוצעת ^(א)	הכנסות ריבית	שיעורי הכנסה	יתרה ממוצעת ^(א)	הכנסות ריבית	שיעורי הכנסה
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	אחוז	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	אחוז
נכסים נושאי ריבית					
11,830.0	474.6	5.38	13,284.9	627.0	6.34
290.8	-	-	234.7	-	-
2,254.4	1.6	0.09	2,659.7	12.6	0.63
531.3	3.0	0.75	881.0	8.8	1.33
47.6	-	-	35.6	-	-
-	-	-	-	-	-
14,954.1	479.2	4.30	17,095.9	648.4	5.09
18.7	-	-	27.9	-	-
486.0	-	-	387.4	-	-
15,458.8	479.2	4.15	17,511.2	648.4	4.97
חלק ב' - יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית - התחייבויות והון					
לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2021			לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2022		
יתרה ממוצעת ^(א)	הוצאות ריבית	שיעורי הכנסה	יתרה ממוצעת ^(א)	הוצאות ריבית	שיעורי הכנסה
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	אחוז	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	אחוז
התחייבויות נושאות ריבית					
10,048.4	89.3	1.19	10,895.0	117.2	1.44
925.5	0.6	0.08	836.0	1.2	0.19
9,122.9	88.7	1.30	10,059.0	116.0	1.54
108.2	1.6	1.98	315.4	2.2	0.93
1.1	-	-	-	-	-
1,849.8	53.5	3.87	2,367.5	103.6	5.88
12,007.5	144.4	1.61	13,577.9	223.0	2.20
2,094.4	-	-	2,362.4	-	-
306.3	-	-	373.9	-	-
14,408.2	144.4	1.33	16,314.2	223.0	1.82
1,050.6	-	-	1,197.0	-	-
15,458.8	-	-	17,511.2	-	-
-	-	2.69	-	-	2.89
14,954.1	334.8	3.00	17,095.9	425.4	3.33
התחייבויות נושאות ריבית					
10,895.0	117.2	1.44	10,895.0	117.2	1.44
836.0	1.2	0.19	836.0	1.2	0.19
10,059.0	116.0	1.54	10,059.0	116.0	1.54
315.4	2.2	0.93	315.4	2.2	0.93
-	-	-	-	-	-
2,367.5	103.6	5.88	2,367.5	103.6	5.88
13,577.9	223.0	2.20	13,577.9	223.0	2.20
2,362.4	-	-	2,362.4	-	-
373.9	-	-	373.9	-	-
16,314.2	223.0	1.82	16,314.2	223.0	1.82
1,197.0	-	-	1,197.0	-	-
17,511.2	-	-	17,511.2	-	-
-	-	2.89	-	-	2.89
17,095.9	425.4	3.33	17,095.9	425.4	3.33

הערות בסוף הנספח.

תמצית דוחות כספיים | 30.09.2022

בנק ירושלים בע"מ

נספח שיעורי הכנסות והוצאות ריבית של הבנק והחברות המאוחדות שלו^(א) וניתוח השינויים בהכנסות והוצאות ריבית (המשך)

חלק א' - יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית נכסים, התחייבויות והון

טכומים מדווחים

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2021			לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2022		
יתרה ממוצעת ^(א)	הכנסות ריבית	שיעורי הכנסה	יתרה ממוצעת ^(א)	הכנסות ריבית	שיעורי הכנסה
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	אחוז	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	אחוז
נכסים נושאי ריבית					
אשראי לציבור ^(ב)	12,006.6	161.7	13,779.6	219.3	6.52
פיקדונות בבנקים	305.8	-	247.9	-	-
פיקדונות בבנקים מרכזיים	2,211.6	0.5	2,833.1	9.4	1.33
אג"ח מוחזקות לפדיון וזמינות למכירה ^(ג)	588.0	1.2	882.4	3.0	1.37
אגרות חוב למסחר ^(ג)	52.2	-	34.6	-	-
נכסים אחרים	-	-	-	-	-
סך כל הנכסים נושאי ריבית	15,164.2	163.4	17,777.6	231.7	5.32
חייבים בגין כרטיסי אשראי שאינם נושאים ריבית	20.4	-	28.3	-	-
נכסים אחרים שאינם נושאים ריבית ^(ג)	375.0	-	241.7	-	-
סך כל הנכסים	15,559.6	163.4	18,047.6	231.7	5.24

חלק ב' - יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית - התחייבויות והון

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2021			לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2022		
יתרה ממוצעת ^(א)	הוצאות ריבית	שיעורי הכנסה	יתרה ממוצעת ^(א)	הוצאות ריבית	שיעורי הכנסה
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	אחוז	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	אחוז
התחייבויות נושאות ריבית					
פיקדונות הציבור	10,118.8	29.2	11,431.8	43.6	1.53
לפי דרישה	895.2	0.2	774.6	0.5	0.26
לזמן קצוב	9,223.6	29.0	10,657.2	43.1	1.63
פיקדונות מבנקים	111.8	0.6	301.0	0.9	1.20
פיקדונות הממשלה	1.3	-	-	-	-
אגרות חוב	1,865.8	19.6	2,470.9	30.0	4.95
סך הכל התחייבויות הנושאות ריבית	12,097.7	49.4	14,203.7	74.5	2.11
פיקדונות הציבור שאינם נושאים ריבית	2,071.6	-	2,310.6	-	-
התחייבויות אחרות שאינן נושאות ריבית ^(ג)	339.1	-	339.3	-	-
סך כל ההתחייבויות	14,508.4	49.4	16,853.6	74.5	1.78
סך כל האמצעיים ההוניים	1,051.2	-	1,194.0	-	-
סך כל ההתחייבויות והאמצעיים ההוניים	15,559.6	-	18,047.6	-	-
פער הריבית	-	-	-	-	3.21
תשואה נטו^(א) על נכסים נושאי ריבית	15,164.2	114.0	17,777.6	157.2	3.58

הערות בסוף הנספח.

תמצית דוחות כספיים | 30.09.2022

בנק ירושלים בע"מ

נספח שיעורי הכנסות והוצאות ריבית של הבנק והחברות המאוחדות שלו(1) וניתוח השינויים בהכנסות והוצאות ריבית (המשך)

חלק ב - יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית - מידע נוסף על נכסים והתחייבויות נושאי ריבית המיוחסים לפעילות בישראל

סכומים מדווחים

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2021			לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2022		
יתרה ממוצעת ⁽²⁾	הכנסות/ (הוצאות) ריבית	שיעורי הכנסה (הוצאה)	יתרה ממוצעת ⁽²⁾	הכנסות/ (הוצאות) ריבית	שיעורי הכנסה (הוצאה)
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	אחוז	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	אחוז
מטבע ישראלי לא צמוד					
11,244.6	310.3	3.70	12,746.0	368.5	3.87
8,900.7	(62.6)	(0.94)	10,316.7	(77.8)	(1.01)
-	-	2.76	-	-	2.86
מטבע ישראלי צמוד למדד					
2,918.6	158.4	7.30	3,434.5	266.0	10.46
2,545.4	(80.8)	(4.25)	2,709.9	(142.8)	(7.09)
-	-	3.05	-	-	3.37
מטבע חוץ (לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ)					
790.9	10.5	1.77	915.4	13.9	2.03
561.4	(1.0)	(0.24)	551.3	(2.4)	(0.58)
-	-	1.53	-	-	1.45
סך פעילות בישראל					
14,954.1	479.2	4.30	17,095.9	648.4	5.09
12,007.5	(144.4)	(1.61)	13,577.9	(223.0)	(2.20)
-	-	2.69	-	-	2.89

נספח שיעורי הכנסות והוצאות ריבית של הבנק והחברות המאוחדות שלו(1) וניתוח השינויים בהכנסות והוצאות ריבית (המשך)

חלק ג - יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית - מידע נוסף על נכסים והתחייבויות נושאי ריבית המיוחסים לפעילות בישראל

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2021			לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2022		
יתרה ממוצעת ⁽²⁾	הכנסות/הוצאות (ריבית)	שיעורי הכנסה (הוצאה)	יתרה ממוצעת ⁽²⁾	הכנסות/הוצאות (ריבית)	שיעורי הכנסה (הוצאה)
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	אחוז	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	אחוז
מטבע ישראלי לא צמוד					
11,379.3	103.8	3.70	13,364.2	138.3	4.20
8,973.5	(21.2)	(0.95)	11,092.5	(30.7)	(1.11)
-	-	2.75	-	-	3.09
מטבע ישראלי צמוד למדד					
3,000.5	57.4	7.87	3,468.0	87.5	10.48
2,573.5	(28.0)	(4.42)	2,539.7	(42.3)	(6.83)
-	-	3.45	-	-	3.65
מטבע חוץ (לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ)					
784.4	2.2	1.13	945.4	5.9	2.52
550.7	(0.2)	(0.15)	571.5	(1.5)	(1.05)
-	-	0.98	-	-	1.47
סך פעילות בישראל					
15,164.2	163.4	4.38	17,777.6	231.7	5.32
12,097.7	(49.4)	(1.64)	14,203.7	(74.5)	(2.11)
-	-	2.74	-	-	3.21

(1) הנתונים לאחר השפעת מכשירים נגזרים מגזרים.

(2) על בסיס יתרות לתחילת החודשים (במגזר מטבע ישראלי לא צמוד על בסיס יתרות יומיות).

(3) לפני ניכוי היתרה המאזנית הממוצעת של הפרשות להפסדי אשראי. לרבות חובות פגומים שאינם צוברים הכנסות ריבית.

(4) מהיתרה הממוצעת של אג"ח למסחר ושל אג"ח זמינות למכירה נוכחה/נוספה היתרה הממוצעת של רווחים/הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן של אג"ח למסחר וכן רווחים/הפסדים בגין אג"ח זמינות למכירה, הכלולים בהון העצמי במסגרת רווח כולל אחר מצטבר בסעיף "התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן" לשלושה חודשים שהסתיימו בימים 30.09.2021 ו-30.09.2022 בסך (20.9) מיליון ש"ח ו-0.5 מיליון ש"ח בהתאמה ותשעה חודשים שהסתיימו בימים 30.09.2021 ו-30.09.2022 בסך (55.6) מיליון ש"ח ו-0.0 מיליון ש"ח, בהתאמה.

(5) לרבות מכשירים נגזרים, נכסים אחרים שאינם נושאים ריבית ובניכוי הפרשה להפסדי אשראי.

(6) עמלות בסך 1.6 מיליון ש"ח ו-4.5 מיליון ש"ח, 12.0 מיליון ש"ח ו-11.7 מיליון ש"ח נכללו בהכנסות ריבית בתקופות של שלושה חודשים ותשעה חודשים שהסתיימו ביום 30.09.2022 ו-30.09.2021 בהתאמה.

(7) לרבות מכשירים נגזרים.

(8) תשוואה נטו הכנסות ריבית, נטו לחלק לסך הנכסים נושאי הריבית.

(9) השינוי המיוחס לשינוי בכמות חושב על ידי הכפלת המחיר החדש בשינוי בכמות. השינוי המיוחס לשינוי במחיר חושב על ידי הכפלת הכמות הישנה בשינוי במחיר.

תמצית דוחות כספיים | 30.09.2022

בנק ירושלים בע"מ

חלק ד- ניתוח השינויים בהכנסות ריבית והוצאות ריבית

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2022 לעומת שלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2021			לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2022 לעומת שלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2021		
גידול (קיטון) בגלל שינויים			גידול (קיטון) בגלל שינויים		
כמות	מחיר	שינוי נטו	כמות	מחיר	שינוי נטו
מיליוני ש"ח			מיליוני ש"ח		
68.7	83.7	152.4	28.2	29.4	57.6
5.4	11.4	16.8	3.1	7.6	10.7
74.1	95.1	169.2	31.3	37.0	68.3
התחייבויות נשאות ריבית			התחייבויות נשאות ריבית		
9.1	18.8	27.9	5.0	9.4	14.4
24.1	26.6	50.7	7.9	2.8	10.7
33.2	45.4	78.6	12.9	12.2	25.1

אינדקס ומילון מונחים

למילון המונחים ששימשו בעריכת דוח זה, ראה בדוח הכספי השנתי של הבנת לשנת 2021 (עמודים 309-310)

א	אומדנים חשבונאיים קריטיים	95,82
	אקטוארי	127, 115, 114
ב	באזל	131, 129, 82, 75, 44, 32, 31, 13
ד	דירוג	186, 74, 71, 70, 60, 59, 57, 51, 46, 44, 16, 15, 14
ה	הון והלימות הון	30
	הלבנת הון	84, 83, 71, 47, 45, 43, 13, 12
	הלוואות לדיר	146, 144, 142, 141, 129, 101, 100, 99, 85, 67, 66, 65, 61, 60, 59, 57, 56, 54, 53, 50, 49, 48, 41, 39, 37, 33, 32, 31, 17, 16, 15, 5, 3
		172, 171, 170, 169, 168, 167, 165, 164, 163, 162, 161, 160, 159, 158, 157, 156, 150, 148
	הפרשה להפסדי אשראי	173, 155, 154, 153, 152, 125, 124, 123, 122, 121, 116, 106, 105, 103, 101, 100, 99, 98, 93, 85, 74, 61, 60, 59, 57, 56, 54, 28, 10
ח	חובות בעייתיים	161, 160, 123, 122, 121, 108, 106, 48
	חובות כגומים	161, 160, 157, 150, 148, 146, 144, 142, 123, 122, 101, 99, 73
י	יעד הון	122, 32, 31
מ	מבזרי פעילות	150, 148, 146, 144, 142, 141, 113, 89, 61, 41, 37, 36, 24, 7, 5, 3
	מדיניות חשבונאית	107, 101, 85, 4
	מינוף	131, 130, 129, 128, 89, 34, 32, 5
	מיסוי	107, 42, 14
	מסגרות אשראי	156
נ	נזרים	178, 177, 176, 175, 174, 141, 140, 139, 138, 137, 135, 134, 129, 111, 96, 93, 89, 79, 78, 76, 75, 60, 59, 57, 51, 34, 32, 31, 30, 25
		180, 179
	ניירות ערך	176, 175, 174, 141, 132, 120, 118, 117, 116, 115, 114, 108, 103, 101, 96, 93, 92, 76, 75, 51, 30, 28, 27, 22, 21, 17, 16, 15, 14, 10, 7, 5
		181, 180, 179, 178, 177
	נדילות	130, 84, 82, 81, 74, 73, 29, 12, 6, 4
	נכסי סיכון	150, 148, 146, 144, 142, 128, 30
ס	סיכון אשראי	153, 152, 140, 139, 138, 129, 128, 125, 124, 123, 122, 121, 103, 101, 98, 89, 85, 73, 72, 65, 60, 59, 57, 51, 45, 43, 31, 30, 13, 5, 3
		177, 173, 171, 169, 168, 167, 165, 164, 163, 162, 161, 160, 159, 158, 157, 156, 154
	סיכון נדילות ומימון	179, 49, 20
	סיכון ריבית	84, 77, 4
	סיכונים אחרים	83, 33, 4
ע	עמלות	132, 113, 112, 106, 91, 20, 11, 10
פ	פיקדונות הציבור	179, 178, 176, 175, 174, 150, 148, 146, 144, 142, 126, 110, 93, 89, 81, 39, 37, 29, 24, 23, 5
ש	שווי הוגן	183, 182, 181, 180, 179, 178, 177, 159, 140, 137, 135, 120, 118, 117, 116, 115, 114, 108, 92, 89, 78, 77, 75, 27, 6

סניפי בנק וחברות בנות עיקריות

ההנהלה המרכזית	רח' הנגב 2, קריית שדה התעופה
	מען לדיוור: רח' הנגב 2, קריית שדה התעופה
סקטור נדל"ן	רח' הנגב 2, קריית שדה התעופה
סניף בנקאות פרטית	רח' גרשון אגרון 30 ירושלים (וולדורף אסטוריה)
סניף גאולה – רוממה	רח' שמגר 21, רוממה ירושלים
סניף תל אביב	רח' אחד העם 21, ת"א 65251
סניף באר שבע	רח' הדסה 90, באר שבע 84221
סניף חיפה	רח' פל ים 9, בנין צים, חיפה
סניף המרכז	רח' ז'בוטינסקי 9 מגדל הכשרת הישוב בני ברק
סניף אשדוד	שדרות ירושלים 12, אשדוד 7752305
סניף ראשון לציון	רח' הרצל 63, ראשל"צ 75267
סניף נתניה	רח' הרצל 45, נתניה 42401
סניף מודיעין עילית	רח' אבני נר 18, קריית ספר, מודיעין עילית
סניף קרין	דרך עכו 192, קרית ביאליק 27000
סניף נצרת	רחוב 1100 בית 2 צומת אום וואסף נצרת
סניף סחנין	רח' הגליל, קניון סחנין
סניף כרמיאל	רח' מעלה כמון 5, קניון חוצות כרמיאל,
שלוחת אלעד	רח' יהודה הנשיא 94, אלעד
שלוחת אום אל פחם	רח' אלמדינה, בניין אלסולטן, אום אל פחם
שלוחת בית שמש	רח' רבין 2, קניון נעימי, בית שמש
שלוחת ביתר עלית	רח' ישמח ישראל 2, מרכז חיים זקן – תמרים, ביתר עלית
שלוחת נתיבות	רח' המסגר 1 נתיבות
ירושלים מימון והנפקות (2005) בע"מ	רח' הנגב 2, קריית שדה התעופה
תומר ירושלים בע"מ	רח' הנגב 2, קריית שדה התעופה
עיר שלם סוכנות לביטוח (1996) בע"מ	רח' הנגב 2, קריית שדה התעופה
תמר אריאל קפיטל בע"מ	רח' הנגב 2, קריית שדה התעופה
כתובתנו באינטרנט:	www.bankjerusalem.co.il